

POETARUM
SCOTORUM
MUSÆ SACRÆ:

S I V E

Quatuor Sacri Codicis Scriptorum,
DAVIDIS & SOLOMONIS, JOBI
& JEREMIAE, Poëtici Libri,

Per totidem Scotos,

ARCT. JONSTONUM & Jo. KERRUM,
P. ADAMSONUM & G. HOGÆUM,

Latino CARMINE redditi:

Quibus, ob argumenti similitudinem, ad-
nectuntur alia, SCOTORUM itidem, opu-
scula sacra.

Summo quoque studio recognita, & ad fidem op*er*is
exemplarium expressa.

EDINBURG:I:

Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.
M. DCC. XXXIX.

1608 / 3339

Clarissimo Amplissimoque Viro,

CAROLO ARESKÍNO

De *TINWALL*,

Regis apud SCOTOS Advocato.

UNC sacrorum carminum
delectum, Vir clarissime,
ex aliquot Poëtarum Sco-
torum monumentis de-
sumtum, Tuo nomini
inscribens, ne rem fortè absurdam,
ab Tuoque ingenio alienam, fecisse
coarguar, triplicem maximè ob caus-
sam, haud valdè vereor. Ac primò
quidem, tanta est eorum inter, quæ

hîc sistuntur, poëmatum, musæque
præsertim Jonstonianæ, Tuorumque
morum atque indolis suavitatem at-
que dulcedinem conspiratio atque
convenientia, ut nulli alii, quâ latè
patet Scotia, potiori quam Tibi ju-
re, offerri ea posse constanter adfir-
mans, populares inter, mecum hac
in re qui dissentire velit, repertum iri
neminem certo certius confidam. De-
inde, Jonstoni manibus (si quis ma-
nibus sensus inest) rem non ingratam
facturus mihi videbar, hanc novam
ejus psalmorum Davidicorum para-
phraseos Editionem si Tibi sacrarem;
siquidem ejusdem Tecum & gentis
& cognominis nobilissimæ Heroïnæ,
illustrißimæ Comitissæ Marescallanæ,
cujus virtutes longè pulcerrimo car-
mine celebrat, idem opusculum ipse
auctor clarissimus, ante annorum cir-
cà centuriam, honoris ergo dedi-
cârat. Postremò, quodque maximè
me impulit hunc Tibi librum ut in-
scriberem, fuit Tuus in argumentum
amor;

DEDICATIO.

amor: quo enim in pretio, quantoque in honore apud Te & sit, & fuerit, semperque (ita enim ex præteritis in posterum de Te tutò nos posse augurari speramus) futurus sit Divini cultus Numinis, quæque eò faciant omnia, eorum qui Te nôrunt ignorat nemo.

DEI autem Opt. Max. virtutes, quarum sine notitia adorari rite non potest, alibi uspiam quam ex Davidis, eoque geniti Solomonis, non Regum solum sed & Poëtarum maximorum, quæ hîc exhibemus, scriptis, nec clariùs, nec sanctiùs, neque augustiùs denique elucescunt. Nec mirum: quum inter mortales natos hoc sapientior, illo sanctior, haud quisquam umquam aut existiterit, aut existitus sit. Neque horum infra dignitatem quidquam subsidunt sanctissimi itidem viri, Iobus ac Jeremias, Divino & ipsi Poëticoque Spiritu adflati.

EORUM igitur monumentis, nec invenustè nec infideliter, per totidem
Scotos

Scotos Latino carmine donatis, animum Tuum, gravissimis totius ferè Regni negotiis, ac forensi præcipue strepitu, districtum, vel relaxare vel oblectare, horis subsecivis, poteris; ut aliquam saltem ex ipsa varietate voluptatem percipere queas: ac voluptatem non mediocrem inde licet capias, quo es ingenii acumine, omnique politioris literaturæ ad pulcri poëmatis Veneres intelligendas generè instructus; longè tamen majori frueris, earum virtutum, quæ in his carminibus tantâ elegantiâ describuntur, tantâ auctoritate muniuntur, tantis denique præmiis pœnisque, suo tempore persolvendis, sanciuntur, officiis fungendo, benèque adeò de universo ferè mortalium genere merendo; dum eos, quicum vel familiarius vel ex officio versaris, placido æquabilique ingenio, morumque comitate quâdam, Tibi ferè soli propriâ ac perpetuâ, maximopere Tibi devincis; ipsosque etiam infensos, si qui

qui sunt, lenitate atque clementiâ vel emollis vel expugnas; in persequendisque etiam judicio reis, quæ pars tui muneris est magna, cædis atque suppliciorum adeò cupidus non es, ut, ex contrario, callidâ omni mali-
tiosâque juris interpretatione faceſſere jussâ, criminum etiam gravissimorum postulatos, judicum calculis atque sententiis absolutos, liberari inſontes, quâm damnatos justas etiam pœnas luere nocentes, longè Tibi gratius acceptiusque liquidò omnibus appareat: debiti interim cultûs, justique obsequii aduersus Serenissimum Regem, ab quo amplissimum demandatum munus summa cum prudentiæ atque æquita-
tis laude administras, illæſâ atque il- libatâ fide, observantissimus.

ATQUE hîc quidem, Vir celeber-
tate, in Tuas laudes digrediendi la-
tissimus ſefe campus aperit; quas ta-
men, quia pusilli homuncionis præ-
dicatione deteri, Tuumque pudorem
violari nolim, levi, quod ajunt, bra-
chio,

chio, obiterque tantùm, attingere verius quàm fusè magnificèque commorare in animo est.

Ac principio, inter maximos totius terrarum orbis Principis Ministrum ac Consiliarium ita Te præbes, ut præclarum Evangelii servitutem, & gloriosum Christi jugum, dignitatum omnium ambitiosæ vanitati longè anteponas. Et verò, cùm arduam admodùm provinciam tantâ severitate judiciorum, nulloque personarum discrimine obis ; cùm probitatis, innocentiae, religionisque ipsius patrocinium ac defensionem suscipis tam fortiter pro tribunali ; cùm virtutis, modestiae, honestatis specimen in Te exhibes civitati ; cùm societatis humanæ passim, præser-timque domesticæ necessitudinis, ceteraque Christianæ caritatis officia colis tantâ demonstratione pietatis : quid agis aliud, Vir illustrissime, quàm ut sublimem maximè sapientiam, quæ in supremi cultu Numinis ac fuga mali posita est, exemplo tuo nostræ commendes

mendes ætati? Quod utinam fallaci hoc lubricoque seculo plures sequentur! Multo profecto melius res se humanæ haberent. Nihil dicam de Tua dignitate, in qua sic versaris, ut honorum illecebræ ac lenocinia, quæ excæcant ac pervertunt ceterorum mentes, oculos tuos ne præstrin-gant quidem. Quæ verò propensior fuit umquam liberalitas in calamitosos quam Tua? Quò copiosissimos auri argenteique thesauros, usui aliquando futuros, Tibi in cœlis recon-dis. Quod præsentius oppressæ virtuti præsidium? Tantum profecto, ut variis cladibus ac miseriis malè habiti, injuriisque vexati, ad Te statim, tamquam ad certissimum asylum, publicumque vindicem, nec frustrà sanè, perfugiant. Neque injusti instar judicis, quo de legimus, uti facias obtundendus es; quin ultiro id, Tuaque sponte, vixque rogatus, agis: quæ profecto proclivis benevolentia ac misericordia ad cœlestem, supremam

illam atque sempiternam, clementiam aditum Tibi olim non patefacere non potest. Quæ in occupatissimo magistratu salutis æternæ cura diligentior? Quæ in divitarum contemtu excelsior fortitudo? Quæ in honorum adeptione, & in gloriæ cursu quasi perpetuo, popularique approbatione moderatio major? Cùm autem animum reficis ex forensi strepitu jugi pietatis exercitatione; cùm ad leniendum clientelarum, quæ Te obruunt, fastidium, pendes ab aris frequens & assiduus; cùm, dirimendis litibus arbiter delectus, sic exerces judicium de fortunis privatorum, ut semper intuearis in eum Judicem, qui de fortunæ Tuæ æternitate pronunciaturus est aliquando sententiam; cùm denique sic versaris in vitæ præsentis negotiis omnibus, ut animum semper erigas ad beatam immortalitatem consequendam: ostendis nimum quæ Christiani spiritûs vis, quæ pectoris altitudo in Te spiret. Quæ omnia

omnia adeò manifestè, ipsâque fatente invidiâ, in Te quum ita se habent, uti, etiamsi quis maximè vellet, ab nemine mortalium refelli queant; ad nullius me alterius, potiùs quàm ad Tuum, vel debuisse vel potuisse patrocinium configere, luce, spero, meridianâ clariùs omnibus patebit.

Ex tantæ ergo salutis æternæ procurandæ vigilantiæ conscientia, totque rectè factorum, ad Divinæ legis præceptorum normam atque statu ram quàm proximè, hoc est, quantum humanæ fortis conditio patitur, exactorum recordatione, fructum non potes non percipere longè uberrimum, maximam purissimamque voluptatem; quæ cunctorum hujus vitæ fragilis atque caducæ, quibus infestatur, malorum atque incommodorum cursum facillimè sufflaminare, alteriusque etiam atque melioris spem, nec vano eam aut incerto fundamento innixam, ingerere ac subministrazione validissimè potest.

VIR T U T E igitur Tuâ Te involvens, Vir amplissime, invidorum ac malevolorum (tantam adversus bonitatem si qui reperiantur) virorum calumnias nihil reformidans contemne; multosque per annos, integro corporis animique vigore, ardua totius regni negotia, patriæque in primis commoda, tamquam sidus salutare, feliciter procurans, augustissimi Regis gratiâ ac confidentiâ, civiumque Tuorum studio atque benevolentia latus perfruere; generisque splendorem, quo ferè non minùs quam propriis virtutibus inclarescet, (siquidem ab antiquissima nobilissimaque gentis ARESKINÆ principum prosapia originem ducis) uti hactenus, sic in posterum quoque, cum dignitate tueri atque illustrare etiam, magnorum haud umquam indignus Avorum, de quorum uno eximius Poëta noster, non minùs verè quam eleganter, cœcinit,

Inter

*Inter Areskinus proceres nitet, aurea
flammas*

Inter ut æthereas Luna nitere solet,

alacriter perge. Ita vovet, optat,
precatur, Tui nominis,

Vir clarissime & amplissime,

Summâ, quâ par est, reverentia,

in perpetuum studiosissimus,

Edin, Kal.
Jun, 1739.

GUL. LAUDERUS.

PRÆFATIO.

QUVM optima atque accuratissima Psalmorum Davidicorum paraphraseōs, auctore Georgio Buchananano Scoto, Poëtarum sui seculi facile principe, cum luculenta doctissimi viri, Alexandri Julii, Edinburgeni, Ecphrasi, notisque atque animadversionibus Cll. virorum, Nathanis Chytræi, Petri Burmanni, ac Thomæ Ruddimanni, quibus suas quoque adjecerunt Editores, ante biennium ferè Edinburgi Editio prodiisset: hinc docti quidam apud nos viri, D. Robertus Steuartus, Phil. Nat. in Academia Edinb. Professor dignissimus, D. Joannes Kerrus, Græcarum olim literarum in Collegio Regio Universitatis Aberdonensis, nunc verò humaniorum literarum in eadem Academia Edinb. Professor, ac D. etiam Thomas Ruddimannus, celeberrimæ, quæ Edinburgi est, bibliothecæ Juridicæ præfectus, singulari

gulari morum candore, promptâ animi benevolentiâ, studioque bonas literas promovendi indefesso notissimi, longè elegantissimam Arcturi Jonstoni Scotti, Medicis Regii, regnante Carolo primo, ac Poëtæ celeberrimi, eorumdem Psalmorum Paraphrasim item Poëticam recudendi ansam arripuerunt; (quod ego consilium per plures mecum annos tacitus animo agitaram:) idque in eum præcipue finem, quò luculentius appareret, quanto post se intervallo ceteros omnes cuiuscumque demum gentis ac nationis scriptores, qui in eadem sunt palestra versati, (versati autem sunt plurimi) Psalmis scilicet Davidicis Latino carmine vertendis, duo ex Scotia orti Vates reliquerint: quod facilè, credo, omnibus constabit, quicumque hos cum illis conferre voluerit. Verum quum perexiguam admodum molem sacra Jonstoni carmina per se sola conjectura esse viderentur; nonnulli ut & cetera ejus Poëmata, hoc est, integra opuscula typis mandarentur auctores erant: sed ut alia quedam ejusdemque argumenti, quò in justum scilicet volumen liber accresceret, adjicerentur consultius visum est.

Quum igitur existarent Latino carmine perscripti Jobi liber, Threnique sive Lamentationes Jeremiæ, ab Patricio Adamsono Scoto, Sancti Andreæ in Scotia olim Archiepiscopo, Vate cultissimo, felicissimoque in

in primis Virgilianæ tum majestatis tum suavitatis imitatore, idemque Jobi cum Solomonis Ecclesiaste ab Gulielmo quodam Hogæo, Scoto, poëta item haud contemnendo; quumque eorum librorum summa jam caritas facta esset, neque indigni ii qui lucem denud publicam adspicerent censerentur; placuit tandem ut in hunc illi delectum adsumerentur.

Nec loco etiam indigna visa est paraphasis gemina cantici Solomonis prædicti D. Joannis Kerri; prior vario carminum genere, altera sapphicis versibus perscripta; cum ob carminis elegantiam, (siquidem post Jonstonianam paraphrasim aliarum omnium, quas mihi saltem videre contigit, jure merito longè ea elegantissima habeatur;) tum propter insignem paraphraseos cum fonte Hebraico seu textu originali consonantiam, quippe cuius linguae notitia non vulgari præditus sit auctor. Verum quum ille solus ex scriptoribus nostris adhuc in vivis sit, (diuque vivat) Cl. viri verecundiam; effusius laudando, nimis onerari nolim.

Proximum in delectu nostro locum occupat clarissimi integerrimique viri, D. Roberti Bodii ab Trochoregia, in alma matre Academiæ Edinburgensis professoris olim primarii dignissimi doctissimique, ad Christum servatorem hecatombe; sive carmenti totius ferè religionis Christianæ, seu E-

vangelicæ doctrinæ medullam vel compendium verius dulcissimis suavissimisque versibus, ex intimoque Latio petitis, stropharum centuriâ lectori ob oculos proponens; ut miraculo proximum sit, tantam tamque gravium rerum varietatem tantâ eum brevitate complecti potuisse; ac proinde perdignum, meo judicio, quod non oculis perlustretur tantum, sed & pectore circumferatur quotidie, adeoque Christiani hominis animo numquam excidat.

Nunc restat ut de variis, quæ variis in locis Arcturi Jonstoni carminum factæ fuerint, editionibus mentionem faciam: ac primò quidem, parerga ejus atque epigrammata Aberdoniæ, eo vivo, anno 1632 prodierunt; quatuorque ferè post annos, anno nimirum 1637, ejusdem psalmorum Davidicorum paraphrasis, aureum sanè opusculum, omniique prædicatione majus, ibidem prodiit. Sub idem tempus parerga ejus atque epigrammata denuò, in exteris regionibus, inter delicias poëtarum Scotorum Amstæledami recusa sunt, impensis clarissimi doctissimique viri, D. Joannis Scotti, Scototarvatii, equitis, cancellariæ in Scotia directoris, regiique consiliarii, summi istius Musarum fautoris ac patroni, ad quemque exstat elegantissima Jonstoni nostri iisdem deliciis præfixa dedicatio. Post quinquennium ferè, anno nimirum

P R A E F A T I O.

v

rum 1642, mortuo demum eo, Jonstoni carmina tum sacra tum profana in unum corpus collegit, imprimendumque Middelburgæ curavit, vir admodum reverendus, Gulielmus Spangius, ecclesiæ Scotorum, quæ Veriæ Zelandorum collecta erat, pastoris olim fidelissimi doctissimique. Tandem anno hujus seculi sexto prodiit iterum Amstæledami sacrorum Jonstoni poëmatum editio, procurante D. Hoogstratano, summo apud Batavos poëtā, hortatu nobilissimi viri Jani Broëkhousii, qui & ipse poëta summus, maximusque Jonstoni nostri, dum in vivis erat, admirator: quanti verò & hic & ille Jonstonum æstimaverint, melius, credo, patebit, quum ex ejusdem Hoogstratani ad eumdem Broëkhousium dedicatione, tum ad lectorem præfatione, quasque eam ob caussam hic adjiciendas censuimus.

Cantici quidem Solomonis paraphrasis ab eodem carmine elegiaco conscripta, opusculum (quo illud titulo indigitavit Cl. Ruddimannus) aureum verèque palmarium, lucem, quod sciam, Londini (qua in urbe verisimile est ipse auctor celeberrimus tum diversabatur, nisi fortè schedas eò imprimendas transmiserat) anno 1633 primùm adspexit. Eam Jonstonus, sacrorum laborum primitias, principi pientissimo, serenissimo potentissimoque Britanniarum regi, Carolo primo, (qui paterno exemplo

inter medicos eum ordinarios referendum curaverat) quem lepidissimo suavissimoque quinque distichorum epigrammate honificè compellat, dedicandam censuit. Eadem in editione psalmorum quatuordecim versibus elegiacis paraphrasis item poetica comparet; quarum septem priores, penitentiales vulgo qui audiunt, reverendo antistiti, Gulielmo Ladio, episcopo Londonensi; posteriores vero, quos consolatorios vocant, reverendo admodum viro, Joanni Leslie, episcopo (olim Sodorensi tum vero) apud Hibernos Raphotensi, elegant etiam epigrammate singulis praemisso, inscripsit, quæ, ne prorsus perirent, hic edidimus: eos vero tentandi gratia elegiacis reddidisse videtur; plurimum enim, multis in locis, ab his, quos quatuor post annos Aberdoniæ ipse publicavit, conferenti mihi discrepabant. Atque hoc maximè temporis intervallo & in poliendis inter alia exigendis que psalmis ad Hebraicæ veritatis fidem, cuius sensa mirificè adeò exprimunt, ut, quin exquisitâ ejus linguae cognitione instructus ipse fuerit, dubitandi locus hanc relinquatur, occupatum fuisse eum valde verisimile est. Anno tandem hujus seculi nono ejusdem cantici paraphraseos editio longè pulcerrima, charta majori, nitidissimoque charactere, (& o quam vellemus integrâ Jonstoni opera tam magnificè, merentur

tur certè, accidetque fortasse, curari!) doctissimis insuper utilissimisque Cl. viri Thomæ Ruddimanni notis philologicis illustrata, hortante præcipue maximo tum medico tum poëtâ, celeberrimo viro, Archibaldo Pitcarnio, Scoto, cui in deliciis Jonstoni carmina fuere, ex officina Fribarniana Edinburgi seorsum prodiit: paucisque post annis, ejusdem libelli, minori autem formâ, editionem prædictis notis illustratam, cui itidem uti priori elegantissimum Cl. Ruddimanicarmen, eidem Pitcarnio inscriptum, ac luculentactiam præfatio, quibus propter summam excellentiam hanc nostram adornandam censuimus, præmissa est, ipse vir doctissimus suis ex ædibus emisit.

Quæ auctoris nostri, atque in exteris præsertim regionibus, toties (licet pro meritis neque magnifice neque frequenter satis) repetitæ editiones, luculento sunt argumento quanti is ab doctis semper viris habitus fuerit.

Neque tacere hoc loco possum libri, cuius titulus *Historia Universalis*, Londini anno 1736 impressi, (aut imprimendi octo voluminibus in folio uti vocant) auctores, clarissimos doctissimosque viros; qui honorigo admodum elogio Jonstonianam psalmorum paraphrasim prosecuti sunt; elegantiam Hebraici sermonis mirandum in modum exhibuisse eum, nec ulli demum alii

viii PRÆFATIO.

paraphrastæ, ne ipsi quidem Buchanano atque Castalioni, quos ibidem laudat, cedere, excepto duntaxat quod versibus perpetuis elegiacis, unde haud parum carminis majestati derogatur, usus furerit, prædicantes; uti videre est in immensi illo laboris ac judicii nec minoris utilitatis opere, frustraque hactenus aliarum gentium scriptoribus tentato, utpote humanas ferè vires supergresso, quodque iis solis tam feliciter successerit. uti spes non adfulgeat mediocris & eum quoque carorum pretiosorumque librorum, quibus una se Anglia jactat, cumulo quandoque accessurum.

Excipere verò debebant Cll. viri psalmi CXIX paraphrasim, quem in viginti atque duas divisum sectiones, totiusque adeò psalmorum libri longissimum, totidem diversis carminum generibus prosecutus est; unde, quantus in omni ferè poëtandi genere, quando ipsi lubitum est, artifex esse potuisset liquido adparet.

Quod verò iidem Cll. viri majestatis defectum in Jonstoniana psalmorum paraphasi criminantur, id non tam auctori celeberrimo, quam carminis, nimirum elegaci, quo usus est, ad quodque naturæ sponte atque impetu maximè ferebatur, generi vitio vertendum est: ea siquidem carminis elegaci est indeoles, ut, rebus præcipue lu-

P R A E F A T I O . ix

gubribus aut amatoriis decantandis idonea, omnem orationis magnificentiam atque sublimitatem unicè respuat atque refugiat; id quod acutissimi perspicacissimique ingenii virum minimè latuisse pro persuasissimo habere possumus: præterea, Jonstono, ipsi si credimus, ad majestatem sive sublimem dicendi characterem uti adsurgeret nequaquam (non enim, ut dixi, carminis indoles ferebat) propositum erat: sacram tantum vatem pastorali potius amictu vestiendum, cui rei carmen satis conveniebat elegiacum, quam regali adornandum pompā, quod ante eum magnifice Buchananum præstitisse adseverat; ideoque, ne aetum scilicet ageret, iterum non repetendum, sibi in annum induxerat.

Nec silentio hic prætereundus est generosus Anglus, vir ornatissimus, Gulielmus Benson, ex duobus unus vectigalium in fiscaliterenissimi regis Georgii secundi procuratoribus, publicisque olim operibus, regnante Georgio primo, præfectus; humilitate, doctrinâ, inque literatos munificentiâ singulari nobilis, qui que Jonstonum nostrum tam carum habeat, ut literas nuper ad Cl. Ruddimannum Londino mittendas curaverit, quod exactius scilicet uberioriusque de ejus natalibus ac vita, morte & scriptis cognosceret, excellentissimi viri memoriam insigni aliquo honoris testimonio adficere
haud

* P RÆFAT I O.

haud dubie meditans: ac par erat scilicet maximi virorum Miltoni admiratorem, cujusque memoriam Anglorum primus, post tantum, prob dolor! abanti excessu herois, non Angliae modò soli natalis, verùm generis humani ornamenti, intervallum, statud etiam eleganti in loco celeberrimo, cœnobio nempe Westmonasteriensi, regum, principum, antistitum, illustriumque Angliae virorum cœmeterio, positâ prosecutus est; eumdem dulcissimam castissimamque Jonstoniusam suspicere atque adamare, ac tale etiam quiddam meditari.

Hæc postquam scripsisse, alteras ab ipso viro clarissimo exaratas literas accepit optimus Ruddimannus, quibus propositum urgens, quod priori tantum epistolâ obscurè significabatur, apertis luculentisque verbis declarat; nimirum Jonstonianam se memoriam atque psalmorum paraphrasim summa admiratione prosequi, nullisque neque laboribus neque sumtibus parsurum, quò minus ejus libri longè splendidissimam, quantum vel in Anglia vel apud Batavos fieri potest, editionem adornandam curet; modo cuncta ad id requisita subsidia comparari sibi possint, singularum nempe Jonstoni operum editionum exemplar, quò scilicet omnibus diligenter inter se collatis, unatandem præstantissima accuratissimaque conficiatur; cum ejus simul imagine æri ab sculpto

ptore incidenda, libroque præfigenda, ope-
râque etiam statuariâ ex marmore ducendâ,
locoque postea celebri ponendâ, idoneis eti-
am doctorum proborumque virorum ejus de
vita ac scriptis adjunctis testimoniiis: quæ
omnia suo brevi tempore sperare fas est. At-
que dignus est profectò qui non modò mar-
moreus stet, sed cuius quoque imaginibus il-
lustrissimæ doctorum virorum bibliothecæ
atque musæa cohonestentur, cujusque jucun-
dissima memoria omni posteritatis ætati ab
doctissimis facundissimisque historiarum at-
que annalium conditoribus cum maximis
præconiis commendetur. Ceterum hic quidem
temperare mihi nequeo quin de rara & insigni
hac felicitate vati gratuler cultissimo; cui,
post tot demum post obitum spatium anno-
rum, talis tantusque vindex obtigit, æquus
admodum atque idoneus virtutum ac meri-
torum ejus expensor atque æstimator, cui
ad opera celeberrimi viri ab situ atque in-
teritu vindicanda, ac plusquam pristino ni-
tori atque elegantiae restituenda, nec animus
abest nec facultas, ut i cum jucunditate po-
litiorum hominum & manibus teri, & ocu-
lis lustrari in posterum possint. Quæ pro-
fectò res, si quid ego veri auguror, haud
magis honorato quam honoranti per cuncta
deinceps secula honori erit. Ac lubet etiam
beatissimos Jonstoni manes de tam læto e-
ventu tribus verbis compellare. Hemigi-

xii P R A E F A T I O.

tur Arcture Jonstone! vir clarissime, gen-
tis olim Apollineæ decus, tuorumque qui-
bus exstitisti temporum poëtarum omnium
absque controversia longè princeps. Ut ve-
rè natus eras ad omnem dignitatem atque
gloriam! Contemnebas tu quidem illam in
terris apud homines, sed nunc eâ longè ma-
ximâ, longè uberrimâ in cœlis apud Deum
frueris. Tu jam liber ex carcere carnis e-
volasti, quò nos inclusi miserrimi mortales
ærumnofam calamitosamque vitam infelices
agimus, cœlestis patriæ decorem anhelantes;
ubi tu, cœles ipse permistus cœlitibus diis,
beatam hauris immortalitatem, divinisque,
quos tanta cum suavitate, in terris agens,
decantare solitus eras, amoribus totus te
proluis, æternūmque perfrueris. Tuam fa-
mam nulla umquam ætas tacebit, nulla
temporis longinquitas obliterabit. Tua o-
pera, publica hominum luce approbatione-
que dignissima, per integrum ferè seculum
situ atque squalore obducta, dignum se vindicem
nacta, ex latebris tandem eruuntur, ma-
ximaque cum legentium voluptate teruntur.
Non vanus augur exstitisti, neque tu, Jon-
stone celeberrime! cui pro symbolo fuit he-
roico, ex nominis cognominisque literis con-
flato, *VIRTUS NOS ORNAT*; ne-
que tu. David etiam Wedderburne! Et i-
pse lacteæ venæ vates, ac jucundissimus olim
fidissimusque auctori nostro per omnes omni-

um rerum temporumque vicissitudines ani-
mo saltē comes ac sōdalis, qui Jonstoni ex-
obitu lātāndi potius gaudēndique quām dō-
lēndi argumentum Scotiæ fore tot ante an-
nos clarissimè significāsti, eumque carmine
in perpetuum vīctūrum prānunciāsti, fa-
mamque inde perennem illi futuram spōpon-
disti. Vivis profectō, vivis, viveisque per
omnem omnium seculorum perpetuitatem,
viveisque per ora politiorum elegantiorum-
que, totum per orbem terrarum quot sunt,
quotque aliis erunt in annis, virorum per-
petuò volitabis. Liceat modò mihi paucis
cultissimisque, quos de alio cecinit quidam,
tibi verò ad primè convenientibus versicu-
lis hoc pōstremūm tē adloqui:

Salve, Heros! salve: sed vos prōcul ite, profani!

Vosque etiam sacri de sequiore nota!

Salve, Heros! salve: quidquid fors Momus iniquus

Grunniat: ô salve! nos tua turba sumus:

Nos tibi devoti; nos, nos tibi ponimus aras;

Fundimus & genio vina Faterna tuo.

Tu nos divinis raptas super æthera psalmis,

Ardua tu facilem sternis in astra viam.

Et quid erit præmī? cœlum, quem carmine pāndis;

Hunc tibi (quod totā mente vovemus) habe.

Unicam, quod sciam, Adamsoni operum
editionem Londini anno 1619 procuravit e-
jus gener, vir Cl. Thomas Volusenus juris-
consultus; quam ille editionem Jacobo re-
gi ejus nominis sexto dedicavit; conscripta
Ejus vitâ, in qua miris admodum mactat

xiv P R A E F A T I O.

auctorem encamiis, unde quoque quæ ad rem nostram præsentem pertinere videntur, desumsimus, imprimendaque curavimus, ut nihil omnino lucis ad illustrandum auctorem nostrum, quantum nos quidem poteramus, deesset. Scripsérat quidem ferè adolescens, anno nimirum 1566, ejusdem Jacobi regis, recens nati, quem serenissimi nobilissimique Scotiæ, Angliæ, Franciæ & Hiberniæ principis titulo indigitat, Genethliacon; quod audaciùs, vicesimo quinto Junii, sextoque tantum ab partu die, typis committendum Parisiis curavit: unde maximum tum vitæ adiit tum fortunarum discriminem, per plurimos menses arcto carceri inclusus, ægrèque inde, ac nonnisi intercedentibus magnis principibus, liberatus, pristinæque libertati restitutus. Id carmen iteratò in lucem prodiit, primumque, ac dupli jure, inter poëtarum Scotorum delicias locum obtinet.

De Hogæo quæ dicamus haud adeò multa habemus. Caroli secundi, religionis ergo, temporibus aut solum vertere coactum, aut suâ saltem sponte in Angliam profectum, ubi literas humaniores docuisse videtur, verissimile est. Præter poëticas Jobi atque Ecclesiastis, quas hic publico damus, paraphrases, & eximium Joannis Miltoni Anglicanis versibus conscriptum librum, vulgò Paradisum amissum, immortalis il-

lud

lud ingenii monumentum, cumque ipsa ferè
æternitatē pérennaturum opus, una cum e-
jusdem Paradiso recuperato ac Samsone eti-
am agonista, haud inscitè certè pro argu-
menti difficultate, Latino carmine translu-
lit. Ejusdem quoque Hogæi in duo cantica
Mosis, atque Andreæ etiam Melvini, poëtæ
haud ignobilis, in posterius illud, atque in
odam Davidis in mortem Saulis atque Jo-
nathanis paraphrases item poëticas, tam-
quam luce haud indignas, nostro in delectu
comparere permisimus.

Agmen tandem claudit lectu dignissimus
libellus, cui Anglicano potius quam Latini-
no vocabulo, Georgii cujusdam Eglisem-
mii insania poëtico duello titulum fecit.
Hoc irrito labore certat iste de palma cum
paraphrasi psalmi CIV. quā paraphrasi de-
cima olim musa Buchananus laurum tulit
de multis gentibus & laudem ab genere hu-
mano. Sed insaniam Thraso iste impunè
haud tulit; vapulat enim accerrimè sal-
fissimo suavissimoque carmine Arcturi Jon-
soni, cui id provinciæ Academia Parisien-
sis, (quam controversiæ judicem ipse elege-
rat Eglisemmius) vel potius Medicorum
Parisensium collegium, (quos inter per lu-
tra quatuor Medicinam, secundâ famâ,
Johnsonus factitabat, Poëtæ ibidem Re-
iji titulo cohonestatus) demandârat. Guli-
lmus etiam Barclayus, Medicinae ac Phi-
lologiae

xvi PRÆFATIO.

lologicæ Professor doctissimus, vanam hominis arrogantiam, summo cum judicio nec minori elegantia, prosa oratione, quantum Buchanani tum Eglisemii paraphrasim accuratissimè ad examen revocat, avanti pñtws compescuit. Variis præterea diversorum popularium epigrammatis, sale multo atque aceto perfusis, Thrasonicæ luit pœnas jactantiae.

Subjiciuntur etiam propter argumenti similitudinem, ejusdem Psalmi CIV. alia paraphrases poëticæ sex, auctoribus totidem Scotis. Has (præter Cl. viri, Davidis Humii Theagrii, paraphrasim, calidam poëticoque spiritu effusam, quam benignè nobiscum communicavit prædictus D. Robertus Steuartus, cui copiosa admodum est sacrorum scriptorum, quorum per cupidus est, supellex, in quibus summa cum sanctitate juxta ac perspicientia versatur assidue, cujusque exercitationis frumentum dictis factisque omnibus, hoc est, vita longè incutpatâ, homineque verè Christiano dignâ, perpetuò exhibit) ex variis olim libris collegit, unaque cum poëtico duello, ante quadraginta, & quod excurrit, annos, publicandas curavit, præmisso etiam haud ineleganti Latino carmine, venerandus senex, avus maternus, D. Andreas Symson, V. D. M. doctissimus integerrimusque vir; quem pro debita in progenitorem pi-
etatis

state honorificè hic compellandum existimavi, quemque sine summo scelere, quando res ita locusque tulit, insalutatum præcire nec potui nec debui.

Atque hic quidem de poëticæ, sacræ præsertim, dignitate atque excellentia vix opus est, credo, quidquam ut adjiciam; quum ab viris id longè longèque celeberrimis sæpiissimè jam accuratissimèque factitatum sit. Hic tantum monere sufficiat, sacræ paginæ tum veteris tum novi testamenti libros poëticum ornatum, quod temerè nimis quidam falsòque opinati sunt, adeq non abhorrire, ut, contrà, haud aliud ferè scriptum ampliorem uberioremque, aut illustriorem denique aptioremve poëtarum ingeniiis materiam, quam ii, suppeditet. Unde piget certè Gallicæ gentis criticum, doctum satis atque acutum alioqui virum, Boilavium hoc distichon temerario nimis cæcoque impetu effudisse,

“ De la foy d'un Chrétien les mysteres terribles

“ D'ornemens egayer ne sont point susceptibles.

Huic verò censuræ, præproperæ atque ini-
quæ, ab acerrimi item judicij tum suæ tum
aliarum etiam gentium criticis satis jam
superque obviam itum est: quorum quæ-
dam aliorumque sacri argumenti (etiam
ubi intima nostræ religionis mysteria tra-
ctantur, v. g. Hugonis Grotii de Euchari-
stia

xviii PRÆFATIO.

stia carmen, heroicum planè illud, sublimi-
que dicendi genere longè conspicuum) car-
mina nullo non docti pulcrique poëmatis
lenocinio ornamentoque nitent. Sed quid
dicam? Quod præcipuas, quibus Ethni-
corum passim referti sunt libri, Veneres
ex sacrorum scriptorum monumentis trans-
latas esse eas desumptasque, plurimasque
etiam intactas integrasque relictas, mul-
ti opinentur. Utque ab ceteris recensendis
abstineam, quod, quæsò, vel inter Græcos
aut Latinos scriptores carmen vel pri-
us vel posterius canticorum Mosis oratio-
nis magnificentia non superat, dico, sed
longissimo sequitur intervallo? Cujus viri
sublime dicendi genus ipse Longinus, au-
ctor, si quisquam aliis, locuples, etiam u-
bi hanc rem ex professo tractat, non diffi-
cetur. Ad Boilevii certè refellendam sen-
tentiam satis esse arbitror sequentia do-
ctrinâ atque pietate illustrium virorum no-
mina vel recensere; Prudentium scilicet,
Juvencum, Gregorium Nazianzenum, Se-
dulium etiam Scotum, Apollinarem Laodi-
cenum, psalmorum Davidis Græcis versibus
interpretem, ejusque æmulum Dionysium
Petavium, Scaligeros, Julium ac Jose-
phum, sui utrumque olim ævi miraculum,
Jacobum etiam Augustum Thuanum, illu-
strissimum historiarum sui temporis condi-
torem, qui & librum Jobi cum Solomonis
Ecclesi-

Ecclesiaste, Threnis Jeremiæ, ac quinque
præterea ex Prophetis minoribus, vario
carminum genere, Latinis versibus profe-
catus est, Bezam insuper, & hunc Psalmorū
Latinis versibus interpretem, Groti-
um denique, qui præter duas, Christi scili-
cet patientis, ac Sophompaneæ, sive Josephi
venditi, tragœdias, & Jonæ historiam
Latino carmine heroico reddidit, Heinsti-
um, Vossium, Flaminium, Tursellinum,
Castalionem, & hunc prioris cantici Mosis
Sapphicis, Jonæque historiæ Latinis he-
roicis interpretem, Vidam, Turnebum, Att-
ratum, Hospitalium, Macrinum, Muretum,
ac Franciscum etiam Vavassorem, libri
quoque Jobi, ac Theurgicon, sive miraculo-
rum Christi, libris quatuor, carmine heroico
elegantissimo interpretem doctissimum, Mil-
tonum, Couleum, qui que etiam hodie apud
Anglos floret, doctrinâ atque pietate specta-
bilem Isaacum Watsonum, Florentium quoque
Volusenum, Buchananum, Jonstonum, Bodii-
um, Rossæum, Ramiseum, Melvinum, Adam-
sonum, aliosque viros clarissimos ferè infini-
tos; qui omnes, feliciterque etiam, in sacri
argumenti carminibus versati sunt, quo-
rumque adhuc opera doctorum virorum ma-
nibus teruntur assidue, maximoque cum fru-
tu, nec minori voluptate, Latinis, ut ait ille,
dum manebit pretium literis, legentur.

Prius autem quam manum de tabula aufer-

xx P RÆ F A T I O.

ramus, non absurdum erit, credo, Lectorem
benevolum de hac Editione pauca monere.
Ac primò quidem, dedimus operam ne quis
inter eos, qui, pecuniis benignè suppeditatis,
hoc opus initio adjuvare vel non diffisi vel
non dignati sunt, (quibus, uti merentur,
per plurimas habemus agimusque gratias,
nec nimis uti diffidentes, leves præsertim
ob caussas, ejusmodi in rebus, in posterum
esse velint obnoxie rogamus) sublestæ nos
fidei jure accusare possit, adeoque non ve-
remur, ne quis æquus ac candidus rerum
æstimator justam de nobis, tamquam qui
multum infra promissa substiterimus, que-
relam instituat; ut, ex contraria parte,
nobis, uti qui plenissimam voci fidem exhi-
buerimus, gratulaturos esse ultrò spera-
mus adeò atque exspectamus. Persua-
sum enim habemus, aliosque nostræ sen-
tentiae adstipulatores habituros confidi-
mus, promissorum fidem rarissimè alias,
aut hic aut alibi, vel luculentius vel re-
ligiosius præstitam atque observatam. Ex-
cellentissimi enim Psalmorum Paraphra-
stæ effigiem, præstantis manu Sculptoris æri
eleganter incisam, auctarii loco adjeci-
mus, libroque præfiximus; quæ res emto-
ribus si adriferit, (uti adrisuram spera-
mus) non solum suâ merce ipsi contenti ut-
sint, sed uti aliis quoque commendent, roga-
tos volumus. Eorum etiam judicio expen-
dendum

dendum discutiendumque relinquimus, utrum sacra Jonstoni carmina non tam bene locum in scholis patriis, quæ pueris prælegantur, quam apud Batavos, quorum, ut accepi, scholæ Musâ Jonstonianâ quotidie personant, (quum Buchananus, contrâ, uti ab hominibus fide dignis audivi, neque in Scholis neque in Academiis ibidem, quam ob rationem nescio, ne compareat quidem) duasque præcipue id ob caussas, commereantur. Ac primò quidem, summam propter carminis venustatem ac puritatem, ac deinde propter admirandam omnino simplicitatem & facilitatem, maximamque cum lingua Hebraica convenientiam. Atque hic nolim quemquam existimare me (quis enim ego sum hoc ut audeam?) Buchananum de solio, quod tamdiu summa cum laude obtinuit, dejectum cupere: id longè ab me absit, quod abominor! Per me quidem vivat, vigeat, floreat, laureâ Apollinari, quâ dignissimus est, tempora circumdatus; neque hoc ipse Jonstonus vellet, cuius famam acriter aded adversus Eglisemmii furores vivus tutatus est. Nihil igitur aliud hoc dicto intelligi velim, quam, præviâ Jonstoni lectione, ad pleniorum Buchanani intelligentiam, in summis scholarum illustriorum, atque in Academicis præsertim Philologorum classibus, viam munitiorem planioremque futuram, cuius majestas ac sublime dicendi genus ipsis

xxii P R A E F A T I O.

viris doctissimis (magno Julio Cæsari Scagliero, cuius auctoritatem atque judicium his in rebus nemo potest mortalium defugere, si credimus) non nimis notum est, nedum crudis ludorum trivialium, (quid enim manifesta negemus?) in pagis præcipue rusticani, magistellis, quibus Buchananus, tamquam violatæ ejus majestatis reis, ab iis, ejus qui famam sibi caram habent, ne tanti scilicet Vatis manes inultos esse patientur, de manibus vel vi extorquendus est. Ut nihil dicamus de duodecim aut quatuordecim annorum puerulis, (o summam hominum ineptiam, ne dicam, cœcam insipientiam atque amentiam!) quorum impuras manus purissimi Buchanani manes vexandi, torquendi, contaminandi prorsus traduntur. Ac nolim quemquam hæc de quorumdam ludimagi- strorum crassa inscitia calumpniandi caussa ab me confita esse existimare; ab moribus hoc certè nostris quam longissime abest. Rem ita se habere doctiores cordatioresque studiosæ juventutis Praeceptores juxtam eum intel- ligunt, ac conqueruntur etiam longè utilissimam humano generi professionem in contem- tum atque ludibrium trahi ex culpa paucorum, quibus ipsis potius doctore opus est, quam alios ut deceant, sed quo rectè uti vix no- runt, ab omni sensu communi destituti o- mnino atque imparati, quosque lassos boves, peronatos uti aratores, sibilo exhilarare, vel

stimuli

stimulis proritare, rudem quām juventam, ipsi omnium artium rudes, bonarum literarum studiis erudire præ se ut i ferant, Musarumque castra sequi, sinistra in lucem natura aptiores extulit, quiq[ue] ideo in proprium munus, hoc est, ab scholis in agros alegari debent. Buchananæa enim majestas, Academiis omnino quām scholis, vel, si verum fateri libet, maturi potius judicii viris quām incaute atque ignaræ juventuti aptior, ab nemine explicari rectè potest, qui non & Virgilium & Horatium, aliosque præstantissimos inter Romanos Poëtas veteres callebat tenetque omnes ad unguem; quibus Buchananus (quem Flaccum Caledonium haud inscitè dixeris, quemadmodum Jonstonum Nasonis redivivi titulo Wedderburnus appositissimè insignivit) non facilior modò non est, verum, plurimis præsertim in locis, idque doctissimorum virorum judicio, longè etiam difficilior. Buchananum siquidem studiosæ juventutis usibus minus idoneum reddit luxuriosa nonnunquam verborum silva atque congeries, (unde, si non tedium atque fastidium, summa certè difficultas suboriri solet,) quā stupendi planè, nullisque metis coercendi ingenii scriptor usus est: quum Jonstonus, contrà, teste Hoogstratano, atque Isaaco etiam Grutero, maximas res breviter, & sine ulla circuitione, complexus sit, adeoque legentium animum contra omnem

xxiv P R A E F A T I O.

innem satietatem & fastidium muniverit, dignusque propterea quem ingenua adolescens circumferat quotidie, in numeroque bonorum librorum collocet, numquamque de manibus deponat. Quam rem non perspectam fuisse iis jamdudum, quibus id provinciae incumbit, scholarum nimirum Catoribus Moderatoribusque, miratus sum mecum saepissime, neque adhuc mirari desino. Mei sensa animi hac de re, uti liberum, ac nullius in verba juratum, hominem decet, liberè aperui; quæ tamen ab nemine, uti malo ab animo nequaquam profecta, malam in partem accipi velim. Agnosco quidem lubens fateorque, numquam eam fuisse copiam sacrorum Jonstoni carminum exemplarium, quæ juventutis, in scholis patriis per totam Scotiam Latinas literas discentis, usibus satis esse poterant, sed & imprimi non minus quam alii libri, scholarum itidem usi destinati, iterum poterant iterumque: quod & nos periculi faciendi gratia in presentia scilicet fecimus, qui mille exemplaria sacrorum Jonstoni carminum, una cum D. Joannis Kerri cantici Solomonis paraphrasi gemina, ac Roberti etiam Bodii ab Trochoregia Hecatombe Christiana, (quod carmen pueris olim prælegi solitum, cuiusque auctoris ab laudibus pro merito celebrandis ideo abstinentum nobis duximus, quoniam eam brevi provinciam ab alio,

ac genere quidem propinquo, cui eam propter ea rem majoricuræ futuram sperandum est, occupatum iri certò accepimus) scholarum in usus imprimenda curavimus; qui liber satis vili modicoque pretio ab studiofa juventute, uti par erat, comparari poterit. Quod si monstrato uti remedio nostratum scholarum Moderatores nolunt ac recusant, felicius fortè fatum, Ut vates non nisi in patria sua (quod absit!) inhonoratus est, vicina in Anglia Jonstonum nostrum exspectat. Cujus gentis, omnis politioris literaturæ laude florentis, celeberrimis doctissimisque viris, id quod ex multis luculentissime testimoniis liquet, uti olim, ita hodie quoque, summo jam in pretio atque aestimatione Jonstonus esse incipit.

Atque hic, saepius antea laudati, prædicti D. Joannis Kerri, insigne rem Literariam promovendi studium silentio transmittere nefas duco. Cujus viri mores ab nomine atque professione (Humaniores autem Literas profitetur) adeò non abludunt, ut ipsam ferè humanitatem jure eum appelles, talem certè in me semper expertus sum, cuique ferè uni, hic liber quod in manus hominum exiverit, acceptum referendum est, cujusque rei meritum, si quod inest, penes illum unum, eam ipsam ob causam, residere par est; abs quo si fuisset, nostrum ejus edendi consilium, frustrà sanè susceptum, non obstan-

xxvi P R A E F A T I O.

stantibus speciosis plurimorum, quæ in nihilum profectò reciderunt, præmissionibus, irritum atque incassum exstisset. Labantibus enim deficientibusque ceteris, remque ingratam procul ab se amolientibus, solus ille totum ejus imprimendi onus in suos humeros derivavit ultrò, ad felicemque tandem exitum, magno certè animo, pro praesenti rerum statu, quo alieni quisque appetens, proprii parcissimus est, benignissime perduxit: quam rem in omnem ideo posterioritatem hic testatam volumus, ne insigne scilicet meritum suo præmio, honore suo rara virtus umquam careat.

Ac tribus jam verbis absolvam, postquam sedulò multaque curâ adnixum esse me, hic liber ut quam emendatissimus prodiret, Lectionem benevolum certiore fecerim. Quod si aliquanto seriùs, quam par erat, in lucem exiverit, plurimis id, quæ nec prævideri omnino nec averruncari poterant, quod in talibus plerumque rebus fieri solet, remoris acceptum debet referri: quod, uti Errata aliqua, si quæ fortè, dum nos a prelo aberamus, aedesse enim perpetuò non datum erat, irrepserunt, (certè perpauc ea fore speramus) humanæ sortis, quā vivitur, conditione diligenter prius expensâ, uti benignus, ut homo homini, condonet, etiam atque etiam oro atque contendendo. Vale.

Dedi-

Dedications & Præfationes.

Viro nobilissimo,

*JANO BROUKHUSIO, amicorum
& poëtarum optimo, maximo,*

S. D. DAVID HOOGSTRATANUS.

AQuum est, Vir nobilissime, ut tibi inscribam hunc libellum, ad quem castigatiū emittendum me ipse hortatus es, captus scilicet concinnitate, quam ibi residere videbas, & satagens publicæ utilitatis, quæ exigit ut ingenua adolescentia non solùm elegantiam Romani sermonis & eloquentiæ affeetet, lectionique bonorum scriptorum adsuescat, rejectis impuris & barbaris nugis, & in tempore abhorriere discat à tumida illa scribendi ratione, quâ hâc tempestate homines delectari videntur: sed etiam pietatem fideliter imbibat, seque his extremis temporibus præceptis salutaribus confirmet, quorum Psalmi largam certè exhibit copiam. Te quidem iuvat sèpè afflictam valetudinem, uti ingravescens ætas ferax est morborum, solari his divinis cantilenis, positum in solitudine vitæ rusticæ, quæ longè remota est à lubrici orbis vanitate. Servet Deus, omnis boni fons, animum tibi serenum, & aptum sanctitati studiorum tuorum, faciatque ut diu mihi liceat gaudere fructibus amicitiæ, quâ ot jam annos me dignatus animum meum tibi planè deinxisti, totumque tuum reddidisti.

David Hoogstratanus Lectori S. D.

AReturi Jonstoni, Medici Regii in Scotia, quo, meā sententiā, in illis oris nemo post Buchananum, facundissimum

dissimum virum, melius, terius, aut concinnius scripsit, Psalms Davidicos reduco in lucem, Lector φιλόμυθος. Cum enim mirum in modum caperer felici poëtandi ratione, quâ breviter & sine ulla circuitione tantas res complexus est, non imminutâ sententiarum gravitate, legentiumque animum contrâ omnem satietatem & fastidium munivit, dolebam profecto non inveniri hujus libelli exempla, nisi prorsus defœdata & mendis scatentia. Quare auctor fui Francisco Halmæ ut novam editionem adornaret. Nec defuit ille desiderio meo, suavissimum hoc opusculum ita procurans, ut charactere novo nitidâque chartâ expressum facilè posset circumferri. Et circumferri certè, & in numero bonorum librorum collocari erat necesse, quod nihil sit utilius homini ingenuo & bonas literas edocto, quam crebro versari in divina hac philosophia, quæ optima etiam humanæ sapientiæ præcepta longo post se relinquit intervallo. Quid enim utilius est quam hîc, velut in tabula, contemplari infinitam Dei bontatem cum summâ prudentiâ conjunctam? Quid utilius est quam crebro meditari illum diem, quo ad tribunal supremi Judicis reddenda erit ratio totius vitæ? Denique quid sanctius, quam in Deo solo collocare spem suam, ideoque omnia illa nihili ducere, quæ vulgus bona existimat, neque animo cadere in rebus adversis, quando hîc docemur adversa atque incomoda, quibus affluit vita humana, non esse habenda in numero malorum? Disce ergo hîc cum fructu tibi viam munire ad veram virtutem, quæ non alibi rectius veris coloribus depingitur, quam in his hymnis. Hos, si sapis, numquam de manibus depones.

ARCHIBALDO PITCARNIO Scoto

Thomas Ruddimannus S.

P Itcarni, placido quem lumine vedit Apollo,
Cuique dedit plenâ munera trina manu;
Herois Siculi radium, medicamina Coi,
Atque Venusinæ dulcia plectra lyræ:

Ad te confugiunt Solymi cœlestia Regis
Jonstono Latiis carmina culta modis :
Jonstono geminâ redimito tempora lauro,
Vel Te, vel Clario carmina digna Deo:
Auspiciis ut tuta Tuis, ereptaque nocti,
Incipiant cœlo liberiore frui.

Lectori candido S.

Divini, quod tibi exhibemus, Cantici Paraphrasin ag-
gressi sunt plurimi, & in his nonnulli Scotti; nem-
inem tamen omnium æquè faventes Musas atque Arctu-
rum nostrum Jonstonum habuisse ultro fatebitur quisquis
ipsum cuin illis conferre voluerit. In eo enim Romani ser-
monis nitor & elegantia cum numerorum mira suavitate &
gratia adeò conspirant; ita semper castus & purus, placi-
dus semper & æquabilis incedit; ut ad cœlestes amores
referendos totus compositus, atque ipsa Solomonis Musa
quodammodo afflatus videatur. Illa autem ejus præcipua
laus est, quod, cùm alii non pauci, nudâ interpretatione
haud contenti, sacrum Hymnum miserè interpolarint, &
pro vero ejus sensu mortalibus nondum satis comperto in-
genii sui commenta venditarint, indeque in diversas, sæpè
& pugnantes sententias abierint; ille integros semper &
incorruptos adeat fontes, Regiique auctoris vestigiis unicè
insistat: & ita tamen (quod mirere) ut nihil usquam de
carminis venustate decedat, neque orationis nexus & te-
nor abruptis sententiarum periodis interturbetur.

Omnibus igitur paullo humanioribus, quibus satis nota
sunt alia Jonstoni poëmata, rem haud ingratam mihi fa-
cturus videbar, si aureum hoc, & quod palmarium ausim
dicere, ejus opusculum, at nescio quo fato rarissimum,
& plerisque inauditum, denuo in lucem emitterem. Id
quod eo libentiū à me præstitum est, quod numquam an-
tea in Scotia typis mandatum fuerit. In hac autem editi-
one adornanda curam in primis adhibui, non modò ut for-
mâ nitidiore, sed etiam ut ab erroribus, qui plurimi priùs
irrepserant, repurgatus, atque auctore suo dignus libellus
prodiret. † Notas præterea aliquot adjeci; non eo con-

† Notas, quarum mentionem hic injicit Vir clarissimus, hac nostra in
editione, libri scilicet noli consulentes, omittere consultius visum est.

filio, ut facillimum scriptorem supervacaneis commen-
tationibus onerarem; nedum ut reconditum divini car-
minis sensum eruere præ me ferrem. Is scilicet labor est,
qui jam inde à multis seculis sollicitavit, & haud raro
inter se commisit Theologorum præstantissimos: quorum
suas sibi partes, sua ubique jura illibata relinquo. For-
mulas quidem loquendi aliquas, & nonnulla alia discen-
tibus minus obvia, magis nonnumquam aperta reddere
sum conatus. Sed ed potissimum in hac qualicumque
opella pertinet instituti mei ratio, quamque auctori nostro
illustrando aptissimam judicabam, ut præcipua apud prin-
cipes Latini sermonis loca ostenderem, quæ tam felici
successu, atque artificio prorsus singulari, non modo in
usum suum Jonstonus vertisse, sed sibi quasi propria fe-
cisse videtur. Tu Lector boni consule, & vale.

ARCTURI JONSTONI

V I T A.

† **A**RCTURUS JONSTONUS ex antiqua & equestri
familia de Caskieben (quæ, hodie Kethorum aul,
seu *Keith-hall* dicta, nobilissimo Comiti de Kin-
tore sedes est pulcerrima, in præfectura Aberdonensi ad
Urium amnem, quæ Dōnæ interfluit, sita) gentis Jon-
stonianæ in borealibus Scotiæ partibus principe, perque
plurima secula longè florentissimâ oriundus, natus est
anno Christianæ salutis millesimo quingentesimo octoge-
simo septimo; post quinquennium quām magnus ille Poe-
tarum Coryphæus Georgius Buchananus fatis concesserat,
hoc agentibus scilicet Superis ne illustri Vate Scotia um-
quam careret. Bonarum literarum studiis, quas magna-
cum aviditate arripuit, ab ineunte ætate in scholis pa-
triis, posteaque in Collegio Regio Aberdonensi diligen-
ter institutus; tandem, ubi ex ephebis excesserat, animi
excole

excolendi gratia, maximèque ad scientiae Medicæ cultum capessendum, in exteris regiones profectus est. Romam sis adiit, ac Patavii quidem substitit; Doctoratus insignia adepturus, qua in Universitate, longè celeberrima illa antiquissimaque, neque maxima sine laude, (Medicæ scilicet artis cognitione cum poëticæ facultatis suavitate, raro felicitatis exemplo, in eo certante) Medicinæ Doctor renunciatus est, ad III. Id. Junii, 1610. uti ex carmine constat, quod adhuc exstat in libro MS. in Bibliotheca Juridica Edinb. qui liber fuit olim Cl. viri D. Roberti Sibbaldi, M. D. Equitis aurati, patriarchumque antiquatum peritissimi. Id carmen, nullam quidem propter eius excellentiam, sed quod manifestum sit ejus rei quam allegamus indicium, inter cetera auctoris vitam illustrantia testimonia Lectoris oculis subjicere haud ab ore duximus. Peragratiss postea Italiam, Daniam, Germaniam, Angliam, Bataviam, aliisque regionibus, ad Gallos postea se contulit; quos inter, referente natalibus juxta aitleris clarissimo viro, Thomam Urquhart de Cromarty, Equitem cum primis apud Scotos vetusto, Jonstonianisque præterea temporibus æquali, " Tantæ poëticæ dulcedine, tantoque pangendi carminis lepore claruit; ut, nondum exacto vicesimo tertio ætatis anno, præ ceteris omnibus sui seculi Poëtis, ab Christianissimo Galliarum Rege, Lauream Apollinari merito suo insigniretur; id quod, *pergit vir nobilissimus*, ex elegantissima sua Psalmorum Davidicorum Paraphrasi, quâ Buchananum, si non superat, *inquit*, saltem, meo quidem judicio, adæquat; parergis præterea, aliisque opusculis nondum mihi notis, certissimè constat." Neque id b veritate omnino abhorrere videtur; siquidem per quatuor integra lustra (ut ipse auctor celeberrimus in scriptis suis testatur) apud Gallos hæsit, ducta & ibidem uxore, compluribusque (numero tredecim, ex gemino idque matrimonio, ipse memorat) liberis susceptis. Tandem, post viinti quatuor annorum peregrinationem, (uti ante eum omnium Buchananus, ut omnes ferè patrii soli repetendi ante obitum dulcedine capimus) in Scotiam anno 1632 redux, carus omnibus acceptusque popularibus aliquot annos Averdoniæ transigit, cuius Academiæ Rector magnificus, qui non nisi claris atque illustribus viris habetur, mensis unii die vicesimo quarto, anno 1637 (eodem scilicet, quo Psal-

Psalmarum paraphrasim, divinum certè opus, maximumq; atque certissimum summæ viri præstantissimi tum eruditio-
nis tum pietatis etiam indicium, ipse auctor eadem in
urbe in lucem emisit) ut ex publicis Academiæ Archi-
vis constat, cùm in ejusdem Universitatis Medicorum
album, jurejurando quoque pro more de fideli præstito,
priùs relatus fuisset, Professorum suffragiis creatus est.
Paullo post in aulam arcessitus, uti operâ suâ præsto esset
Carolo Regi, ab quo inter medicos ordinarios cooptatus
fuerat, quoque eum titulo **Rex Jacobus**, aliquot ante
obitum annos, ornaverat; quem obitum veris Jonstonus
lacrimis, pulcerrimoque carmine, prout bonum ac fide-
lem civem, eundemque gratum atque præstantem Poë-
tam decebat, prosecutus est. Verùm non multos in An-
glia annos exegit, quum mortalitatem exuit, annum a-
gens ætatis quinquagesimum quartum, (mortuus est enim
anno 1641, uti ex doctissimi viri, suavissimique poëta,
Davidis Wedderburni, Jonstoni mortem plusquam frater-
nis lacrimis deflentis, Aberdoniæ eodem anno impresa
Elegia constat.) Vir, si quisquam certè alias, si ita Su-
peris fuisset visum, longissimo dignissimus ævo, propter
eximias, quibus plenâ eum manu divina cumulaverat
benignitas, quibusque mortalium generi & plurimum
profuit, ac prodesse porrò potuit, animique & corporis
dotes; quæ in eo raræ atque insignes aded erant, uti Da-
vid certè Wedderburnus omnes ferè uno verbo com-
plexus esse videatur, quando jure eum merito ævi sui
miraculis accensendum existimat, ac quoddam quasi
Scotiæ numen indigitat suspicitque. Sed, uti **Immodici
brevis est ætas & rara senectus**, ô felix Jonstoni fatum!
quem Deus ter Opt. Max. tam opportunè in cœlos ra-
ptum, bellorum civilium, quæ postea subsecuta sunt, furo-
ribus (quos tamen sagaci animo præfigiebat, ac depre-
cabatur etiam) innumerisque, inde quæ exorta sunt, ma-
lis atque calamitatibus, rebus diutiū humanis interesse
haud passus, pro infinita sua clementia, uti probos fune-
bris temporibus subducere solet, benignissimè exemit.

Neque Superis modò, (quod maximum est) verùm
mortalibus quoque carissimus Jonstonus extitit. Quod
si **Principibus placuisse viris non ultima laus est**, quanta-
gitur Jonstoni nostri felicitas? cui maximis per totum
terrarum orbem Regibus, Principibus, aliisque plurimis
summa

summā dignitate atque doctrinā illustribus viris (uti cùm ex ipsius tum aliorum scriptis patet) in deliciis esse contigit: Christianissimo scilicet Galliarum Regi, cuius primarii, seu laureati, ut vocant, Poëtæ titulum, homo licet exterus, meruit; potentissimis etiam Magnæ Britanniæ Regibus, à quibus, haud levi certè amoris atque aestimationis pignore, inter medicos fuit domesticos relatus; Jacobo, (& ipsi insigniter docto, utpote magni Buchanani alumno, ac Poëtæ etiam, Psalmorumque Davidicorum Anglicanis versibus interpreti) Caroloque filio: atque hic quidem, pendente coram Senatu Mechliniensi quādam maximi momenti lite, pro Jonstono apud Hesperiam Deam, (ut ipse eam lepidissimè vocat) sive Mariam Borboniam Caroli filiam, Maximiliani Austriaci Ducis conjugem, sibique cognatam, deprecatoris munere defungi, neque frustrà, haud designatus est. Sed & illustrissimo quoque Principi, Ludovico, Comiti Palatino, Bavariæ Duci, &c. atque Henrico etiam Turræo, Bulloniæ Duci, ejusdemque genero, Duci Trimollio, Lennoxioque insuper Duci, cuius etiam mortem deflet, Georgio quoque Gordonio, Marchionis Huntlæi filio, (unde exquisiti operis annulum cum gemma divite auro inclusa, amicitia non vulgaris haud obscurum testimonium, dono acceperat) Comiti quoque Hollandio, cuius singularem in literatos munificentiam summis Jonstonus encomiis celebrat, quos omnes eleganti carmine sibi tamquam notos atque familiares compellat; illustri præterea Comiti de Pembroke, ad quem exstat quoque cultissimum Jonstoni carmen, cuiusque obitum paucis suavissimisque versibus deflet, nobilissimo quoque Moraviæ Comiti, cuius itidem mortem elegantissimâ elegiâ deploavit vel decoravit verius; sed & universis ferè Scotiæ Nobilibus, venerandoque denique Episcoporum apud Scottos ordini, quorum omnium, uti Nobilitatis Scoticæ complurium, meritas laudes, singulis distichis, suaviter haud minus quam honorifice prosecutus est, pergratus perque acceptus extitisse videtur. Atque hīc alias viros Ecclesiastici item ordinis haud paucos, cum quibus Jonstonus (non obscuro doctrinæ atque pietatis ejus indicio, quod & elegantissima simul sanctissimaque Psalmorum Davidicorum Paraphrasis poëtica luculentissimè quoque testatur) familiarissimè vixit, quosque promeriti-

meritis, (quippe qui omnes doctissimis suis lucubrationibus, per omnia secula victuris, orbi jampridem literato, ut qui clarissimè, innotuerint) honorificè admodum singulos carmine compellat, silentio involvere piaculum sit: venerandum nempè Antistitem, Gulielmum Ladium, Episcopum tum Londinensem, postea verò Archiepiscopum Cantuariensem, Joannem item Leslæum, Sodensem primò apud Scotos, mox apud Hibernos Episcopum Raphotensem, Patricium quoque Forbesium, Aberdonensem item Episcopum, sanctitatis atque eruditiois laude longè latèque florentissimum, cujusque rei manifestum exstat testimonium, justi liber voluminis, summis doctorum virorum laudationibus refertus, ejus mortem deplorantum; ejusdemque filium Joannem Forbesium à Corse, in Academia Regia Aberdonensi S. S. T. Doctorem atque Professorem celeberrimum doctissimumque, ac Theologorum sui temporis quemdam Antesignanum; Gulielmum quoque Forbesium S. S. T. Doctorem & Professorem, qui primus Episcopus Edinburgensis creatus est, singularem scilicet illam honoris demonstrationem serenissimi Regis judicio egregiis summi viri meritis exigentibus, Theologorum item ævi sui verè Coryphæum; ac Roberum etiam Baronum, acutissimum præstantissimumque virum, atque apud Aberdonenses S. S. T. Doctorem atque Professorem dignissimum doctissimumque; reverendumque etiam virum, D. Andream Ramisæum, S. S. T. apud Salmurienses primò, postea verò in Academia Edinburgena Professorem, Divinorumque eloquiorum eadem in urbe ex Interpretibus unum, ac Vatem præterea cultissimum, sacra cujus poëmata elogio longè celeberrimo, elegantissimo nimurum Epigrammate, (quod Epigramma, summam propter ejus venustatem, Anglicano idiomate metricè mihi vertendum existimavi) ipse Jonstonus prosequitur, Parnassi nempè jugis Sioniam ruem, aquis Heliconiis Jordanis flumen felici consortio copulâsse, hoc est, in sacrosanctæ Religionis veneranda adyta atque mysteria culti carminis gloriam, quod rarissimè alias factitatum, intulisse eum suavissimè simul verissimèque prædicans; Danielem denique Tilenum, S. S. T. apud Sedanenses Professorem, ac Gulielmum demum Spangium, Ecclesiæ Scotorum, Veriæ quæ Zelandorum collecta erat, pastorem olim fidelissimum doctissimumque,

que, cujusque diligentiae integra Jonstoni opera in unum corpus redacta debemus; atque Andream etiam Melvium, & ipsum tum Theologorum tum Poëtarum in choro haud postremi certe nominis, ac Georgium quoque Turnbullium, qui, Pontificiorum licet partibus addictus, summæ tamen eruditioñis acerrimique judicii certissima documenta in editis à se scriptis Theologicis exhibuit; cum aliis plurimis, à quibus, ne tedium forsan letoris animo obrepat, sigillatim recensendis consultò hic abstineo. Familiaritati quoque suæ cum clarissimis quibusdam Jurisperitis, seculi sui luminibus, reverendissimis amplissimisque viris, Jonstonus haud parùm debuit; Nicolao scilicet Fifo ac Philippo Jonarto, senatus Melchiniensis Consiliariis, ac Thoma etiam Nicolsono, Jurisconsultorum apud Scotos ævi sui principe; viroque clarissimo Thoma Hopæo, Advocato regio, cum Jacobo quoque Bardio & Gualtero Hayo, cauſarum patrenis famigeratissimis; qui omnes ab auctoris nostri partibus in duabus pericolosæ plenis aleæ litibus steterant acerrimè, rejecto quoque summa cum constantia, quod vir præstantissimus porrexerat, vocis consiliique pretio, honorario. Medicis quoque seculi sui celeberrimis per quam familiariter usus eit; Julio scilicet Casserio Placentino, Equite, Anatomiæ administratore & Chirurgiæ Professore ordinario in illustri Universitate Patavina, (quibus eum titulis ex ipsius viri clarissimi chirographo, oculis meis hæc scribentis subiecto insignivi, in diplomate, quo in virum præstantissimum D. Georgium Sibbaldum Scotum, Ranklorium, Jonstono nostro amicissimum, (cujus quoque nomen inter testes atque consiliarios ibidem præsentes allegatur) Patavii Doctoratus gradus conferbatur, ante centum quinque ac viginti annos, nimirum Junii die nono, anno 1614, exarato) artis Anatomiæ scientiæ nobilissimo; eodem Georgio Sibaldo, prædicti D. Roberti patruo, qui, laudata proœcto consuetudine, Jonstono laureâ Apollinari Patavii quoque paullo antè decorato haud ineleganti epigrammate gratulatus est, quo vicissim honore Sibbaldum, post adeptum statum Doctoratum, Jonstonus prosecutus est; Davide quoque Betonio, Medico regio, Cargillo, Dunæo, Liddelio, Mathematicæ Professionis apud Aberdonenses fundatore benignissimo, aliisque. Commercium quoque coluit

literarium cum doctissimis quibusdam exteris, Caspare
 nempè Barlæo Batavo, Poëta præstantissimo, ac maximo
 quoque virorum Hugone Grotio, ævi sui quodam mira-
 culo, politissimo quoque Daniele Heinsio, acutissimoque
 Dominico Baudio. Sed & aliis quoque doctrinâ atque
 dignitate per Scotiam illustribus viris Jonstonus percarus
 exiitit; quos inter primas facile obtinet nobilissimus il-
 le musarum Mæcenas ac patronus, vir illustrissimus Joannes
 Scotus Scototarvatus, Eques, Regius Consiliarius,
 Cancellariæ in Scotia Director fidelissimus, cuius eximiæ
 ac verè dixerim regiæ munificentia Blavianum Scotiæ
 Atlantem, nec non Poëtarum Scotorum prioris seculi
 delicias, optimorum poëmatum, quorumque nullam
 umquam posteritatem pigebit, delectum, cum plurimis
 aliis benignissimi ejus animi testimoniis, debemus;
 quas ob caussas immortali eum memoriâ dignissimum
 judicamus, quod & jam adeptus est; ejus siquidem fa-
 mam immortalitati jamdudum consecravit tum strictâ
 tum solutâ oratione excellentissimi auctoris nostri cala-
 mus facundissimus. Atque hâc famæ immortalitate, in-
 finitis eum partibus universis Alexandris Juliisque, istis
 hominum portentis, qui & extiterunt, vixeruntque, atque
 extincti demum sunt cum pernicie generis humani, lon-
 gè dignorem existimamus; siquidem benignissimi isti
 literarum patroni ac fautores, à populando exhauien-
 doque vires mortalium tantùm absunt, ut, soli verè pa-
 triæ patres, optimæ optimorum hominum portioni, hoc
 est, utilissimis jucundissimisque præstantium excellentium-
 que ingeniorum monumentis sospitatores quodammodo
 se præbent atque deos, doctorum scripta virorum non so-
 lum ab morte, sed ab ipsa ferè mortalitate vindicantes:
 quorum illustrium recensere nomina heroum gestit profe-
 ctò mihi animus. Et ò quàm vellemus plures illi similes
 in jacentium literarum commodum (jacent enim, proh
 dolor! ah nimis nimisque) nostro in orbe ut existerent!
 Sed frustrâ optamus. Cum Georgio præterea Jamisonio,
 pictore eminentissimo, Scotiæ suæ Apelle, (cujus ex-
 quisito penicillo vivis eum coloribus depictum fuisse ac-
 cepimus) ad quem & cultissimum illius carmen exstat,
 intima admodum Jonstono consuetudo intercessit. Sed
 quo te piaculo præterire possum, David Wedderburne,
 auctori nostro (dum in vivis eratis) carissimum simul ami-
 cissi-

cissimumque caput, ludi apud Aberdonenses per plurimos annos literarii moderatorem dignissimum doctissimumque, cuique omnium Latinorum Poëtarum difficillimum luculentissimo, brevi licet, commentario illustratum debemus? Eset certè quod Scotiæ nostræ gratularemur, plures tibi similes studiosæ juventutis præceptores si habememus. Neque illustribus quibusdam heroinis, sui seculi ornamentis, summam propter morum comitatem atque elegantiam, quam principibus viris ab ingenii acumine, maximaque doctrina, minus gratus acceptusque Jonstonus exstitit. Quâ certè re triumphum agit de multis aliis doctis hominibus, quorum egregia alioqui merita, eximiasque dotes austерum haud raro supercilium, totiusque corporis morumque habitus subagrestis, atque incorrigibilis insuper ineptiæ, ex vita umbratili scholasticoque otio contractæ, charactere sive vestigia, vel longissimi ævi curriculo haudquaquam abolenda, obfuscare non parùm inquinareque solent. Suavissimis certè purissimisque versibus, honoris atque aestimationis ergo, sequentes Jonstonus compellat nobilissimas matronas; Mariam nempè Turræam Bulloniam, Trimollii Ducas conjugem, Annam quoque Cambellam Argatheliam, Marchionissam Huntlæam, cum tribus simul filiabus, Anna, Henrica, Jana Gordonis, Mariam insuper Areskinam Marriam, illustrissimam Comitissam Marescallanam, cui Psalmorum paraphrasim, pulcherrimum munus, dedicandam censuit; Isabellam item Setoniam Wintoniam, Comitissam Laderde- liam, ejusdemque filiam Joannam Metellanam, Sophiam præterea Hayam Erroliam, Vicecomitissam Melgenniam, ejusque sororem Margaretam, atque Elizabetham etiam Gordoniam, Dominamque Wardesiam, aliasque plurimas, quibus gratum fuisse eum perque acceptum (cum & ægrotis mentibus poëticâ, quæ non infima laus est, non minus quam languentibus corporibus arte Pœoniâ medicinam facere potuerit) nihil obstat certè cur non constanter credamus.

Atque h̄c quidem subsistere, manuunque de tabula auferre cogor. Atque utinam prelum non adeò urgeret, operæque festinarent, uti quædam alia tanto viro digna literis consignari possent! Verùm lætissima ea provincia aliis fortè, longèque præstantioribus destinata est, quibus uti ex animi sententia cedat, hoc est, uti talis viro cele-

berrimo Encomiastes, qualis fuit ipse Paraphrastes, (quo nihil nec dici nec cogitari quidem vel grandius aptiusve, vel dignius denique aut honorificentius) obtingat, omnibus votis precor atque exopto.

Ut tamen faciam, quantum possum, lectoribus satis, ipsius præstantissimi scriptoris ad virum doctissimum Davidem Wedderburnum de seipso elegiam; ejusque vicissim ad Jonstonum responcionem (scio enim utramque longè gratissimam fore) lectoris hic oculis statim subjiciam, ipsum Jonstonum optimam luculentissimamque suæ ipsius vitaæ illustrandæ facem præferre persuasus. Atque hic auctor sum iis, quibus plura de eo cognoscere gratum est, cetera ejus poëmaña sedulò uti consulant, plus enim lucis inde ac veritatis, in rebus ad ipsum quæ spectant, quam aliunde uspiam redundaturum compertissimum habeo. Ex iis enim complura variaque, tantâ loci temporisque intercapidine, quæ frustrâ (nisi vehementer me animus fallit) alibi exspectantur, haurire atque addiscere possumus. Atque ea quidem carmina, celeberrimi viri in parergis atque epigrammatis exstantia, curare in animo erat imprimenda, ni liber, plus serè justam quam molem jam sortitus, carceres morderet, in hominumque manus prodire festinaret gestiretque, æquo diutiùs iisdem de negatus. Carmina autem, quæ meo judicio ad hanc maximè rem mihi facere videntur, sequentibus insignita tūulis leguntur; ad senatum nempè Mechliniensem; ad Nicolaum Fifum & Philippum Jonartum; in duos rabulas forenses, Advocatum & Procuratorem, N. N. dira; in nautas ad nobilissimum virum Georgium Hayum, Cancellarium; ad eundem de furoribus Brontotyphoeis; ad Thomam Nicolsonum, Jurisconsultorum principem; ad Robertum Baronium, Theologum; ad Medicos regios; de Barlœo Batavo; Pantlemonis (quo se ipse nomine innuit) querela ad senatum adversus Bucaulum, (hoc ficto vocabulo aduersarium perstringit;) de Vulturno, (eodem, credo, qui Bucaulus;) adversus omasomastiga; de loco suo natali; de horto Vulturni; ad Thomam Hopæum, Advocatum regium; de Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Caussidicis; nobilissimo insuper viro, D. Joanni Scoto, Scototarvatio; ad illustrem Comitem de Pembroke de suo in aulam reditu; ad Jacobum Jonstonum, Baronem de Jonston, &c.

Ad Dāvidem Wedderburnum, Scholæ A-
berdonensis Rectorem, amicum veterem,

Arcturus Jonstonus, M. D.

Cernis ut obrepens mihi, Wedderburne, senecta
Sparserit indignas per caput omne nives.
Debile fit corpus, pulsis melioribus annis,
Nec vigor ingenii, qui fuit antè, mihi est.
Tempore mutato, mores mutantur & ipsi,
Nec capior studiis, quæ placuere priùs.
Antè leves risus & erant jocularia cordi;
Nunc mē morosum difficilemque vides.
Prona fit in rixas mens, & proclivis in iras,
Et senio pejor cura senilis edit.
His ego, quæ possum, quæro medicamina morbis,
Et mala, quâ fas est, pellere nitor ope.
Sæpè quod exegi pridem, juvenile revollo
Tempus, & in mentem tu mihi sæpè redis.
Par, memini, cùm noster amor se prodidit, ætas,
Par genius nobis, ingeniumque fuit.
Unus & ardor erat, Phœbi descendere collem,
Inque jugo summo sistere posse pedem.
Te prior, infirmis ego nixus in ardua pennis,
Monstrabam, memini, quâ sequerere, viam.
Nunc comes urgebam, blandis hortatibus instans,
Et festinanti non leve calcar eram.
Nunc animos rigidi sumebam more magistri,
Et castigabam voce subinde moras.
Haud aliter nati, generoso Dædalus ausu,
Astra per & cœli nubila rexit iter.
Sed mea Dædaleo pejor fors improba fato,
Icariâ potior fors tua sorte fuit.
In sibi quæsitas penetravit Dædalus oras,
Me juga, quæ petii, Phœbus adire verat.
Icarus haustus aquâ est; tu, quæ me ponè petebas,
Montis Apollinei culmina summa tenes.
Nobilis ingenii raptus felicibus alis,
Liquisti veterem post tua terga ducem.

Sic

Sic Maro, sic Flaccus, sic vicit Naso magistrum,
 Quique canit Grajo Pergama capta dolo.
 Hic quoque, qui magno dextram formavit Apelli,
 Vixus Apellae creditur ipse manu.
 Clarus erat, quisquis docuit mare findere Typhin,
 Et versare leves Automedonta rotas.
 Debita sed postquam venit tironibus ætas,
 Discipulo minor est factus uterque suo.
 Non tamen impatiens indulsi tristibus iris,
 Nec mihi te dolui præripuisse decus.
 Absit! ut invideat juvenis Phocæus Oresti,
 Perithoum, Theseu, vel tuus urat honos.
 Absit! ut Euryali rebus macrescat opimis
 Nifus, & offendant Castora fratris opes.
 Livor iners animis non est cœlestibus aptus;
 Nec fuit hâc noster labe notatus amor.
 Hunc, procul Idalio, teneris in mentibus ipse
 Accedit radiis Phœbus Apollo suis.
 Non procul hinc mons est, fessos quem ponè jugales
 Solvit in hesperiâ Phœbus anhelus aquâ.
 Tectus erat quondam silvis, nunc præter ericæ
 Gramina, nil scopolos inter & antra vides.
 Hujus in aërio lætantes vertice, Phœbo
 Sæpè litabamus, Pierioque gregi.
 Hunc ego Parnassum, juga tu Pimplæa vocabas,
 Delphica nunc rupes, nunc Heliconis erat.
 Sæpè petebamus vicinos collibus amnes,
 Qui tibi natali non procul urbe fluunt.
 Hic Aganippæam, dabat hic Permessidis undam,
 Et quæcumque sonans flumina Phocis habet.
 Phœbus ubique fuit, specus omnis Apollinis antrum,
 Quælibet Ascræum præbuit umbra nemus.
 Lux ubi vel Phœbi micuit, vel sidera cœli,
 Sidera cum Phœbo dicere lusus erat.
 Vere novo quoties pratorum mille colores,
 Ut potuit, numeris pinxit uterque suis.
 Exciti quoties volucrum modulamine, plectra
 Sumsimus, alternos reddidimusque sonos.
 Omnia subdebant stimulos juvenilibus ausis,
 Quidlibet ausuris omnia calcar erant.
 His ego deliciis tecum, sine fæce, fruebar,
 Unaque præbebat gaudia mille dies.

Sed brevis, ah! nimium fuit & fugitiva voluptas;
Sic rosa vanescit, sic abit umbra levis.
Hæc sacra dum patriis tecum colo latus in oris,
Te simul & patriam linquere cogor humam.
Quas ego non terras, quæ non vagus æquora pressi,
Hæc licet ingenio sint minùs apta meo?
Bis mihi trajectæ vicinæ nubibus Alpes:
Tybris, & Eridani pota bis unda mihi est.
Præbuit hospitium bis binis Gallia lustris:
Conjugis hæc titulum terra patrisque dedit.
Me Geta, me Batavus, me vidit Cimber & Anglus;
Et quæ Teutonico terra sub axe riget.
Non tot Dulichius pater est erroribus actus,
Dum peteret patrios per vada sæva lares.
Quinta Caledoniæ me rursus olympias oræ
Reddidit effætum, dissimilemque mei.
Numina jam decies & ter fecere parentem:
Pignora sex superant, cetera turba fuit.
Bis mihi quæsivi, nec ab una gente, maritam:
Bis conjunx, bis jam me reor esse senem.
Te quoque, qui patriæ vovisti tempora vitæ,
In patriæ video consenuisse finu.
Scilicet hæc homines fors urget, ut omnibus æquæ
Obrepat tacito curva senecta pede.
Diffiri mors ipsa potest, & tetrica sæpè
Sustinet armatam Parca coacta manum.
Dei mihi! tempus edax nullo medicamine, nullâ
Arte retardari dura senecta potest.
Nec tamen ætati desunt solatia seræ,
Quæque senes patimur, sunt mala juncta bonis:
Quam queror, ætatem confer juvenilibus annis,
Nil juvenis, quo se præ sene jactet, habet.
Non legitur sanctus juvenum de flore senatus;
Turba senatorum nil nisi turba senum est.
Ilos & erat capiti juvenes assurgere cano,
Illi & leges imperiumque pati.
Ut tuba concinuit, juvenes coguntur in hostem
Ducere; fas senibus delitusse domi.
Bella gerunt juvenes, & gaudent hoste perempto:
Bella senes memorant, & memorare juvat.
qua puella petit, juveni quod turpe negare est,
Hos excusabunt tempora tecta nive.

Vina nocent juveni: mores imitata Catonis
 Se reficit sumto sicca senecta mero.
 Si vel parca manus juveni, vel tetrica frons est;
 Lingua vel effrenis, nemo decere putat:
 Turpe seni non est lucrum captare, nec uti
 Moribus austerioris, nec sine fine loqui.
 Si quid in his culpæ est, crimen transfertur in annos;
 Et, sene laudato, sola senecta rea est.
 His ego me solor, capulo vicinus, ut arte
 Sit levius, quod fors ferre coëgit, onus.
 Aptius at nostræ, tu Wedderburne, senectæ
 Consulís, &, quæ fert dura senecta, malis.
 Dum mihi te sisto, dum, quos simul egimus annos,
 Mente puto, mutor, nec mihi sum quod eram.
 Æsona carminibus mutavit Colchis & herbis;
 Hâc juvenem tremulo de sene fecit ope.
 Colchidis in morem, veteri tu redditis amico,
 Qui pede veloci præterière, dies.
 Tempora dum recolo tecum simul æta juventæ,
 Me mihi restituens, ipsa juventa reddit.
 Colchida tu vincis: longo molimine Colchis
 Quod semel ausa fuit, tu mihi sèpè facis.

A R C T U R O J O N S T O N O M. D.

Respondet David Wedderburnus.

HAs ego cerno nives, cerno, Jonstone, querorque,
 Et nivis, heu! lacrimæ more liquentis eunt:
 Dumquæ retrò specto melioris tempora vitæ,
 Quæque ferunt anni gaudia prima rudes,
 Deficio, quærensque tuis solamina curis
 Implico, an fileam nescius, anne loquar.
 Heu! ubi, quæ nobis quondam florentibus annis,
 Otia? veris ubi blandior aura novi?
 Vivida nunc ubi vis animi? quam senior ætas
 Usque tibi reparat, deterit usque mihi.
 Sed neque caussa fugit; nam qui miserande labores
 Sifyphe te, Tityum quæ laniena premit:
 Quæ rota, qui lacerant angues Ixiona torti,
 Progeniem Danai quæ manet urna feram;

Pars quota pœnarum quas pendo, Palæmonis antro
Lustra tot inclusus, dum fero mille neces?
Quas qui scire velit, Libyco quot in æquore fluctus,
Ignea quot niteant sidera nocte, pétat.
Scilicet hinc, si quas melior natura benignè
Contulerat, dotes deperiére meæ.
Adspice Carpathium qui findit pupibus æquor,
Adspice qui duri prælia Martis amat:
Quas sentina vomit, circumfert navita fæces:
Trux bellatorem Mars docet esse trucem.
Omne abit in mores studium, mihi crede, sequaxque;
Artificis vitium semper & artis idem.
Inde mali mihi caussa mei: nam pectora fingo
Dum tenera, & pueros erudiisse sat est;
Nec mihi concessum pro spe juga visere Phœbi,
Nec mihi fortunæ, qui fuit antè, tenor:
Fortunæ! sed quid nequidquam ingrata revolvo?
Carmine quid moveo te camarina meo?
Hæc fateor, liceatque mihi sine labe fateri,
Cum foveat fortis semina quisque suæ.
Adde, quòd Aonidas semper quid inane putavi,
Nec placuit genio pulvis & umbra meo.
Quòd si parva mihi fas est componere magnis;
Sic Laertiades tractus in arma fuit.
Ipse dolo falsus falsum sic traxit Achillem
Aulida, ut Inachias duceret inde rates.
Par genio fortuna tuo: tibi, tangere famæ
Dum properas portus, æstus & aura favent.
Ecce tibi proavum generoso sanguine dignum
Ingenium, primus nobilitatis honos!
Ecce tuis elegis, dum tendis ad ardua Pindi
Culmina, Nasonis lecta corona manu!
Purpureus nitet hic amaranthus: lilia rident,
Cumque apio violæ, cum violisque rosæ.
Hic, Buchananæ! tuæ defensæ præmia musæ
Quercus, & hinc triplex laurus amœna comæ,
Ne quid enim desit, quòd vertice sidera tangas,
Ævi & miraclis adnumerere tai;
Architas quidquid, quidquid Podalirius ausus,
Et sophiæ quidquid circulus omnis habet:
Linceo id omne tuo rimatus lumine, raræ
Naturæ penitos excutis arte sinus.

Hæc ego præsensi jam tum, cum remige Phœbo
 Exiguâ legeres littora sacra rate.
 Præsensi; nec avis præpes mihi penna, nec exta,
 Sed ratio augurium judiciumque fuit.
 Tum (memini & meminisse juvat) nunc aurea tentas
 Fila lyræ, Aoniis sollicitanda modis:
 Nunc annos supra penetras in castra Lycæi,
 Ponis & à comitum raptæ tropæa globo.
 Meque subinde vocas, proprio dum lentiùs, atque
 Cogor ab adverfis vela referre notis.
 Haud secus accipitris pedibus prædatur aduncis
 Pullus, adhuc nifus dum docet aura leves.
 Haud secus in silvis ertare leunculus audet,
 Dente petiturus rhinocerota novo.
 Primaque luxurians in prælia taurus arenam
 Spargit, & impositas jaçtat in astra pilas.
 Indolis hæc animos sociarunt vincula nostros,
 Hic nos nativo fœdere junxit amor:
 Qui non ambiguæ metuit discrimina fortis,
 Temporis aut varias instabilesque vices.
 Namque quater denis robur jam sumis ab annis,
 Perque suos cœpit provehiturque gradus.
 Ornus adhuc fibris Erimanthi in culmine nixa,
 Vel modicis cedit flatibus eure tuis:
 Latius hinc tenues paullatim fundere ramos
 Gaudet, & æstivis se decorare comis:
 Aërio at tandem jaçtans se vertice, cauros
 Spernit, & irati fulmen ab arce Jovis.
 Noster talis amor; quem non (pia numina testor)
 Ulla procelloso turbine vincit hiems.
 Absit! ut Æacides palmam vel fidus Achates
 Hanc tibi præripiat, præripiatve mihi.
 Huic licet Æneas, illi licet adforet, armis
 Quem sub inassuetis procubuisse ferunt.
 Euryalus, Damon, suavissima vatibus olim
 Nomina, sed quoties nomina fræta legas?
 Integra nostra fides: hanc nos candore mereri,
 Vita, vel invidiâ teste, peracta probet.
 Inde dolor, qui me tantum non perdidit, orbis
 Dum procul à patriâ te peregrinus habet.
 Est locus adductis curvos sinuatus in arcus
 Cornibus, oceanus pulsat utrumque latus:

Intus arenosum decorant duo flumina littus,
Nympharumque rudi pumice tecta domus.
Hic quoties gemui? quam fletibus ora rigavi?
Implerent zephyri cum tibi vela leves:
Vela tibi implerent zephyri, mihi pectora luctus,
Ossa tremor, lacrimæ lumina mœsta piæ.
Tum mihi Demophoon visus dare carbasa ventis,
Tum mihi Jonstonus Protesilaus erat.
Quaque sequi licuit spectans tua lintea, Phyllis,
Hæmonis & sensu Laodameia fui.
Non tamen hic nostrum sensus saturavit amorem,
Nec dolor hic nostri meta doloris erat.
Tristis in hac vacua quoties spatiabar arena,
Tu mihi tristitiae semper origo novæ.
Tecum totus ego, te dum desidero, dumque
Te veniente die, te fugiente cano.
Haud aliter genitrix tua te Proserpina campis
Flevit in Ennaeis, finitiimisque jugis.
Hebrides haud aliter nymphæ, Rhodopeius Orpheus
Dum dolet Euridicen nocte dieque suam.
Et nunc Halcyonas desertas adloquor, antra
Nunc peto, Grampiaci tesquaque sola sinus.
Ah! quoties dixi, pereat male Tiphys & Argo,
Quisquis & hoc primus gurgite fecit iter?
Ah! quoties, Arabum quid me, mea prima voluptas!
Te sine divitiæ deliciæve juvent?
Sed benè consuluit nostro Deus ille dolori,
In patria tandem quo duce latus ovas.
Sic musæ volvære, tuæ tutela senectæ,
Quæ felice diu progrediatur ave.
Simque tibi Colchis, renovans solatia vitæ,
Et mihi sit Liber, sit Cytherea comes.
Ille graves abigat curas: det & altera, pulcra
Te tua ceu juvenem Cynthia semper amet.
Si quid ego interea moduler, tu præcine: Phœbus
Unus semper eras tu mihi, semper eris.

Sub obitum viri clarissimi & carissimi,

D. ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, &
Poëtarum sui seculi facilè principis,

Davidis Wedderburni SUSPIRIA.

PLangito, Melpomene! Jonstoni funera, clarum
Cujus ab Arcturo sidere nomen habes.
Plangito Nasonis redivivi funera, magni
Sola Buchanani marmore digna tegi.
Scotia moesta dole, tanti' viduata sepulcro
Vatis: is Angligenis contigit altus honos.
Namque Machaonias artes dum tractat in aula,
Proh dolor! externo tradidit ossa solo.
Scotia moesta dole: Jonstono nemo superstes,
Nemo Buchanani quo tueare decus.
Ille Buchananum subvexit præpete pennâ,
Quà roseus gemina Phœbus ab arce nitet.
Eja tamen gaude! Jonstonus carmine vivit,
Carmine Jonstono fama perennis erit.
Interea, Jonstone! animæ pars altera nostræ,
Te Wedderburni flens elegia gemit,
Quin (& id ex merito) dum spiritus hos alet artus,
Te Wedderburni flens elegia gemit.
Namque novem quamvis tecum periœre sorores,
Ille tamen carmen flebile fundet amor,
Qui mihi par tecum per quina decennia; melle
Dulcior, imò ipso nectare & ambrosia.

A L I U D.

Jonstono ingenium natura potentior arte;
Artes, Phœbe! tuas provida cura dabat.
Ingenii spœta vires, spœtentur & artes;
Quem dabis ingenio? quem dabis arte parem?

A L I U D.

Seria Jonstonus si quando capesseret, alter
Dexteritate fuit judicioque Cato.
Cum placuere sales, fuit idem Lælius alter;
Gratia tanta animi, tantus in ore lepos.

ALIUD

ALIUD.

Prisca magistratus renovabat Roma quotannis,
Illustrem at vatem secula vix pariunt :
Quanta Buchanani ? Jonstoni gloria quanta ?
Nestoris his geminos vix tria secla dabunt.

ALIUD.

Gallia Melvinum, Buchananum Scotia cepit,
Anglia Jonstonum, Mantua Crichtonium :
Scilicet, heroum claris decorare sepulcris
Orbem omnem, laus est propria Scotigenum.

ALIUD.

Hos medico tristes gemitus impendo, sed, eheu !
Frustra; nec medicis parcere fata solent.
Exemplo Cargillus erat, Jonstonus uterque,
Gordonius juvenis, Liddeliusque senex.
Ut medici morbos tollunt, ita tollit & ipsos
Mors medicos. At tu vive, Dunæ ! diu :
Namque urbi patriæ tu post tot funera solus
Vivus Aristoteles, vivus es Hippocrates.

v. Ias.

to spend or
empty

Hæc Elegia expressa est juxta exemplar Aberdoniæ im-
pressum per Edwardum Rabanum, redivivum, 1641.

*Doctorum virorum de Arcturo Jonstono,
Scoto, ejusque scriptis testimonia.*

Ibo. Dempsterus Hist. Ecclesiast. Gentis Scotorum
lib. ix. p. 393.

A Returus Jonstonus familiâ Kaskibeniâ, præclaro in-
genio adolescens, Doctoralem in medicina ap-
plicem Patavii cum laude adeptus. Scripsit versu elegan-
tissimo elegiaco Psalmorum versionem, Epigrammata
varia, lib. i. Poemata Latini, lib. i. & alia. In Scotiam
eversus, ut puto, suos ornat.

Sir

Sir Thomas Urquhart of Cromarty, in his ΕΚΣΚΥΤΒΑ.
ΛΑΤΡΟΝ; or the *Discovery of a most excellent Jewel,*
&c. p. 200.

Several others in that Nation are, and have been of late very good Latin Poets; amongst which I must needs commemorate Doctor Arthur Johnston, a Physician by Profession, yet such a one as had been so sweetly imbued by the Springs of *Helicon*, that before he was full three and twenty Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*, and that most deservedly, as may appear by his *Parerga*, his *Paraphraſtick Translation of the Psalms* (wherein if he excell not, I am sure, he equalleth *Buchanan*) and some other Treatises by name to me unknown.

Edward Leigh's *Felix consortium, or a fit Conjunction of Learning and Religion*, lib. iv. cap. 6. p. 232.

Arthur Johnston a Scotch Doctor of Physick; before he was full twenty three Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*. His *Paraphraſtick Translation of the Psalms* is commended.

Edward Phillip's *Theatrum Poetarum; or a compleat Collection of the Lives of the antient and modern Poets*, part 2. p. 13.

Arturus Jonstonus an eminent Scotch Physician, who in his younger Years had the Reputation of so excellent a Poet, that he was laureated at *Paris* before he had fully arrived to the 23d Year of his Age: Of his Poetical Works there are particularly collected together, his Epigrams, his *Parerga*, his *Muse Anticæ*, his *Reges Scoti*, and his *Herig Scoti*. [These two last are not *Arthur*, but *John Johnston's*.] His *Paraphrastical Translation of David's Psalms* also remembred with particular Commendation.

Authors of the Universal History, Vol. i. p. 710. in marginal Note marked (1).

This [the strong and lofty Expressions and Figures] is one of the Reasons why the *Psalms*, the Book of *Job*, and some other Poetick Pieces of Holy Writ

lose so much of their Beauty and Energy in all Versions. However, there is this Difference between these two Books, that the latter cannot bear a literal Translation; whereas those of the former, which have followed the Original closest, have succeeded best; such are, in particular, the Latin ones of *Castilio*, *Buchanan* and *Johnston*. This last is indeed the most literal, and wonderfully displays the Elegancy of the *Hebrew*. It has but one Fault; namely, its running all along in *Hexameters* and *Pentameters*, which takes off a great deal of its Majesty; whereas had it been all in *Hexameters*, there would not have been a better (as there is not indeed a more exact one in all other respects extant) that we know of;

*Applausus almæ Universitatis & Gymnasiī Patavini, cum
D. Arcturus Jonstonus Aberdonensis, Scotus, Medicinæ
Doctor publicè crearetur ad III. Eid. Junii, anno 1610.*

Cum Thetis Æacidæ cessit dea cœrula forti,
Munera certatim contribuere dei:
Cum dea Jonstono dat se medicina marito,
Festa cohors cœli, largaque fundit opes.
Phillrides auspex ut iis, par his Cremoninus;
Nec minor hæc Thetide est, nec vir hic Æacide.
Conjugio ex isto fatus est mortalis Achilles,
Hinc opera æterna sed medicina dabit.
Barbitos Hæmoniâ celebravit pristina lingua,
Septenis musæ reddere docta novæ:
Reddit & urbs Patavi, majori insignia alumno
Nescio quando dedi, nec scio quando dabo.

GEORGIUS SIBBALDUS Rankiorius M. D.

*CASPARIS BARLÆI in Poemata clarissimi viri Ar-
cturi Jonstoni Carmen, Deliciis Poetarum Scotorum
prefixum.*

Gallia Jonstono celebris fuit. Itur in Arcton,
Grandiaque Arcturi nomina Scotus amat.
Crescit virtuti precium. Sibi vindicat illum,
Et Tamesis tantum possidet aula virum.

Clario

Clarior invictis Vates sub Regibus audit,
 Aoniasque levat purpura crebra deas.
Nunc CAROLO mens ista vacat; Regisque saluti
 Dum studet, incolumi Principe quisque valet.
Scpta canit sanatque simul. Cum fata minantur,
 Ille diem Regi protrahit, ille decus.
Officium medicina facit Phœbusque. Nec ostrum
 Funus ab ingrata posteritate timet.
Vita duplex Regi conceditur. Una medentis;
 Altera, vel CAROLO judice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI Carmen in Latinam Psalmorum versionem, auctore Arturo Jonstono Scoto, Middleburgensi Jonstoni Operum omnium Editioni præfixum

Incola qui mundi sentis contagia terræ,
 Cujus in immensum reptile virus abit;
Si necdum expulsus fugit de pectore sensus,
 Ætheraque agnoscit mens vitiata suum:
Splendida nugacis deliria projice secli,
 Et quæ per chartas seminat orbis amor:
Ad numeros & plectra redi, Regemque secutus
 Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
Hic sociat pariles pietas & purpura curas,
 Sideraque augusto sub duce cultus obit.
Auxilii seu plorat inops, seu victor ab hoste
 Vocali geminat carmina festa cheli.
Tu quoque lucentis stimulos & semina carnis;
 Et quas delicias devia spondet humus,
Cautus ab illustri q̄iscas obtundere vate:
 Expugnat sanctus cœlica templa labor.
Prisca sacerdotem magnum si vedit Idume,
 Si Solyme orantis fentiit alma sonos,
Rara Dei benefacta tulit: non infima laus est
 Numen adoranti complacuisse viro.
Nunc Latii cultus non indignata decoros,
 Romano nobis gestiit ore loqui.
Sit divisa suis vertendi gloria terris,
 Dum vario interpres militat axe facer:
Arrogat eximias VICTRIX sibi SCOTIA laudes,
 SCOTIA Phœbæis imperiosa jugis.

Nunc

Emicuit solio majestas digna Prophetæ,
Sparsit Apollineas cum Buchananus opes.
Nunc agili Jonston urget vestigia plectro,
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Confer prisca novis: parilis laus, munera sceptro
Et cathedrā vatis digna tulisse, fuit.

ISAACUS GRUTERUS:

Ad clarissimum ARCTURUM JONSTONUM, Medicinæ Doctorem, & Poëtam insignem, Andreæ Ramsæi V. D. apud Edinburgen-ses Ministri, ac S. S. T. in Academia Edinburge-na Professoris, Carmen*.

LÆtor lutosis ingenii arvis erutas
Æruginosas lamiñas,
Coxit favillâ quas tepente & languida
Thalia nostri pectoris,
Examen acre ferre tanti judicis,
Liñam severam carminis.
Jonstone Phœbe! lucis ignes excere,
Purga, repurga fæcibus.
Nam ex officina prodeant modo tua,
Tuâ notatae imagine,
Petant sororum vel sacrarum ærarium,
Ut usui sint posteris.

*Candere or rusty
sheets of metal*

*long examination
or sentence*

i

Selecta

* Reverendi hujus Pastoris filius vir amplissimus, D. Andreas Ramsæus de Abbotshall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum spatiū continuum urbis Edinburgi præfectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis, pietate juxta ac doctrina spectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem extinctus, in eadem suprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminibus, Senator, dum viveret, prudentissimus, optimus, incorruptissimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andream, Fountarum Heredem, Gentis antiquissimæ Principem hodie agnoscimus, humanitate, probitate, literis suspicendum, quem præsenti huic instituto faventem cum primis experti sumus.

Clarior invictis Vates sub Regibus audit;
Aoniasque levat purpura crebra deas.
Nunc CAROLO mens ista vacat; Regisque saluti
Dum studet, incolumi Principe quisque valet.
Sceptra canit sanatque simul. Cum fata minantur,
Ille diem Regi protrahit, ille decus.
Officium medicina facit Phœbusque. Néc ostrum
Funus ab ingrata posteritate timet.
Vita duplex Regi conceditur. Una medentis;
Altera, vel CAROLO judice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI Carmen in Latinam Psalmorum versionem, auctore Arcturo Jonstono Scoto, Middleburgensi Jonstoni Operum omnium Editioni præfixum.

Incola qui mundi sentis contagia terræ,
Cujus in immensum reptile virus abit;
Si neandum expulsus fugit de pectore sensus,
Ætheraque agnoscit mens vitiata suum:
Splendida nugacis deliria projice secli,
Et quæ per chartas seminat orbis amor:
Ad numeros & plectra redi, Regemque secutus
Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
Hic sociat pariles pietas & purpura curas;
Sideraque augusto sub duce cultus obit.
Auxilii seu plorat inops, seu viator ab hoste
Vocali geminat carmina festa cheli.
Tu quoque luctantis stimulos & semina carnis;
Et quæs delicias devia spondet humus,
Cautus ab illustri q̄iscas obtundere vate:
Expugnat sanctus cœlica templa labor.
Prisca sacerdotem magnum si vedit Idume,
Si Solyme orantis feniit alma sonos,
Rara Dei benefacta tulit: non infima laus est
Numen adoranti complacuisse viro.
Nunc Latii cultus non indignata decoros,
Romano nobis gestiit ore loqui.
Sit divisa fuis vertendi gloria terris,
Dum vario interpres militat axe facer:
Arrogat eximias VICTRIX sibi SCOTIA laudes,
SCOTIA Phœbæis imperiosa jugis.

Nunc

Emicuit solio majestas digna Prophetæ,
Sparsit Apollineas cum Buchananus opes.
Nunc agili Jonston urget vestigia plestro,
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Confer prisca novis: parilis laus, munera sceptro
Et cathedrā vatis digna tulisse, fuit.

ISAACUS GRUTERUS.

Ad clarissimum ARCTURUM JONSTONUM, Medicinæ Doctorem, & Poëtam insignem, Andreæ Ramsæi V. D. apud Edinburgenses Ministri, ac S. S. T. in Academia Edinburgensis Professoris, Carmen.*

languid & rusty
shells of metal
long examination
or sentence
Lætor lutosis ingenii arvis erutas
Æruginoſas laminas,
Coxit favilla quas tepente & languida
Thalia nostri pectoris,
Examen acre ferre tanti judicis,
Limam severam carminis.
Jonstone Phœbe! lucis ignes excere,
Purga, repurga fæcibus.
Nam ex officina prodeant modo tua,
Tuâ notatae imagine,
Petant sororum vel sacrarum ærarium,
Ut usui fint posteris.

i

Selecta

* Reverendi hujus Pastoris filius vir amplissimus, D. Andreas Ramsæus de Abbotshall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum spatium continuum urbis Edinburgi praefectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis, pietate juxta ac doctrina spectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem extinctus, in eadem suprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminalibus, Senator, dum viveret, prudentissimus, optimus, incorruptissimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andream, Fortunarum Heredem, Gentis antiquissimæ Principem hodie agnoscimus, humanitate, probitate, literis suspiciendum, quem præsenti huic instituto faventem cum primis experti sumus.

Selecta quædam ARCTURI JONSTONI
poëmata, vitam ejus illustrantia, hic
adficere haud ab re visum est.

Nobilissimo & amplissimo Viro, D. JOANNI
SCOTTO, Scototarvatio, Equiti, Cancellariae
Scotiæ Directori, Consiliario Regio, amico suo
optimo, cum Parerga illi dedicaret *.

SCOTE! Caledonii decus immortale Senatus,
Consule quo poterat Roma vetusta regi.
Scote! suas à quo Pallas non abnuat artes,
Virtutem Virtus discere, jura Themis.
Scote! cohors quem sacra patrem, Phœbusque magistrum,
Quem Mecænatem Castalis unda vocet.
Scote! mori qui nostra vetas, cui serviet uni
Ingenii nobis quidquid & artis ineſt.
Hæc tibi Jonstonus magni leve pignus amoris
Nuncupat, innocuis ludicra texta jocis.
Dum patriæ premitur curis, dum nubila mens est,
Materiem risus, si legis, ista dabunt.
Accipe; nec plausum populi, nec præmia quæro;
Sat vates, veniam si mereantur, habent.

VIRTUS NOS ORNAT.

Ad

* Hic amplissimus vir non à Jonstono solum laudatus exstittit, verum ab infinitis ferè aliis: quod testatur dictissimorum sui seculi virorum, meritissimas munificentissimi bujus ac planè incomparabilis Literatorum egyptiæ laudes plenis buccis certatim concelebrantium, epistolarum fasciculus, in libro MS. penes Bibliothecam Juridicam Edinburgensem. Inter ceteros & auctoris nostri eidem inscripta dedicatio, autographa quidem illa, Deliciis Poëtarum Scotorum priori seculi illustrium præfixa, uti prima stella magnitudinis fulgore suo aliis præcellens, conspicitur; una cum ejusdem ad eundem novem Musarum elogiis: qui liber, quod ejus scilicet viri, aeterna memoria dignissimi, in aprico ponantur virtutes, lucem profectò publicam meretur.

*Ad illustrem LADERDELIÆ Comitem, cum
Epigrammata illi dedicaret *.*

Non mihi sunt, rubro quæ mittit ab æquore Tethys,
Vel niger viridi quæ legit Indus aquâ.
Hæc tibi quæ Phœbi sacris è fontibus hausî,
Dona, Laderdeli! quantulacunque fero.
Accipe Pierias, &, si vacat, inspice gerras;
Hora sat est, oculo si properante legis.
Alitis armigeri proles generosa putatur,
Si qua potest Phœbi nobile ferre jubar,
Tu quoque Phœbæos, quo par est lumine, fœtus
Adspiciens, generis da documenta tui.
Heroo sic te prognatum sanguine, magno
Nec Metellano degenerâsse probes.

ARCT. JONSTONUS.

De loco suo natali.

AMula Theffalicis en hîc Jonstonia Tempe,
Hospes! hyperboreo fusa sub axe vides.
Mille per ambages nitidis argenteus undis,
Hic trepidat lætos Urius inter agros.
Explicat hic seras ingens Bennachius umbras,
Nox ubi libratur lance diesque pari.
Gemmifer est amnis, radiat mons ipse lapillis,
Queis nihil Eous purius orbis habet.
Hîc pandit natura sinum, nativaque surgens
Purpura felicem sub pede ditat humum.
Aëra per liquidum volucres, in flumine pisces,
Adspicis in pratis luxuriare pecus.
Hîc seges est, hîc poma rubent, onerantur aristis
Arva, suas ægrè sustinet arbor opes.

i 2

Propter

* Hoc Comite, ejusque uxore Isabellâ Setonâ, Comitis Fer-
melinodunensis filiâ, natus est Joannes Metellanus, illustrissi-
mus postea Laderdeliæ Dux, maximo vir ingenio, summi-
que, serenissimo Rege Carolo secundo Britannis imperitante,
honoribus perfunditus.

Propter aquas arx est, ipsi contermina cœlo,
 Auctoris menti non tamen æqua sui.
 Imperat hæc arvis & vectigalibus undis,
 Et famulâ stadiis distat ab urbe tribus.
 Hæc mihi terra parens: gens has Jonstonia lymphas,
 Arvaque per centum missa tuetur avos.
 Clara Maronæis evasit Mantua cunis,
 Me mea natalis nobilitabit humus.

KINTORIUM.

JUgera Kintorii si spectes, uber Eleusis,
 Fertilis & dici Trinacris ora nequit.
Dona, Caledonios inter pulcerriimus amnes,
 Hoc rigat, & pingui ditiōr unda solo est.
Plebs legit hīc baccas, quales nec dives Hydaspes,
 Dives Erythræi nec parit unda freti.
Unio quem Phario Cleopatræ fastus aceto
 Diluit, hinc Lagi missus in arva fuit.
Hīc locus hippodromi est, populo spectante, quotannis
 Hīc alacres pubes Scotica versat equos.
Hic fugit, hic sequitur, victori præmia cedunt,
 Quæ palmas superant, Elidis ora! tuas.
Hīc ego sum, memini, Musarum factus alumnus,
 Et tiro didici verba Latina loqui.
Carmine Mæonio veteres tollantur Athenæ,
 Urbs hæc versiculis est celebranda meis,

INNERURIA.

Urbs dilecta mihi! te mollibus alluit undis
 Urius, antiquum nomen & inde trahis.
 Te quoque Dona rigat cristallo purior, illum
 Mox Gariochæis Urius auget aquis.
 Cur tua Mygdoniis non surgunt tecta columnis,
 Nec radiat titulis Pyramis ulla tuis?
 Cur humiles sorbis cinguntur vilibus ædes,
 Sacra quibus potius debita laurus erat?
 Ante triumphatus te juxta Brusilius hostem
 Trivit, & ex illo victor ubique fuit.
 Nec procul hinc populos Steuarti dextra rebelles
 Fregit, & Harlæam sanguine mersit humum.

Te jactare mihi fas est: quæ divite gleba
Te beat, est cunis proxima terra meis.
Te prope vitales puer huius lumenis auras,
Te prope jam canis obitus opto mori.

N O B I L E S quidam S C O T I †.

Cancellarius.

S Ub Jove liquit humum, spredo Themis aurea cœlo,
Nunc tecum in terris, Haye! tribunal habet.

Mortonius, Thesaurarius.

Si virtus vel forma daret, vel sanguis honores,
Mortonio major nullus in orbe foret.

Strathernius, Concilii Præses.

Hæ tibi sunt, Grami! dotes, mēns nescia viñci,
Libera frons, pectus nobile, promta manus.

Hadintonius, Custos Sigilli secreti.

Plus nulli fortuna dedit de gente Britannâ,
Fortunam nemo tam reverenter habet.

Lenoxius.

Est pater & patruus, procerum par nobile, magni
Sunt tibi, Lenoxi! quos imiteris avi.

Hamiltonius.

Celta dedit proavis titulos, tibi Teutonis ora
Mille, triumphato Cæsare, ferta dabit.

Huntlaus.

Ut scopulus stans mole suâ, cœlique, marisque
Despicit Huntlaei mens generosa minas.

Angusius.

Si velit Angusî viæturas dicere laudes,
Duglaſiis ortum Scotia dicat avis.

Argathelius.

Cum, Cambelle! domi census sine fine, decusque,
Sit tibi, cur titulos queris opesque foris?

Er-

† Benevolum lectorem hic monere visum est hosce Nobiles
Scotos, quos honorificè singulis distichis Jonstonus compellat,
sanctoris Caroli Regis in Scotia Concilii Dominos fuisse, cu-
iam quibus auctor, insons licet, reus agebatur, ne quis forte ce-
teros Scoticæ Nobilitatis Heroes dolo malo à Jonstone præter-
missos existimare animum inducat suum.

Errolius.

Cui pater Hayorum princeps, Duglassia mater,
Erroli! virtus est tibi nata domi.

Marecallus.

Virtutem seu pacis amas, seu munia belli,
Fortunam à proavis discere, Kethe! potes.

Rothusius.

Sanguine majores tibi quem peperere, mereris
Ingenii & morum nobilitate locum.

Marius.

Inter Areskinus proceres nitet, aurea flamas
Inter ut æthereas luna micare solet.

Moravius.

Nil plus Moravio meruit Tirynthius Heros,
Ille feras pestes, hic quoque monstra domat,

Wintonius.

Illustrem tu mille domum virtutibus ornas,
Hæc proceres regno mille, Setone! dedit.

Laderdelius.

Prisca novis confer: nil Martia Roma Metello,
Nil Metellano Scotia majus habet.

Lithchovius.

Cura Levistonio cessit maris; an quia poscit
Ille mares animos, consiliumque labor?

Kingornius.

Antiqui mores, domus est antiqua Leonis,
Digna domus domino, dignus & ille domo est.

Bucluchius.

Arva dedit Scoto Rex Scotus, Belga dat aurum,
Estque triumphatus ferta daturus Iber.

Comes Sterlini.

Confer Alexandros: Macedo vicitribus armis
Magnus erat, Scotus carmine, major uter?

Forbesius.

Si sua donarent pietati præmia Divi,
Forbesidum princeps! par tibi nemo foret.

Lovetius.

Natus hyperboreos inter Fraserius Heros,
E spinis docuit surgere posse rosam.

Carnegius.

Nec numero clauduntur opes, nec limite rura,
Carnegi! servat mens tamen alta modum.

Fr. Hayus, Errolii F.

Nascentem placido te vidit lumine Pallas,
Mens apta est studiis, prurit in arma manus.

Jac. Leo, Kingornii F.

Despicis Aonidum quidquid non protulit hortus,
Aonidum quidquid protulit hortus habes.

E P I S C O P I S C O T I.

Santandreamus.

SPOTSWODUS sociis, seu munia Præsulis implet,
Sive Senatoris, præripit omne decus.

Glascuensis.

Est coma, Laë! tibi cygnæis æmula plumis,
Pectora sunt multò candidiora comis.

Ducaledonius.

Quas sibi Lindsæus solâ virtute paravit,
Virtuti famulas & sibi fecit opes.

Aberdonensis.

Enthea Forbesio mens est, vox consona menti,
Vita comes vocis, quod jubet ipse facit.

Moravienfis.

Instruit exemplo populum Guthræus & ore:
Pellicit hoc, illo faxea corda trahit.

Gallovidienfis.

Lammius astrorum spoliatus lumine, lucem
Quâ se, quâque Deum conspicit, intus habet.

Roffenfis.

Arguit erroris vatem Lindsæus, in aulis
Qui negat Heroum vivere posse pios.

Brechinensis.

Nec tibi Presbyteri minuit, Lindsæe! labores
Infula, nec mores mutat honoris apex.

Dumblanensis.

Hoc Ballandinus debebat tempore nasci,
Quo pietas Themidi juncta regebat humum.

Cathanefis.

Abrenethæus oves verbis cum pascat, & herbis,
Est duplex gemino dignus honore labor.

Lismorefis.

Quot pater Amphion, & quot Rodopeius Orpheus,
Mellifluo Bodius tot trahit ore feras.

Sodo.

Sodorenſis.

Igneā Leflēo mens est, vox fulmīnis instar,
Doctaque coelestis pectora flammat amor.

Orcadum.

Dum corpus tueor, quantillus homuncio, Grami!
Ardua dum mentis culmina, quantus Atlas?

*Ad illum Comitem Gordonium, Marchionis Huius
læi filium natu maximum.*

TU modò ducebas acies, Huntleia proles!
Bellatrixque tuam Gallia sensit opem.
Hoste triumphato, Veneris jam vincula gestas,
Et te captivum Cypria ponè trahit.
Niteris exemplo Regum: fortissimus Hector,
Magnus & Æacides miles Amoris erat.
Mortales si fortè sequi, Dñs nate! recusas,
In cœlo superos, quos imiteris, habes.
Casside deposita, Veneri dedit oscula Mavors,
Et pater, abjecto fulmine, dixit, amo.

De tribus Gordonii sororibus.

TRes cole Gordonas, &, si lubet, adspice: visas
Sed fuge, si flamas, retia, tela, times.
Anna faces, Henrica plagas, fert Jana sagittas:
His cremat, illaqueat, pectora figit Amor.
De Parcis jam parce queri, nec crimina Divis
Objice: Gordonæ plus feritatis habent.
Una colum, fusum tenet altera, tertia filum
Parca secat, pariter sed necat illa trias.

De Sophia Haya, Comitis Errolii filia.

SI genus & mentem, si formam respicis, Hayæ
Sunt data quæ jaētant Juno, Minerva, Venus.
Juno supercilium si ponat, tela Minerva,
Furta Venus, terris tres dabit Haya Deas.

De Comite Hollandio.

ADspice quām studiis vitam traducat ineptis
Aulicus, accipitres hic alit, ille canes;

Una saginat equos, gaudet pars una choteis;
Iste genas fuco purpurat, ille mero.
Hunc pugil, hunc meretrix euthungit & histrio numinis;
Sunt quibus & pernox alea vastat opes.
Altius assurgit, generosi sanguinis heres;
Richæus, Clariæ captus amore lyræ.
Quas colit, auratis Musas hic protegit alis;
Gaudet & Aonio dicere jura choro.
Hunc dictatorem sequitur Parnassia pubes,
Fertque suo supplex debita tura duci.
Reddite, Pierides! Flaccum, revocate Maronem,
Jam Mecænatem terra Britanna tulit *.

De March. Hamiltoniæ †, & Hadintoniæ Comite ‡:

Gentis Hamiltoniæ laudes quæ nesciat ætas;
G Phœnices orbi quæ dedit una duos?
Hic in Teutonicis jam viator fulminat oris;
Hic patriæ, magno sub Jove, jura regit.
Reddite Mæoniden, Musæ! Redit alter Achilles,
Dat Laertiaden Scotica terra novum.

Ad D. Richardum Metellanum.

A Urea dent alii, quæ, Metellatæ! meteris
Munera, dent Tyrio coccina tintæ cado.

k

Sunt

* O fædam faciem vite alicæ! Ceterum benignissimos Literarum patronos ac fautores, dignos laude viros Musa vetat mori, qui ideo pluris faciendi sunt, quippe quorum numerus unctis seculis longè longèque paucissimus semper extiterit. Ptolemæos quidem; Philadelphon atque Euergeten; Egyptus, antiqua Mæcænatem Roma, Richæum aliosque paucos Anglia, Scotiarumq; denique Heroem Caledonia jactat atque ostendat: sed horum æquales apparent ut rari nantes in gurgite vallo, utque Rara avis in terris, nigroque simillima corvo: uod dolendum est projecto.

† Hujus Marchionis posteri Ducis jam titulo insignitantur.

‡ Ab hoc Comite oriundus Familia Heres, maximæ spei dolestant, in altera celeberrimarum apud Anglos Universitas um Oxoniensi, in bonarum studia literarum, cum fratribus, triter in præsentia cum fructu intrabit.

Sunt mera verba mihi sine re, sine pondere voces,
 Et numeri, sed nil quod numerare queas.
Accepe Jonstono, vetus hospes! ab hospite nugas,
 Munera muneribus non satis æqua tuis.
Tu Cereris, memini, tu Bacchi dona dedisti,
 Nil ego Pierias adfero præter aquas.
Sic æs vile tuo dum muto callidus auro,
 Par Diomedis ego, tu mihi Glaucus eris.

*Ad Jacobum Jonstonum, Baronem de Jonston**

Majores, Jonstone! tuos, dum Martia vivent
 Nomina, Fergusidum gens super astra feret.
Credita sunt illis gemini confinia regni,
 Hoc ineruit virtus & sine labe fides.
Quantus hic est, socium quem legit Vallius unum,
 Inter mille duces, fulmineasque manus?
Quantus erat, qualisque pater, qui fortibus armis
 Mille foris peperit, mille tropæa domi?
Anglia Grampigenas exstruct's molibus hostes
 Arcuit, & muro junxit utrumque fretum.
Hostibus opposuit Jonstonos Scotia, vallum
 Invictum, quo nil firmius orbis habet.

De Hayorum tribus jugis sanguineis †.

Hostibus, indignum! Cimbris exercitus omnis
 Scotigenum verso terga Leone dabat:
Signa Caledoniæ spectans incanduit Hayus,
 Qui patrios juxtâ fortè colebat agros.
Ne mora, taurorum, properans, ingentibus ausis
 Expedit incurvis colla torosa jugis.
His genitor, natique duo, tria fulmina belli,
 Compescunt trepidam, nec sine cæde, fugam.

Quies

* Qui ab hoc Barone orti sunt ad Marchionis jam dignationem evecti sunt, cui cognomini gloriam numquam inter mortuam immortalis ingenii sui monumentis Jonstonus adspersit.

† Hec sunt insignia Errolii Comitum, nobilissime antiquissime gentis Hayorum Principum; quos inter, quem cognitis insigne columen, Scottic. eque Nobilitatis decus unicamriter amur, altius caput erigit illustrissimus Tweddaliq; Marchio

Quæ fuga compressa est, armis agrestibus hostis
Concidit, & qui non concidit, haustus aquâ est.
Clava quid, aut harpe meruit, quid Pelias hasta,
Quæ perhibent Grajos arma tulisse duces?
Sunt hæc nota quidem, cantataque vatibus arma,
Haya tamen veræ plus juga laudis habent.

In Porticum Desfortianam †.

Hic decus Arctoæ spectatur porticus oræ,
Æmula porticibus, Roma vetusta! tuis.
Tota nitet Phœbo, nimis & vicina Bootæ
Ni foret, hanc Phœbi suspicer esse domum.
Arte laboratum summis laquearibus aurum,
Exhibit historias quot vetus orbis habet.
Quas Heroinas, hoc in quo degimus ævum,
Quos tulit Heroas, monstrat utrumque latus.
Ista licet meritò possint molimina dici
Maxima, sunt domini mente minora sui.

De Aberdonia Urbe.

Cum populo quisquis Romanam suspicis urbem,
Et mundi dominam, deliciasque vocas.
Confer Aberdoniam, Thetys hanc servilibus undis
Alluit, urbs famulo nec procul illa mari est.
Utraque fulta jugis subiectos despicit amnes;
Utraque fulmineâ spirat ab arce minas.
Illa suos Fabios, invictaque fulmina belli
Scipiadas jactat, Cæsareamque domum.
Menniesios urbs hæc proceres, gentemque Culenam,
Et Collissonios, Laufoniosque patres.
Urbe Quirinali minor est urbs Grampica: cives
Sunt tamen hic animis, ingeniisque pares.

Ad Caussidicos, ne prodant caussam Regiam.

Qui fora, qui Themidem colis, os ne subline Regi,
Fulmineas longè porrigit ille manus,

† Ab hujus loci (cujus porticus elegantiam tam bellè celebret Jonstounus) nomine titulum sortitur nobilissimi Comitis de Findlater ac Seafield Filius natu maximus.

Ixii ARCTURI JONSTONI

Vellere sopro barbam desiste Leoni,
Hic unguis, barbam qui tueantur, habet.

Ad Thomam Hopæum, Advocatum Regium †.

Maxime Phœbigentum! magni laus prima Senatus!
Lima fori! titulis major, Hopæ! tribus.
Regia dum curas, famulum quoque protege Regis,
Credita cui Domini vita salusque tui est.
Lyncea mens, lingua est tibi neestate dulcior omni,
Labe carens pectus, candidiusque nive.
In vultu Charites, spes est in nomine, dotes,
Quas alii sparsas, tu simul unus habes.
Exsere virtutes, mensuram nominis implens,
Et te, Jonstono quantus es, esse proba.

De Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Caussidicis.

Bardius & vitâ multò mihi carior Hayus,
Me patrocinio sustinuere suo.
Ambo triumphârunt: meritum sed Bardius aurum
Respuit, oblatas risit & Hayus opes.
Gens Themidi devota! manus cui semper aperta est,
Si sapis, exemplum nobile disce sequi.
Accipe res vulgi; medicus quod porrigit aurum,
Donâ velut Danaûm perniciosa fuge.
Hoc aloes celat medici solertia virus,
Hoc incrustari trux colocynthis amat.

In duos rabulas forenses, Advocatum & Procuratorem, N. N. Diræ.*

MAgna minorque feræ! quarum paris altera lites,
Altera dispensas, utraque digna mori: Vos

† Non solum caussarum Patronus famigeratissimus hic existit, verum Poëta etiam insignis; quod, præter Jonstoni hic in loco testimonium, Psalmorum Davidicorum atque Cantici Solomonis, favente satis Apolline atque Musis, ab eo effusa Paraphrasis poetica luculenter revincit. Ceterum ab hoc Cl. viro rectâ linea oriundus est nobilissimus Hoptoniae Comes.

* Dira satiis atque atrocia importunis istis nebulonibus, qui selectantur bibere humanum sanguinem, gravissime, nec se

Vos, precor, excusſi feriant de nubibus ignes,
 Dira vel æternis ora premantur aquis.
 Vel fera præfocet latranta guttura pestis,
 In cruce vel pendens utraque pafcat aves,
 Inque rota fractos exponat solibus artus,
 Detque necaturis terga secanda flagris.

Vel

mel, ab iis Iæsus, (uti ante postque eum infiniti) imprecatur
 scriptor acutissimus; quibus tamen, longèque pejoribus, si
 que sunt, flagitiis suis perdigni sunt. Callidissimis autem
 iis veteratoribus in proborum innocuorumque civium fortu-
 nis, atque in ipsa etiam capita, si Diis placet, cum pernicie
 ferè generis humani, impunè jam libereque grassari amplius
 integrum non est: adeò ut foedissimam illam deterrimamque
 hominum (quid dico?) viperarum colluviem (iis enim sunt
 qui miserrimos clientes opibus emungunt, ingentes sibi divi-
 tias inde coacervantes, quibus tamen, quod vulgari prover-
 bio dicitur, plerumque accedit, parta male ut pejus dilata-
 bantur) ea Superorum benignitas, ea Cœli clementia, brevi
 nusquam futuram sperare fas sit. Pessimis namque eorum
 conatibus strenue admodum fortiterque hodie, si umquam a-
 lias, obviam itur, auctoritate maximè atque solertia illustris-
 simi supremi Regni Senatus Principis: QUO PRÆSIDE,
 ut sanctissime suavissimèque canit Naso noster Britannicus,

Ivit in amplexus alacris Clementia Veri,

Oscula Justitiae Pax quoque blanda dedit:

Altius ex terris Verum caput extulit, Aequum

Extulit os Cœlo, despicietque solum.

Quo Viro, Sol, cuncta suo lumine qui lustrat, melius quid-
 quam aut equius hactenus an viderit, aut visurus denique sit,
 apud mortales hodie, neque sine ratione profectò, ambigi vi-
 deo. Nomen certè bonis probisque hominibus, potentiorum
 maleficiis injuriisque vexatis, foras Themidos, à prima us-
 que institutione, magis salutare apud Scotos haud ullum pro-
 tulserunt. Hinc cuncti illum cives, votorum ultimam men-
 suram, tantæ probitatis viro ad juris gubernacula admoto,
 attigisse qui jam se arbitrantur, (flagrantissimis enim votis
 tales mortales expetebant, talemque omnino vindicem ipsa
 tempora desiderabant, atque efflagitabant etiam) ardentiſſi-
 mo affectu complectuntur, colunt, suspiciunt, ac tantum non
 venerantur. Hinc beatus jam audit atque felix, beaſiſſimus

ſe-

Vel, dape subtracta, districtis dentibus atram
Ingluviem ut pascat, seque suosque voret.
Crimina si confers poenis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, pestis, crux, rota, flagra, fames.

*De anatomica sectione à Julio Cafferio Placentino
Patavii exhibitâ.*

FELICES animæ! quarum, plaudente theatro,
Secta Placentinus corpora monstrat Eques.
Vestra ille æternum victuris nomina chartis
Inseret, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis fin vita placet, descendite cœlo,
Corpora restituent quæ secuere manus.

*Laurus Apollinæa honori viri nobilissimi & excel-
lentissimi, D. Georgii Sibaldi Rankilorii, Scotti-
cum in alma Academia Patavina Philos. & Med.
Doct. anno 1614, Junii 9. publicè crearetur, dicata.*

ARTIS Apollineæ Sibaldo, Gallia! primum,
Tu schola supremum das Patavina decus.

*felicissimusque per cuncta deinceps secula auditurus, JOVIS
STATORIS titulum, longè meliori jure quam apud vetera
iste, merito suo indepturus. Saluti jam plurimis exstitit, plu-
ribusque longè, Diis annuentibus, exstiterus. Tales certè He-
roes, Atlantis instar, labantem rerum machinam humeris se-
stentant suis, quibus absque si esset,*

properarent sidera cœli

In chaos antiquum lapsò se condere mundo.

*Hinc latus longusque populis Arctois ut interfit, serusque in
cœlum ut redeat, lœtis lumbentibusque animis viri boni (vir-
gentibus interea falsariis, deceptoribus, ceterisque id genus tru-
nebrionibus, quorum certissimum in exitium, omnis versutis
atque dolis mali hostis infensissimus, omnis virtutis, probiti-
tis, humanitatis, innocentiae propugnator acerrimus, natu-
ræ est) ad unum in Scotia universi etiam etiamque compreca-
tur. Quod ille demum faxit,*

Quem penes arbitrium est vitæ, fortisque potestas.

*Ita, ita fiat! Quod & futurum speramus atque confi-
mus,*

Cetera tu superas famâ & virtute Lycæa,
Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
Exsuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos,
Phœbæus quantum fidera cuncta nitor.
Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
Ut dubitem tribuas accipiasne decus.

De Gulielmo Forbesio D. Theologo.

OMnia mel vincit dulcedine, fidera lucem
Præ reliquis, robur missile fulmen habet.
Eloquium si quis Forbesi comparet istis,
Mel fatuum, nigra sunt fidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

NIL quod Forbesio, Christi dum pascit ovile,
Nil quod Baronio comparet orbis habet.
Eloquio sunt ambo pares : discrimin in uno est;
Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate sacro Andreæ Ramsæi, Pastoris Edinb.

CUi blandùm adspiciens nascenti risit Apollo,
Docta que Castalio proluit ora lacu:
Aut levis incautam versu lenone juventam
In Veneris casles, insidiasque trahit:
Aut bona vesanis impendens otia bellis
Sævit, & Aonias sanguine fœdat aquas.
Spreta jacet pietas; aut, si quem fortè poëtam
Repperit, huic miseris stridet avena modis.
Ramsæus scopulum prudens declinat utrumque,
Dignaque dat Musis carmina, digna Deo.
Hic juga Parnassi coëunt cum rupe Sionis,
Mixtaque Jordani Castalis unda fluit.

*Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Ve-
riæ Ecclesiasten, cum ad eum mitteret civitatum
aliquot Scotiæ illustrium encomia, simul cum com-
pluribus aliis numquam antè excusis Poëmatiis.*

QUod tibi donavi, Spangi! nec pumice rasum,
Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu

Vel, dape subtracta, districtis dentibus atram
Ingluviem ut pascat, seque suosque voret.
Crimina si confers pœnis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, pestis, crux, rota, flagra, fames.

*De anatomica sectione à Julio Cafferio Placentino
Patavii exhibitâ.*

FEllices animæ! quarum, plaudente theatro,
Sæcta Placentinus corpora monstrat Eques.
Vestra ille æternum victuris nomina chartis
Inseret, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis fin vita placet, descendite cœlo,
Corpora restituent quæ secuere manus.

*Laurus Apollinæa bonori viri nobilissimi & excel-
lentissimi, D. Georgii Sibbaldi Rankilorii, Scotti,
cum in alma Academia Patavina Philos. & Med.
Doct. anno 1614, Junii 9, publicè crearetur, dicata.*

ARIS Apollineæ Sibbaldo, Gallia! primum,
Tu schola supremum das Patavina decus.

*felicissimusque per cuncta deinceps secula auditurus, JOVIS
STATORIS titulum, longè meliori jure quam apud veteri-
ste, merito suo indepturus. Saluti jam plurimis exstitit, plu-
ribusque longè, Diis annuentibus, exstiterus. Tales certe Ha-
roes, Atlantis instar, labantem rerum machinam humeris se-
stentant suis, quibus absque si effet,*

properarent sidera cœli

In chaos antiquum lapsò se condere mundo.

*Hinc latus longisque populis Artois ut interfit, serisque
cœlum ut redeat, lati lubentibusque animis viri boni (ri-
gentibus interea falsariis, deceptoribus, ceterisque id genus te-
nebrioribus, quorum certissimum in exitium, omnis versutis
atque doli mali hostis infensissimus, omnis virtutis, probita-
tis, humanitatis, innocentiae propugnator acerrimus, nam
est) ad unum in Scotia universi etiam etiamque compreca-
tur. Quod ille demum faxit,*

*Quem penes arbitrium est vitæ, fortisque potestas.
Ita, ita fiat! Quod & futurum speramus atque confi-
mus,*

Cetera tu superas famâ & virtute Lycæa,
Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
Exsuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos,
Phœbæus quantum sidera cuncta nitor.
Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
Ut dubitem tribuas accipiasne decus.

De Gulielmo Forbesio D. Theologo.

OMnia mel vincit dulcedine, sidera lucem
Præ reliquis, robur missile fulmen habet.
Eloquium si quis Forbesi comparet istis,
Mel fatuum, nigra sunt sidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

NIL quod Forbesio, Christi dum pascit ovile,
Nil quod Baronio comparet orbis habet.
Eloquio sunt ambo pares : discrimen in uno est;
Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate sacro Andreæ Ramsæi, Pastoris Ediub.

CUi blandum adspiciens nascenti risit Apollo,
Docta que Castalio proliuit ora lacu:
Aut levis incautam versu lenone juventam
In Veneris casses, insidiasque trahit:
Aut bona vesanis impendens otia bellis
Sævit, & Aonias sanguine fœdat aquas.
Spreta jacet pietas; aut, si quem forte poëtam
Repperit, huic miseris stridet avena modis.
Ramsæus scopulum prudens declinat utrumque,
Dignaque dat Musis carmina, digna Deo.
Hic juga Parnassi coëunt cum rupe Sionis,
Mixtaque Jordani Castalis unda fluit.

Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Veriæ Ecclesiasten, cum ad eum mitteret civitatum aliquot Scotiæ illustrium encomia, simul cum pluribus aliis numquam autè excusis Poëmatiis.

QUod tibi donavi, Spangi! nec pumice rasum,
Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu

lxvi ARCTURI JONSTONI

Tu tamen hoc dignum censes vitalibus auris,

Errat & exemplo terra Batava tuo.

Non tibi Jonstonus, sed debet Scotia grates,

Non mea, sed patriæ tu monumenta probes.

*Ad Georgium Jamisonum, Pictorem eminentissimum,
Scotiae suæ Apellem, de Anna Cambella Heroina,
nobilissima Marchionissa Huntæa.*

Illustres, ahs quotquot habet tua, promie colores,

Pingere Cambellam si, Jamisone ! paras.

Frons ebori, pectusque nivi, sint colla ligustris
Æmula, Pæstanis tinge labella rosis.

Ille genis color eniteat, quo mixta corallis

Marmora, vel quali candida poma rubent.

Cæsaries auro tutilet : debetur ocellis,

Qualis inest gemmis sideribusque, nitor.

Forma supercilii sit, qualem Cýpridis arcus,

Vel Triviæ, leviter cum sinuatur, habet.

Sed, pictor ! suspende manum ; subtilius omni

Stamine, quod tentas hîc simulare, vides.

Cedit Apollineo vulsus de vertice crinis,

Cedit Apelleâ linea duæ manu.

Pinge supercilium sine fastu, pinge pudicos

Huic oculos, totam da fine labe Deam ;

Ut careat nævo, formæ nil demie vel adde,

Fac similem tantum, quâ potes arte, sui.

*In obitum Jacobi Pacifici, Magnæ Britanniæ,
Franciæ & Hiberniæ Regis, Fideique Defensoris.*

Nil Jove, nil Phœbo melius : lux utraque terris,

Utraque lux regnis semper amica fuit.

Te tamen invidit mundo lux utraque, Princeps !

Luce cadis Solis, lux Jovis abdit humo.

Res nova, nec seclis audita prioribus : ordo

Naturæ, Princeps ! te pereunte, perit.

Aliud in ejus mortem.

Non miror Regein si Martius abstulit Anglis :

Pacificis semper Mars inimicus erat.

In obitum Ducis Lenoxii.

DUM populum; proceresque suos Iacobus in unum
Cogit, & Europam terror ubique tenet:
Spes populi, procerumque decus, Lenoxius Heros
Non exspectato funere raptus obit.
Proh Superi! Non hæc mors est, sed publica clades:
Confossum patriæ per latus ille cadit:

Epicodium Francisci Hayi, Errolii Comitis.

Occidit Hayorum princeps Errolius, orbis
Nunc desiderium, qui fuit antè decus.
Adscripsit Procerum numero domus edita Regum
Stemmate, sanguineis nobilitata jugis.
Manibus Heroum sociavit Martia virtus;
Partaque fulminea mille tropæa manu.
Donavit cœlo pietas spectata. Quid ultræ
Vel meruere homines; vel tribuere Dei?

In obitum Comitis Pembrochii †.

AUrea quid virtus, quid profunt sanguis, honores?
Mille clientelæ, gratia Regis, opes?
Angligenas inter fortunatissime nuper,
Pembrochi! & procerum gloria prima, cadis.
Post Domini Regisque tui nigra funera, nullus
Atrior hoc cœli fluxit ab axe dies.

*Tumulus nobilissimæ Heroïnæ, Annæ Cambellæ.
Argatheliensis, Marchionissæ Huntliæ †.*

MArmore cur Patio surgis, venerabile bustum!
Et tot gemmarum perpetæ luce nites?

1

Argentor

† Hujus maximè Comitis operâ inter Jacobi Regis cubicularios adolescentem adhuc Jonstonum cooptatum fuisse acceptimus; unde primus forsitan illi ad gratiam aulicam gradus, aditusque ad opes amplissimosque postea honores patefactus.

† Harum duarum longè florētissimarum apud Scotos Gentium Principes antiquam dignationem illustriori Ducum appellatione jamdudum permutārunt: ARGATHELIAE DUX, incontaminatis fulgens honoribus, nullique cedens inter

Ixviii ARCTURI JONSTONI

Argento lapides cur incrustantur & auro?

Gur tibi Phidiacâ quæris ab arte decus?
Cambellæ cineres gremio cùm divite claudas,
Quod te commendet pleniùs, intus habes.

In obitum nobilissimæ Heroinæ, Isabellæ Setonia
Fermelinodunensis, Comitissæ Laderdelia.

Quid proavum tituli, vel opes, vel fama mariti,
Pignora quid profunt conjugi digna Jovis?
Quid coma par auro, frons quid juvat æqua ligustris;
Æmula sideribus lumina, labra rosis?
Aurea quid virtus, & digni principe mores,
Fervida vel pietas utilitatis habent?
Cui nil defuerat, cecidit Setonia lethi
Cuspide, quam nobis plus nocuisse queror.
Occidit illa semel, fato nos illius icti,
Cogimur haud uno vulnere sæpè mori.

Tumulus Joannæ Metellanæ:

Cui tria debuerat largiri secula, puellam
Parca Metellanam post tria lustra rapit.
Virtutes numerat Lachesis, non supputat annos:
Fructus erat præcox, carptus & ante diem.

Tumulus Joannæ Jonstonæ.

Jonstonæ thalamo tumulum, tædisque maritis
Funereas junxit mors properata faces.
Virgo fuit, cùm cœpit hiefn̄s; cùm constituit, uxor:
Mox gelidus, brumâ deficiente, cinis.
Est rota fortunæ volucris, fugitiva voluptas:
Spes hominum semper lubrica, vita brevis.

In obitum Georgii Ogilvii, Equitis Banfi.

Vixit Olympiadæ ter septem Banfius; ætas
Ter fuit illustri posteritate minor. Virtu-

inter Filios Deorum, laboranti Patriæ (quâ nihil antiquius
semper habuit) non semel, quâ consilio, quâ armis, saluti fuit;
cujus non solum tutamen decusque unicum est, verum generis
humani ornamentum maximum: id quod omnes agnoscent.

Virtutes numera; paucos liquisse nepotes
Comperies, paucos evoluuisse dies.

De Gulielmo Forbesio, Tolchono.*

A Uxisset cum prole domum Tolchonus & arvis,
Confectus senio sponte reliquit humum.
Condidit hunc tumulum quo conditur ipse, supremum
Exspectans animo nil metuente diem.
Hunc prope pauperibus devotos adspicis agros,
Tectaque mortali non violanda manu.
Nec procul his Domini surgunt palatia, Regis
Non semel hospitio nobilitata sui.
Hac terris monumenta dedit Tolchonus, & inter
Has operum moles crescere vidi opes.
Quantulus, exuvias si spectas corporis, alti
Si pensas animi munera, quantus homo est?

Tumulus Jacobi Setoni, Petmeddeni.

Q Uem tegit hic cespes, fastu Setonus honores,
Divitias luxu possē carere docet.

De Jacobo Fullertono & Thomā Moravio.

N ill aulae metuens vel Regis Parca querelas,
Moravium terris abstulit ante diem.
Hoc Fullertonus sublato sidere, Lethes
Intempestivis est jugulatus aquis,
Sæviat ad Iubatum Lachesis: post funera tanta,
Aula nihil, nil Rex unde queratur habet.

Tumulus Joannis Colissonii, Praefecti Aberdonensis.

S Ande Colissonio statuam decerne Senatus!
Hic ubi Praefectos conditur inter avos.
Extra gerat gladium, geminas manus altera lances;
Hic Itaue titulus, quem legat orbis, erit.
Vir seculo, Saturne! tuo, Lacedæmonie civis,
Romulea Consul dignus hic urbe fuit,

* Ex Gente Forbesiorum Tolchonia ortus est Vir Amplif-
mus, Duncanus Forbesius de Culloden, Supremæ apud Sco-
tiam Civilibus Curiæ Juridicæ Præses dignissimus.

*Tumulus Mongommerii Scotti, Episcopi Metbensis**

Hic Mongommeri tegitur pars quantula? Tanti
Præsulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis proceres gens Mongommeria regnis
Præstat, & armorum mille togæque duces.
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jacet Ierne;
Quodque rigat Tamesis, quodque Garumna solum.
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantum vincit honore suos.

In tumulum, quem reverendissimo Patri Patricio Forbessio Joannis pietas ære perenniorem excitavit.

FORBESIOS h̄ic cerne duos, sine compare patrem,
Et natum, secli fidus utrumque sui.
Ante dedit vitam nato pater, omine laeto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus, quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eundem reverendum Antifitem.

Occidit Abredonæ Præsul FORBESIUS oræ
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi straverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad astra viam.
Quas illi Supēris, Musis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus sustinuere manus.
Quā formosa fuit tanti lux sideris auctor,
Quæ jubar hoc mersit tam fuit atra dies.

In Eundem.

Adspicis h̄ic gesidam FORBESI Præsulis urnam,
Quā sub sole nihil sanctius orbis habet.
Non tamen hic terris exceffit hospite nato,
Pectore qui totum spirat & ore patrem.
CORSIUS hoc sacro revirescit germine Phœnix,
Et post exsequias qui fuit ante manet.

* Hujus Gentis longè florentissimæ antiquissimæque Princeps cum omnium consensu Eglintoniae Comes agnoscius, excellentissimo juvenis ingenio, ad altissima queque natus, variarum literarum studiis diligentissime institutus, unde Patriæ suisque ornamento aliquando futurum sperandum est.

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ:

S I V E

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Psalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphrasis Poëtica*,

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis Paraphrasis gemina.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Christum Servatorem HECATOMBE.

PARS PRIOR.

Summo quæque studio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expressa.

EDINBURG I:
Apud Tho. & WAL. RUDDIMANNOS,
M. DCC. XXXIX.

*Tumulus Mongomerii Scotti, Episcopi Methensis**

Hic Mongomeri tegitur pars quantula? Tanti
Præsulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis proceres gens Mongomeria regnis
Præstat, & armorum mille togæque duces,
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jaætat Ierne;
Quodque rigat Tamesis, quodque Garumna solum,
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantum vincit honore suos.

In tumulum, quem reverendissimo Patri Patricio Forbesio Joannis pietas ære perenniorem excitavit.

FORBESIOS hic cerne duos, sine compare patrem,
Et natum, secli fidus utrumque sui.
Antè dedit vitam nato pater, omine læto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus, quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eundem reverendum Antifitem.

Occidit Abredonæ Præsul FORBESIUS oræ,
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi straverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad astra viam.
Quas illi Superis, Musis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus sustinuere manus.
Quam formosa fuit tanti lux sideris auctor,
Quæ jubar hoc mersit tam fuit atra dies.

In Eudem.

Adspicis hic gelidam FORBESI Præsulis urnam,
Quâ sub sole nihil sanctius orbis habet.
Non tamen hic terris excessit sospite nato,
Pectore qui totum spirat & ore patrem.
CORSIUS hoc sacro revirescit germine Phœnix,
Et post exsequias qui fuit antè manet.

* Hujus Gentis longè florentissimæ antiuuissimæque Princeps cum omium consensu Eglintonæ Comes agnoscitur excellentissimo juvenis ingenio, ad altissima quoque natus, harum literarum studiis diligentissime institutus, unde Patrie sui que ornamento aliquando futurum sperandum est.

POETARUM
SCOTORUM
MUSÆ SACRÆ;

S I V E

ARCTURI JONSTONI, Medici Re-
gii, Psalmorum Davidicorum, Can-
tici Solomonis, & Canticorum E-
vangelicorum *Paraphrasis Poëtica*,

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis Pa-
raphrasis gemina.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Chri-
stum Servatorem HECATOMBE.

PARS PRIOR.

Summo quæque studio recognita, & ad fidem opti-
morum exemplarum expressa.

EDINBURG I:

Apud Tho. & WAL. RUDDIMANNOS,
M. DCC. XXXIX.

МАРТЫН
СВЯТОГО

СОБОРОВ

СОБОРОВ

33

C
Sic
Su
Bu
A
ci
Bu
ce

L
A

*Arturo Jonstono, Scoto, Medico Regio, &
Poetarum sui seculi principi, post inte-
gram annorum centuriam redivivo, dum
nova ejusdem Poëmatum sacrorum Edi-
tio gemina, una ab Gul. Laudero Scoto,
altera ab Gul. Benson Anglo, neutri
alterius consilio cognito, pariter adorna-
retur, Carmen gratulatorium.*

*C*larus ut ARCTURUS rediens ex æquoris undis
Clarior effulget, BOREALIS gloria COELI :
ic tibi, bis denis lustris, ARCTURE ! peractis,
urgit honos auctus redimoto tempora lauro.
uce novâ fulges, dum certat BENSONUS Anglus
AUDERO Scoto meritis te ornare corollis.
cilibet, haud iterum visurus Tethyos undas,
sum BUCHANANÆO præclaro fidere junctus,
ella CALEDONIO fulgebis lucida COELO.

Jo. KER,

*Ex Academia Edinburgena
Kal. Junii, M DCC XXXIX,*

Arcturi

Arcturi Jonstoni septem Psalmorum Pænitentialium, (6ti scilicet, 32, 38, 51, 102, 130, & 143) ad Reverendum Antistitem, Gulielmum Ladium, Episcopum Londonensem, Dedicatio.

Cui pietas, LADI! cœlestis acumine fulgens
Ingenii, Patriæ dat Patris aure frui:
Has ego Jessæ lacrimas tibi nuncupo vatis:
Hæ sint obsequii tessera certa mei.
Plus dare fas non est: Helicon, quos nutrit, alumnis
Nil solet infelix fundere præter aquas.
Ut te digna feras, adspira mollibus auris
Tū mihi, sic puro nectare vena fluet.

VIRTUS NOS ORNAT.

Eiusdem septem Psalmorum Consolatoriorum, (nimirum 16ti, 23, 30, 34, 42, 103, 145) Ad Reverendum Virum, Joannem Lestœum, Episcopum Raphotensem, Dedicatio.

Laus sacri, LESTŒ! chori, dum tendis Iernen;
Et nova dextrorum te Cynosura trahit;
Me sine ne properes; nostri cape pignus amoris:
Quem damus hic præsens est panacea liber:
Hâc mens fracta malis, nullis cedentia succis,
Hâc persanantur vulnera cordis ope.

VIRTUS NOS ORNAT.

Bina hæc Epigrammata expressa sunt juxta exemplum Londini, una cum Cantici Solomonis Paraphrasi Poetica, serenissimo Carolo Regi dedicata, apud Thomam Harperum, impenfis Nathanielis Butter, impressum anno 1633.

A D

MARIAM ARESKINAM,

Illustrissimam COMITISSAM

MARESCALLANAM,

EPIGRAMMA *.

NYMPHA! pari quæ sola cares, & Regibus orta,
 Luce tuâ plus quam nobilitate nites:
 Qui collata potest elinguis Suada videri,
 Juno levis, Cypris tusca, Minerva rudis:
 Cui domus heredem debet KETHÆA, coævis
 Qui præit, & magnos æquat ephebus avos:
 Non ego te Phrygii pastoris munere dono,
 Una licet vincas tres sine lite Deas.
 Accipe pastori Solymæ quos tradidit hymnos
 Sacra TRIAS, cuius te pius urit amor.
 Accipe quod nostrum est, Clariæ tutela cohortis!
 Cui vestigales sunt Heliconis aquæ.
 Tu pondus lucemque dabis, vitamque Camœnæ,
 Quæ, levis & squallens, mox peritura fuit.

ARCTURUS JONSTONUS.

m

AR-

* Nobilissima hæc Matrona, cunctis animi corporisque do-
 bus ornata, Parentes habuit Joannem Mariæ Comitem,
 cotie, regnante Jacobo sexto, Thesaurarum, atque Mari-
 n, Ludovici Steuarti Esmei Leviniæ Ducis Filiam. Gu-
 elmu Comiti Marescallano prius, deinde Patricio, primo
 annuriae Comiti, nupsit. Ex priori matrimonio tres Fili-
 , Filias duas edidit: secundæ nuptiæ steriles fuere. Porro,
 t viri docti ubique cùm existerent, illustrem hanc Heroinam,
 si suavissimum hoc opusculum Jonstonus dedicaret, potissi-
 um elegit; quod tamen magnis exemplis haud destituitur.

ARCTURI JONSTONI

A D

LECTOREM
ELEGIA *.

FOrtè quod hīc stupeas, (quid enim manifesta negemus?)
Et quod reprendas, candide Lector! habes.
Iliadem magni nemo tentavit Homeri,
Nemo retractavit grande Maronis opus.
Finxit Alexandrum Lycippus, pinxit Apelles,
Artificum reliquas respuit ille manus.
Cur ego Grampigenæ relego vestigia Vatis?
Cur Buchananææ fila resumo lyræ?

Hanc

* *Cujusdam viri docti, quod mibi videre contigit, de hac Elegia judicium, tamquam singulare quidpiam complexum, hic adscribere haud pigebit. Id autem ita se habebat.*

" *Carmen hoc ἀτολγησικόν, quantivis certè pretii, non vosum (ita me Deus!) ac venustum, melle jucundius, pretiosius auro, tam mibi gratum semper acceptumque à multis retrò annis exstitit, ut haud alio fere remedio, ad suam vitæ incommoda, deliniendasque animi agritudines, assiduâ quam ejus, sacrorumque simul hymnorum (quibus præfixum pro letissimi id auspiciatissimique ominis frustis tispicio inservit) meditatione usus sim: nec frustra. Eius enim vires presentissimi instar medicamenti, sive instantamenti verius, vel potius (ut religiosius loquar) Di-vini instar vocis Angeli, propriè me compellantis con-*

" manu

Hanc neque quam pulsat numerosâ Pindarus arte,
Teia nec superet, nec Venusina chelys.
Hinc mihi nec laudem quæro, nec præmia capto:
Est Musæ potius poena timenda meæ.
Dum Jove prognatam solers imitatur Arachne,
De trabe sublimi triste pependit onus.
Dumque puer Clymenes currus agitare paternos
Non dubitat, cœli pronus ab arce ruit.
Stultus & Æolides, dum non imitabile fulmen
Arte refert, missio desuper igne perit.
Et Satyrus Phœbum, Musas dum provocat amens
Evippæ soboles, crimen uterque luit.
Non ego cum Superis contendô: sed area, Vates
Quam terit hic, nostris est minus apta rotis.
Ne pete quæ fuerit tam vani caussa laboris,
Se Clario quisquis proliuit amne, furiit.
Ah! liquor hic populos, qui Phœbi castra sequuntur,
Fascinat, & memores non sinit esse sui.
Si tamen haud meruit veniam furor, accipe caussam,
Invida quæ Momo forsitan ora premet.
Cinxit JESSIADE N Buchananus veste, pyropis
Quæ simul & coco nobiliore nitet.

Hæc,

"mantisque, in pacandis irrequietis sollicitisque animi motibus, restituendaque coelesti menti tranquillitate, continuo sum expertus. Quod hic mibi Saulum, primum Israëlitarum Regem, in memoriam redigit; cuius agrotantis, tristitiaque laborantis animum arreptâ modulataque David testudine solabatur. Suas ad solandum vires, post termille ferè annos, veterum Hebræorum Divini Regis ac Variis lyræ blandiloquentia adeo non amisit. Ea musicæ cultique carminis vis." Hactenus ille. Atque hoc remedium sive medicinam per annos plurimos usurpabat, quippe qui integrum sanctissimum suavissimumque opusculum anno duodecies spatio, hoc est, singulis semel mensibus, prout ritu Ecclesiæ Anglicanæ Psalmorum liber perlegi jubetur, diligenter perlustraret. Ceterum, hac de re quæ sentio libere ipse ut eloquar, omnibus fidi doctique Interpretis numeris feliciter adeò Jonstonum persunctum esse existimo, ut, elegantem Jonstonianæ Psalmorum Paraphraseos, vel solutâ vel ligatâ oratione, Anglicanam interpretationem brevis commentarii ad verum

Hæc, ego quam dono, nec geminis piæta nec ostro est,
 Tota sed, ut cernis, stamine texta rudi.
 Rex erat & Vates hic cui servimus: amictus
 Et Regi & Vati non satis unus erat.
 Aptæ paludato Buchanani purpura Regi est,
 Regibus aut si quid grandius orbis habet.
 Nil mihi cum sceptris, ego do velamina Vati:
 Hunc decuit cultu simpliciore tegi.
 Induit Abiades Tyrio pro murice setas,
 Seque gregis nivei vellere texit Amos.
 Adde quodd hâc nostra vivet Buchananus opellâ,
 Clarius & solito sparget in orbe jubat.
 Splendidiūs stellas nitet inter luna minores,
 Et violæ lappis, & rosa juncta rubis.
 Non ego dedignor, victus si dicar ab illo,
 Qui radiis implet solis utramque domum.
 Cui gens Ausoniae prius, & cum Teutone Gallus,
 Cessit, ab hoc vinci cur ego turpe putem?
 Quem pudet Æacidæ fatali cuspede, magni
 Quem piget Æneæ succubuisse manu?
 Hoc ego me solor, me quodd post terga relinquat
 Musa, CALEDONII nata sub axe P O L I.
 Quo fulget mihi terra parens, patriæque Camoenæ,
 Non mea dedecorat plectra, sed ornat honos.

AR.

verum atque genuinum Psalmorum sensum (quem admirandi profectò fide atque elegantia ipse expressit) eruendum atque intelligendum loco esse posse, adeoque piis atque eruditis minibus pergratam eam perque jucundam futuram sèpenuerit mecum arbitratus sim. Cujus ego rei, animi scilicet gratia, periculum aliquando cum fecissim, rem ita se habere, non meo, tum aliorum etiam (cui plus deferendum esse scio) iudicio, expertus sum. Porro, hoc ut obiter notem, Psalmi quatuordecim, pœnitentiales septem Ladio, totidemque consolatorii Lestæo dedicati, (quos tentaminis ergo primos Latin carmine Jonstonus reddidisse videtur) optimi licet essent, ipse tamen, quâ fuit ingens excellentia, quod in melius mataret postea invenit: quod ego incredibili cum voluptate, inter conferendum illos prius publicatos cum integro Psalterio quadriennium post Aberdoniae impresso, deprehendi; quod & alii quoque, quibus exemplaria suppetunt, per se videre judicareque possunt.

ARCTURI JONSTONI Scoti;
MEDICI REGII;
PARAPHRASIS
POETICA
Psalmorum DAVIDIS.

PSALMUS I.

Pelix, consilio qui nec seductus iniquo
Per scelus impuro cum grege carpit iter;
Nec, quibus impietas insistit, passibus hæret;
Nec, postica, tuum, sanna, sedile premit:
Mente sed ætherei meditatur jussa parentis,
Seu nox est, roseo seu micat axe dies.
Arboris in morem surget, felicibus auris
Quæ viret ad ripam lenè fluentis aquæ;
Cui tempestivis curvantur brachia pomis,
Nullaque vernantes decutit aura comas.
Illius adspirans votis clementia cœli
Omnia propitio fidere cœpta reget.
Non ita gens exlex, paleæ sed solibus uſtæ
Instar erit, volucri quam rotat orbe Notus;

A

Judicis

P S A L. II III.

- 5 Judicis hæc solium fugiet, cœtumque piòrum,
Ultima cum dirimet fasque nefasque dies.
6 Nam probat astrorum rector vestigia justi,
Diraque cum domino fraus peritura suo est.

P S A L. II.

- C**ur populus sine lege fremit? cur mente volutat?
Non profecturas turba nefanda minas?
2 In Dominum Regemque, caput cui tinxit olivo
Dextra patris, bellum gens trabeata parat.
3 Eia alacres, ajunt, nodos rumpamus ahenos,
Nos quibus hi stringunt, impediuntque pedes.
4 Hæc pater æthereus superâ ridebit ab aulâ,
Accident fannis ira furorque comes.
5 Frenaque dans iræ trepidos Deus obruet hostes,
His & corripiet pectora cæca modis:
6 Sacra meo Regi succo viridantis olivæ
Tempora perfundens sceptra ferenda dedi;
Sceptra dedi regnique decus, sanctæque Sioni
Imposui, sacris præposuque jugis.
7 Eloquar editum, Tu Filius es mihi, luce
Hâc ego te genui, munera posce patrem.
8 Hæredi tibi regna dabo, gentesque subibunt
Imperium, tellus ultima quotquot habet.
9 Has tua vis olim sceptro ferroque potenti
Franget, ut è vili vascula ficta luto.
10 Eia agedum, quæ regna tenes, quæ jura ministras
Natio, quam fas est carpere, disce viam.
11 Jussa facisse Dei, mens hoc lætetur honore,
Temperet obsequium lætitiamque timor.
12 Oscula da Nato, subitam ne colligat iram,
Quæ tibi perniciem quantulacunque feret.
Felicem nimium quisquis securus in illo
Spem locat, & solam numinis ambit opem.

P S A L. III.

- A**H, Deus, hostiles quantum crevère phalanges!
Agmina me contra quām numerosa ruunt!
2 Quem colis infelix, ajunt, tibi conditor orbis
Non feret optatam, cùm premet hostis, opem.

P S A L. IV. V.

3

- 3 Tu tamen umbo mihi es, Deus, & largiris honorem,
Tu caput erectum ferre sub astra jubes.
4 Te petii supplex, auditæ rebus in artis
Supplicis è sacrâ rupe fuere preces.
5 Sunt mihi securo sub noctem membra quieti
Tradita, securo mane soluta quies.
6 Tu Deus adstabus : non te custode timebo,
Me licet invadant tela quot orbis habet.
7 Surge parens, dextrâque juva, quæ cæde madentum
Innocuâ malas fregit & ora ducum:
9 Tu gregis es tutela sacri, semperque benignus
Indulges populo tempora læta tuo,

P S A L. IV.

- L**uce tuâ qui pura facis, qui candida cernis
Pectora, quæ fundo suscipe vota Deus.
2 Quamque mihi duris in rebus sæpe tulisti,
Nunc prece susceptâ mitte benignus opem.
4 Gens hominum, quid te pascis mendacibus umbris!
Opprobrio nostrum quo decus usque petes?
3 Elegit fulcitque pios pater ætheris alti,
Ne dubita, questus audiet ille meos,
Hunc metuens desiste malis, & nocte silenti
In mentem tacitus facta diurna refer.
5 Victima sit pectus sine fuco, teque, malorum
Fluctibus in mediis, & tua crede Deo.
6 Quas fitit, optet opes vulgus ; tu lumine cœli,
Ore tuo nobis da, pater alme, frui.
7 His ego plus lætor, quam gens addicta saginæ,
Cui penus est locuples, dolia plena mero.
8 Ergo toro recubans placido dabo lumina somno,
Et secura tuo numine tecta colam.

P S A L. V.

- M**Agne parens, tellus Dominum quem suspicit, audi
Quæque premo tacitus, quæque sub astra fero.
2 Annue quæfitis, Deus & Rex, perpetuë voto
Tu mihi præ cunctis sollicitandus eris.
3 Manè novo supplex oculos ad fidera tollam,
Manè novo facilis quæ loquar aure trahes.

A 2

4 Tu

P S A L . VI.

- 4 Tu noxam refugis quā delectantur iniqui,
Gentis & impuræ crimina ferre nequis.
5 Grande supercilium te coram fastus inanis
Exuet; odisti tu Deus omne nefas.
6 Ibit in exitium mendax, invisaque turpis
Fraus erit, & socii tincta cruento manus.
7 Sed pātre te fretus sacras ego volvar ad aras
Cernuus, illustres sternar & ante pedes.
8 Hostibus expositum, fons omnis & arbiter æqui,
Dirige, suspectæ duxque comesque viæ.
9 His pāriunt mellita dolos labra, putre sepulcrum
Guttur olet, peccatus carnificina mali est.
10 Perde reos, pereatque suis gens impia technis,
Quæ furit & præcep̄t in scelus omne ruit.
11 Gestiat interea te qui securus in uno
Spem locat, & numeris mulceat astra novis.
Gaudia concipiat cœlesti numine tutus
Vir pius, & quisquis flagrat amore tui.
12 Tu, Deus, objecto clypeo tutabere justos,
Hostis & à furiis insidiisque teges.

P S A L . VI.

- N**E, rerum Deus alme sator, me corripe, freno
Dūn furor excusso fævit & ira fremit.
2 Parce laboranti, dextramque salutifer ægro
Porridge, dum mentem lassat & ossa dolor.
3,4 Quo trahis usque moram? Lethum pulsurus, amor
Si memor es patrii, te mihi redde pater.
5 Sensus abest tumulis; nec te cantare silentes,
Dicere nec laudes flebilis umbra potest.
6 Flēns ego defeci toties; noctemque fatigans,
Implevi lacrimis triste cubile meis.
7 Ex oculis fugitivam aciem, cava lumina, risus,
Prō dolor! hostiles inter & arma vides.
8,9 I procul impietas; me, qui regit ætheris axes,
Audiiit, & porro spes jubet esse ratas.
10 Hostica gens perculsa metu, suffusa rubore,
Versa dabit subitæ terga pudenda fugæ.

PSAL

P S A L. VII. VIII.

P S A L. VII.

Spes mihi tu vitæ, vitam Deus eripe letho,
Impia de jugulo tela repelle meo.
2 Adfer opem, ne me lanient impune tyranni,
Sanguineus miseram ceu leo frangit ovem,
3 Si clandestini deprendar criminis auctor,
Vel mihi, te vitæ judice, dextra rea est ;
4 Si male mulcavi socios mihi foedere junctos,
Et nisi sensit opem gens inimica meam :
5 Me premat hæc, captoque ferox stratoque triumphet,
Et calcet pedibus, turpet & ora luto.
6 Ultor ades, tandemque suos furor exserat ignes,
Hostica frange vigil spicula, frange dolos,
7 Tum tua majestas populis cingetur, & alto
Aureus è folio jura tremenda dabis.
8 Me tibi jam sisto, famulum, Deus, adspice, cauissa
Si bona, si nullo fulta querela dolo est.
9 Pectora qui penetras & lynceus abdita cernis,
Juste Deus justos erige, perde malos.
10, 11 Es mihi tu clypeus, vacuas tu criminè mentes
Protegis ; odisti tu sine fine nefas :
12 Inque reluctantes acuis, quo cingeris, ensem,
Lævaque fert arcum, missile dextra tenet.
13 Tela necem stragemque dabunt; his turba peribit
Impia, quæ fastu me petulante premit.
14 Parturit hæc noxam, sterili sed credit arvo
Semina, nec præter somnia vana metet.
15, 16 In foveam molita dolum se condidit audax,
Ulta sed est subito facta ruina nefas.
17 Ergò canam justumq; Deum, Dominumque potentem;
Criminis hæc semper summa futura mei est.

P S A L. VIII.

Quam tua, Cœlicolūm Rex, implet gloria terras !
Sidereas quantum transvolat illa domos !
Ipsa tuum passim lactens infantia robur,
Hostis ut obstupeat, quo licet ore canit.
Dum digitis cœlata tuis laquearia cœli
Conspicor, & lunam, sidereasque faces,

4 Quan.

- 4 Quantula genis hominum res est, quam mente recondas?
Quantula quam visas gens oriunda luto?
- 5 Hunc tua cœligenis æquavit pene ministris
Dextera, & illustri cinxit honore comas,
- 6 Illius, omnipotens quidquid manus intulit orbi,
Jussisti nutus imperiumque sequi.
- 7 Accepere jugum pecudes, armentaque passim
Bucera, quæque colunt invia lustra feræ;
- 8 Quæque viam suprà carpit per inane volucris,
Quique sub hac gaudet findere piscis aquas.
- 9 Quàm tua, Cœlicolum Rex, implet gloria terras!
Sidereas quantum transvolat illa domos!

P S A L. IX.

- P**rostere te toto recolam, te voce canorâ,
Factaque per populos suspiciendâ feram.
- 2 Gaudia, te spectans, carpam sine fine modoque,
Exsultans citharâ te, pater alme, canam.
- 3 Territa, te coram, verso gens hostica tergo
Corruit, & gelidam cæsa momordit humum.
- 4 Te coram lis acta mihi est, te judice vici;
Sunt comites solii jufque fidesque tui.
- 5 Increpuit gentesque furor tuus obruit, ipsa
Jussit & æternâ nomina nocte premi.
- 6 Nunc eat & populi clades gens hostica, versa
Mœnia, de fastis oppida rasa canat.
- 7, 8 At solium sine fine Deo est, qui legibus æquis
Semper & augusto numine cuncta regit.
- 9 Rebus in afflictis hic murus aheneus, arcus
Hic inopi, noxam cum timet, instar erit.
- 10 Ergò, Deus, te qui noscet, te fidet amico,
Qui renuis nulli, quam prece poscit, opem.
- 11 Pangite, quos meruit Solymam qui protegit, hymnos
Gestaque per populos fama loquatur anus.
- 12 Ille memor fuso repetit pro sanguine poenas,
Nec miseri surdâ respuit aure preces.
- 13 Tu, Deus, adfer opem, quibus implicor, adspice flatus
Mors priùs est, memini, te duce, viæta mihi.
- 14 Sic ego te, laudesque tuas, partamque salutem
Sublimi Solymæ lætus ab arce canam.

P S A L. X.

- 15 Scilicet ipsa suis gens subdola cassibus hæsit,
 Et scrobe quam fodit contumulata jacet. 1
 16 Hæc recolenda Deus raræ monumenta reliquit
 Justitiæ, prendi dum jubet arte dolum.
 17 Numinis immemores populos, scelerumque ministros
 Præcipites tellus sub pede rupta trahet.
 18 Nulla sed afflictos mergent oblivia, nunquam
 Successu miserum spes caritura suo est.
 19 Surge Deus, viator ne tollat homuncio cristas,
 Imperii populos sub juga coge tui.
 20 Incute terrorem vindex, cœloque rebellis
 Progenies fieram se sciat esse luto.

P S A L. X.

- Q UÒ, Deus, abscedis? Rerum tutela mearum,
 Cur, pater, in mediis subtrahis ora malis?
 2 Impius, ah! tenuem fastu premit usque nefando,
 Consiliis pereat qui, precor, ipse suis.
 3 Quod cupid hoc jaëtat scelus, & dum palpat avarum,
 Hunc in deliciis, quem Deus odit, habet.
 4 Dumque supercilios cœlestia despicit alto,
 Nec quærit tumidus, nec putat esse Deum.
 5 Ex voto dum cunæta fluunt, & criminis ulti
 Stat procul, hostiles non timet ille manus:
 6 Quas, ait, incurruunt alii ridebo ruinas
 Incolamis, rerum despiciamque vices.
 7 Os dolus & fraudes armant, convicia linguam;
 Mille sub hac pestes, mille venena latent.
 8 Sueta latrocino passim per opaca viarum
 Sævit, & innocuo sanguine dextra rubet.
 9 Quemque voret fixis oculis designat egenum,
 Inque suos casses, insidiasque trahit:
 Sic leo, quam torvo conspexit lumine, prædam
 Involat, & laceram sævus in antra rapit.
 10 Sæpe necem clademque parans blanditur, & atram
 Ingluviem, miseros dum vorat, arte tegit.
 11 Te, Deus, immemorem gens hæc & lumine caffum,
 Et vacuum curâ peccatus habere putat.
 12 Exorere & validâ miseros, pater, assere dextrâ,
 Eluat hos animo nulla senecta tuo.

13 Im-

- 13 Impietas impunè tuas cur provocet iras?
Numinis ultrices cur neget esse manus?
- 14 Quæ patimur tu damna vides & mente recondis;
Aptaque vindictæ dextera tela gerit:
Præsidio tenuem, tutelâ protegis orbum,
Sentit uterque tuam, dum furit hostis, opem:
- 15 Perde truces, scelerum cæsis auctoribus, ipsum
Perde nefas, sceleri ne sit in orbe locus.
- 16 Tu sceptrum sine fine geris, gens impia pessum
Ibit, & ex imâ stirpe recifâ ruet.
- 17 Supplicis exaudis gemitus & pectora firmas,
Et pronâ miseri suscipis aure preces.
- 18 Tu, Deus, afflictos, patribus tu protegis orbos,
Hostica nec quisquam, te duce, tela timet.

P S A L. XI.

- N**Umine cur fretus jubeor juga linquere nota,
Ut volucris trepido cùm fugit icta metu?
- 2 Impius en arcum sinuat, sociataque nervo
Per scelus, insontem cæca sagitta petit.
- 3 Legibus extinctis, quo se mens candida vertet?
Heu pietas quid se quo tueatur habet?
- 4 At pater omnipotens solio sublimis ab alto
Adamidum vigili lumine facta notat.
- 5 Dum probat insontes, odio sectatur iniquos,
Quosque juvant fraudes, bella, rapina, neces.
- 6 Sulphur in hos & turbo ruent, vibratus & ignis
Desuper; hæc merces impietatis erit.
- 7 Nam pater æthereus fons jugis & arbiter æqui
Jus aiat, & placido respicit ore pios.

P S A L. XII.

- F**ER, Deus, auxilium; pietas, en adspice, terfas
Sancta que simplicitas liquit & alma fides.
- 2 Quisque per infidias socium fallacibus umbris
Lactat, & indignis mancipat ora dolis:
Candor abest omnis, nec menti confona vox est;
Hæc ubi blanditur, concipit illa nefas.
- 3 At Deus exscindet dulci lita labra veneno,
Quæ fera jucundo toxica melle tegunt:

Eruet

P S A L. XIII, XIV.

3

- 1 Eruet & linguam vano quæ grandia typho
Efflat, & ampullis ambitiosa tumet,
2 Obruert artificem sceleris, qui frena pudoris
Excutiens, linguaſ nunc acuamus, ait ;
3 Nos penes imperium est linguæ, vocisque potestas ;
Libera quis duros initiat in ora lupos ?
4 At Deus excitus miserum clamoribus, ulti
His ego suppetias, inquit, opemque feram :
Quinque dolis armata premit violenta tyrannis,
Auxilio pietas tuta futura meo est.
5 Pura Dei vox est, argenti fusilis instar,
Igne quod admoto septima testa probat.
6 Hostis ab insultu, rerum pater, assere justos ;
Excubiasque facro pro grege semper age :
7 Impia progenies nos obsidet undique, viles
Dum finis & fæcem plebis honore frui.

P S A L. XIII.

- 1 Q Uò, Deus, usque mei capient te oblivia? Vultum
Durus & aversus quò, pater, usque teges ?
2 Quò miser usque ferar dubius ? Lucesque fatigans,
Quò dolor, hostilis quò premet usque furor ?
3 Adspice res lapsas, facilem da planctibus aurem ;
Luce retrospéctans da propiore frui :
Optatum mox redde jubar ; mihi lumina somno
Perpetuo ne mors invidiosa premat :
4 Ne sine fine meis insultet cladibus hostis,
Et me prostrato gens fera cantet Iō.
5 Es mihi tu vitæ spes & tutela salutis,
Et tuus afflicti peccatora lenit amor :
6 Ergo tuas laudes referam cœlestibus hymnis,
Et mihi te facilem propitiumque canam.

P S A L. XIV.

- 1 N Uminis extincto sensu, gens stulta vitiorum
In cœlo nullum somniat esse Deum :
In scelus omne ruens confundit fasque nefasque
Perdita, nec justum quem vocet orbis habet.
Desuper æthereo prospexit lumine terras
Rerum opifex, famulam qui pede calcat humum ;

B-

Lxx

P S A L. XV, XVI.

- L**ustravitque genus mortale, ut disceret ecquis.
Sensus in orbe foret numinis; ecquis amor.
- 3 Sed simul in præceps omnes lymphaticus error
Egerat, & scelerum pernicioſa sitis:
- Fugerat hinc pietas, nec qui sine crimine vitam
Trānsigeret, de tot millibus unus erat.
- 4 Plebis an ignorant proceres se sanguine pasci,
Ceu dape; nec superūm solvere vota patri?
- 5 At Deus infantes clypeo qui protegit, olim
His quatiet subito corda profana metu.
- 6 Hei mihi! consilium ridet gens impia justi,
Nempe quod in Domino spem locat ille suo.
- 7 O precor! auxilium sacrâ de rupe Sionis
Fulgeat, & prisco fœdere paecta salus;
Vincla Deus reduci populo cùm demserit, hymnos
Tollet in astra Sion, Abramidûmque domus.

P S A L. XV.

- T**elluris coelique sator, tentoria tecum
Quis tua, quis montis culmina sacra colet?
- 2 Cui mens labe vacans, legi cui consona vita est,
Pectora perfidiæ nescia, lingua doli.
- 3 Felle caret, nec obest socio, nec dulcis amici
Nomen in opprobrium ludibriūmque trahit:
- 4 Deprimit osorem, cultorem numinis effert,
Nec sua sollicitant fallere damna fidem.
- 5 Nec premit usurâ tenuem, nec prodere cogit
Innocuos auri pernicioſa fames:
Hæc quicunque potest, stat nullo mobilis ævo,
Et colet æternūm templo sacrata Deo.

P S A L. XVI.

- P**ræsidio dextrâque tuâ me protege, rerum
Conditor, in te spes certa reposta mihi est.
- 2 Te, Deus, agnosco Dominum, nullius egenum,
Quem nequeo cultu demeruisse meo:
- 3 Si qua tamen studiosa tui gens luminis aurâ
Vèscitur, hanc studio prosequor usque pio;
Altius humanis si quis caput extulit, illum
Dulce mihi est famulâ sustinuisse manu.

P S A L. XVII.

11

- 1 At spreto quicunque Deo simulaçra deorum
Muta colunt, pœnas, quas meruere, luent :
Absit ut his sociem cœptis immanibus aras,
Nostra vel infando dextra crux litet ;
Absit ut hæc memorans os se contaminet, aures
Absit ut offendant nomina læva meas.
- 2 Summa meæ fortis Deus est, custosque fidelis ;
Sufficit hic largâ præmia læta manu :
- 3 Hæredi mihi signat agrum, qui mille renidens
Lautitiis, domino gaudia mille parit.
- 4 Tolletur me vate Deus super ætheris orbes ;
Hujus ego nutu consilioque regor :
Hujus & afflatu sacras præcordia flammæ
Concipiunt, pulsâ nox ubi luce redit.
- 5 Hunc oculis, hunc mente fero sine fine ; ruina,
Hic modò sit dexter, nulla timenda mihi est.
- 6 Gestet ergo mihi mens & cum pectore lingua,
Nec deerit tumulo spes animosa meo :
- 7 Nam neque permittes animam, pater alme, tenebras
Inter in infernâ ducere valle moras ;
Nec tibi dilectum tumuli sub fornice putres
Pulveris in fordes durus abire fines.
- 8 Ad tua securum me duces atria, passus
Tu face cœlesti per loca senta reges :
Mille tuos vultus comitantur gaudia, vitæ
Delicias omnes dextra perennis habet.

P S A L. XVII.

- 1 Sancte parens aurem justis adverte querelis,
Votaque suspeeti suscipe pura doli.
- 2 Quod jus fasque jubent tandem decerne, sereno
Æquis & è solio desuper æqua vide.
- 3 Tu, Deus, egisti censuram ; noctis in umbra
Pectoris & judex interioris eras :
Nil tamen hic acies tua noxæ repperit, ori
Scilicet injecti stricta luptata meo.
- 4 Legis ad obsequium fatago dum flectere mores,
Quas teneant didici visque dolusque vias.
- 5 Ne mihi quam monstras linquatur semita vitæ ;
Ne pede vacillem, tū Deus usque præ.

B 2

6 Te,

- 6 Te, Deus, oravi, te tangent vota precantis ;
Auscultans famuli fac rata vota tui.
- 7 Da mihi te facilem, famulos qui vindice dextra
Protegis, hostiles cùm cecinère tubæ.
- 8 Me tege pupillam veluti ; me conde sub alis,
Præsidii tutum præstet ut umbra tui.
- 9 Undique me cingit crudelis & ingruit hostis ;
Hic gazas, jugulum per scelus ille petit.
- 10 Omnibus ora nitent, turgent abdomine ventres ;
Ipsaque, dum spirant funera, verba tument.
- 11 Quà feror, observant gressus, instantque premuntque
Utque vorent, fævo lumine facta notant :
- 12 Sic cervum vestigat hians immanè leæna ;
Sic oculo passus insidiante legit :
Non aliter capream de rupe leunculus altâ
Signat & observat, quà fugit illa, viam.
- 13 Surge, Deus, præverte nefas, quod parturit hostis
Impius ; hunc missò fulmine dede neci.
- 14 Eripe me dextris, quas castigare nocentes,
Aptaque vindictæ spicula ferre jubes :
Da, precor, imbellem ne me premat improba mundi
Colluvies, nimias quæ natat inter opes :
Das illi tellure frui, dapibusque saginas,
Quas tibi de cornu divite fundit humus :
Succedit loculis proles numerosa paternis,
Arvaque discinctus sulcat avita nepos.
- 15 Ast ego cùm surgam redivivus, fæce sepulcri
Depositâ, vultu perfruar usque tuo ;
Hac lucem de luce traham, radiosque perennes :
Hic fructus, merces hæc pietatis erit.

P S A L. XVIII.

- T**U mihi delicium es, Rex ò cœlique solique ;
Me tua cœlesti dextera fulcit ope.
- 2 Tu Deus & vindex & plusquam adamantina rupes,
Tu columnen vitæ præsidiumque meæ es :
Spes mea te clypeo, te solo fidit asylo,
Durabitque tuo robore fulta salus.
- 3 Te precibus, votisque colam, cui debita laus est :
Hostis ab infidiliis sic ego tutus ero.

- 4 Me dolor obsedit lethi, me terruit ingens
Gurges, & infandis lerna referta malis ;
- 5 Undique terrificus tumuli circumstetit horror,
Et laqueis hæsi, mors truculenta, tuis :
- 6 Fluctibus è mediis, & lethi faucibus atris
Ad Dominum supplex vota Deumque tuli;
- Ille preces humiles superâ suscepit ab aulâ,
Et facili planètum supplicis aure babit.
- 7 Mota fuit tellus, nutârunt vertice montes,
Imaque cum summis plena tremoris erant.
- 8 Naribus efflavit nebulas Deus excitus irâ,
Cunetaque flammantes volvit ab ore faces.
- 9 Æthere diducto, folio descendit ab alto,
Nubila sidereos implicuere pedes.
- 10 Ventorum volucres humeris circumdedit alas,
Scandit & ætherei flaminea terga chori.
- 11 Quâque volat nubes glomerans se condidit umbris,
Et circumfusis undique texit aquis.
- 12 Ut jubar admovit, cœpérunt hiscere nubes,
Igne imicare polus, grandine terra quat.
- 13 Ore Deus sacro tonuit, mox grandine mixta
Fulmina cœlesti desiliere domo.
- 14 His jaculis pavidos disjecit & obruit hostes,
Ultrici geminans ignea tela manu.
- 15 Ut Deus increpuit, pelagi se pandit abyssus,
Aruit & refugas alyeus inter aquas :
Ut rutilos patulis efflavit naribus ignes,
Ictâ metu latebras ima reclusit humus.
- 16 Desuper auxilium tulit, & me mille sepultum
Fluctibus exsertâ sustulit ille manu.
- 17 Cumque calens irâ premeret me fortior hostis,
Hic mihi de cœli vertice misit opem.
- 18 Straverat incautum gens impia rebus in arctis,
Hic baculo nixum surgere jussit humo.
- 19 Carceris obseptum tenebris eduxit in auras
Ætheris ; hoc patrii pignus amoris erat.
- 20 Præmia concessit recti moderator & æqui,
Quæ meruit pietas & sine labe manus.
- 21 Præbuit obsequium legi sincera voluntas,
Conscia nec sceleris mensve manusve fuit.
- 22 Ante oculos lex semper erat, nec in æquoris undas
Sculpta Dei digitis jussa tulere Noti.

- 23 Mens mihi pura fuit; nec, cùm suaderet iniquum,
Indulsi genio libera frena meo.
- 24 Grata Deo pietas mercedem réttulit, insons
Dextera munificâ mox cumulata manu est.
- 25, 26 Te, Deus, agnoscit sanctum pius, integer æquum,
Purus es & puris, tetricus usque malis.
- 27 Tu, pater omnipotens, humilem de pulvere tolles;
Ardua cœlesti tu pede colla premes.
- 28 Tu mihi depelles temebras, & luce serenâ
Sedibus è superis te rádiante fruar.
- 29 Te duce perruimpam validos, quibus implicor, hostes;
Mœnia transiliens, te duce, victor ero.
- 30 Recta viâ est, quamcunque teris, vox fusilis auri
Æmula: tu clypei protegis ære pios.
- 31 Aime parens, quid te semoto numinis usquam est?
Te nisi quid magni maximus orbis habet?
- 32 Tu mihi das vires & cingis robore lumbos,
Tu sternis faciles per loca cæca vias.
- 33 Tu cursu superare levis vestigia cervæ,
Et juga securum scandere summa jubes.
- 34 Tu dextram bellare doces: mihi ferreus arcus
Rumpitur; est impar viribus ille meis.
- 35 Texisti clypeo, fulcisti robore dextræ;
Meque tuus pavit semper & auxit amor.
- 36 Pandit iter tutum bonitas tua; neve labaret,
Neve vacillaret pes mihi cura fuit.
- 37 Hostibus indixi bellum, cepique fugaces;
Nec nisi prostratis patria visa mihi est.
- 38 Vulnera vulneribus cumulans tota agmina ferro
Maestavi, pédibus mox subigenda meis.
- 39 Robore me valido tua cinxit dextra, rebelles
Hæc eadém domitos in mea vincla dedit.
- 40 Te duce cervices mihi submisere tyranni,
Impia iustissi dedere colla neci.
- 41 Vota Deo strictas inter fudere secures,
Ille sed aversa respuit aure preces.
- 42 In cineres versos Notus abstulit; inque plateis
Hostica calcavi corpora, more lutti.
- 43 Tu, Deus, ampla mihi pacato regna dedisti,
Serviet & sceptris gens peregrina meis.
- 44 Offeret obsequium nostris excita triumphis
Turba frequens, tellus ultima dona dabit.

- 45 Fama mei ignotas quatiet fornidine gentes,
Quasque colunt latebras, sepositosque lares.
46 Vivat honos, nomenque Dei; qui robore mentem
Firmat, & æternum vivere posse dedit.
47 Ille mihi vires reparans pessum dedidit hostes,
Subdidit & sceptris colla superba meis.
48 Tu Deus es vindex, humilem tu tollis in altum;
Impia tu populos ponere tela jubes.
49 Ergo tuos titulos nunc audiet ultima tellus,
Et mihi perpetuum laus tua carmen erit.
50 Quem tibi sacrasti, tua servat dextera Regem:
Hæc eadem sobolem cum patre porrò teget.

P S A L. XIX.

- N**uminis inscriptæ titulis sunt ætheris arces,
Et rerum dominâ regia piæta manu.
2 Lux lucem, noctemque premens nox altera, laudes
Artificis memorant nocte dieque sui.
3 Non tam seposita est, nec gens tam barbara, voces
Illarum quæ non jugiter aure trahat:
4 Omnibus aîtriferâ radii mittuntur ab aulâ,
Et bibit æthereos ultima terra sonos:
Adspicis ut solidis surgant palatia gemmis,
Sol ubi purpureum fundit ab axe jubat.
5 Sponsi more novi thalamo se tollit Eoo,
Catpit & exultans more gigantis iter.
6 Littus in Hesperium roseo dum fertur ab ortu,
Omnia vivifico, quæ volat, igne fovet.
7 Sed magè flexanima est Domini lex: nescia labis
Expolit hæc mentes fida magistra rudes.
8 Æquius hæc nihil est, nihil est hæc purius unâ:
Hæc cor lœtitia, lumina luce beat.
9 Huic pietas est pura comes, lucesque perennes:
Nil habet erroris, nil tegit illa doli.
10 Vilius hæc aurum est, quod septimus eliquat ignis;
Dulcia nec tam sunt condita mella favis.
11 Lex monet & mentem famuli præmunit; & ampla
Præmia fert quisquis, quod jubet illa, facit.
12 Hei mihi! caligat mens ad sua crimina: dele
Tu, pater, arcane quæ fovet illa sinu;

13 Ne

- 13 Ne tumeat, sceleri fac né se mancipet ; hydris
Mille repurgatis, sic ego purus ero.
14 Suscipe quæ promo, tacitâ vel mente voluto :
Quod vivo & v'geo, munus id omne tuum est,

P S A L. XX.

- R**ebus in angustis pateant tibi numinis aures,
Magnus & Isacidum sit tua parma Deus.
2 Advolet ex adytis cinctus vietricibus armis,
Et ferat è sacrâ rupe Sionis opem.
3 Sitque memor, donis quoties cumulaveris aras,
Donaque promisso desuper igne probet.
4 Mollibus adspiret Zephyris & vota secundet,
Sitque ratum quidquid mens sine labe petit.
5, 6 Sic ubi tu voti compos servabere, passim
Vindicis extabunt læta tropæa tui :
Annuet optatis Deus ; &, me vate, ministri
Quem sibi sacravit proteget ille caput :
Illiū è superæ sacris penetralibus aulæ
Auris erit votis pervia, prouta manus.
7 Ille rotis, hic fid. t equis & fortibus armis ;
Supplice nos Domino fundimus ore preces :
8 Illa jacet gens strata solo ; nos robore firmo
Numinis erexit, sustinuitque manus.
9 Magne parens rerum, patriæ tu protege patrem,
Et populi votis annuat ille sui.

P S A L. XXI.

- Q**uam, pater alme, tuo Rex plaudet numine fultus !
Clamabit quoties, te duce, viator Iô !
2 Tu rata fecisti tacitâ quæ mente poposcit,
Vana nec alipedes verba tulere Noti.
3 Prævertêre preces opulentæ munera dextræ,
Gemmiferum cinxit cum diadema comas.
4, 5 Ut vitam petiit, vitam sine fine dedisti,
Et te perpetuus vindice crevit honos.
6 Hoc tu felices fecisti Rege tribules,
Luce tui vultus gestiit ille frui.
7 Quâque prius fidit tua semper gratia præsto est,
Dirigit & gressus, nec titubare sinit.

- 3 Præda cadent odiis armati tristibus hostes;
Induet & manicas gens scelerata tuas :
9 Te, Deus, accenso, scintillans sulphure fornax
Hæriet hanc, fervens & teget ora cinis :
10 Arva suas messes, fœtus quoque subtrahet arbor;
Et genus ex isto semine nemo trahet.
11 Scilicet occultâ gens hæc te fraude petivit,
Versa sed in fumum fraus truculenta fuit.
12 Ergo sequestratam meritâ tu cuspide figes,
Strictaque jam vindex spicula nervus habet.
13 Exsere tu vires ; æquata potentia cœlo.
Carmen erit nobis, laudis & ampla seges.

P S A L. XXII.

- A H, Deus, ah me cur liquisti ! ululatibus aures
Cur, procul abscedens, subtrahis usque meis ?
2 Te noctu, te luce voco ; sed nocte dieque
Tu famuli durâ negligis aure preces.
3 Ad piâ vota, Deus, pelagi tu furdior undâ es ;
Sanctus es ipse tamen, templaque sancta colis.
4 Numine fulta tuo Solyme stetit, inter & hostes
Te domus Isacidum vindice tuta fuit.
5 Admovêre preces, tua juvâ dextra precantes ;
Nec spes erubuit numine nixa tuo.
6 Nulla mihi jam forma viri est ; ah ! reptilis instar
Calcor, & opprobriis undique mille petor.
7 Qui spectator adest, ridet, ringitque, caputque
Quassat ; & hæc in me sannio probra jacit :
8 Ille Deo fidit ; nunc, cui se credidit, illi
Sit Deus auxilio, si quid amoris habet.
9 Me tamen, alme parens, traxisti matris ab alvo ;
Tû quoque lacenti spes mihi dulcis eras :
10 Me tua suscepit nascentem dextera, cunas
Texit ab infidiis anox tua cura meas.
11 Ne procul abscedas ; cervicibus imminet hostis ;
Ah ! nisi tu dederis, nil mihi restat opis.
12 Mille truces cingunt & limant cornua tauri,
Quos dape Basanis lauta saginat humus :
13 Rictibus horrendi pandunt immanibus ora ;
Trux leo balantes sic rugit inter oves.

- 14 Instar aquæ fluitant artus, compage solutæ;
Liquitur & ceræ cor mihi more novæ.
- 15 Areſcit ceu testa vigor, vox faucibus hæret;
Et mihi jam tumulum jussa recludit humus.
- 16 Infesti cinxere canes, & sanguine gaudens
Turba; manus foslas ære pedesque vides.
- 17 Offa miser numerem; tamen his fera lumina pascit
Cladibus insultans gens scelerata meis.
- 18 His spolium cessit, me qui velabat, amictus;
Et lis de tunica forte dirempta fuit.
- 19 Spes vitæ columenque meæ, ne longius absta;
Quam potes adfer opem, necltere parce moras.
- 20 Enībus infandis, quibus impetor, eripe vitam;
Circumlatrantes undique pelle canes.
- 21 Dextera fulmineo tua comprimat ora leoni,
Exuat & cornu munocercta truci.
- 22 Fratribus ergò meis, populi spectante coronâ,
Ut decet, invicti numinis acta canam.
- 23 Facta Dei laudent quibus est reverentia cœli,
Isacidūmque tribus, Abramidūmque genus.
- 24 Ille nec afflictos est deditnatus; egenis
Ora nec avertit, clausa nec auris erat.
- 25 Illius attollam laudes, & dulce putabo
In medio populi solvere vota choro.
- 26 Se saturabit inops; factum mens numine freta
Efferet, æternis mox fruitura bonis.
- 27 Accurrent populi memores à finibus orbis,
Seque simul sternent illius ante pedes.
- 28 Ille manu forti rerum moderatur habenas,
Sceptraque quot vesper, quotquot & ortus habet.
- 29 Hunc colet auctorem rebus qui floret opimis,
Expletus dapibus, lautitiisque meris:
Proximus & tumulo supplex dabit oscula plantis;
Hoc sine nam fruſtrâ languida membra leves.
- 30 Serviet & soboles cœlo devota, Deoque
Sub duce, militiæ pars erit una sacræ.
- 31 Discet & ex illâ proles ventura favorem
Numinis, & dextræ cuncta regentis opus.

P S A L. XXIII.

- B**landus ut upilio me pascit conditor orbis;
Ne mihi quid desit, providus ille cavet.
2 Dat satur ut recubem pratorum in gramine molli,
Dicit & ad rivos lenè sonantis aquæ.
3 Cor recreat, rectique viam mihi monstrat & æqui;
Illiut ut laudes lætus in astra feram.
4 Non ego degeneri quaterer formidine, lethi
Ante oculos quamvis vallis opaca foret:
Tu, Deus, es præsto; baculo vestigia firmans
Ne titubem, vires restituisque meas.
5 Hoste palam tu das plenis accumbere mensis,
Et mihi regales porrigit ipse dapes:
Tu caput irroras succo felicis olivæ,
Sufficis & largâ pocula plena manu.
6 Me tua defendet bonitas, dum lumine vescar;
Per salebras gressus dirigit illa meos:
Inque tuis adytis, rerum pater alme, morabor;
Hic ubi perpetuò gaudia lætus agam.

P S A L. XXIV.

- T**erra Dei est, terramque sinu qui suscipit, orbis;
Quidquid & indigenum terra vel æquor habet.
2 Illius æquoreis terram stabilivit in undis
Dextera, flumineas fixit & inter aquas.
3 Quem colit hic ecquis nitatur in ardua montis?
Ecquis sacrata sistet in æde pedem?
4 Cui manus est insons, cor purum, nescia fastus
Mens; nec perjura est lingua, nec usq; dolo;
5 Hunc Deus auctor opis donis cumulabit opimis;
Et dabit electo cum grege recta sequi;
6 Numinis ore frui quisquis sic ambit & ardet,
Solus hic Abramidum se putet esse genus.
7 Pandite jam valvas, princeps & gloria Regum
En subit; æternas pandite tempia fores.
8 Ecquis hic est Regum decus ingens? Robore pollens
Ille triumphali ventilat arma manu.
9 Majestas sublimis adest, se sponte perennes
Recludant aditus, excutiantque seras.

10 Ecquis adest tantâ Rex majestate coruscus?
Hoc Rex, qui bello fulminat, ore nitet.

P S A L. XXV.

- T**E, Deus, observo, mens te mea suspicit unum;
Præsidioque tuo res ego credo meas.
- 2 Numine te fido, nec sit te fidere turpe;
Nec recreet mentes nostra ruina truces:
- 3 Spes te nixa probro fit nulli: dedecus orbis
Sit gens, quæ nullo crimine læsa fremit.
- 4 Alme parens, da nôsse viam, vestigia fulci;
Et face prælatâ pande salutis iter:
- 5 Dux mihi sis & recta doce; spes unica vitæ
Quâ fruor, eripiet spem mihi nulla dies.
- 6 Ante oculos sit prisca tibi clementia; priscus
Hæreat æternum pectore fixus amor:
- 7 Exoret tua te bonitas; delicta juventæ
Hæc tegat, & cæcâ criminâ nube premat.
- 8 Est justus, comisque Deus; gens discit ab illo
Devia, quod fugiat, quodque sequatur iter.
- 9 Mens quibus est humilis, mansuetaque pectora, tutas
Hoc duce, corripiant expedientque vias:
- 10 Illius obsequio vitam qui mancipat, illi
Vallat iter fas hinc, numiis inde favor.
- 11 Da mihi, da fœdæ veniam, pater optime, culpæ;
Te rogo per patrii quidquid amoris habes.
- 12 Quantus hic est qui mente Deum timet? Auspice cœl.
Præside, securam felicitatem ille viam:
- 13 Gens ignara mali gaudebit pace serenâ,
Incolet & patrios stirps numerosa lares:
- 14 Fœdera sancta piis Deus & mysteria cœli
Pandet, & his mentes erudit ipse rudes.
- 15 Jugiter hunc oculis tueor, mihi porriget ille
Prointus opem, laqueis expedietque pedes.
- 16 Me, Deus, adspecta placidus, miserere jacentis;
Et desolato mox mihi tende manum.
- 17 Ah! mala crevérunt & curis mille fatigor:
Tu mala, tu mentis nubila pelle meæ.
- 18 Hos quibus infestor, quibus obruor, adspice flumus;
Et veniam famulo da, pater alme, tuo.

P S A L. XXVI, XXVII.

21

- 19 Mille pharetratas oculis circumspice turmas,
Turgentes odiis, terrificisque minis :
20 Eripe me turbis, te solo vindice nitor;
Ne sit dedecori spes mea nixa Deo.
21 Me mea defendat pietas & candida virtus,
Et, tua quæ solūm respicit ora, fides.
22 Tu pater Isacidis, tu murus aheneus esto;
Et sacri clypeus præsidiumque gregis.

P S A L. XXVI.

- 1 T E, Deus, appello, vitam qui puriter egi;
Te fidi, stabilis pes mihi semper erit.
2 Nunc age censuram; cum moribus excute pectus,
Quidquid & arcanæ pectora labis habent.
3 Fixus amor menti tuus est, benefacta putanti
Omne fuit studium, te duce, recta sequi.
4 Nec balatro, nec vappa levis, nec dedita technis
Turba, sodalitii pars fuit ulla mei.
5 Hunc ego flagitiis vitam qui polluit, odi;
Nec mihi vir nequam fædere junctus erat.
6 Ergò ubi me purâ lustravi fluminis undâ,
Ante tuas aras cum prece tura dabo.
7 Hic ego persolvam grates; miracula pandens
Hic tua, te Dominum præco sub astra feram.
8 Traxit amore sui tua me domus, æmula cœlo,
Quæque tuâ semper regia luce nitet.
9 Ne me, quâ pereunt fontes, involve ruinâ;
Nec tumidis, fævo cum grege, merge vadis.
10 Est illi scelerata manus, corruptaque donis
Dextera venalis per scelus auget opes :
11 Hunc ego declinan̄ incedam tramite recto;
Tu modò fer, quam te posco, misertus opem.
12 Legis ad obsequium flectam vestigia, laudes
Et coram populo vox canet alta tuas.

P S A L. XXVII.

- C Ur ego formidem? Lux & spes certa salutis
Est Deus, & vitæ firma columna meæ.
2 Barbara gen̄s in me dum rictibus irruit atris,
Poplite succiduo lapsa momordit humum.

3 Non

- 3 Non ego ferratas acies, nec stricta timebo
Spicula : cœlestis spem mihi fulcit amor.
- 4 Ore Dei temploque frui, dum vita manebit,
Summa fuit voti, summa futura mei est.
- 5 Ille sacris adytis bonus & penetralibus altis
Me teget ; & rupis, cùm premar, instar erit.
- 6 Ille, quibus cingor, ducibus me præferet ipsiſ :
Hunc celebrans aris debita tura feram.
- 7 Te, Deus, inclamo; facilis, Deus, annue votis:
Meque salutiferā protege fortis ope.
- 8 Respice me solum dixisti, jussa peregi;
Nostra tuo solūm mens avet ore frui.
- 9 Lumina deflectens famulum ne respue, tristem
Ne fuge, qui vitæ ſpes mihi ſemper eras.
- 10 Me licet horreret pater & patris æmula mater,
Dextra tamen, ſpero, me tua tollet humo.
- 11 Tu, quod iter ſubeam, monſtra ; facilemque clienti
Hostis ut evitem ſpicula, pande viam.
- 12 Subtrahe me populi furiis, qui crimine ficto
Me premit, immanni ſpirat & ore minas.
- 13 Spem mihi tu reparas, venturæ gaudia vitæ
Dum recolo, & cœli quæ bona civis habet.
- 14 Fide Deo, firmaque fidem; ſunt præmia præſto:
Erigit & mentes ſuſtinet ille pias.

P S A L. XXVIII.

- T**E, Deus, imploro, mea vita; silentia rumpe
Ne peream, ceu qui ſe prope buſta videt.
- 2 Annue quæſitīs, ferio dum ſidera planētu;
- Ad tua dum ſupplex porrigo templa manus.
- 3 Sint procul artifices fraudum, qui blanda loquuntur,
- Dum ſociis laqueos mens ſcelerata parat.
- 4 Redde parem meritis mercedem; crimine dignas
Fac Deus ut poenias mensque manuſque iuant.
- 5 Corruet, æthereæ quisquis miracula dextræ
Non stupeſt, & nullâ reſtituetur ope.
- 6 Gloria ſit ſuperū Regi qui ſæpè vocantem
Audiit, & memori condidit aure preces.
- 7 Hic rupeſ clypeusque mihi eſt; hoc freta revixit
Languida mens, numeris hunc canet illa novis.

Attulit hic quoties Regi quotiesque salutem?
Hic sociis quoties turris ahena fuit?
Custodi populumque bea, pater, instrue mensas;
Et soboli lauru perpete cinge comas.

P S A L. XXIX.

Numinis, Heroes, sacras agnoscite vires,
Et quod fidereâ fundit ab arce jubar.
Quas sacra promeruit majestas pandite laudes,
Quæque decet templi figite dona tholis.
Eminis auditur Deus inter nubila, latè
Dum tonat, effusis dum fata mergit aquis.
Alta Dei quantâ vox majestate coruscat!
Fulminis in morem quam violenta ruit!
Frondeus hâc Libani vertex mudatur, & ingens
Diffilit horrisono verbere fræcta cedrus:
Hâc juga subsultant, veluti stimulante juventâ
Bacula per silvas, munocerosque levis:
Hujus & imperio rutilat polus igne minaci,
Crebraque disruptâ fulmina nube volant.
Ista metu deserta tremunt, nemorumque recessus,
Tesquaque montanis vix habitanda feris.
Mollibus hâc damis sobolem, filvisque decorem
Excutit; his templum laudibus omne sonat.
Frenat aquas pelagi Deus & dominatur in undis,
Nec decus imperii terminat ulla dies.
Ille suo populo vires, pacisque beatæ,
Hostibus elisis, otia læta dabit.

P S A L. XXX.

QUi mea viðtri ci velâsti tempora lauru,
Te, pater omnipotens, & tua facta canam:
More triumphantis, nostris ne cladibus hostis
Nequiter insultet, muneris omne tui est.
Te, Deus, implorans implevi questibus auras;
Nec mora, cœlesti sum relevatus ope.
Me tuus è tumulo favor & pallentibus umbris
Eruit, optatum restituitque diem.
Dic laudes, gens sancta, Deo; dic supplice grates
Pectore, fidereos ante voluta pedes.

¶ Illius

P S A L. XXXI.

- 5 Illius hibernā fugit ira citatiū horā;
 Unus & est vitæ perpetis ille parens:
 Me quibus involvunt nocturna crepuscula, tristes
 Curarum nebulas discutit orta dies.
- 6 Cum freta fulcarem ventis felicibus, alnum
 Concutiet, dixi, nulla procella meam.
- 7 Spem mihi firmāti, muri, Deus, instar aheni:
 Spes abiit, vultūs te retrahente jubar.
- 8 Rebus in accisis, tensis ad fidera palmis,
 Hæc mihi, nam memini, fusa querela fuit:
- 9 Quid juvat exitio caput hoc depositare? Nostræ
 Quis necis & fusi sanguinis usus erit?
 Tene, fidemve tuam cineres cantare reposti,
 Solvere vel grates muta sepulcra queunt?
- 10 Me patēr exaudi, famuli bonus annue votis;
 Et pætam propera ferre benignus opem.
- 11 Tu facis ut lacrimis succedat risus; amiictu
 Tu pro lugubri coccina ferre jubes:
- 12 Ergò, poli dum luce fruar, tibi carmina pangam;
 Factorumque recens gratia semper erit;

P S A L. XXXI.

- A Rx mea, te fidi, factō pudor absit! & æqui
 Arbiter, alme parens, dum premor adfer opem.
- 2 Enī age rumpe moras, inclina leniter aurem;
 Unica tu rupes, turris & una mihi es.
- 3 Spes vitæ columenque meæ, tu dirige gressus,
 Et majestatis da documenta tuæ.
- 4 Exue me pedicis, mea vis, quibus implicor insons;
 Et clandestinis eripe, quæso, dolis.
- 5 Tutelæ me credo tuæ, dextraeque fideli
 Hanc animam, vitæ fons & origo meæ.
- 6 Hunc ego qui fraudes concinnat abominor; unum
 Te sequor, in te spes certa reposta mihi est.
- 7 Me tua solatur bonitas; tu lumine justo
 Adspicis ærumnas quas sine fine tuli.
- 8 Solvit & hostiles tua rupit dextra catenas;
 Ensisbus obseffas explicuitque vias.
- 9 Mitis ades, fractumque malis bonus erige; fluentem
 Torpor habet, macies viscera, ruga genas.

P S A L. XXXII.

23

- 10 Vita mihi gemitu, lacrimis consumitur æta;
Dissipat & vires, rodit & ossa dolor.
- 11 Hostibus opprobrium, vicinis fabula vixi,
Et quibus occurri civibus horror eram.
- 12 Non magis extinctos mergunt oblia, viliſ
Nec magis est testæ lamina ficta luto.
- 13 Ossa tremunt, proceres dum cerno dira minantes,
Et conjuratas in mea fata manus.
- 14 Te tamen adspecto, Deus, & mens arma minasq;
Despicit hostiles numine nixa tuo.
- 15 Lubrica tu fragilis dispensas tempora vitæ;
Hostica nunc jugulo spicula pelle meo.
- 16 Prome jubār, vultusque tui me luce serena;
Et fer opem, per te, te, pater alme, rogo.
- 17 Ne mihi sit probro pietas aut vota vocanti;
Bustaque perversis ora pudenda premant.
- 18 Mutescat gens fraudis amans, quæ turgida fastu
Sævit & infontes dente proterva petit.
- 19 Quantâ sequestravit bonitas tua præmia justis!
Quam fuit & famulis dextra benigna tuis!
- 20 Dum fastu, dum felle tumens furit impius hostis,
Hos arcana tuæ protegit umbra domûs
- 21 Hæc tua laudetur bonitas mirabilis orbi,
Quæ mihi præsidium, turris & instar erat.
- 22 Mentis inops vultum te subtraxisse querebar,
Sed famuli votis auris aperta fuit.
- 23 Ergo Dei vos urat amor, pia pectora; merces
Ampla pios, fastum debita poena manet.
- 24 Perdurâte Deo spem qui fixistis in uno,
Viribus & mentes instruet ille novis.

P S A L. XXXII.

- F**elix cui scelerum nævos Deus eluit, umbræ
Cui superinductâ facta nefanda tegit:
- 2 Felix cui noxas non imputat arbiter æqui,
Cujus & est nullo mens maculata dolo,
- 3 Vulnera dum celaps fremerem fine fine modoq;
Ossibus obrepdit sicca senecta meis.
- 4 Me manus afflixit tua, seu sol præmeret orbi,
Seu præmeret roseum nox revoluta diem:
Squallebant resides venis marcentibus artus,
Ut Canis arenti fidere tosta seges,

D

A

- 5 At simulac morbumque tibi culpaque retexi,
Et scelerum tortas multiplicesque vias;
Desuper affulgens omnem clementia labem
Sustulit, & veteris semina prima mali.
- 6 Gens igitur te sancta colet, stata tempora servans;
Tu quibus, alme parens, inveniendus eris:
Hæc quoque, ne dubites, stabit secura ruinæ,
Tota licet tellus obrueretur aquis.
- 7 Tu mihi præsidium es; mala tu, quibus impetor, arce
Lætus & auxilio fulcior usque tuō:
- 8 Quin, ais, &, cæcæ depellens nubila mentis,
Luce tuos gressus præradiante regam.
- 9 Absit equi, vel te muli stupor occupet! una
Quos, cum judicium desit, habena domat.
- 10 Mille neces scelerum, superi clementia Regis
Justitiæ merces & pietatis erit.
- 11 Exulta, cui pura manus, cui candida mens est,
Et Dominum spectans gaudia lætus age.

P S A L. XXXIII.

- S**Ancta cohors, fer læta Deum super æthera grato
Carthine: grata decet pectora ferre pios.
- 2 Illius & citharæ celebrent & nablia laudes,
Et quod bis quino stamine tinnit ebur.
- 3 Ede novos cantus, &, Iō ter voce sonorâ
Ingerimans, Domino pange perenne melos.
- 4 Facta Dei fas labe vacans comitatur & æquum,
Verbaque sunt ipsâ candidiora nive.
- 5 Jus amat hic, peccusque legit sibi criminis expers;
- Illius & donis tota redundat humus.
- 6 Ille poli volucres verbo contexuit orbes,
Quotquot & igne micans agmina campus habet.
- 7 Illius ad nutum pelagus confluxit, & alto
Gurgite collectas clausit abyssus aquas.
- 8 Hunc metuant quos sol oriens, quos lumina condens
Adspicit, & gemino terra sub axe tremat.
- 9 Os Deus ut pandit, se mundi sustulit ingens
Machina, quam dextrâ sustinet usque suâ.
- 10 Impia sacrilegæ difflat molimina turbæ,
Quosque piis necit mens scelerata dolos.

II Quo

- 11 Quod statuit, sanxitque semel, vis nulla reveller,
Nullaque mutabit disjicietve dies.
12 Est felix populus, cœli scribetur & heres,
Sincerâ Dominum qui pietate colit:
13 Qui regit imperio terras, & sidera nutu,
Humanum superâ spectat ab arce genus:
14 Spectat ab astriferæ sacris penetralibus aulæ,
Qui terras habitent oceanique sinus.
15 Ille opifex rerum mortalia pectora finxit,
Excutit & quidquid mens latebrosa tegit.
16 Densa nec armatos defendunt agmina Reges,
Nec stat turba potens viribus ipsa suis.
17 Futilis est sonipes exspirans naribus ignes;
Illi⁹ incassum robore fudit eques.
18 Fert Deus unus ope⁹, placido dum lumine justos
Adspicit, & sanctis undique vallat iter.
19 Ille pias animas medio de gurgite lethi
Eripit, infestam pellit & ille famem.
20 Quidquid inest animi nobis huic serviat uni;
Hic clypeus vitam quo tueamur erit.
21 Gaudia concipiet mens, quæ, jaætata periclis,
Semper ab illius læta pependit ope.
22 Nunc precor, alme parens, adspira mitibus auris;
Nostra tuo siquidem pendet ab ore salus.

P S A L. XXXIV,

Numinis attollam laudes, gratesque repandam,
Hac ego dum cœli, quam traho, luce fruar.
Freta Deo mens læta Deum jaætabit amicum;
Gestiet exemplo gens pia docta meo.
Cœlestes animæ, devotaque pectora mecum
Illi⁹ unanimi tollite voce decus.
Supplicis ille preces suscepit promptus; & omnem,
Cor ubi diriguit, depulit ille metum.
Vir pius hunc spectans accurret & obvius ulnis
Excipiet, pudor huic & procul omnis erit.
Sedibus è superis miseri, quem conspicis, ille
Audivit gemitus, auxiliumque tulit.
Agminis aligeri cingit custodia justos,
Et sacra cœlesti castra tuetur ope.

- 8 Cern e oculis, devota cohors, & sensibus imis
 Percipe, quām vestri flagret amore Deus :
 Oter felicem ! Dominum qui suspicit unum,
 Præter & hunc nullum quem veneretur habet
- 9 Flecte genu gens sancta Deo ; nil deficit illi,
 Hunc Dominum quisquis supplice mente colit.
- 10 Sæpè fames ipsos domat importuna leones ;
 Plena tamen justis copia semper adest.
- 11 Huc ades, ausculta soboles mihi cara, vereri
 Ut discas Domini, me duce, jussa tui.
- 12 Dulcibus illecebris longi qui duceris ævi,
 Qui cupis auratos & sine nube dies ;
- 13 Os freno cohibe, validis preme labra lupatis,
 Lubricus ingenuo fit procul ore dolus :
- 14 Pōne modum sceleri, tantum sectare quod æquum est,
 Et niveâ studium sit tibi pace frui.
- 15 Rerum opifex placido dignatur lumine justos,
 Et castas facili suscipit aure preces :
- 16 At scelerum socios sic fulmine dissipat iræ,
 Nullus ut his toto restet in orbe locus.
- 17 Prona Deo est semper justorum questibus auris,
 Inque repentinis dextera prompta malis.
- 18 At Deus huic præsto est, vitæ quein turpiter actæ
 Pœnitet, occulto torret & igne dolor :
 Hunc teget & mediis vindex servabit in undis,
 Cui mens est humili, vitaque fracta malis.
- 19 Mille pium clades circumstant, mille pericla ;
 Sed tegit hunc superi provida cura patris :
- 20 Est Deus huic custos, & tutelaribus armis
 Vim prohibens omnem non finit ossa teri.
- 21 Artifici damnsa suo fraus fraude peribit,
 Quæque pios odit turba repente ruet :
- 22 Devotas animas rerum fator afferet olim,
 Deque sacra nullum gente perire finet.

P S A L . XXXV.

O Ciùs affulgens pro me, pater optime, litem
 Suscipe, cum sævo confer & hoste manum.
 2 Indue te clypeo, cinctusque potentibus armis,
 Sta propè, meque tuâ protege victor ope :

- 3 Hostis & ut furiis obsistas, sume bipennem :
Dic mihi, dic animæ, Me duce sospes eris.
- 4 Fæbula sit nostri sitiens gens dira cruaris,
Tergaque det turpi turba dolosa fugæ :
Dissipet hanc summi missus de vertice cœli
Angelus, ut paleas ventilat ira Noti :
- 5 Lubrica cingantur tenebris vestigia cæcis,
Quâque fugit, vindex Spiritus ense premat :
6 Hæc foveam, cassesque mihi nil tale merenti
Struxit, & occulto vita petita dolo est ;
- 7 O precor! incautum mors cassibus implicet hostem,
Inque suas foyeas cerimus ipse ruat ;
- 8 Tunc ego gaudebo cœlesti vindice tutus ;
Ille voluptatis fons mihi jugis erit.
- 9 Mens secum, Deus, Ecquis ait par est tibi? Fortuna
Pusio prædonem, te duce, vincit inops.
- 10 In me strinxit atrox acuitque calumnia dentes,
Finxit & ignoti criminis esse teum ;
- 11 Pensavit benefacta malis gens hostica, vitæ
Struxit & insidias perniciemque meæ :
- 12 Hæc tamen ægrotâ junxi jejunia votis,
Et caput obstipum, vestis & atra fuit ;
- 13 Non magè lugubris mors exspirantis amici,
Funera nec fratri, nec genitricis erant :
- 14 Sed damnis gavisa meis gens sœva minaxque
Clam coit, & vulgi rictibus usque petor ;
- 15 Subdola mordaces inter convivia risus
Ah! movet, & dentem fannio dente terit.
- 16 Quò Deus usque premi famulum patière? Leoni
Ecqua dies animam subtrahet, ecqua malis?
- 17 Mille tibi grates, populo spectante, rependam;
Audiet & laudes femina virque tuas.
- 18 Absit ut insultet nostris injuria damnis!
Impia gens oculo vel petulante notet!
- 19 Illius alloquiis amor & pax exsulat omnis,
Et strati in placidos mens mala mille dolos :
- 20 Oraque me contra pandens scurriliter, Euge!
Euge! ait, optatâ nunc ego luce fruor.
- 21 Hæc, pater, adspectans tacitura silentia tandem
Rumpe, patrocinio meque tuere tuo :
Eripe te stratis, oculos, Deus, exue somno;
Meque tuo vindex & mea fiste foro:

P S A L. XXXVI.

- 24 Subjice censuræ mores : hoc deprecor unum,
 Me viçto ne gens hostica cantet Ið;
25 Ne secum sic jactet ovans ; Mens læta triumpha,
 En jacet eversus viribus ille meis.
26 Quem mea delectat clades, qui prælia mecum
 Conserit, huic turpet conscius ora pudor.
27 Gestiat insonti quisquis favet, oraque solvens
 Prædicet hunc famuli cui pia cura sui est.
28 Te, pater alme, canam, qui servantissimus æqui es;
 Nullaque non laudes efferet hora tuas.

P S A L. XXXVI.

- A** Uctibus immensis scelerum dum crescere fibras
 Conspicor, & miris luxuriare modis;
Mens ait, Excusso legum gens impia freno
 Se prodit vacuam numinis esse metu.
2 Ipsa sibi plaudit, dum tandem nequiter actæ
 Pœniteat vitæ, displiceatque sibi.
3 Impia vox illi est, fucataque ; nescia veri
 Mens stupet, & rectum devia linquit iter.
4 Nocte nefas animo versat, nec crimina terrent ;
 Dumque meat lævo tramite, recta fugit.
5 Magne opifex rerum ! tua te clementia cœlo
 Inserit, & nubes transvolat alma fides :
6 Vastius oceano solium est, & montibus altis
 Firmius ; hoc homines, quadrupedesque regis.
7 Quām tuus extimus favor est ! Tu mollibus alis
 Protegis Adamidas, incubituque foves :
8 Te pandente manum dapibus saturantur opimis,
 Restinguuntque sitim flumine dulcis aquæ :
9 Sunt tibi vitales latices ; tu lumine cinctus
 Sidereo roseâ pectora luce reples.
10 Qui te nōsse cupit, lenem te sentiat opto,
 Justitiæque tuæ protegat umbra pios.
11 Absit ut ambitio pedibus me proterat ! absit
 Sedibus excutiat me fera turba meis !
12 Auctores scelerum subitam traxere ruinam,
 Nec proclinatos eriget ulla dies.

P S A L. XXXVII.

- NE freme, fulgorem gentis dum cernis iniquæ,
 Candida nec cruciet pectora livor edax :
 2 Concidet illa brevi, succisi graminis instar,
 Defluet & teneræ flaccida more rosæ.
 3 Tu modò fide Deo, recti sectator & æqui;
 Ille larem, lautas conferet ille dapes :
 4 Arbiter æthereus tibi sit mellita voluptas,
 Et desideriis annuet ille tuis :
 5 Hoc duce carpe viam, mediis in fluctibus unum
 Hunc specta ; portum, quem petis, ille dabit.
 6 Illius auspiciis probitas tua lumina solis
 Æquabit, medio cum fecat axe diem:
 7 Mente Deum specta placidâ, speraque ; nec urat
 Cor tibi, perversis cum nimis aura favet :
 8 Iræ pone modum, ruptis ne forsan habenis
 In vitium præceps hâc stimulante ruas.
 9 Ibit in exitium gens impia ; numine fretus
 Vivet, & huic sedes terra perennis erit.
 10 Parva mora est ; gens prava ruet, frustraque nefandi
 Vestiges ubi sint rudera prisca laris :
 11 Incolet interea terras, qui pectore miti est ;
 Hic ubi gaudebit divite pace frui.
 12 Dum struit occultas justo gens impia technas
 Infremit, & dentem perfida dente terit :
 13 Ridet at æthereâ recti Deus auctor ab aula,
 Exitii cernens non procul esse diem.
 14 Impius eduxit gladium, lunavit & arcum,
 Quo pius occumbat, quo juguletur inops :
 15 Sed Deus hoc illi transfiget viscera ferro,
 Franget & ultrici cornua tensa manu.
 16 Sors justi tenuis pompam supereminet aulæ,
 Divitis & famulas ambitionis opes :
 17 Hostibus elidet cœlestis dextera vires ;
 Sinceræ vindex hæc pietatis erit.
 18 Adspicit ærumnas sancti gregis arbiter orbis,
 Illiūs & demto fine tuetur opes.
 19 Ora pio nullus tinget pudor ; affluet idem
 Deliciis, reliquos dum premit atra fames ;

- 20 Improba vanescet gens & diffabitur ; agnus
Sic abit in fumos igne perustus adeps.
- 21 Mutua dum sumit, persolvit debita nulli
Impius : est justo semper aperita manus.
- 22 Quem beat & placidum Deus adspicit, incoleat orbem
Sed premet exoscos fœda ruina latres.
- 23 Sternit iter justo terum qui sceptra gubernat,
Et probat hanc unam quam terit ille viam :
- 24 Labitur ille quidem, sed sic ut surgere possit ;
Nam Deus infirmis porrigit ipse manum.
- 25 Ante puer caræ pendebam matris in ulnis ;
Nunc arat exsangues plurima ruga genas :
Non tamen affligi vidi sine vindice justos,
Poscere vel natos ore tremente dapes.
- 26 Larga piis semper manus est & dapsilis ; olim
Sors quoque ter felix posteritatis erit :
- 27 Ergo animum vitiis mox exue, recta secutus,
Stare diu in terris qui tua tecta cupis.
- 28 Juris amans Deus est, nec justum deserit ; illi
Semper adest : præceps cætera turba ruet.
- 29 Sors erit his tellus, quibus est reverentia legum,
Obruget & patrias nulla ruina domos :
- 30 Jugiter os illis rectum spirabit & æquum,
Et pia justitiam lingua sub astra vehet.
- 31 Sancta Dei lex est imis infixa medullis,
Hæc vacillantes sustinet una pedes.
- 32 Sævus in excubiis latitans his imminet hostis,
Et stricto jugulum cominus ense petit :
- 33 Sed Deus affulgens famulos tutabitur ; umbris
Devotos miseræ subtrahet ille neci.
- 34 Tu spera, pareque Deo ; sic stabis in altum
Erectus, coram dum ruet hostis atrox.
- 35 Vidi ego, nam memini, scelerum florere ministros,
Ut viret in pingui laurus amœna solo :
- 36 In fumos abiére tamen ; vestigia nulla,
Umbraqæ quærenti nulla reperta mihi est.
- 37 Sedulus observa justos, & respice finem ;
Pax illis niveos claudet amica dies :
- 38 Impia colluvies hominum simul occidet omnis ;
Et simul ex ipsa stirpe recisa ruet.
- 39 Una salus justo Deus est ; hoc pendet ab uno
Vir pius, hoc clypeo seque suosque tegit :

40 Muniet hoc pectus, scelerataque tela retundet :
Hanc sibi mercedem vindicat alma fides.

P S A L. XXXVIII.

- N**E famulum reprende, Deus; dum fervidus iram
Colligis; & justus ventilat arma furor.
- 2 Tu mea lethiferis fixisti pectora telis,
Et gravis afflictum jam tua dextra premit :
- 3 Fax iræ violenta tuæ depascitur artus;
Nec locus est plagis vulneribusque novis :
- Offa quatris luxasque mihi; compage solutâ ;
Scilicet hæc fonti debita poena fuit.
- 4 Obruor illuvie scelerum, ceu vortice sorptus,
Quoque premor nimium, prð dolor ! urget onus.
- 5 Vulnera tabe fluunt, & spargitur undique virus;
Stultitiae merces, justaque poena metæ.
- 6 Curvus in invisam defigo lumina terram;
Lumina perpetuo quæ mihi rore madent :
- 7 Ulcere corroso urunt incendia renes ;
Nullaque pars morbo, nulla dolore vacat.
- 8 His fractus mersusque malis, ululatibus, unum
Quod superest, terras lasso polumque meis.
- 9 Telluris cœlique sator, tibi nuncupo vota ;
Tu mala quæ patior vix toleranda vides.
- 10 Cor trepidat, languent tremuli sine viribus artus ;
Nox oculis, acie deficiente, natat.
- 11 Me fugiunt, quos junxit amor vel sanguis, amici;
Et spectatores non levis horror habet:
- 12 Imminet & jugulo strictis manus impia telis,
Et petor opprobriis, compositisque dolis.
- 13,14 Alt ego surdus ad hæc, ceu qui stupet auribus orbis;
Et, ceu nulla foret vox mihi, mutus eram :
- 15 Nempe, parent rerum, spes in te nostra recumbit ;
Suscipies famuli tu pia vota tui.
- 16 Annue, dicebam, votis, ne forte vacillem;
Hostibus & iam fabula læta meis :
Annue, ne nostra quisquam de clade triumphet,
- Et proclinatus prociduusque premar.
- 17 Succiduo jam penè miser sum poplite, præsens
Semper & ærumnæ tristis imago meæ est :

- 18 Judice te coram vitæ delicta fatebor,
Et tepido cernes imbre madere genas :
19 Hostica sed numero superans & robore pollens
Turba, meis vivit læta vigetque malis :
20 Infontem premit hæc odiis ; benefactaque pœnis
Compensat, studiis semper iniqua piis.
21, 22 Ne me linque, Deus, nec te mihi subtrahe ; vita
Sed columen famulo porrige promptus opem.

P S A L. XXXIX.

- C**autiūs incedam, dixi, ne fortè vacillans
Audeat effari lingua proterva nefas :
Os mihi compescam freno, præsentibus illis
Quos juvat obliquo tramite prava sequi.
2 Lingua diu siluit, justas nec protulit iras,
Quod mihi majoris caussa doloris erat :
3 Ignis ut inclusus tacitum cor arsit ; in auras
Mox dolor erumpens talia dicta dedit :
4 Da, Deus, annorum numerum, momentaque vitæ
Futilis, extremum da mihi nōsse diem :
5 Vita brevis, tecum si confers, æmula palmi est ;
Et nihil, & nihilo si quid in orbe minus.
6 Horret iter tenebris, curarum mole gravatur
Pectus, & heredem nescit avarus opum.
7 Quid mihi restat opis ? Te fido, maxime rerum !
Anchora tu nostræ, cum furit unda, rati es.
8 Eripe me noxæ, nævos, pater, elue ; lædi
Ludibrio stolidi ne patiare gregis.
9 Cura fuit rigidis linguam frenare lupatis,
Tu quia fortunæ, quæ premor, auditor eras.
10 Tolle quod infestat, moderatiūs exige pœnas ;
Ah ! perii plagis vulneribusque tuis.
11 Crimina dum plectis, formam, ceu tinea, rodis ;
Ah ! quam mortales lubrica turba sumus ?
12 Suscipe vota, meis aures adverte querelis ;
Nec tetricus, lacrimas dum tibi fundo, file :
Scilicet extorrem patriis me cernis ab oris,
Et proavis tellus hæc peregrina fuit.
13 Pone tuas iras, & fractum robore pectus
Instrue, supremum funeris ante diem.

PSAL.

P S A L. XL.

- S**Pe mihi non vanâ mentem fulcivit, & aures
Indulxit precibus qui regit astra meis.
2 Illius ex altâ bonitas me traxit abyssô,
Jussit & in solida figere rupe pedem.
3 Ille novos numeros famulo dictavit & hymnos,
Facta quibus superi sunt celebranda patris:
Audiet hos mundi gemino sub cardine tellus,
Fidet & auctori tacta timore suo.
4 O felix Domino quisquis spe firmiter hærens
Despicit elatos, artificesque doli!
5 Quis miracula, Deus, tua quis benefacta retexat?
Mens hebet hæc versans, promere lingua nequit;
6 Nec tibi cæsa placent, nec tosta piamina flammis;
Hoc tacitè vulsâ me, pater, aure mones.
7 En! Deus, en adsum! dixi; quò jusserris ibo:
In tabulis prostant nomina nostra tuis.
8 Mens jubet obsequium rerum præbere parenti,
Æternumque animo lex tua fixa manet.
9 Justitiæ monumenta tuæ cantata per orbem
Sunt mihi; nec, memini, vox tacitura fuit:
10 Tu mihi testis ades, non hæc ego pectori clausi;
Sed fidei & partæ præco salutis eram:
Non ego celavi populum benefacta, nec illa
Fœdera, quæ nullo sunt violanda die.
11 Ne mihi te subduc; sed dum nitet ignibus æther,
Hinc tua me bonitas protegat, inde fides.
12 Obruor ærumnis, scelerum dum perfero pœnas;
Lumina nec fas est tollere viæta malis:
Verticis ista pilos superant tormenta crucesque;
Liquitur & nimis mens superata vadis.
13 Sit vitæ tibi cura meæ, dulcissime rerum!!
Et pede, ne peream, mox properante veni.
14 Omnibus opprobrio sit, qui mihi dira minatur;
Hostis & obsecnæ det citò terga fugæ:
15 Opprimat hunc clades, qui dentem dente fatigans
Nequiter, ah! risu me petulante petit.
16 Gestiat exultans te qui sibi quærit amicum,
Signaque lætitia det manifesta suæ:

- Quisquis & auxilium te poscit voce canorâ,
Dicat; Iô Dominq sit sua laus & honos.
¶ 7 Sum miser, ah fateor! tamen est tibi cura clientis;
Lenis ades, segnes ducere parce moras.

P S A L. XLI.

- O** felix inopem trutinâ qui pensitat æquâ!
Huic feret afflito conditor orbis opem:
2 Hunc Deus incolumem rebus servabit in arctis,
Et dabit innubes & sine nocte dies:
3 Hostibus eripiet, viresque resarciet ægro;
Ponet & in molli languida membra toro.
4 Adfer opeim, dixi, Deus, ablue vulnera mentis;
Heu! tua majestas criminè læsa meo est.
5 Me petit opprobriis fera gens; &, Terminus illi
Ecquis, ait, vitæ, nominis ecquis erit?
6 Mellea vox illi est, ægrum dum visit; at intùs
Quæ coquit, abscedens dira venena vomit.
7 Turba calens odiis inter se murmure cæco
Mussat, & insontem tollere fraude parat.
8 En, ait, ille jacet, morbo confectus acerbo;
Occidet, & nulla restituetur ope.
9 Qui socius vitæque fuit mensæque jacenti
Imminet, & stratum calce subinde ferit.
10 Fer, Deus, auxilium, da posse resurgere, digna
Hostibus ut referam prænia, parquæ pari.
11 Hoc, ubi sacrilegis spes intercepta triumphi est,
Quem mihi yovisti, pignus amoris erit.
12 Me mihi tu reddens cœlesti numine fulcis,
Æternumque tuo das pater ore frui.
13 Tu, Deus Isacidum, tibi, quas decet, assere laudes;
Sitque dies titulis nulla suprema tuis.

P S A L. XLII.

- C**ervus ut in medio celsis de montibus æstu
Actus in algentes fertur anhelus aquas;
Sic mea vitali satiari numinis undâ
Mens avet, & Domini languet amore sui.
2 Gaudet & optat amans vitæ se jungere fonti;
His mihi deliciis que dabit hora frui?

- 3 Dum sine fine petunt ubi sis cui servio numen,
Sunt misero lacrimæ nocte dieque dapes,
- 4 Scandere me quoties memini penetralia sacra,
Et longo populos ordine pone sequi ;
Aurea dum recolo missas ad fidera voces,
Et plausum, festis quem decet esse choris ;
In lacrimas totus miser & suspiria solvor,
Inter & ærumnas est mihi dulce queri ;
- 5 Cur ita turbaris ? Cur te mens dejicis exspes ?
Cur ita me torques anxia ? fide Deo :
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus ;
Et mihi materies unica laudis erit,
- 6 Dum queror, in mentem, liquidis Jordanis ab undis
Sepositisque jugis, tu mihi sèpè redis.
- 7 Gurgitis est gurges, rauci comes æquoris æquor ;
Fluctibus intelix obruor usque novis :
- 8 Luce sed in media bonitas tua fulget abyssus ;
Nocte parens vita tu mihi carmen eris.
- 9 Tunc ego cur, dicam, capiunt te oblivia nostri,
Rerum opifex ! animæ portus & auræ meæ ?
Cur prope confeatum curis, lacrimisque sepultura
Me finis immani durus ab hoste premi ?
- 10 Hic petit insultans ubi sis ; ego vulneror inde,
Ensis & in morem permeat ossa dolor.
- 11 Cur ita turbaris ? Cur te mens dejicis exspes ?
Cur ita me torques anxia ? fide Deo :
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus ;
Et mihi materies unica laudis erit,

P S A L. XLIII.

- des; 3 D Is mihi tu judex, Deus, & crudelibus obsta ;
Subdola ne me gens, ne scelerata premat.
- 2 Es mihi tu rupes ; ah ! me cur rebus in arctis
Ablegas ? ah ! cur vietus ab hoste gemo ?
- 3 Prome jubar, quo cuncta foves ; hoc dirige gressus ;
Scandere da templi limina sancta tui.
- 4 Tum mea te referet chelys, & prosternar ad aras ;
Lætias animæ deliciasque meæ.
- 5 Cur ita dejecta es ? Cur te mens anxia torques ?
Cur gemis ? Ætherei posce parentis opem ;

Huic

Huic ego festivo persolvam carmine grates ;
Nec Deus hunc præter, quem sequar, alter erit.

P S A L. XLIV.

- A**rectâ, Deus, aure tuæ miracula dextræ
Hausimus, antiqui quæ cecinere patres :
2 Gentibus expulsis, simul & te vindice cæsis
Indigenis, tellus hostica cessit avis.
3 Non suus hos ensis felicibus intulit arvis,
Nec fuit humano robore parta salus :
Hos, pater armorum ! peperit tua dextra triumphos;
Dilectique gregis lux tua rexit iter.
4 Te rerum Dominum, te Regem agnoscimus unum;
Fer Deus Isacidis, quam potes unus, opem :
5 Te duce cogemus subito dare terga rebelles,
Et pedibus populos subdere colla truces.
6 Non ego vel gladio, levibus vel fido sagittis ;
Nil gladius, nil me missa sagitta juvet :
7 Tu, Deus, hostiles foedasti pulvere vultus,
Imperioque tuo libera turba sumus.
8 Ergo tuas laudes omni celebrabimus ævo,
Et fons tu nostri carminis unus eris.
9 At, procul abscedens, tu nos hostilibus offeris
Opprobriis, solito in ore nec arma regis :
10 Terga fuge trepidos nos cogis vertere, nostris
Auctus & exuviis impius hostis ovat :
11 Præda sumus velut agna lupis ; patriisque reliquias
Sedibus, in toto querimus orbe fugam :
12 Et in minimo venire jubes, & subjicis hastæ
Captivos ; lucri nil tamen inde legis :
13 Objicis opprobriis, & nos vicinia risu
Excipit, indignis persequiturque jocis :
14 Fabula sic vulgi sumus, & dum nubila sors est,
Vertice nos moto turba profana notat :
15 Nec modus est vel meta malis, semperque fatiscit
Obruta mens curis, turpat & ora pudor.
16 Stringit in insontem truculenta calumnia dentes,
Armat & ultrices gens scelerata manus.
17 Hæc licet infestent, animo tu firmiter hæres,
Et tibi quam dedimus stat sine labe fides :

18 Nec te deseruit mens tot vexata procellis,
 Nec quod signasti devia liquit iter.
 19 Hauserunt miseris, habitata draconibus antra,
 Mortis & ante oculos vallis opaca fuit :
 20 Si tamen inde tui mens est oblita favoris,
 Si cui te praeter sunt data vota Deo ;
 21 Hocne tuos oculos fugiet scelus, intima cordis
 In tenebris acie qui penetrante vides ?
 22 Te propter luimus, te propter jugiter, eheu !
 Cædimur ; imbellies sic haniantur oves.
 23 Surge ; quid ignavo conduntur lumina somno ?
 Evigila, miseris ne procul esse velis.
 Cur fugis oppressos immanni pondere ? Nostræ
 Immemor ærumnæ cur, Deus, ora tegis ?
 Viribus extinctis animas in pulvere mersas,
 Membraque jam cernis tabida fixa solo.
 Eripe te stratis, pauci memor affere servos ;
 Et bonus hostili subtrahe colla jugo.

P S A L. XLV.

Dicere fert animus Regem ; nova carmina Regi
 Lingua parat, calamo par erit illa levi.
 Forma viros superans, affusaque gratia labris
 Te beat, & Domini non periturus amor.
 Eia age, Rex, humeris apta stellantibus ensem,
 Quem decus & bello partus adornat honos.
 Maete novis titulis ; niveos clementia currus
 Cingat, & auratas fasque fidesque rotas :
 Sic tua percussæ discent miracula gentes,
 Intremet & gemini terra sub axe poli :
 Hostica lethiferis transfiges corda sagittis,
 Corruet & telis gens numerosa tuis :
 Quoque sedes solium, stans nullo mobile seculo,
 Cuncta reget, populis & pia jura dabit.
 Sunt tibi jus & fas & candida peitora cordi ;
 Impietas odio, mensque referta dolis :
 Ergo tibi superum rex perfudit olivo
 Tempora ; præ sociis hic tibi cessit honos.
 E thalamis quoties procedis lætus eburnis,
 Myrrham, aloen, casiam regia vestis olet.

9 Regis

- 9 Regia progenies te cingit mille ministras
Inter honoratas, & tua jussa subit :
A dextris Regina sedet, spectabilis auro,
Quod legit in patriis gens Ophyræa jugis.
10 Tu mihi, purpureæ decus Heroïna cohortis,
Ausculta, monitis obsequiosa meis ;
Dele animo populosque tuos, carosque propinquos;
Nec patris aut patrii sit tibi cura soli :
11 Blanda tuæ Regem succendat gratia formæ,
Hunc quoque tu Dominum religiosa cole.
12 Se tibi turba frequens populi profernet, & ipsæ
Sponte ferent Tyriæ regia dona murus.
13 Tota nites intus ; vestis tibi texitur auro,
Pallaque Sidoniis ter saturata cadis.
14 Ibis in amplexum Regis sine compare virgo,
Cui niveus Phrygiæ pingitur arte sinus :
15 Se jungent comites Regum de stirpe puellæ,
Lætaque virginis perstrepet aula choris :
16 Implebitque vicem siboles generosa parentum;
Omnibus hæc populis, te duce, jura dabit.
17 Ergò mihi nullo Regina taceberis ævo,
Concinet & laudes ultima terra tuas.

P S A L. XLVI.

- U**Na Deus misericordia est & ahenea turris,
Nec procùl est, populi cum fremit ira trucis.
2 Non ego formidem, tellus licet ima dehiscat;
Vasta licet montes obruat unda maris :
3 Nec trepidem pelagum spectans, dum murmure rauco
Insultat scopulis, & juga summa quatit.
4 Urbs habitata Deo, jucundo flumine vitæ,
Sancta que felici templo rigantur aquæ.
5 In medio Deus est, & ne ruat, undique vallat ;
Fertque citam, quoties ingruit hostis, opem.
6 Infremueré truces populi, cœlumque tremisceat
Intonuit, tellus & liquefacta fuit :
7 Sed Deus Isacidum, bello qui præsidet, arcis
Instar erat nobis, auxiliumque tulit.
8 Huic ades, & mecum specta miracula Tonantis,
Regnaque cœlesti depopulata manus :

P S A L. XLVII, XLVIII.

41

- 9 Bella Deus passim premit, & vi conterit arcus;
Telaque falcatas perdit & igne rotas.
10 Pone minas, inquit, Dominum me suspice; fasces
Agnoscent olim terra fretumque meos.
11 Sed Deus Isacidum, bello qui præsidet, arcis
Instar erit nobis, auxiliumque feret.

P S A L. XLVII.

- P Laudite mortales, rerum celebrate parentem;
Voxque triumphantis tet geminetur Ið:
1 Sedibus è superis, nutu sceptroque tremendo,
Ille regit vesper quidquid & ortus habet:
3 Ille feros populos gemino sub vertice cœli,
Antè triumphatos, sub juga nostra trahet:
4 Et sibi dilectæ donabit prædia genti;
Hoc domus Isacidum gestit honore frui:
5 Ille triumphali superum palatia curru
Scandit, & adventus signa dedere tubæ.
6 Psallite mortales & Ið ter dicite Regi;
Plaudite victori terque quaterque Deo:
7 Illius occasus solium veneratur & ortus;
Hunc celebret mentis quidquid & oris habet:
8 Illius imperio tellus obtemperat omnis;
Et solii pietas cingit utrumque latus:
9 Abramidum populis junguntur fœdere Reges;
Quos regit hic, quibus & præripit omne decus.

P S A L. XLVIII.

- M Ajestas immensa Dei est, venerabilis urbi
Quam colit, & sacris ter celebranda jugis.
1 Alma Sion Boream specans pulcherrima rerum est,
Et domus augusti Regis, & orbis amor:
3 Omnibus hæc aperit portam, portumque salutis;
Nullus & in toto est tutior orbe locus:
4,5 Hæc conjurati visâ stupuere tyranni,
Protinus & turpi terga dedere fugæ:
6 Hos metus invasit trepidus, luætusque virorum
Æmulus angori parturientis erat:
7 Haud aliter puppes violentia dissipat Euri,
Ægæum tumidis cum mare fervet aquis:

F

8 Hæc,

- 8 Hæc, quæ fama refert, in sacra vidimus urbe;
Numinis invicti quæ stabilita manu est.
9 Alime parens! feliſis quoties advolvimur aris,
Una tuæ cunctos ſp̄es bonitatis alit.
10 Par maiestati laus eſt tua, neſcia metæ;
Sancta que justitiae dextera lance nitet.
11 Gestat alta Sion; celebrent & judicis æqui
Facta Palestinae quas habet ora nurus.
12 Mœnia circumiens Solymæ, quam ſuſpicis, hospes,
Dinumera turres quas habet ille locus:
13 Adspice supremis insertas nubibus arces;
Quæque vides, ſoboli regia tecta refer:
Qui colit hanc, dum luce fruar, dum ſtabit & orbis
Machina, dux nobis & Deus unus erit.

P S A L. XLIX.

- P Ande meis aurem monitis, quicunque virorum
Incolis Eoas, Hesperiasve plagaſ:
2 Auscultent clari proceres, & futile vulgus;
Et qui divitiis pollet, & æris iñops:
3 Quæ loquar, arcanos referans ſapientia fontes
Suggeret; hæc animo volvere dulce mihi eſt:
4 Seria res agitur; vates oracula plectro
Perſequar, intentus cantibus ipſe meis.
5 Cur ego formidem, cum fluctibus undique vastis
Cingor, & à tergo vindicis enſe premor?
6 Spem locat in loculis animus mortalia curans,
Jactat & ingentes ambitionis opes;
7 Non tamen his frater prævertit funera fratris,
Nec pretio fletri numinis ira potest;
8 Vita nequit gazis redimi, perniciibus alis
Illa fugit nullo restituenda die:
9 Ære nec oblato ſeros mercaberis annos,
Dona nec admittit mortis avara manus:
10 Cum fatuo prudens moritur, cum paupere dives;
Nec mora, quos linquunt occupat alter agros:
11 Nemo ſibi non ſpondet opes titulosque perennes;
Sed titulos & opes mors inopina rapit:
12 Eſt fugitivus honos, & quotquot naſcimur Ad
Semine, quadrupedūm more perire vides:

- 13 Vana sequi gens stulta solet, patrumque nefanda
Dicta probat sfoles improba, pejor avis.
14 Strata jacent, ritu pecudum, sub mole sepulcri
Agmina, lethali depopulata manu :
Vir pius hæc rectique tenax, cum desuper Eos
Fulserit, imperio vim prohibente premet :
Ora venusta prius cernet manantia tabo,
Juncta que marmoreo fœda sepulcra lari.
15 At mihi vim lethi depellet rector olympi,
Et dabit ut secum gaudia lætus agam.
16 Ne trepida, gazas subito si congerit alter,
Et domus auratas explicat alta trabes :
17 Nudus opum busto tegitur ; nec gaza, nec auro
Dives ad infernas pompa sequetur aquas :
18 Ille cutem curat, fugitivaque gaudia vivus
Captat, & hunc laudat quem juvat illa sequi :
19 Mors tamen hunc addet proavis; quæ messuit illos,
Non sinet hunc vitæ perpetæ flore frui.
20 Hei mihi ! gens hominum dum tangit vertice cœlum,
Se pecudum nescit claudere more diem,

P S A L. L.

A Rbiter æthereus, cui servit purpura Regum,
Perculit, os pandens, orbis utrumque latus :
Ætheris excelsi folio se sistere jussit
Regna, rubens quotquot vesper & ortus habet.
Ille Sionææ roseo de vertice rupis
Fulsit, & auratum protulit inde jubar :
Hinc aderit, nec verba premet; præcurreret euntem
Flamma vorax, circum vasta procella ruet :
Æthera testatus, terramque sub ætheris axe,
Discutiet populi facta sinistra sui,
Confluat huc, dicet, mihi gens dilecta, juvencis
Fœdera quam mecum paæta litare jubent :
Sidera justitiam narrabunt numinis, ipse
Nam Deus officium judicis æquus obit.
Eloquar; Isacidæ trepidas advertite mentes :
Vos ego cœlesti postulo voce reos :
Vos Deus appello: Dominum me prædicat orbis,
Et sacra gens prisca fœdere juncta mihi es :

- 8 Non ego quod nostras raro pecus imbuat aras,
Parcius offerri non holocausta queror ;
- 9 Nec caper è caulis, nec me, spectante popello,
Vilibus è stabulis tracta juvenca juvat :
- 10 Quidquid habent campi pecudum, saltusque profundi;
Quidquid alunt rupes & juga mille, meum est :
- 11 Suntque mihi notæ volucres in montibus altis;
Meque colit Dominum quidquid inerrat agris :
- 12 Si premar esurie, non vos solatia poscam ;
Me penes est tellus quidquid & æther habet :
- 13 An mihi tosta fameam depellant viscera tauri ?
An levet hircini sanguinis unda uitim ?
- 14 Solve tuo grates potius Dominoque Deoque,
Votaque, me quisquis simplice mente colis :
- 15 Tempestas cum sævit, opem me posce parentem;
Hanc ego depellam, tu mea facta refér.
- 16 Crimina sed spectans, his t., gens impia, judex
Arguet æthereus corripietque modis :
Quid tibi nobiscum est, cur tu mea fœdera pandis ?
Cur memorat leges improba lingua meas ?
- 17 Tu mihi reclamas, legum tu spenis habenas;
Et te cum moneo, littora bubus aro :
- 18 Tu prædatori comitem te jungere gaudes ;
Te quoque consortem turpis adulter habet :
- 19, 20 Orc paras fraudes ; utero conceptus eodem
Te timet, & linguae spicula sæva tuæ :
- 21 Ad tua quod tacitus connivi crimina, rides ;
Meque tui similem, gens scelerata ! putas :
At mihi tu meritas scelerum dabis improba pœnas ;
Nam tua sunt digitis facta notata meis.
- 22 Numinis immemores monitis advertite sacris ;
Ne mea vos, nullo vindice, dextra terat.
- 23 Me colit hic, qui laude litat ; sectator & æqui,
Pars erit electi, me tribuente, gregis.

P S A L . L I.

ME, Deus, exaudi facilis ; patriique favoris
Adspiret famulo mollior aura tuo :
Quique reis toties veniam totiesque benignus
Indulges, scelerum me quoque fasce leva :

- 2,3 Turpe nefas dele, fœdam, pater! elue noxam;
 Obversantem oculis nocte dieque meis.
 4 In te deliqui, te solum crimine læsi;
 Et scelus ulcisci jus tibi fasque foret.
 5 Polluit auspicium vitæ mihi fœda libido,
 Primaque lux miseræ conscia labis erat;
 Luce carens ipsâ contraxi matris in alvo
 Triste rudiumentum, seminiumque mali:
 6 Sed te pura juvat mens; quam tu, nube remotâ,
 Erudies, leges discat ut illa tuas.
 7 Hyssopi me fronde, sacro me flumine lustra;
 Sic ego mundus ero, candidiorque nive.
 8 Mitte salutiferæ qui gaudia nuntiet horæ,
 Ut redeat fracto priscus in ossa vigor.
 9 Parce meo puros in crimine figere vultus;
 De medio potius flebile tolle nefas.
 10 Redde, quod amisi, peccatus sine crimine; mentem
 In restaurato pectore finge novam.
 11 Nec me adytis disclude sacris; & spiritus olim
 Quas tuus accendit, ne mihi deme faces.
 12 Redde mihi vitæ spirantes gaudia vultus;
 Meque regat promptâ spiritus ille manu:
 13 Indicio tum versa meo gens devia gressus
 Diriget, & Solymæ figet in æde pedem.
 14 Auctor opis vitæque parens! ne cæde madentem
 Lethifer in pœnas posce, sed abde nefas:
 15 Tunc ego te lætus tollam super astra; reclude
 Vocis iter, laudes ut canat alta tuas.
 16 Nec te turpis odor, nec viictima cæsa, nec, ultrò
 Quam tibi sacrarem, bucula tosta juvat:
 17 Mens scelerum sub mole gemens, fraudesque perosa
 Una placet, numen placat & una tuum.
 18 Adspice, sed facilis, turres, pater alme! Sionis;
 Et Solymæ memori incœnia conde manu:
 19 Tum tibi placato pecudum crux imbuet aras;
 Et cadet in sacros hostia grata focos.

P S A L. LII.

- T**Urba potens, ecquid stolidè tua crimina jactas?
Numinis est constans, nec periturus amor.
 2 Impia lingua tibi est; quam nulla novacula, lævi
Cote nitens, acies vincere nulla potest:
 3, 4 Prava piis studiis præfers, mendacia vero;
Osque meras fraudes, perniciemque parat:
 5 Te Deus exscindet vindex; vitâque, bonisque
Exuet; & patriis sedibus exsul ages.
 6 Vir pius hæc spectans Dominum venerabitur orbis,
Illudensque reis talia dicta dabit:
 7 Divinam qui risit opem, cui copia rerum
Et mala mens olim dux fuit, ecce jacet.
 8 Ast ego qui Domino fidi constanter, olivæ
Instar in illius luxuriabor agro:
 9 Te Deus observans Dominum, tua dulce putabo
Jugiter in sacro pandere facta choro.

P S A L. LIII.

- S**TULTUS ait secum, Non est Deus; inquinat omnes
Cor scelus, & recto tramite nemo meat.
 2 Despiciens terras Deus inquisivit, an orbem
Incoleret prudens & pietatis amans:
 3 Omnia pestis erant, omnes involverat error;
Virque pius toto nullus in orbe fuit:
 4 Cæcane perversis mens est, ait, impete facta
Glubere qui populum non metuere meum?
Ceu dape dilectæ pascuntur sanguine gentis;
Nemo mihi toto de grege vota facit.
 5 His uoi nulla fuit justæ formidinis umbra,
Vidimus imbelli corda timore quat:
Et sacra cum telis cinxerunt castra, per agros
Vindicis his spargi vidimus ossa manu:
Texit & ora pudor populo, quem conditor orbis
Spreverat, & trepidæ sunt data terga fugæ.
 6 Illa dies, lux illa veni, de rupe Sionis
Isacidis cœli quâ feret auctor opem:
Tum domus Abramidum celebrabit gaudia, duro
Cum sacra gens cernet colla soluta jugo.

PSAL

P S A L. LIV.

ME fidei, paetique memor, Deus, affere; judex
 Tu mihi, quâ polles, ne premar adfer opem.
 2 Alme parens! mœstis aures adverte querelis;
 Et memori gemitus pectore conde meos.
 3 Me fera barbaries premit & violenta tyrannis,
 Et majestati gens inimica tuæ:
 4 Sed mihi tu præsens, Deus, es; tutaris & illos;
 Quorum ego consilio, subsidioque juvor.
 5 Impia gens poenas te pendet vindice; tandem
 Ah! tua subverso luceat hoste fides:
 6 Tunc ego tura ferens ultrò prosternar ad aras;
 Teque colam quo nil mitius orbis habet:
 7 Namque tuo ductu venti securus & undæ,
 Sacrilegi vidi naufraga vela gregis.

P S A L. LV.

DUm precor, exaudi, rerum pater optime! questus
 Dum gemino, vultûs ne jubar abde tui:
 2 Supplicis ausculta precibus, votisque benignus
 Annue, dum querulis astra fatigo modis.
 3 Ah fremit! ah! odiis fera gens me vexat & iris;
 Pro dolor! & famam dente proterva petit.
 4 Cor micat; & piceis mors dum circumvolat alis;
 Horrifico nimium concutit ossa mietu.
 5 Obrutus his dixi, Misero trepidoque columbae
 O mihi quis pennas remigiumque dabit?
 6 His ego libratis fugerem procul, otia quærens
 Saltibus in mediis, sepositisque jugis:
 7 Ocius hinc celerans, tumidis, quibus obruor insons,
 Fluctibus eriperer nimbiferisque Notis.
 Perde, Deus, lita labra dolis, & divide linguis;
 Ne possint sociis consona verba loqui:
 Litibus, heu! sacram lacerari vidimus urbem;
 Juncta que litigiis vis truculenta fuit.
 9 Pallida seu nox est, seu lux micat aurea, muros
 Occupat, & media regnat in urbe nefas:
 10 Incolit hanc rabies & vis & dira libido,
 Ceratis & infandis compita plena dolis.

- 12 Non mihi vel linguis hostes nocuere vel armis;
Probra pati poteram, tela cavere fugâ :
- 13 Tu mihi caussa mali es, nimiûm dilecte fodalis !
Duxque viæ, vitæ deliciumque meæ :
- 14 Uſus eram, memini, te consultore ; mihi que
Templa Dei tecum visere dulce fuit.
- 15 Mors domet hunc, vivumque voret telluris hiatus,
Impia cui mens est & scelerata manus :
- 16 Ast ego ture Deo supplex votisque litabo ;
Meque salutiferâ proteget ille manu :
- 17 Audiet ille preces, quas fundam ; lucida cœli
Limina, vel medias sole tenente vias :
- 18 Mille triumphantes acies mihi misit ab alto,
Inter & ipsa dedit spicula pace frui.
- 19 Me Deus æternis orbem qui frenat habenis
Audiet; & pœnas hostica turba huet :
Dum luces sine nube fluunt, & mollia veris
Tempora, deponit numinis illa metum.
- 20 Aurea tranquillæ violavit vincula pacis ;
Fœderis & rupti mensque manusque rea est:
- 21 Balsama vox spirans superabat acuminè ferrum,
Verbaque fundebat lactea pectus atrox.
- 22 Tu Domino te crede; pios sufflaminat ille :
Et ne vacillent dirigit ille pedes.
- 23 Ante diem sed fraudis amans cœdisque peribit;
Et petet infernas mœstus uterque domos :
Ast ego te fidam, Deus, auctor & arbiter æqui!
Anchora tu vitæ, spesque salutis eris.

P S A L. LVI.

- M**E, Deus! adspœcta facilis; quem viribus hostis
Obruit, & miserum nocte dieque premit :
- 2 Nocte dieque premit miserum; nec terminus iræ est:
Nec claudi numero gens inimica potest.
- 3 Corda metu quoties trepidabunt, porta salutis
Tu, Deus! & vitæ spes mihi solus eris :
- 4 Vox tua laudanda est; te nitor vindice, temnam
Te duce mortali spicula missa manu.
- 5 Quæ loquor infelix, interpres adulterat effrons;
Dum coquit hostiles mens scelerata dolos:

6 Clam

- 6 Clam coit, insidias meditans, & noctis in umbra
Observat gressus impia turba meos :
7 Fraude suâ fidens tutam se somniat ; iræ
Hanc, Deus, incusso fulmine dêde neci.
8 Tu tabulis gemitus, lacrimas tu colligis urnâ ;
Et numeras nostrâ tædia longa fugæ :
9 Terga dabunt hostes, quoties te posco salutem ;
Nota loquitur, famulo tu quia dexter ades.
10, 11 Vox tua laudanda est ; te nitor vindice ; temnamus ;
Te duce, mortali spicula missa manu.
12 Sum tibi, dum spiro, devinctus perpetuë voto ;
Teque piis hymnis & tua facta canam.
13 Vindice te vivo, mihi tu vestigia firmas ;
Quâque feror viæ lux tua monstrat iter.

P S A L. LVII.

- ~~D~~A mihi te facilem, famuli miserere precantis ;
~~Tu, Deus, es~~ vitæ spes sine fine meæ :
Auspiciis me credo tuis, & fortibus alis ;
His tegar, undosi dum cadat ira maris.
2 Vota tibi fundam supplex, qui fœdera servas ;
Cujus & inceptum dextra coronat opus.
3 Ociùs accurrens, tu, ne vorer, obvius hosti
Ibis; erunt comites candor & alma salus.
4 Cædibus assueti cingunt mihi tecta leones ;
Turbaque ferales quæ vomit ore faces :
Lingua refert gladium, telum penetrabile dentes ;
Nec magis his jaculum, nec magis hasta ferit.
5 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem ;
Terraque sit radiis tota corusca tuis.
6 Hostis iter stravit laqueis, me perculit horror ;
Objecit foveas, captus at ipse dolo est.
7 Obsequiosa mihi mens est, tibi firmiter hæret :
Te mea vox Dominum, te mea plebra canent.
8 Excute segnitiem, numeris cane, lingua, decoris ;
Psallite vocali nablia juncta lyræ :
9 Manè novo super astra, Deus, te carinæ tollam ;
Et tua per populos grandia facta feram.
10 Magne parens ! æquat tua te clementia cœlo ;
Transvolat & nubes intemerata fides.

Q

ir Quâ

11 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem;
Terraque sit radiis tota corusca tuis.

P S A L. LVIII.

- P Urpurci proceres, jus qui libratis & æquum,
Vosne putem fari justa, vel æqua sequi?
2 Quisque neces animo versat, bellumque minatur
Sævus; & innocuo terra cruento rubet.
3 Quisque dolos secum materna traxit ab alvo;
A teneris omnes devius error agit.
4,5 Virus inest colubri; magicis qui cantibus aures
Subtrahit, & vinci callidus arte nequit.
6 His malas, dentesque, Deus, confringe; leonum
Contere sanguineis ora cruenta lupis:
7 More fluant fugientis aquæ; sit inutilis illis
Arcus; & ultrici spicula frange manu:
8 Limacum vel more liqua, fœtusque tenelli;
Lumina cui solis mors rapit ante diem:
9 Dissipet hos turbo, flamas dum concipis; antè
Fervere subjectis quâm queat olla rubis.
10 Gestet hæc spectans vir justus; &, hoste perempto,
Sanguineo niveos abluet amne pedes.
11 Utilis est pietas, tum dicet conscia tellus;
Est quoque, qui toto regnat in orbe, Deus.

P S A L. LIX.

- E Ripe me telis, populum, pater alme! rebellem
Protere; cui mens est prava, cruenta manus.
3 En petor infidiis insons! en! agmine facto,
Turba potens in me nocte dieque ruit:
4 Undique conspirans in me nil tale merentem
Vim parat: hæc spectans, fer, pater orbis, open.
5 Ociùs evigila, belli pacisque sequester!
Quo domus Isacidûm vindice fospes erat:
Quos reges adspecta populos; nec parce profanis,
Per scelus audaci qui pede jura premunt.
6 Discurrunt, cinguntque feris ululatibus urbem,
More canum; solis lux ubi mersa latet:
7 Ensis inest labiis, comes est jaætantia lingua;
Seque putant nullo teste nefanda loqui:

- 8 His, Deus, illudes ; &, qui mihi fæva minatur,
Materies risus devius orbis erit.
- 9 Viribus hostis ovat, sed te sequar, optime rerum !
Ne peream, vindex tu mihi semper ades.
- 10 Me tua prævertet levibus clementia pennis ;
Dulcibus & votis, hoste cadente, fruar :
- 11 Ne tamen hostiles acies simul obrue ; nacti
Otia dedita ne tua facta pii :
Sparge sed obstantes, & sparsas demete sensim ;
Sospite me, clypei quem tegit umbo tui.
- 12 Has meruit fastus simul, & perjuria poenas ;
Linguaque felle tumens & lita labra dolis.
- 13 Hos furor extinguat tuus ; ut tibi subdita discant
Sceptra Palestinae, quotquot & orbis habet.
- 14 Discurrent, cingantque feris ululatibus urbem,
More canum ; solis lux ubi mersa latet :
- 15 Discurrent, quærantque dapes ; cogantur at atram,
Dum redeat terris lux nova, ferre famem.
- 16 Tu mihi manè novo, Deus, & cantabere fortis
Et bonus ; afflicto tu quia lenis ades :
- 17 Tu mihi carmen eris, mea vis & ahenea turris ;
Es mea tu rupes, unus & auctor opis.

P S A L. LX.

EN, Deus ! extorres peregrinæ gentis in oris
Spargimur ; hæc iræ sunt documenta tuæ.

Rédde jubar solitum : tellus tremit ima dehiscens ;
Tu quassam repara, stringe quod intùs hiat.

Turbârunt miseras à te data pocula mentes ;
Sensimus & nimio pondere colla premi :

Nunc fidei, pactique memor, vexilla piorum
Erigis ; & populi signifer ipse tui es.

Tu tibi dilectum superis de sedibus audi ;
Dumque vibrant hostes spicula, tende manum.

Vox hilarat me sacra Dei ; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros :

Cum Giliadæis subdam mihi rura Manassæ ;
Juda dabit leges, gens Ephraima viros :

Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet ; imperiis obsequiosa meis :

- Quæque** Palestinæ pingues gens incolit oras,
Viæ gravi bello, nostra tropæa cañet.
9 Quo duce munitæ succedañ mœnibus urbis?
Gentis Idumææ quo duce regna petam?
10 Qui priùs exosas acies educere bello
Jure recusâsti, tu, Deus, arma reges.
11 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obfident hostis;
Te, Deus, excluso, nemo ministret opem.
12 Numinis auspiciis pugnabitur; hostica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

P S A L. LXI.

- A** Theris aurati rector! mea suscipe vota;
Et placidus pronâ, quæ loquar, aure trahe.
2 Orbis ab extremo te poscam limite; pectus
Dum miser, ah! curis sentio mille premi;
Tende manum fesso; securum scandere rupem
Da mihi, semotam quam nimis esse queror.
3 Tu mihi portus eras, fureret cum flœtibus æquor;
Inger & hostiles turris ahena minas:
4 Æternum loca sancta colam, te fretus; & alis
Rebus in angustis protegar usque tuis.
5 Audisti miseri gemitus & vota; piisque
Debitus, heredis jam mihi cessit honos.
6 Aurea tu Regi produces tempora vitæ;
Multaque pro paucis vivere secla dabis:
7 Hiç tua templa colet, dum vescitur æthere; custos
Hinc tua sit bonitas, cingat & inde fides.
8 Ergò tuaq; referam laudes, & debita solvam
Vota, mihi donec spiritus ossa reget.

P S A L. LXII.

- M**Ente Deum tacitâ veperor, spes omnis in illo est;
Ille salutiferam fert mihi promptus opem:
2 Arx Deus est, clypeusque mihi, portusque salutis
Unicus; incutient nulla pericla metum.
3 Ecquis erit tandem scelerum modus? Ecqua malorum
Meta, quibus nimium nocte dieque premor?
Mox ruet in præcepis meus hostis; ut ariete pulsâ
Mœnia, vel putri saxa soluta situ.

- 4 Deturbare gradu me dum parat æmulus, astu
Rem gerit, & fraudes necere dulce putat ;
Callidus incauto blanditur, & ore precatur
Prospera, dum diras pectore mille tegit :
- 5 Tu tamen has inter Dominum mens suspice turbas ;
Spes ope cœlesti sustinet ille meas.
- 6 Arx Deus est, clypeusque mihi, portusque salutis
Unicus; incutient nulla pericla metum :
- 7 Ille meæ rupes & fons & gloria vitæ est ;
Illiis arbitrio res ego credo meas.
- 8 Fidite mortales Domino, mentisque recessus
Pandite ; spe mentes erigit ille pias :
- 9 Futile deprendes, nimiùmque volatile vulgus ;
Estque paludati purpura vana chori :
Lancibus impositos trutina ventosque virosque ;
Geps hominum certè plus levitatis habet.
- 10 Nec populi spoliis, rebus nec fide caducis ;
Nec jacta nimias ambitiosus opes.
- 11 Non semel est rerum Dominus, me teste, professus ;
Cuncta suo nutu consilioque regi :
- 12 Hunc penes est bonitas ; hoc jus dicente, viritim
Digna suis meritis præmia quisque refert.

P S A L. LXIII.

TU mihi, rerum opifex, Deus es ! te in vota vocabo,
Sqi ubi purpureo reddit ab axe diem :
Te sitio ; te membra fame tabentia poscunt ;
Hic ubi nec seges est, unda nec apta siti :
Inter tesqua tuas mens optat cernere vires ;
Limini & sancti luce priore frui.
Dulcior hic vitâ favor est tuus : ergò rotundo
Montibus in mediis te, Deus, ore canam :
Ad tua devotas attollens atria palmas,
Te recolam, terræ dum vagus hospes ero.
Hic ego te spectans, epulis saturabor optimis ;
Gestiet hic laudes tollere lingua tuas.
Tu mihi carmen eris ; furvâ seu noctis in umbrâ
Excubo, tranquillâ sive quiete fruor.
Me quia juvisti pridem, pater alme ! sub alis
Blanda tuis posthac otia lætus agam.

54 . P S A L. LXIV, LXV.

- 3 Te quoque ponè sequar, mens te mea deperit unum;
Me tua nam validâ dextera fulcit opè:
9 At mihi quæ fraudem struit, & metuenda minatur,
Hostica gens imâ sorpta dehiscet humo:
10 Agminis infesti vindex latus hauriet ensis;
Membraque discerpent sanguinolenta feræ.
11 Gestiet interea Domino Rex fretus; & illum
Pectore sincero quisquis & ore colit:
Sed Deus his linguam compescet perpetè freno,
Quos certare dolis & dare verba juvat.

P S A L. LXIV.

- M E, Deus! exaudi, precibus dum fidera pulso;
Tu mihi de trepido pectore pelle metum,
2 Dexter ades, seu clàm conspirat callidus hostis;
Impia seu demens explicat arma furor.
3 Ensisbus assimiles acuit gens effera linguas;
Et lita mordaci spicula felle vibrat.
4 Clàm pia lethifero recludit pectora ferro;
Nec tamen ætherei vindicis arma timet.
5 Dum coëunt, certantque dolis, animantque sodales
In scelus; his, ajunt, conscient equis erit?
6 Invenere novas, excusso pectore, technas;
Fixa nec est tacitis metu modusve dolis.
7 Sed Deus his subito figet præcordia telo;
Claudet & extremum mors properata diem.
8 Ipsa bibet gens hæc suæ toxica; turba popelli
Illius adspicere territa vertet iter.
9 Conscia tum tellus cœlestis fulmina dextræ
Efferet; ultorem discet & esse Deum:
10 Eriget his & se pia mens; & numine freta
Gestiet exsultim, lætitiaque fremet.

P S A L. LXV.

- T E laudes, pater alme! manent in rupe Sionis;
Huc tibi quæ vovit munera quisque feret.
2 Confluet huc gemino populus de cardine mundi;
Tu quia de sacro colle vocatus ades.
3 Me malè transactæ presserunt crimina vitæ;
Sed tuus hæc vitæ crimina tollet amor.

- 4 Felices mimiūm, rerum quos feligis au^ror,
Quosque sequestratos ad tua sacra vocas !
Sancta Sionæi gens hæc colet atria templi ;
Mille voluptates adferet illa domus.
- 5 Auctor opis, vitæque parens ! dum concipis iras,
Justitiæ promis tristia signa tuæ :
Numine te fidit, te suspicit ultima tellus ;
Quisquis & extreum trans mare tecta colit.
- 6,7 Tu valido munis & firmas robore montes ;
Tu maris & populi murmura vasta premis.
- 8 Cùm tua de cœlo funduntur spicula, passim
Ultima terrarum quæsia pavore tremunt :
Tu simul Hesperium recreas & littus Eoum ;
Solis ubi supero fundis ab axe jubar.
- 9 Tu bonus arva rigas & ditas flumine pleno ;
Surgit & imperio messis ubique tuo :
- 10 Tu, Deus ! hume^rtas vallæ ; saturataque vernis
Imbribus assiduo germine ridet humus :
- 11 Aureus annus erit, te fœcundante novales ;
Farraque sub pedibus fundet optimus ager :
- 12 It comes ubertas & pleno copia cornu ;
Arida quæ lœtio pascua rore beat :
- 13 Tu gregibus colles operis ; in vallibus imis
Tu segetum culmos luxuriare jubes :
Te sata, te Domino lœtantur mollia prata ;
Laudibus h̄ic cernas omnia plena tuis.

P S A L. LXVI.

- E Ia age, lœta Deum celebra gens incola terræ ;
Factaque supremi fer super astra patris :
- 3 Dic, Deus ò quantis orbem terroribus imples !
Robore quām valido colla proterva domas !
- 4 Te canat, & Domino supplex tibi serviat Eos ;
Solis & occiduis subdita terra rotis.
- 5 Discite mortales superi miracula Regis ;
Tota quibus rerum machina testis erit :
- 6 Illius imperio refugi maris aruit unda ;
Pressaque sunt hilari flumina sicca pede.
- 7 Despicit hic terras, & mundi ſceptra gubernat ;
Altaque fidereo sub pede colla premit.

8,9 Voco

- 8, 9 Voce Deo clarâ mortales solvite grates ;
Sospitat ille animas, dirigit ille pedes.
- 10 Sorte, pater, variâ tua nos exercuit olim
Dextera ; sic aurum septima flamma probat :
- 11, 12 Pes hæsit laqueo, cinxerunt vincula lumbos ;
Hostis & immissis tempora pressit equis :
Nec vada, nec flammæ deerant : post mille pericula
Tu tamen optatâ das statione frui.
- 13 Ergò tuis, magni Rex & Pater ætheris ! aris
Vota soluturus debita dona feram :
- 14 Dona feram promissa priùs ; fors aspera vitam
Dum quateret, miseris obrueretque modis :
- 15 Agna tibi vitulusque cadent, & corniger hircus ;
Nec deerunt sacris mascula tura foci.
- 16 Huc ades, ætherei quisquis colis atria Regis ;
Accipe quâm rebus consulat ille meis :
- 17, 18 Hunc ego compellans laudavi voce canorâ ;
Impia qui mandat vota ferenda Notis :
- 19 Audit ille preces & verba carentia fuco ;
Et captus voti simplicitate fuit.
- 20 Laudibus hunc omnes celebrent ; favet ille precans ;
Nec tetricus famulo ferre recusat opem.

P S A L . L X V I I .

- M**Itis ades, cœptisque fave, mentisque tenebras,
Alme parens ! vultûs discute luce tui.
- 2 Nos tua securos duc per vestigia ; tutum
Omnibus & populis pande salutis iter.
- 3 Te plebs, te proceres, sexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invalidusque senex.
- 4 Dicat Iô populus ; justus tu jura gubernas ;
Paret & imperio terra fretumque tuo.
- 5 Te plebs, te proceres, sexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invalidusque senex.
- 6 Auspice te, felix omnis dabit omnia tellus ;
Audiet & domini vota benignus ager.
- 7 Nos, Deus ! adspicies placidus : remet ultimus orbis ;
Omnibus & populis tu venerandus eris.

P S A L. LXVIII.

- A** Theris exsurgat Dominus, turbentur & hostes ;
 Et citò dent trepidæ turpia terga fugæ.
 2 Impius hoc coram vanescat ; fumus in auras
 Sic abit, & minimo cera calore fluit :
 3 Gaudia sed versans animo, vaga sidera cantu,
 Et pede festivo gens pia pulset humum :
 4 Efferet exsultans tellus venerabile numen
 Judicis, auratis qui premit astra rotis.
 5 Patribus hic ofbam sobolem, viduasque maritis
 Providus è cœli protegit arce nurus :
 6 Prole beat steriles, captivis vincula demit ;
 Et premit hirsutis hostica tecta rubis.
 7 Tu, Deus ! Isacidis olim per inhospita tesqua ;
 Invia tu, memini, per loca ductor eras ;
 8 Intremuit tellus, sudarunt sidera, Sinæ
 Ardua nutarunt culmina, taeta metu.
 9 Gentis at electæ ditasti rura quotannis ;
 Dulcis & in siccis depluit imber agros :
 10 Has tibi dilectus populus nunc incolit oras ;
 Hic bonus afflictis hospita tecta paras.
 11 Hic tua matronæ cecinerunt bella pudicæ ;
 Armaque virgineus vexit in astra chorus.
 12 Fœda paludati verterunt terga tyranni ;
 Dives & imbelli præda fuere gregi.
 13 Membra tuo picea quamvis fuligine tintæ
 Sint populo, veniet priscus in ora nitor :
 Sic micat argenti radians candore columba,
 Aurea quam jaculis oculis ala rapit.
 14 Hic, ubi cœlestis dispersit dextera Reges,
 Par nivibus rupes sacra Sionis erat :
 15 Non ita Salmonis çendent juga tempore brumæ ;
 Non ita Bazanis sidera lambit apex.
 16 Quid juga turgetis ? Deus unâ rupe Sionis
 Gaudet ; & hic figet tempus in omne larem.
 17 Mille Deo parent cœli stellantis alumni !
 Cum lubet, innumeris imperat ille rotis :
 Cingitur his Dominus, quæ fert vestigia ; Sinæ
 Non secus in sacris constitit antè jugis.

- 18 Ille triumphali scandit sacraria pompa ;
 Ponè catenatos jussit & ire duces :
 Munera nec pompa deerant ; ex hoste receptas
 Exuvias adytis intulit ille sacris.
- 19 Rerum opifex, opiferque Deus tollatur in astra !
 Nos cumulat donis jugiter ille suis.
- 20 Protegit ille pias cœlesti numine mentes ;
 Ille tuas claudit, mors, aperitque fores :
- 21 Hostica sed certo transfiget tempora ferro ;
 Gentis & impuræ sanguine tela linet.
- 22 Rursus, ait, populum spatiofa per æquorā ducam ;
 Arvaque, quæ parent legibus, Oge, tuis :
- 23 Crura triumphantes sua tingent sanguine Regum ;
 Et lambent avidi vulnera cruda canes.
- 24 Vidit & obstupuit populus, comitante catervâ,
 Cùm peteres niveis aurea templa rotis :
- 25 Cantores præuent ; sequitur lyra tinnula ; pulsant
 In medio teneræ tympana rauca nurus :
- 26 Quisquis ab Isacidis generis primordiæ ducis,
 Numinis in sacro pande tropæa choro :
- 27 Hæc quoque Benjamini referent, Judæque nepotes.
 Et Sabolonæi Nephthalidæque duces.
- 28 Hæc tua, Rex superum ! stabilivit dextera ; forti
 Maëste animo, & dextræ facta tuere tuæ.
- 29 Ex adytis vim prome sacræ, opulenta tyranni
 Ut tibi curvato poplite dona ferant.
- 30 Perde truces acies, quas passim robore vasto,
 Tristibus & jaculis sternere cuncta vides :
 Hos dele, qui bella crepant ; argentea coge
 Hos tibi submisso munera ferre genu :
- 31 Æthiopum tunc ora tuas venerabitur aras ;
 Et vestigialis barbara Memphis erit.
- 32 Tollite rectorem cœli super æthera Reges ;
 Quæque decet, Domino solvite vota Deo :
- 33 Ille triumphali transcendent fidera curru ;
 Et prior est seclis, & sola voce quatit.
- 34 Cuncta Dei vires celebrent ; his nubila cœli
 Frenat, & Isacidum protegit ille domum.
- 35 Rupe sedens sacrâ, quam formidabilis orbi
 Est Deus Isacidum, cœlicolumque parens !
 Ille suo populo fons est & roboris auctor ;
 Illius excluso fine perennet honos.

P S A L. LXIX.

FEr, Deus ! auxilium, dum fluctibus obruor altis;
 Deficit & medias spiritus inter aquas :
 2 Verticis extremum gurges supereminet; hærent
 Intricata putri crura pedesque luto :
 3 Dum clamo, speroque miser meliora ; fatiscit
 Mens mihi, vox aret, lumina torpor habet.
 4 Impia gens, odiis me quæ nil tale merentem
 Opprimit, est numero verticis æqua pilis ;
 Viribus & superans. mihi nullo criminè partas
 Per scelus extorquet barbarus hostis opes.
 5 Simplicitas tibi nota mea est, delictaque vitæ ;
 Quidquid & in cæco pectore labis inest.
 6 Ne nostri pudeat castæ pietatis amantes,
 Da, Deus ! Isacidūm qui bonus arna regis.
 7 Tu mihi caussa mali es ; te propter perfero clades ;
 Prô dolor ! indignus turpat & ora pudor :
 8 Me fratres odere mei ; peregrinus & illi,
 Heu ! videor, cui lac præbuit una parens :
 9 Me populi, templique tui dispendia torquent ;
 Quæque vibrant in te, me quoque tela petunt ;
 10 Fletibus indulsi, lacrimis jejunia junxi ;
 Opprobrii pietas sed mihi caussa fuit :
 11 Lugubri quoties velavi corpus amiætu,
 Crudeli petiit me fera turba joco :
 12 Me quoque qui leges dat in urbis limine judec
 Sibilat, & nimio rauca taberna mero.
 13 Tempestiva, Deus ! tibi fundo vota ; precanti
 Annue ; te bonitas cingit & alma fides :
 14 Pelle truces hostes ; me, ne vorer, eripe cœno ;
 Et fer opem, vasti dum furit ira maris :
 15 Absit ut infandæ tenebris involvar abyssi !
 Et peream tumidaſ naufragus inter aquas !
 16 Me bonus exaudi propiūs ; totiesque probatus
 Pristinus in tenero pectore perfet amor :
 17 Rebus in afflictis famulo ne tetricus ora
 Subtrahe ; sed positis suscipe vota moris.
 18 Dexter ades, propiūsque veni, vitamque tuere
 Ociūs, hostiles dum timet illa manus,

- 19 Turpia te coram miscens opprobria sannis,
 Cladibus insultat gens inimica meis :
 20 Hæc mihi sexcentis lacerarunt pectora curis ;
 Hæc mihi tabifici caussa doloris erant :
 Quæsivi frustra qui solarentur amicos ;
 Nec socii nostris ingemuere malis :
 21 Inter & ærumnas quibus intricabam, aceto
 Mixta propinarunt pocula, felle dapes.
 22 Hæc, precor, implicitos epulis gens devoret hamos ;
 Et pereat gazis illaqueata suis :
 23 Lumina, ne videant, picea caligine fusca ;
 Occupet & gelidus crura soluta tremor :
 24 Quem premis indomiti fluctus effunde furoris ;
 Et semel ardescens nesciat ira modum.
 25 In dominos everte lares & prædia vasta ;
 Nullus & hæc heres tecta vel arva colat :
 26 Scilicet hi famulo, quem tu premis, acrius instant;
 Irritantque tuâ vulnera facta manu :
 27 Crimina criminibus cumula ; nec judice quisquam
 Te speret placido propitioque frui :
 28 Hos tabulis erade tuis ; vitæque perennis
 Absit in archivis nomina læva notes !
 29 At pater, oppressum curis & forte maligna,
 Me tua cœlesti dextera servet ope :
 30 Tunc ego de læto depromam pectora grates ;
 Et mihi tu, rerum conditor ! hymnus eris :
 31 Gratius hoc certè est, vitulus quam corniger aras
 Ante cadens bifido cum pede pulsat humum.
 32 Gestict hæc spectans humilis, cœtusque piorum ;
 Omnibus & veniet priscus in ora vigor :
 33 Est inopum tutela Deus ; nec despicit illos,
 Compede quos vinclitos cancer opacus habet.
 34 Illius attollant laudes polus, æquora, tellus ;
 Quidquid & arx cœli, cœrula, terra fovent :
 35 Ille manu forti reparabit mœnia Judæ ;
 Tecta Sionææ protegit ille domus :
 36 Hic figet gens sancta larem, serique nepotes ;
 Qui pede deyoto ponè sequuntur avos.

P S A L. LXX.

Huc, Deus! adproperans, me tutelaribus armis
Affere; nec patriam, quam peto, differ opeim.
2 Terga, precor, vertat, qui vim, qui tela minatur;
Inquiet & turpis, dum fugit, ora pudor:
3 Huic fuga fit merces, me qui petulante cachinno
Excipit, & damnis pascitur usque meis.
4 Sed quisquis te poscit opeim, te numine fretus
Gestiat, in laudes solvat & ora tuas:
Quique tuae fidit dextræ, speratque salutem,
Optet ut in terris sit tibi perpes honos.
5 Ah! premor adverfis; te solo vindice nitor;
Nunc ades, invisas & mihi pelle moras.

P S A L. LXXI.

Alime parens rerum! spes te mea respicit unum;
Ne mihi fit Dominum te coluisse pudor.
2 Eripe me telis, qui jus tutaris & æquum;
Nec mea da rapidis vota ferenda Notis.
3 Sis mihi tu rupes, dum fœvit & ingruit hostis;
Sis, Deus! in mediis turris ahena malis:
Tu quibus incolumis server mandata dedisti;
Arx quia tu vitæ præsidiumque meæ es.
4 Ah! Deus, ah! famulum populi trucis eripe dextris;
Et scelerum socios me procul esse jube.
5 Vindice te nitor; teneris qui semper ab annis,
Unus eras vitæ portus & una salus.
6 Matris ab uberibus servâsti: matris ab alvo
Me quia traxisti, tu mihi carmen eris.
7 Me fugiunt socii ceu formidabile monstrum;
Spe tamen auxilii tu mea vota foves.
8 Da, Deus! ut cœlo meritis te laudibus æquem;
Sintque meo tituli semper in ore qui.
9 Ne mihi te subduc; capulo vicina seneclus
Dum subit, & periit, qui fuit, oris honos.
10 Adspicis ut, dentes acuens, conspiret in unum,
Meque petat tacito gens inimica dolo:
11 Hunc, ait, invisum Domino quin impete facto
Obruimus? Quis enim criminis ultor erit?

- 12 Sis mihi tu præsto ; fer opem placatus ; opemque
Dum, pater, optatam ferſ mihi, rumpe moras.
- 13 O precor ! ut pereat me qui petit impius hostis ;
Et pudor obſcœnis inquiet ora notis.
- 14 Ast ego te nitar ; vox te mea jugiter unum
Efferet, è cœlo viribus aucta novis.
- 15 Teque, tuamque fidem, benefactaque limite nullo
Claufa canam ; terras dum rota solis obit.
- 16 Clara tuæ vates referam miracula dextræ ;
Unius & solium fons mihi laudis erit.
- 17 Haētenus hæc docui populos ; fessusque senecta
Jam cano, quæ didici, te præeunte, puer.
- 18 Ne mihi te, vetulo solitum ne subtrahe vultum ;
Dum tegar ingestâ lumine cassus humo :
Antè tuas populis fas sit mihi pandere laudes ;
Ultima quas tellus posteritasque legat.
- 19 Justitiæ qui laude nites & robore polles,
Magne parens ! ecquid par tibi mundus habet ?
- 20 Me manus oppressit tua ; sed clementia vitæ
Restituit, mediis eripuitque malis.
- 21 Auspice te feriam sublimi vertice cœlum ;
Et spes in dubiis tu mihi rebus eris :
- 22 Ergò tuam, Rex magne ! fidem mea concinet usq;
Barbitos, & teneræ nablia juncta lyræ.
- 23 Gaudia concipiet pectus, partâque salute,
Gestiet in laudes lingua soluta tuas.
- 24 Justitiam lux nulla tuam non evehet, hostes
Namque mei totis erubuere genis.

P S A L. LXXII.

- D**A Regi tua jura, Deus ! da natus ut olim
Regius hæc possit, te præeunte, sequi.
- 1 Ille tuo populo leges feret arbiter æquus ;
Imperio tenues proteget ille suo.
- 2 Montibus ex ipsis, palmâ redimita capillos,
Pax aderit ; populis & pia jura dabit.
- 3 Ille patrocinio legum defendet egenos ;
Hostis & infensi colla proterva premet.
- 4 Omnia te metuent illo sub principe secla ;
Orbita dum lunæ, solis & axis erit.

- 6 Ver dabit hic terris ; sic misso desuper imbre
Prata simul rident, & modò tonsus ager.
- 7 Candida tum probitas florebit, & optima rerum
Pax ; vario donec lumine luna nitet.
- 8 Huic vagus Euphrates, huic serviet æquor utrumque;
Imperi tellus ultima limes erit.
- 9 Hunc colet Æthiopum soboles ; populusque rebellis
Hoc coram nudo vertice verret humum.
- 10 Dona ferent Cilices, & gens circumdata Ponti
Fluctibus, & sitiens Indus, & ustus Arabs.
- 11 Procumbent tumidi submisso poplite Reges ;
Nullaque non illi terra tributa feret.
- 12 Fortibus hic armis teget & defendet egenos ;
Et populum, cui spes nulla refulget opis :
- 13 Et parcer miseris, tenues & muniet ; enses
Franget & hostiles, discutietque dolos :
- 14 Carus erit justi sanguis ; feliciter ergò
Ducet inauratos & sine nube dies.
- 15 Dona dabunt Arabes, & fausta precabitur orbis
Ultimus ; & famæ præco perennis erit.
- 16 Montibus in summis, parcâ semente peractâ,
Nascetur domino luxuriosa seges :
Sic Libani vestitur apex conterminus astris ;
Cùm levis aëreas ventilat aura cedros :
Utque viret gramen pratis in mollibus, illi
Subdita florebunt oppida, foeta viris.
- 17 Illius in regnis fulgebit gloria ; donec
Purpureo nitidum sol vehet axe diem :
Audiet hic felix ; felices reddet & urbes,
Et populos, vastâ quos ditione tenet.
- 18 Ergò Dei, qui mira potest & perficit unus,
Crescat in immensum non fugiturus honos :
- 19 Qui regit Isacidas, titulis illustribus orbem
Impleat, & famâ solis utramque domum.

P S A L. LXXIII.

QUAM favet Isacidis Rex qui rotat ætheris orbes !
Ille sacri quanto flagrat amore gregis !
¶ Me tamen implicuit non extricabilis error ;
Peskue vacillavit, mens quoque cæca fuit.

3 Indo-

- 3 Indolui, spectans scelerum florere ministros ;
Et dare propitiis impia vela Notis.
- 4 His superant vires, & inexpugnabile robur ;
Et manet in senibus, qui fuit antè vigor.
- 5 Dura premunt alios & nubila tempora ; puri
His redeunt soles, & sine fæce dies.
- 6, 7 Corda tuiment fastu, vis armat pectora, turgent
His oculi ; nec mens, quas habet, æquat opes.
- 8 Excutit os frenum, spirans fraudeisque, necesseque ;
Audet & in circo grandia verba loqui.
- 9 Nec scelerum modus est ; acuunt in sidera linguis
Nequiter, inque homines dira venena vomunt.
- 10 Hæc spectans huc vertit iter, sua castra relinquens,
Vir pius ; irati quem rapit unda freti :
- 11 Ecquis, ait, supera Deus hæc despectat ab arce ?
Ecquis in æthereo pectori sensus inest ?
- 12 Ecce Dei gens hæc cultum dum proterit omnem,
Floret, & immensas per scelus auget opes.
- 13 Quid mea me juvit pietas ? Quid pectus honestum
Profuit, aut insons & sine labe manus ?
- 14 Undique me lethi sepsit gravis horror, & omnis
Lux fuit in poenas ingeniosa meas.
- 15 Hæc ego si promam, pater orbis & arbiter ! aures
Offendet populi vox minus æqua tui.
- 16 Ah ! ego dum rerum caussas exquiror latentes,
Deficio ; & cassum lumine pectus hebet.
- 17 Tu tamen è sacris adytis, pater ætheris alti !
Me gregis istius fata futura doces.
- 18 In juga tu fontes duxisti lubrica ; pronus
In caput hinc volvi præcipitesque jubes :
- 19 Quàm gravis est lapsus ! quàm tristis & aspera clades !
Quàmque repentina fulmine corda quatit !
- Sors gregis istius vanescit, imaginis instar,
Quæ fugit, ignavus mox ubi somnus abit.
- 20 Tu, Deus ! evigilans fastum calcabis, & illas,
Quas nimium jaçtat fastus inanis, opes.
- 21 Antè miser tacitâ torquebar mente ; cucurrit
Et mini tabificus fracta per ossa dolor :
- 22 Ast ego desipui ; nec me levis error habebat ;
Mensque sub insipido pectori bruta fuit :
- 23 Te tamen assidue fruor ; &, ne forte vacillet
Pes dubius, dextrâ fulcior usque tuâ :

- 24 Consilio tu cæca tuo vestigia flectis ;
Et cinges posthac perpetæ fronde comam.
- 25 Quis mihi te præter supera succurret ab aula ?
Quid quod amem, nisi te, summa vel ima dabunt?
- 26 Membra mihi quoties anima fugiente fatiscant ;
Tu vigor es vitæ deliciumque meæ.
- 27 Ibit in exitium tua quisquis signa relinquit ;
Gaudet & alterius transfuga castra sequi.
- 28 Ast ego te solum sectari dulce putabo ;
Et tua, sis cum spes tu mea, facta canam.

P S A L. LXXIV.

- C**ur, Deus ! æternum nos deseris ? Acribus iris
Cur tibi dilectas depopularis oves ?
- 2 Te populi veteris, te facri cura peculii
Tangat ; & ante oculos sit tibi sancta Sion.
- 3 Ocius adproperans, sceleratas obrue gentes ;
Sacrilegâ violent dum tua templo manu.
- 4 Prô pudor ! in medio feralis buccina cœtu
Clangit, & in muris fixa tropæa vides.
- 5 Claruit hic olim, qui, cæsis undique filvis,
Intulit arboreas in tua templo trabes :
- 6 Nunc operosa ruit luxata bipennibus ædes ;
Et cælaturæ nobilioris opus :
- 7 Ignibus injectis fœdârunt atria templi ;
Quod colis, æquârunt culmina summa solo :
- 8 Fana quo his restant, dicebant, perdite flammæ ;
Cuncta simul jussæ corripuere faces.
- 9 Nulla, quibus fidam, superant oracula ; nemo
Cernitur hîc vates ; nemo futura videt.
- 10 Quò, Deus ! usque truces acuet gens hostica dentes ?
An tuus æternum prostituetur honos ?
- 11 Cur tua se nobis subtraxit dextera ? Vires
Exsere ; deque sinu deside prome manum.
- 12 Tu mihi Rex olim, rerum & tutela mearum ;
Tu populi columen spesque salutis eras :
- 13 Te Dominum agnoscens tumidum se diffidit æquor ;
Obruit & Pharios unda reversa duces :
- 14 Cautibus illisus periit cum milite ductor ;
Et data sunt avidis ossa voranda feris :

- 15 Dura filex latices effudit, & alveus alti
 Fluminis attonitas aruit inter aquas.
- 16 Tu jubar auratum solis diffundis in orbem ;
 Et stabili noctem lege diemque regis :
- 17 Imperioque tuo, medio stat in aere tellus,
 Septa vadis ; ætas ardet, & alget hiems.
- 18 Adspice sacrilegi populi convicia, laudes
 Qui premit & stulto deterit ore tuas.
- 19 Turturis, ah! vitam ne milvis objice ; curam
 Nec gregis afficti deleaf illa dies.
- 20 Vive memor pacti : nequicquam quærimus umbras:
 Scilicet hostilis regnat ubique furor.
- 21 Absit! ut afficto turpis pudor inquiet ora :
 Da potius laudes ut canat ille tuas.
- 22 Evigila, caußamque tuam ne desere ; probri
 Vive memor, quo nos stulta caterva premit.
- 23 Hostiles expende minas ; en prurit in arma,
 Inque dies crescit seditiosa manus.

- L** Ingua, Deus! te nostra canet; tibi solvere grates,
 Perque tuas laudes barbitos ire parat :
Te tua præsentem monstrant miracula terris ;
 Et tuus hinc orbi fit manifestus amor.
- 2 Mox, ais, assumam gentem mihi fœdere vinclam ;
 Legibus & sanctis justitiâque regam :
- 3 Cum populis luxata licet, liquefactaque tellus
 Diffluat ; illa meâ restituetur ope.
- 4 Vana cohors, dixi, scelerum quid freна relaxas ?
 Stulta, quid elatis cornibus astra feris ?
- 5 Define, gens exlex, cœlo, Dominoque minari ;
 Define præfracto gutture verba loqui.
- 6 Nec Notus aut Boreas dat opes, fascesque ; nec ^{Eos}
 Nec plaga, se vitreis sol ubi mergit aquis.
- 7 Jura dat humanis divina potentia rebus ;
 Hunc levat; hunc pedibus, cum lubet, illa premit.
- 8 Tu, Deus ! undantem pateram fers vindice dextrâ;
 Mixtaque purpureo sunt aconita mero :
Hos meritæ devota neci gens impia succos
 Ebibet, & quidquid pocula fœcis habent.

- 9 Te, pater Isacidum! sublimi carmine tollam;
Dum stabilis tellus, mobilis æther erit.
10 Colla premam tumidis; sed cultor juris & æqui
Surget humo, merito cinctus honore comas.

P S A L. LXXVI.

- S**ancta Deum Judæa colit; virtutis & ille
Isacidum populo dat documenta suæ:
2 Ille sacro folio Solymam delegit amœnam;
Ille Sionæa gaudet in æde coli:
3 Hic clypeos, ensesque ducum confregit & arcus;
Et bellatrici tela vibrata manu.
4 Tu, Deus! immanes superas virtute leones;
Quos tegit in tetricis silva remota jugis.
5 Hostibus obrepit sopor; &, te vindice, dextræ
Diriguere metu; prædoque præda fuit:
6 Vox simul intonuit cœli de vertice; currus
Impetus, & volucres vis sua liquit equos.
7 Te tremit accensq; tellus; ultricibus iris
Quis queat & telis obvius ire tuis?
8 Cum tua de cœlo populis mandata dedisti;
Conticuit sacro terra retenta metu:
9 Vedit & obstuavit, lex cum cœlestis egenis
Attulit optatam, dum premerentur, opem.
10 Te canet hostili nuper quæ ferbuit irâ
Turba ferox; reliquis protinus ora premes.
11,12 Concipit vota Deo, qui terret fulmine terras;
Quodque voves posito, gens pia, solve dolo:
Munera fer Domino, qui colla tumentia fastu
Proterit, & Regum sceptræ pavore quatit.

P S A L. LXXVII.

- V**ota meo supplex fudi Dominoque, Deoque;
Audiit ingenuas impiger ille preces.
2 Æger opem petii; sed nocte recruduit atrox
Vulnus, & auxilium respuit omne dolor:
3 Sidera suspiciens implevi questibus auras;
Et mens curarum mole sepulta fuit:
4 Tristibus ex oculis somnum, Deus! excutis omnem;
Et dolor infestus non semel ora premit:

- 5 Sæpe quod exegi subit irreparabile tempus ;
Et pede qui volucri præterière dies :
- 6 Plectra miser recolo, longæ solamina noctis ;
Et mecum vigili sic ego mente queror :
- 7 An Deus afflictis æternum subtrahit ora ?
An solitam posthac ferre negabit opeim ?
- 8 Illius an sumtis fugit clementia pennis ?
An data sunt agili vota ferenda Noto ?
- 9 Priscus an ex animo favor est erasus ? amoris
An teneri famulis obstruit ira fores ?
- 10 Hæc ego ; sed mentem querulo malus abstulit error.
Nunc recolam dextræ facta priora tuæ :
- 11, 12 Hæc mihi succurrent annalibus eruta priscis ;
Jugiter hæc repetet mens pia, lingua canet.
- 13 Sunt operum fideique tuæ sacraria testes ;
Nec tibi par superâ regnat in arce Deus :
- 14 Inclita fulmineam comitant miracula dextram ;
Et majestatis conscientia terra tuæ est :
- 15 Tu, Deus ! Isacidis, invicto robore cinctus,
Demisisti Pharii barbara vincla soli :
- 16 Te mare conspecto tremuit, fluctusque profundi ;
Protinus & positis obstupuere minis :
- 17 Nubibus è ruptis imbres cecidere sonori ;
Actaque præcipiti turbine grando ruit :
- 18 Fulmina terrebant & mixta tonitrua flammis ;
Et tremuit subito concita terra metu :
- 19 Tu mare calcasti ; tua sed vestigia delens
Obruit hostiles unda reducta rotas :
- 20 Auspice te, sacras Moses cum fratre phalanges
Duxit, ut errantes per juga pastor oves.

- S**Acra cohors ! monitis resera cœlestibus aures ;
Et memori voces mente reconde meas :
- 2 Mersa diu tenebris populis oracula pandam ;
Omnibus & prisci temporis aëta canam :
- 3 Auribus acceptas, & quas benè novimus omnes,
Res loquar ; & sancti quæ memorâstis avi :
- 4 Absit ! ut hæc feros celemus facta nepotes ;
Miraque pollenti parta tropæa manu.

- 5 Jura suo populo Dominus, legesque perennes,
 Pactaque perpetuò commemoranda dedit :
 6 Jussit ut hæc soboli pietas & cura parentum
 Proderet ; & seclis secla priora novis.
 7 Sic Deus agnoscit, sic spem fulcire piorum,
 Sic populum voluit, quò jubet, ille sequi :
 8 Cura fuit, legum detrectans frena rebelles
 Æmula posteritas ne sequeretur avos :
 Mens illis distorta fuit ; nec cura, nec ullus
 Numinis in bruto pectore sensus erat.
 9 Cur tribus Ephræmi, gravidis incincti pharetris,
 Terga dedit ; primæ cùm cecinere tubæ ?
 10 Scilicet infandis violârat foedera dextris ;
 Spreverat & Domini jussa tremenda sui :
 11 Merserat & tenebris superi miracula Regis ;
 Totque triumphatos, hoc præeunte, duces.
 12 Quem fugiunt, coram proavis quæ conditor orbis
 Edidit ad portas, barbare Nile, tuas ?
 13 Hic mare diffecuit, cumulataque murnaure sacro
 Æquora securum pandere jussit iter.
 14 Sol jubar ut pandit, rexit vestigia nubes ;
 Noctis & in tenebris prævia flamna fuit :
 15, 16 Fluxit & è silicum venis arentibus humor ;
 Cotis & è medio flumina dulcis aquæ.
 17 Non tamen abstinuit scelerum gens impia, rupes
 Inter inaccessas, & loca senta situ :
 18 Mente nefas meditans accendit numinis iras,
 Ingluvies epulas dum petit atra novas :
 19 Inque Deum linguas acuens, in finibus istis
 Delicias populo quas, ait, ille dabit ?
 20 Elicuit saxis latices ; an munera farris,
 Et quas appetimus proferet inde dapes ?
 21 Talibus accensus rerum Deus arbiter, iræ
 Strinxit in Isacidas tela timenda suæ :
 22 Scilicet hæc superum gens est diffusa parenti ;
 Illiū & nihil perfida duxit opem.
 23 Ille tamen nubes referavit & horrea cœli ;
 Unde pluit liquidis æmula manna favis :
 24 Desuper irrorans messes suffecit olimpus ;
 Omnibus angelicas præbuit ille dapes :
 25 His epulis populum Dominus cumulavit ab alto ;
 Quæque ligurivit fercula quisque tulit :

26 Illius

- 26 Illius imperio volucres hinc impiger Auster
 Ponè ruens castris intulit, inde Notus :
 27 Si numeres, non tot vallatur littus arenis ;
 Plura nec æstivus corpora pulvis habet :
 28 Agminis aligeri circum tentoria nubes
 Decidit, & patulas texit ubique vias :
 29 Talibus ingluviem gens hæc devota saginæ
 Pavit, & optatus venit in ora cibus.
 30 Crescebat scelerata fames, semesaque frusta
 Faucibus hærebant, cùm Deus ultior adest :
 31 Ille saginatos, odio stimulatus & irâ,
 Obruit Isacidas, Isacidumque duces.
 32 Non tamen hæc populi mutant miracula mentes ;
 Nempe sacris monitis derogat ille fidem :
 33 Ergò Dei jussu gens hæc evanuit omnis ;
 Inter & ærumnas concidit ante diem.
 34 Tot mala perpessus rediit, vigilique labore
 Divinam populus poscere cœpit opem :
 35 Tum subiit, quoties cœlesti tectus asylo,
 Spreverit instantem depuleritque necem :
 36 Impia sed blandæ demens mendacia lingua,
 Verbaque fundebat byssina texta dolo :
 37 Blanditias inter medias mens nescia recti ;
 Immemor & sancti foederis usque fuit.
 38 His tamen ignovit Deus, & quas sumferat iras .
 Exuit ; ultrices abstinuitque manus :
 39 Scilicet humanæ subiit sors lubrica vitæ ;
 Æmula quæ venti non redditura fugit.
 40 Irritata Dei quoties patientia victa est ;
 Invia dum populus per loca ferret iter ?
 41 Crevit & impietas, brevibus comprehendere metis
 Cùm majestatem numinis ausa fuit :
 42 Mentibus exciderant superæ miracula dextræ ;
 Et libertatem quæ dedit alma dies :
 43 Nec subeunt animos Phariis quæ nuper in oris,
 Inque Soanæo gesta fuere solo.
 44 Hic Pelusiaco manârunt sanguine rivi ;
 Nec latices usquam qui biberentur erant :
 45 Alta venenatis squallebant atria muscis ;
 Scandit & auratos lurida rana toros :
 46, 47 Bruchus edax segetes, vastârant arva locusta ;
 Deciderant uvæ grandine, mora gelu :

- 48 Grandine percussi validi cecidere juvenci;
 Fulmine lanigeri disperierte greges:
 49 Numinis incaluit furor, invisoque Canopi
 Tristibus est geniis depopulatus agros:
 50 Ira ferox sibi fecit iter; discriminne nullo,
 Omnibus erosit viscera pestis atrox:
 51 Mors cita primitias sobolis, floremque juvenas
 Abstulit, & vires, maxime Nile, tuas.
 52 At Deus Isacidas Phariis eduxit ab oris;
 Pandit & insolitas per loca sola vias:
 Perdius & pernox, inter deserta ferarum;
 Sic solet imbellis ducere pastor oves:
 53 Carpit iter tutum populus, formidine pulsâ,
 Cùm Pelusiacos obruit unda duces:
 54 Appulit huc tandem, sacras ubi cernimus aras,
 Et juga cœlesti sub juga missa manu:
 55 Gentibus ejectis, Deus illi tecta, laresque,
 Et distincta suis finibus arva dedit.
 56 Illa tamen rursus tentavit numinis iras,
 Fallere jurati foederis ausa fidem:
 57 Rursus ad ingenium rediit, moresque priores;
 Et perjuratis æmula vixit avis:
 Cornibus adductis oculos sic decipit arcus;
 Et facies subito quæ fuit antè redit:
 58 Stulta supersticio celsis in collibus aras
 Struxerat, & pictos est venerata Deos.
 59 His Deus incensus, populum sibi foedere junctum
 Odit, & exsuperans nesciit ira modum:
 60 Nec mora, Silonis fugiens sacraria, dixit,
 Cara prius tellus, nanc odiosa, vale:
 61 Numinis & testis locuples, & foederis index,
 Præda peregrinis arca sacrata fuit:
 62 Dumque suam contra sobolem Deus asperat iras,
 Telaque; sacrilego sanguine tinxit humum:
 63 Ignibus extincti juvenes cecidere; puellæ
 Festa novis thalamis carmina nemo dedit:
 64 Ense sacerdotes perierunt; nulla superstes
 Funera quæ fleret conjugis uxor erat.
 65 Mox Deus evigilans æstum convertit in hostes;
 Sic fremit à nimio militis ira mero:
 66 Fossaque sunt illis in honesto vulnere terga;
 Turpis & æternum venit in ora pudor.

- 67 Non tamen indulxit Siloni fœderis arcam ;
Sacra nec Ephræmo sceptræ ferenda dedit :
- 68 Prætulit his Judæ sobolem, sanctæque Sionis
Culmina ; divini captus amore loci :
- 69 Sic sibi templo Deus posuit contermina cœlo ;
Et duraturo tecta coœva solo :
- 70 Jeffiademque legens famulum sibi, linquere caulas
Jussit, & hirsutos lanigerosque greges :
- 71 Protinus huic sceptrum tribuit, moderator ut esset,
Ductor & Abramidūm, qui modò pastor erat ;
- 72 Præfuit hic regno ; vigil & prudentia fasces,
Et solii candor cinxit utrumque latus.

P S A L. LXXIX.

- T**Éiluris cœlique parens & rector ! agellum
En tibi devotum barbarus hostis habet !
En tua flagitiis incestat templo nefandis !
Et ruit arx Solymes & jacet æqua solo.
- 2 Ah ! gregis electi depascitur ilia vultur ;
Dantur & infestis membra voranda lupis :
- 3 Mœnia cæde inadent, undat per compita sanguis ;
Offa legit nemo, cespite nemo tegit :
- 4 Interea nostras ridet gens accola clades ;
Orbis & opprobrium, ludibriumque sumus.
- 5 Ecqua tuas, rerum genitor ! lux finiet iras ?
Igmis an in morem perpetis usque fremes ?
- 6 Numinis ignaros, & te qui poscere votis
Detrectant, iræ fac documenta tuæ.
- 7 Segregis in populi jugulum manus impia ferrum
Mersit ; & est sacros depeculata lares :
- 8 Mille modis premimur : tu quæ patravimus olim
Dele animo, promtam lenis & adfer opem.
- 9 Assere semineces, & nævos elue ; laudes
Nominis ut celebrent terra fretumque tui.
- 10 Cur mala progenies sic secum mussitat, Illud
Quod colit Abramidūm natio, numen ubi est ?
Ultor ades, populoque tuo spectante, rebelles
Obrue, qui nostro sanguine tela linunt :
- 11 Suscipe captivi gemitus, mortisque propinquæ
Impia pollenti vincula solve manu.

12 Te quibus adspersit sacræ gens accola terræ;
Probra, parens rerum! multiplicata refer;

13 Hoc tibi solennes reddet pro munere grates
Grex pius, & laudes concinet usque tuas.

P S A L. LXXX.

A Dfer opem, Solymæ pastor! cui luce coruscā
Spiritus hinc ales cingit & inde latus:

2 Prome jubar viresque tuas, spectante Manassā;
Et patris Ephræmi Benjaminique tribu.

3 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam profinūs ille dabit.

4 Quò furor usque tuus belli, pater optime! præses,
Nostra dabit Ievibus vota ferenda Notis?

5 Tu lacrimis epulas, lacrimis tu mixta dedisti
Pocula; nec fuit his meta modusve malis:

6 Impia, quas patimur, risit vicinia clades;
Motaque de spoliis rixa molestā fuit.

7 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam protinūs ille dabit.

8 Gentibus excisis hīc vinea floruit, arvis
Quam tua de Phariis transtulit antè manus:

9 Auspice te, Solymæ radices fixit in oris
Altiūs, & multo palmite texit humum:

10 Pampinus apricis induxit collibus umbras;
Sic viref in Libani cedrus amœna jugis:

11 Hinc erat Euphratis gelidæ contermina ripæ;
Æquoreis illinc brachia junxit aquis:

12 Cur, Deus! hanc septis viduas? Cur sepibus altis
Orba viatorum carpitur illa manu?

13 Sævus aper vites violavit dente novellas;
Et rabidis uvæ præda fuëre feris:

14 Ergo redi, vitesque tuas de sede suprema
Protege, viætrici qui regis arma manu:

15 Quam tua consevit, quam fôvit dextera, curæ
Sit tibi votivo vinea fœta mero:

16 Hanc populant ignisque vorax, ferrumque; furoris
Præda sumus miseri materiesque tui.

17 Tu tibi selectos ultrici protege dextrâ;
Viribus intictis quos tuus auxit amor:

- 18 Redde tuis vitam ; sic quò tu juss eris omnes
Ibimus, & laudes vox canet una tuas.
19 Arbiter armorum ! palantes collige : vultum
Redde tuum ; vitam protinus ille dabit.

P S A L . LXXXI.

- Q**uisquis es, auctoreim vitæ super æthera lœtus
Effer, & Isacidum carmina pange Deo :
2 Sidera vox feriat, jungantur nablia voci ;
Et fidibus teneræ pleætra canora lyræ :
3 Clange tubâ, dum luna filet contermina soli ;
Festus erat sanctis patribus ille dies :
4 Hanc tulit Isacidis legem Deus ipse Sionis ;
Nec populo lux hâc sanctior ulla fuit :
5 Illa dies indicta fuit, cum sancta propago
Liquisset Pharii barbara regna soli.
6 Huic ego succurri Nili, Deus inquit, ad undas ;
Fasce levans humeros, fictilibusque manus :
7 Obscura de nube tonans, ego rebus in arctis
Respondi votis, auxiliumque tuli :
Hujus at ingenium populi, moresque probavi ;
Cùm Meribæ querulis ora rigavit aquis.
8 Quisquis es Isacidum, memori mea dicta reconde
Peçtore; jurato nec mihi deme fidem :
9 Si mihi das aurem, me præter vana Deorum
Nulla tibi finges numina, nulla coles :
10 Te Pelusiaci duxi de carceris umbrâ,
Compede detraçto ; plus pete, plura dabo.
11 Hæc ego : sed pelagi soboles mea surdior undis,
Aversâ monitus respuit aure meos :
12 Ergò libidinibus jussi dare frena, suoque
Quemque rapi genio consilioque regi :
13 O utinam nostris auscultans vocibus, Hebrei,
Me duce, posteritas instituisset iter !
14 Obvius ivissim cuneis hostilibus, ipsos
Et mea jussissem vincula ferre duces :
15 Hostibus illa meis, omnis secura ruinæ,
Calcasset domino colla superba pede :
16 Terra ferax illi messes fudisset opimas ;
Dulcibus undâssent aspera faxa favis.

P S A L. LXXXII.

Cum pater æthereus folio consideret alto;
 Purpureos inter, sceptrigerosque choros:
 2 Vesta cohors, inquit, quò leges proteret usque?
 Et pendet trutinā fasque nefasque pari?
 3,4 Legibus armentur tenues & patribus orbi;
 Nec premat imbellis tintæ crux manus.
 5 Sic ait: ast illis cæcā caligine pectus
 Cingitur, & lucem mens malè fana fugit:
 Hos ultrix scelerum luxato cardine tellus
 Obriuet, in priscum sponte relapsa chaos.
 6 Hos ego, quos sceptris decoravi, voce benigna
 Sæpe Deos dixi, progeniemque Dei:
 7 Regia sed rastris æquabit sceptræ, tyrannis
 Et vos cum reliquis mors violenta metet.
 8 Tu, Deus! exsurgens telluri jura ministra:
 Quos habet hæc populos tu, pater alme! regis.

P S A L. LXXXIII.

Ribus in adversis vocem ne supprime; rebus
 In deploratis, ne, Deus! usque file:
 2 Gens inimica tibi, furiis immanibus acta,
 En fremit! & cristics cominus astra ferit.
 3 En coit! utque pios solâ caligine tutos
 Opprimat, infidias subdola mille parat.
 4 Quin, ait, eruimus recutitæ germina gentis;
 Ne qua Jacobæos natio jactet avos.
 5 Te Dominum contra conspirant nequiter omnes,
 Et feriunt tacito fœdera sœva dolo:
 6 Cum Nabathæorum populis conjurat Idume;
 Cumque Moabæa gens Agarena coit:
 7 Gabala se Tyriis jungit, crudelis & Ammon;
 Cumque Palestinis fert Amalecus opem:
 Advolat Assyriæ populus, Lothique nepotes
 Impiger auxilio consilioque juvat.
 Hos, Deus! extirpa; pereant, Cissontis ad undas
 Ut cecidit telis gens Madiana tuis;
 Utque ruit subito transfixus Sisera ferro;
 Quod tibi perniciem, sœve Jabine, tulit;

- 10 More fimi campos texere cadavera ; cladis
Hujus & Endoræ conscientia terra fuit.
- 11 Ut Zebus, & Zebeas, & Zalmana junctus Orebo ;
Sic pereant, populus quos habet iste duces :
- 12 Ad sacra, dixerunt, properemus limina templi ;
Limina vietrici mox subigenda manu.
- 13 Hos age, rerum opifex ! & versa vindice dextrâ ;
Moræ leyis paleæ, præcipitiisque rotæ :
- 14 Ut vaga piniferas yaſtant incendia filyas ;
Ut furit in summis stridula flamma jugis :
- 15 Sic tu sacrilegum populum crepitante procellâ,
Et fera fulmineo turbine castra quate :
- 16 Inquiet ora pudor, mens dum stupefacta malorum
Mole, tuam tandem poscere discat opem :
- 17 Turpibus opprobriis & fluentibus obrue yaſtis ;
Et pereant, mersos nec levet ullâ dies :
- 18 Ultor ades, qui jura regis ; sic maximus orbis
Te Dominum, solum te sciet esse Deum.

P S A L. LXXXIV.

- O** Quibus illiciis, belli, Deus ! inclite præses !
O quibus imperiis me tua templa trahunt !
- 2 Cor micat, exsultant fibræ, vox infremit, illis
Dum siipul & facro numinis ore fruar.
- 3 Ponè tuas habitat, belli, Deus ! arbiter, aras
Pasler, & hîc cunæ pascit hirundo suas.
- 4 O felix nimium tua qui colit atria ! laudes
Ille tuas jugi voce sub astra feret.
- 5 Audiet & felix te quisquis fidi, & ille
Qui comes est populo, dum tua templa petit :
- 6 Quâ feret hic gressum, fontes dabit arida vallis ;
Inque cavas fossas depluet aginen aquæ :
- 7 Instaurabit iter yires, & numinis ora
Visurus, Solymæ figet in æde pedem.
- 8 Tu qui bella regis, Solymam qui protegis armis,
Cœli opifex ! famuli fac rata vota, precor.
- 9 Adspice nos placidus, clypei quoq; protegis umbrâ ;
Et siipul in Christum lumina fige tuum.
- 10 Quâm domus, alme parens, tua me delectat ! in' illa est
Mille mihi sæclis gratior una dies :

Aurea

P S A L. LXXXV.

77

- Aurea purpurei sibi servent atria Reges ;
Hic potius custos liminis esse velim.
11 Te fas est clypeum, te fas est dicere solem ;
Tu decus & vitæ præmia certa dabis :
Candida cui mens est, & purum crimine pectus ;
Hunc honor, ingentes hunc comitantur opes :
12 O pater armipotens ! te quisquis nititur uno,
Hic mihi felices inter habendus erit.

P S A L. LXXXV.

- TU, Deus ! Isacidum ditasti messibus arva ;
Te duce, Niliaci liquimus antra soli :
2 Agminis electi tua quondam gratia nævos
Texit, & æquoreis crima mersit aquis.
3 Quâ prius ardebas, tandem deferbuit ira ;
Et minus antiquæ jam feritatis habet :
4 Da reduces tua castra sequi ; custosque fidelis !
Quod supereft iræ perpetæ nocte preme.
5 Nullane conceptam restinguunt sæcula bilem ?
Nullane fulminei meta furoris erit ?
6 Nec solitas unquam vires, vitamque reduces ?
Gestiat ut vultu mens animata tuo.
7 Adfer opem, patriique jubar diffunde favoris ;
Pax, Deus ! niveâ te comitante veni.
8 Desuper exspecto vocem ; si turpia vitant,
Mentibus illa piis nuntia pacis erit.
9 Vicinam promittet opem metuentibns iras
Numinis, & Solymæ clara tropæa jugis.
10 Ibit in amplexus alacris clementia veri ;
Oscula justitiæ pax quoque blanda dabit :
11 Altius è terris verum caput efferet ; æquum
Exseret os cœlo, despicietque solum :
12 Pandet & astriferi rerum pater horrea cœli ;
Et sata cum multo fœnore reddet ager :
13 Prævia cœlicolum Regi pax aurea passim
Ibit, & optatas pandet ubique vias.

P S A L.

P S A L. LXXXVI.

- T**Ende meis aurem, cœli Rex optime! votis;
Advolvor genibus pauper inopsque tuis.
- 2 Protege nunc vitam famuli non digna ferentis;
A te, quam posco, spes mihi pendet opis.
- 3 Fer, Deus! auxilium, semperque salutifer adsis;
Te Dominum supplex nocte dieque voco.
- 4 Tu famulum recrea, dum cingunt undique syrtes;
Spes mea te solum, quem tueatur, habet.
- 5 Supplicis, abjectâ quâ mens excanduit irâ,
Te miseret; bonitas & tua fine caret.
- 6 Te precor, exaudi gemitus & vota precantis;
Ne pereat pelagi spes mea mersa vadis.
- 7 Cùm premar adversis, te poscam supplice voto;
Aure, Deus! facili tu mea verba leges.
- 8 Par tibi nemo deûm est; nec sunt miracula, divi
Quæ reliqui jactant, æquiparanda tuis:
- 9 Te, Deus! auctorem rerum canet ultimus orbis;
Seque sui sternet principis ante pedes.
- 10 Majestas immensa tibi est; miracula captum
Exsuperant: solus tu, Deus! astra regis.
- 11 Tu mihi pande viam, tu gressus dirige, firma
Pectus; ut intrepidus, te duce, recta sequar:
- 12 Sic ego te toto celebrabo pectore; carmen
Et mihi perpetuum tu, Deus! unus eris.
- 13 Fine carens bonitas tua me defendit; opaco
Me tuus è lethi carcere traxit amor.
- 14 Ah! quoties in me vesano turgida fastu,
Contemtrixque tui gens violenta ruit?
- 15 Sed tibi, cœticolûm rector! mens segnis ad iram;
Et memor est pacti, pollicitique tenax.
- 16 Respice me famulum; letho, Deus! eripe vernam;
Neve ruam, vires jugiter adde novas.
- 17 Hostis in opprobrium, veteris da pignus amoris;
Et patrocinii lucida signa tui.

P S A L. LXXXVII, LXXXVIII. 79

P S A L. LXXXVII.

- E**cce Sionæas insertas nubibus arces !
Et Solymæ sacræ mœnia nixa jugis !
2 Urbibus hanc præfert quot habet stirps inclita Judæa ;
Hanc in deliciis conditor orbis habet.
3 Fama tuos titulos totum diffundit in orbem,
Urbs sacra ! divinâ quæ fabricata manu es.
4 Civibus addentur Solymæ Babylonis alumni ;
Confluet huc populus, barbara Memphi, tuus :
Juncta Palestinæ Tyrus huc concedet, & ipsi
Ætniopes ; sacri pars aliquanta gregis :
5 Nobilis hic Solymæ civis dicetur, & ille ;
Hanc Deus imperio muniet ipse suo.
6 Et populum quoties supera censembit ab aula,
Dicet, Hic est urbis civis & ille meæ.
7 Efferet hanc linguis populus, fidibusque canoris ;
Et mea victurum vox canet alta melos.

P S A L. LXXXVIII.

- F**ons opis & vitæ ! supplex tibi nuncupo vota ;
Pallida seu nox est, seu nitet orta dies.
2 Jugibus inclina facilem clamoribus aurem ;
Nec famuli tetricâ despice fronte preces.
3 Cladibus indignis, & fluctibus undique cingor ;
Jamque meas pulsat mors inopina fores.
4 Manibus adscribor gelidis, & inanibus umbris ;
Pristinus & liquit flaccida membra vigor :
5 Sic jacet exsanguis tumuli sub fornice ; cuspis
Quem fera legitimum messuit ante diem :
Hunc, ubi concessit fatis, de pectore deles
Protinus, extincti cura nec ulla subit.
6 Ah ! miser inferni speluncâ condor in imâ ;
Et tenebras inter vita trahenda mihi est.
7 Fluctibus innumeris miserum caput obruis, ira
Dum nimis indulges libera frena tuæ.
8 Me fugiunt socii, me detestantur amici ;
Squallida dum duri carceris antra colo.
9 Tristibus ora madent lacrimæ, ad sidera palmas
Dum levo, te Dominum dum sine fine voco.

10 Tune

- 10 Tune tuas famuli promes in funere vires ?
An post exsequias te canet umbra redux ?
- 11 An fidei tumulus putris, & sine nomine corpus ?
An cinis extinctus pignus amoris erit ?
- 12 Justitiamne tuaū celerabunt carmine manes ?
Fortia vel tenebrae facta sub astra ferent ?
- 13 Te tamen oravi supplex, semperque vocabo ;
Orta dies croceis dum fugat astra rotis.
- 14 Ah ! Deus, ah ! animam mediis cur linquis in undis ?
Cur tua jactatæ subtrahis ora rati ?
- 15 Me mala, me teneris mors circumsepsit ab annis ;
Et tua me trepidi perculit ira metu.
- 16, 17 Obrutus his perii ; dejectus ab æthere nimbus
Intempestivis sic fata mergit aquis.
- 18 Quos mihi junxit amor socii fugere ; tribules
Et simul in tenebris delituere mei.

P S A L. LXXXIX.

- T**É Dominum, pater alme ! canam fidumq; bonumq;
Audiet & numeros ultima terra meos :
- 2 Certus amor, dixi, tuus est, bonitasque perennis ;
Et fidei cœli regia testis adest.
- 3 Cum tibi dilecto pepigisti Davide fœdus ;
Summaque jurati fœderis ista fuit :
- 4 Progenies, soliumque tuum durabit ; in orbe
Searita dum lunæ, dum via solis erit.
- 5 Sancte parens ! tua facta polus, tua fœdera tellus
Efferet ; & populi, quos tuus urit amor.
- 6 Par tibi quid superum sublimia teœta ? secundum
Quem tibi purpureo de grege terra dabit ?
- 7 Grex facer attonitus te spectat, & agmina cœli
Poplite curvato te venerantur herum.
- 8 Arbitr̄ armorum ! quis te vel viribus æquat ?
Fœdera vel servat candidiore fide ?
- 9 Te penes imperium est pelagi ; tua jussa capessens
Sponte procellosi sternitur unda maris.
- 10 Fossa tuis cecidit pubes Mareotica telis ;
Tergaque nudavit gens inimica fugæ.
- 11 Te Dominum tellus, auctorem suspicit æther ;
Et quidquid tellus, quidquid & æther habet :

- 12 Vox tua sublimi Boream deduxit ab arcto ;
 Et pluvios humili misit ab axe Notos :
 Gestit ovans Hermon, te gestit principe Tabor ;
 Hic Zephyris, Euro proximus ille levi :
 13 Est tua per cunctas diffusa potentia terras ;
 Cunctaque pollenti robore dextra regit.
 14 Sunt comites jus fasque tui ; folioque perenni,
 Hinc sine labe fides adstat & inde salus.
 15 O felix tua quem delectat buccina ! vultus
 Ille tui fretus lumine carpet iter.
 16 Nocte dieque tuas solenni carmine laudes
 Dicet ovans, & te vindice surget humo.
 17 Tu decus æternum, tu vires sufficis unus ;
 Et tuus è cæno tollit in astra favor :
 18 Tu, pater Isacidum ! nos tutelaribus armis
 Cingis, & invicti munia Regis obis.
 19 Sedibus è superis afflatus numine vates,
 Quem tibi sacrâsti, talia dicta dedit :
 Donavi Solymis præstanti corpore Regem,
 Quem meus è populo segregé legit amor :
 20 Jesuadæ famulo, succo cui dulcis olivæ
 Tempora perfudi, sceptræ ferenda dedi :
 21, 22 Huic ego sufficiam vires, dextrâque tuebor ;
 Sive parent hostes spicula, sive dolos :
 23 Quæ premet hunc odiis coram ruet hostica pubes,
 Ultricesque mihi sentiet esse manus :
 24 Huic mea sed bonitas & amor, non immemor iei
 Fœderis, imperii freна regenda dabit :
 25 Illius Euphrates olim vietricibus armis,
 Totaquæ Sidonii serviet unda maris :
 26 Fœderis ille memor sacri, patremque Deumque,
 Omnis & auctorem me celebrabit opis :
 27 Illum ego primitias sobolis, Regemque vocabo,
 Sceptrigerique ducem præsidiumque chori :
 28 Quod pepigi, nullo claudetur limite fœdus ;
 Nullaque proinissi meta favoris erit :
 29 Sera nec illustres extinguent fecla nepotes ;
 Sceptraque durabunt, dum vehet astra polus.
 30, 31 Sed si fortè meas soboles detrectat habenas
 Degener, & renuit fœdera sancta sequi :
 2 Protinus ulciscar : meritas dabit improba pœnas :
 Progenies plagas sentiet ista meas :

- 33 Hunc tamen æternūm solitā bonitate tuebor ;
Perpetis & fidei pignora certa dabo :
- 34 Absit ! ut antiqui diſtrumpam vincula paſti ;
Et rapiant voces ventus & unda meas :
- 35 Ipſe meum jurans numen, cum Davide ſanxi
Fœdera, non dubiam quæ meruēre fidem :
- 36 Æquævum ſoli ſolum reget inclita proles ;
Sceptra nec excutiet, quæ geret, ulla dies :
- 37 Aſtra poli teſtor, citius ſol aureus orbem
Linquet, & exſtincto lumine luna ruet.
- 38 Tu tamen hunc orbis faſtidis rector & horres,
Bile calens ; Regis nec tibi cura tui eſt :
- 39 Fœdera tu violans ſacrum diadema profanas ;
Calcat & hæc tunido gens ſcelerata pede :
- 40, 41 Oppida tu muris nudas, & ſubruis arces ;
Prædaque nunc hostis ludibriūmque ſui eſt :
- 42 Hostibus interea tu munis robore dextras ;
Cordaque, lætitia luxuriante, reples.
- 43 Rex tuus, ah ! trepidus totis exceedere caſtris
Cogitur, & turpi vertere terga fugæ :
- 44 Jamque ſacræ pedibus calcatur gloria frontis ;
Et jacet obſcæno mersa corona luto :
- 45 Carpitur ante diem demefſo flore juventa ;
Turpat & auguſti principis ora pudor.
- 46 Quò, Deus ! uſque tuos abſcondent nubila vultus ?
Perpes an accensi flamma furoris erit ?
- 47 Ah ſubeat quām fluxa mihi ſit vita, breviſque !
Cur genus Adamidūm fabrica vana ſumus !
- 48 Quem non falce metit fera mors ? Quis mole ſepulcri
Obrutus, inferno victor ab orbe redit ?
- 49 Quò ſe priſcus amor, quò ſe clementia vertit
Pristina, cumque tuo Davide paſta fides ?
- 50 Adſpice quæ patimur procerum ludibria paſſim,
Probraque quæ tacito peſtore clauſa fero :
- 51 Asperat in Christum ſtolidas gens impia linguaſ,
Illiſ & lentas exprobraſt uſque moras.
- 52 Ah precor ! alme parens, tuus ut ſuper ætheris axes
Emicet, & demto fine perennet honos.

P S A L. XC.

- N**Os, Deus ! à primis tua textit dextera seclis ;
 Hæc errabundis struxit ubique lares.
 2 Tu constans, stabilisque manes ; convallibus imis,
 Montibus & summis, sideribusque prior :
 3 Sed mortale genus diffingis vindice dextrâ ;
 Inque leves cineres durus abire jubes.
 4 Sunt tibi secla decem, ceu lux hesterna vel hora ;
 Quæ vigili, freno non remorante, fugit :
 5, 6 Instar aquæ fluimus ; tacitæ sic noctis imago,
 Sic flos manè virens, sole cadente, perit.
 7, 8 Nos, Deus ! exscindis, meritas dum surgis in iras ;
 Nudaque sunt oculis criminâ tecta tuis.
 9 Dum tua mille modis nos vexat dextera ; præpes
 Vita volat, ceu vox, quam rapit aura levis :
 10 Quâ fruimur lustris bis septem clauditur ætas ;
 Contingunt vegeto lustra bis octo seni :
 Tristius at nihil est aut ærumnosius illis ;
 Ah ! ferimur rapidis æmula turba Notis.
 11 Quis, pater alme ! tuæ vires sat perspicit iræ ?
 Par majestati, prð dolor ! illa tuæ est.
 12 Metiri da posse dies, momentaque vitæ
 Futilis ; & veri pectora luce reple.
 13 Tolle moras, facilisque veni, famulosque sagittis
 Tempore venturo figere parce tuis.
 14 Ociùs adfer opem, mens ut, dum vescimur aurâ,
 Gestiat aucta tuis & saturata bonis.
 15 Tempora temporibus compensa tristia lætis ;
 Noctis & abstergens nubila, redde diem.
 16 Da famulis, sobolique, Deum te nosse potentem ;
 Et tuus his posthac sit manifestus amor.
 17 Nos, pater ! illustra radiis, quibus ipse coruscas ;
 Et tuus æternum facta secundet amor.

P S A L. XCI.

- N**Uminis excelsi cui sunt sacraria sedes,
 Illius hunc, hostis cum premit, umbra teget,
 2 Auctor opis certe Deus est ; hunc rebus in arctis
 Agnoscam vitæ spem columenque meæ :

- 3 Ille dabit, tacitis ne te gens impia technis
 Implicitet, aut pestis tabida falce metat :
 4 Illius imbellem te proteget ala ; fidesque
 Pacta semel, clypei triplicis instar erit :
 5,6 Te neque terrebunt tenebræ, nec tela diurna ;
 Nec fera quæ sœvit nocte dieque lues :
 7 Mille licet dextram cingant, totidemque sinistram
 Funera, pernicies nulla timenda tibi est.
 8,9 Te coram gens prava ruet, quia suspicis illum,
 Qui spes est vitæ præsidiumque meæ :
 10 Sed tua te pietas tutum præstabit ; ab hoste
 Nec tibi vis ulla est, nec metuenda lues :
 11 Te Deus aligeris cœli stipabit alumnis ;
 Hos tibi fiderea mittet ab arce duces :
 12 Te manibus per tespua feret chorus ille ; nec hirtis
 Illides scopolis, hoc comitante, pedes :
 13 Et draco calcandum tibi se præbebit & aspis,
 Indomitusque leo, seminiumque leæ.
 14 Hunc ego defendam, Deus inquit, fortibus armis ;
 Et quia me sequitur, scepta ferenda dabo :
 15 Hic me poscit opem, sors cum premit aspera ; vanus
 Nec mihi quas fundit sentiet esse preces :
 Hostibus eruptus mediis tolletur in altum ;
 Et duraturo cinget honore comas :
 16 Aurea felicis producam staminæ vitæ ;
 Et famulo pandam molle salutis iter.

P S A L. XCII.

- E St mihi jucundum tibi, rerum maxime ! grates
 Solvore, per laudes & juvat ire tuas :
 2 Quam bonus & confitans sis, seu sol explicat ora,
 Seu jubar abscondit, dicere dulce mihi est :
 3 Dulce mihi est denis modulari carmina nervis,
 Jungere & argutæ nablia blanda lyræ :
 4 Gaudia concepi, tua quondam facta revolvens ;
 Hinc quoque lætitiae surget origo meæ.
 5 O vis quanta tuæ est, o quanta potentia dextræ !
 Consilium nubes quam tenebrosa tegit !
 6 Brutus ad hæc populus caligat ; mentis & exsors
 Hæc spectans, oculos nycticoracis habet :

7 Hunc

- 7 Hunc modò, qui læti vernabat graminis instar,
Demetet immitti mors properata manu :
- 8 Tu tamen æternum duras, æisque fugacis
Despicis aligeras instabilesque rotas.
- 9 Impius, & quisquis tua ridet jussa, peribit ;
Cedet & iratis præda ferenda Notis :
- 10 At tua me bonitas dulci perfundet olivo ;
Vinciet & certo multicolore comas :
- 11 His oculis cernam, quas gens luet hostica, pœnas
Imbuet his aures nuntia fama meas.
- 12 Gens pia florebit, viætricibus æmula palmis ;
Utque cedrus, Libani quæ juga fronde tegit :
- 13 Altius in Domini radices quisquis agello
Fixerit, undantes tollet in astra comas :
- 14 Crescit, & effætæ ridebit damna senectæ ;
Pomaque proventu luxuriante feret :
- 15 Sic mihi dicetur juris Deus auctor & æqui ;
Et columnen, vitæ turris & una meæ.

P S A L. XCIII.

- R Egnat ubique Deus ; cui majestate verenda
Frons nitet, invicto robore dextra viget :
Illiū imperio stabit secura ruinæ
Terra, vagas cœlum volvet & usque faces.
- 2 Quo sedet hic, solium nescit primordia secli ;
Nullaque fidere Regis origo fuit.
- 3 Flumina quantumvis conspirent murmure vasto,
Et tumidum fluctus tollat in astra fretum :
- 4 Ille tamen fluviis, pelagoque potentior ipso,
Mulcet, & indomitas numine frenat aquas.
- 5 Illius æternum durant oracula ; sacræ
Et Solymæ pietas hospita semper erit.

P S A L. XCIV,

- M Agne parens ! dextrâ qui vindice concutis arma,
Deque reis pœnas exigis, ulti ades :
Legibus incinctum, judex ! confunde tribunal ;
Et quod promeruit turba protarya luat.
Quò premet usque pios furor hosticus ? Obice nullo
More triumphantis, quò scelus usque ruet ?

- 4 Impius an perget dura, & metuenda minari ;
 Et quod patravit, ferre sub astra nefas ?
- 5 Ah ! tibi dilectum populum deglubit, & armis
 Opprimit heredes gens scelerata tuos :
- 6 Prō pudor ! & viduæ jugulantur & advena ferro,
 Per scelus, & proles orba parente cadit :
- 7 Nec videt, hæc, ajunt, nec curat conditor orbis ;
 Quem sibi Judæus legit apella Deum.
- 8 Bruta cohors, pravique tenax & perfida, tandem
 Stultitiae metam pone modumque tuæ.
- 9 An surdum reputas, aurem qui struxit ? An illum
 Lumina qui finxit, cernere posse negas ?
- 10 Parcet an ille suis, qui gentes plecit ? An omnes
 Qui docet, ipse velut tyro docendus erit ?
- 11 Rerum opifex renes scrutatur, & abdita mentis ;
 Vanus & nihil his, futiliusque videt.
- 12 O ter felicem ! rerum quem corripit auctor ;
 Quemque docet leges, & sua iussa sequi :
- 13 Ille procul curis traducet mollia vitæ
 Tempora, dum præcepit turba profana ruit :
- 14 Nam Deus heredes quos scripsit proteget alis ;
 Nec sua dilecta subtrahet ora gregi :
- 15 Hic aderit vindex, armatus legibus æquis ;
 Et leget has vitæ sancta propago duces.
- 16 Quis mihi mittet ope, cum cingor & impetor armis
 Hostibus imposito quis pede colla premet ?
- 17 Me nisi juvisses, rerum pater optime ! pridem
 Texissent cineres muta sepulcra meos :
- 18 Te, Deus ! oravi gressu titubante vacillans ;
 Nec mora, cœlesti pes mihi fultus ope est :
- 19 Me mihi restituis, curis cum mille fatigor,
 Et recreas radiis pectora mœsta tuis.
- 20 Judicis an socius dicēris, nequiter effrons
 Qui sua, nescio quâ, crimina lege tegit ?
- 21 En coit, inque pius stringit gens impia ferrum !
 Omnis & innocuo sanguine dextra rubet !
- 22 At mihi præsidium Deus est, portusque salutis ;
 Quâque vehor fragilem sustinet ille ratem :
- 23 Hic scelerum vindex poscet pro crimine poenas ;
 Turpis & artifici fraus nocitura suo est.

P S A L. XCV.

Eia agendum, gens sancta Deum, quo nitimur omnes,
 Cantet; Iō geminans, & pede pulset humum:
 Quas decet hoc coram grates persolvat, & orbis
 Rectorem numeris tollat in astra novis.
 Illius excellit majestas, viribus ille
 Quotquot habent gentes vincit honore Deos:
 Ille manu forti terram sufflaminat; imis
 Vallibus, & summis imperat ille jugis:
 Finxit & oceanum, vitreis & præsidet undis,
 Et terram è mediis surgere jussit aquis:
 Ergò Deum flexo veneremur poplite, & omnis
 Cura sit æthereo solvere vota patri:
 Ille Deus noster, nos grex sumus illius; ultrò
 Si modò fert animus, quæ jubet ille, sequi.
 Absit! ait, vobis durescant pectora callo;
 Ut patribus, vetitæ quos fitis ussit aquæ:
 Hæc mihi gens Arabum bilem succendit in oris;
 Tentavit vires nec semel illa meas:
 Illius hîc quamvis lassatus murmure, signa
 Roboris invicti non dubitata dedi.
 Turba proterva meo lustris bis quatuor olim
 Obstigit imperio, mille molesta modis:
 Futilis est illi mens & temeraria, dixi;
 Stulta nec observat quas ego monstro vias:
 Ergò meum sanctè juravi numen, & irâ
 Non semel accensus, talia dicta dedi:
 Gens odiosa mihi nec sacræ tecta Sionis,
 Nec cernet famulis otia pacta meis.

P S A L. XCVI.

Dicitre rectori superum nova carmina, laudes
 Perque ter illustres ultimus orbis eat:
 Vindicis ætherei nomen tollatur in astra;
 Inque dies jugi carmine crescat honos:
 Ferte per extremas Domini miracula terras;
 Hunc unum geminus prædicet orbis apex:
 Illius est ingens & formidabile numen;
 Par nihil huic tellus, par nihil æther habet.

5 Ludicra

- 5 Ludicra sunt reliquæ quæ jaētant numina gentes ;
Finxit at hic cœlum, fidereasque faces :
- 6 Robur & auratis hunc cingit adorea pennis ;
Quæque colit roseā limina luce nitent :
- 7 Illius ignotæ gentes agnoscite vires ;
Et quām sit reliquis altior ille deis :
- 8 Et date quos meruit titulos, manibusque supinis
Debita sacratis figite dona tholis.
- 9 Gens pia fiderei veneretur limina templi ;
Omnis & hoc coram judice terra tremat :
- 10 Gentibus hunc reliquis auctorem dicite ; cœli,
Et maris & vasti sceptræ tenere soli :
Hunc orbem narrate manu fulcire potenti ;
Quæque dat hic omni jura carere dolo.
- 11 Gestiat exsultans tellus, & lucidus æther ;
Et mare, cœruleum quidquid & æquor habet :
- 12 Vernet ager Zephyris, & messibus halet odoris ;
Rideat & teneris arbor amiēta comis :
- 13 Rector adeſt cœli, populos ut judicet ; illi
Et latus hinc æquum stipat & inde fides.

P S A L. XCVII.

- S**Ceptra gerit Dominus; ter Iō dic ultima tellus;
Omnis & æquoreis insula septa vadis.
- 2 Cingitur hic nebulis, & opacâ conditur umbrâ ;
Et comes it sceptris fas, stabilisque fides :
- 3 Antè ruunt volucres elisi nubibus ignes ;
Ultriccsque vorant hostica castra faces :
- 4 Fulgura præstringunt oculos, cœlumque remugit ;
Et gelido tellus intremitt icta metu :
- 5 Montibus in summis solvuntur marmoræ ; cœræ
More novæ coram numine terra fluit :
- 6 Justitiam superi testantur sidera Regis ;
Et majestatis conscia terra sacræ est.
- 7 Qui colit, & jaētat quæ finxit numina, vultus
Huic, precor, inficiat dedecoreque pudor :
Quidquid in orbe deūm cudit malè credulus error,
Hunc colat, Isacidas cui dare tura vides.
- 8 Gestit alma Sion, & Judæ sancta propago ;
Vidit ut ultrices illius esse manus.

- 9 Illius imperium cœli supereminet axes ;
Et reliquos inter præsidet ille deos :
10 Ergò Dei quem tangit amor, fuge criminis; vindicta
Hostibus è mediis eripit ille pios :
11 Ille suos recreat cœlesti lumine; justis
Ille dat optatos, & sine nocte, dies.
12 Vos quibus æqua placent, læti persolvite grates ;
Et subeat, Domino sanctius esse nihil.

P S A L. XCVIII.

- C Armine tolle novo Dominum ; miracula pande,
Partaque cœleffi mille tropæa matu :
2 Hujus opem sensere pii ; gens hostica poenas
Cæsa luit, justum vidit & esse Deum.
3 Ille memor paeti Solymæ servavit alumnos ;
Testis & his locuples ultima terra fuit :
4 Ergò Dei laudes in cœlum, carmine festo,
Tollat ovans gemini terra sub axe poli :
5,6 Vox canat, & voci socientur plectra canoræ ;
Et lituos sacræ junge tubasque lyræ :
7 Äquor, & æquoreæ testentur gaudia turmæ ;
Terraque, telluris quidquid & orbis habet :
8 Unda loquax feriat jucundo murmure ripas ;
Dentur & è summis sibila læta jugis :
9 Stat Deus ante fores, cives ut censeat orbis ;
Nunc quæ promeruit præmia quisque feret.

P S A L. XCIX.

- R Egnat, & aligeros cœli Deus inter alumnos
Emicat ; æthereo sub péde terra treine.
2 Illius est Solymæ majestas nota, potestas
Eminet, & reliquis præripit omne decus :
3 Ergò Dei celebra plenum formidine numen ;
Quo majus, quo nil sanctius orbis habet.
4 Temperat huic vires jus & fas ; legibus æquis
Hic regit Isacidas, præsidioque tegit :
5 Quisquis es, hunc effer ; da sacrîs debita plantis
Oscula ; sanctus hic est, & pietatis amans.
6 Blasus ab hoc Moses, & Aron, & filius Hannæ,
Dum responsa petunt, audiit ille preces :

- 7 Nubis & è pila leges indixit, & illis
Cura fuit Domini jussa verenda sequi :
8 Annuit hic votis, & texit crimina ; vindex
Sæpe tamen scelerum numinis ira fuit :
9 E sacris hunc ergò jugis ad sidera tolle ;
Scilicet est sanctus qui colit illa Deus.

P S A L. C.

- V**Oce Deum celebra solenni ; quisquis Eoo,
Quisquis & Hesperio figis in orbe larem :
2 Illius imperium fer lætus, & impiger hymnos
Ede novos ; quoties limina sancta teris .
3 Hunc agnosce Deum, cui debes luminis auras ;
Auctor enim nemo vel faber ipse sui est :
Hic Deus est nobis, populus nos illius ; instar
Et gregis, ætherea quem regit ille manu.
4 Laudibus hunc effer, meritas & concipe grates ;
Ad sacra cùm templi limina vertis iter :
5 Illius est ingens bonitas, & limitis expers ;
Sancta que rescindet fœdera nulla dies.

P S A L. CI.

- T**E, Deus alme ! canam ; cujus manus altera ^{fulgos}
Protegit, in fontes altera tela vibrat.
2 Te sequar, & prudens incedam tramite recto ;
Ecqua tuo tandem lux dabit ore frui ?
Pectore sincero posthac tua jussa facesiam ;
Quosque colam cernes labe vacare lares.
3 Lumina deflectam, ne specent turpia ; nullum
Et mihi non odio crimen & error erit :
4 Et scelus, & scelerum socios procul esse jubeo ;
Meque sinistrorum nulla libido trahet :
5 Et socii ficto qui lædet crimine famam,
Hunc dabit infami dextera nostra neci :
Nec mihi vel socius, vel pars censembitur aulæ,
Transversum populi quem rapit aura levis.
6 Hunc inter famulos, inter numerabo sodales,
Cui mens est pravi nescia, pura manus :
7 Nec mendax conviva mihi ; nec verba popello
Qui dat, & os vulgo sublinit, hospes erit :

8 Ibit in exsilio, brevis eit mora, talia quisquis
Suscepit, huic sacra ne sit in urbe locus.

P S A L. CII.

A Theris excelsi rector ! me desuper audi ;
Dum gemitus, clamor dum meus astra ferit :
2 Rebus in accisis vultum ne subtrahe ; promtâ
Sed trahe, prostratus dum queror, aure preces.
3 Vita mihi fumo similis vanescit in auras ;
Tristis & in cineres dissipat ossa dolor :
4 Debole cor languet, ceu flos succisus aratro ;
Nec desiderio tangor, ut antè, dapis :
5 Dum fine fine gemo, macies deformat ; & exstant
Ossa, per exsanguem dinumeranda cutem :
6 Haud aliter mœstis implet loca sola querelis
Ibis, & infausto carmine noctis avis :
7 Sic vigil, heu ! dulci viduatus compare passer
Mœret, & ex alto tristia fata vocat :
8 Mille vides circùm strictas in crimina linguas ;
Et conjuratas in mea damna manus :
9 Fercula sunt sordes cinerum, farrisque canini
Relliquiæ ; lacrimis pocula mista bibo :
10 Vis iræ secreta tuæ me sustulit olim
Sublimem, lapsu quò graviore ruam.
11 Umbra velut fugiens, vanescit futilis ætas ;
Aret & exsuccum corpus, ut ægra seges :
12 Tu, pater annorum ! stas nullo mobilis ævo ;
Orbaque principio gloria fine caret.
13 Exsurges, Solymæque tuæ miserebere ; venit
Facta dies, votis saepe petita meis :
14 Nempe tuis famulis urbs dele&tabilis illa est ;
Et capimur saxis ruderibusque loci :
15 Sic nomen numenque tuum venerabitur orbis ;
Quisquis & hîc populos sub ditione tenet.
16 Structa Deo celsæ cùm surgent tecta Sionis ;
Ille sacrum sacrâ fundet ab arce jubar :
17 Agminis afflicti questus pater audiet æquus ;
Nec vani gemitus, spes nec inanis erit.
18 Hæc duraturis sunt inscribenda tabellis,
Ut canat ætherei gens nova facta patris :

- 19 Scilicet astrifera terras despexit ab aula,
Laturus miseris conditor orbis opem :
- 20 Captivis siccare genas, & solvere vincla,
Instantemque necem pellere cura fuit :
- 21, 22 Jussit ut hæc Solymæ celebrarent undique regnū,
Dum coēunt superūm tura datura patri.
- 23 Illius imperio medio mihi robur in ævo
Deficit, & clausa est limite vita brevi :
- 24 Spe tamen erectus, Ne, qui sine limite vitæ es,
Ante diem, dixi, lūmina conde mihi.
- 25 Est tellus stabilita tibi; tu surgere cœli
Moenia jussisti, fidereasque domos:
- 26 His modus est ævi, præscriptaque tempora vitæ;
Nec vitæ modus est, meta nec ulla tuæ :
- Lana velut teritur moles & machina mundi ;
Inque dies vultus sumit, ut illa, novos :
- 27 Tu tibi par semper; dentes tu despicias ævi;
Annorumque leves, præcipitesque rotas.
- 28 Hæc servi sobolesque tui, sobolisque nepotes,
Felices tecum gaudia semper agent.

P S A L. CIII.

- M**ENS cane læta Deum; totas simul exsere vites;
Nominis & sancti fer super astra jubar :
- 2 Redde suam meritis laudem, nec falce senectæ
Hanc metat, aut tenebris obruat ulla dies :
- 3 Scilicet & scelerum nævos oblitterat omnes ;
Et medicam morbis applicat ille manum :
- 4 Ille tuos animat cineres, redivivaque lauru
Perpete cœlestis tempora cingit amor :
- 5 Delicis os mille beat, pulsisque senectæ
Exuviiis, aquilæ secula more novat.
- 6 Ne tenues vis ulla premat, dat jura tyrannis ;
His pater æthereus fasque nefasque regit :
- 7 Credidit Amramidæ leges Deus arbiter æqui ;
Abramidum populo facta notanda dedit.
- 8 Sponte Deum nostri miseret; qui segnis ad iram,
Quos sibi delegit, non patlenter amat :
- 9 Nec litem de lite ferit; flammæque fugacis
Æmula, momento deperit ira brevi :

- 10 Non hic fulmineum, quoties delinquimus, ensem
 Accinxit; sceleri pœna nec æqua fuit.
 11 Est bonitas immensa, pios quâ protegit; ima
 Nec magis à cœli vertice distat humus:
 12 Crimina depellit, quantum sol distat ab ortu;
 Cæruleo fessas cùm lavat amne rotas:
 13 Cultores fovet ille suos, & diligit unos;
 Ut tenero prolis flagrat amore parens.
 14 Scit genus Adamidum quâ simus origine nati;
 Et meminit fragili corpora fiæta luto:
 15 Graminis in morem surgens citò carpitur ætas;
 Sic violæ primo purpura vere fugit:
 16 Vere fugit, rapiturque Notis, de stirpe recisa;
 Nec manet indicium, quo fuit orta, loci:
 17 Sed fovet electos superi clementia patris;
 Excubiasque sacro pro grege semper agit:
 Transit & ad seros bonitas divina nepotes;
 Obstrictam patribus servat & usque fidem.
 18 His promissa Dei rata sunt & foedera, leges
 Quos juvat æthereas, imperiumque sequi.
 19 Ætheris in medio solium sibi rector olimpi
 Fixit, & hinc orbem solus ubique regit:
 20 Turma potens, volucrisque! Dei quæ jussa facestis,
 Huic age cœlesti pectine pange melos:
 21 Qui cœli sub Rege meres, exercitus omnis!
 Pange tui laudes, quo decet ore, ducis:
 22 Divinâ cœlata manu, tu machina mundi!
 Tu mea, dum superes, mens cane lœta Deum.

P S A L. CIV.

Dicere fert animus superum nova carmina Regi;
 Quem sacra majestas cingit, & ambit honos:
 Se radiis, ceu veste, tegit; ceu byssina vela,
 Explicat astriferi mœnia vasta poli:
 Inter aquas domus alta trabes expandit eburnas;
 Dantque triumphales nubila summa rotas:
 Terga premens Zephyris, Eurisque jugalibus actus,
 Pervolat Eoas, occiduasque plagas:
 Stant circum aligeri proceres, flammæque ministræ;
 Et certant alacres, quod jubet ille, sequi.

- 5 Pondere nixa suo, medio stat in aëre tellus
Pendula ; nullius præcipitanda manu :
- 6 Illa priùs pelago, ceu velo, tecta latebat ;
Altius & summis montibus æquor erat :
- 7 At simul intonuit tua vox, pater alme ! marisque
Cedere jussit aquam ; jussa, receffit aqua :
- 8 Surgere cœperunt montes, & fidere valles ;
Collibus incinctæ nubiferisque jugis.
- 9 Tu mare sepsisti claustris ; ne, fœdere rupto,
Terra repentinis obrueretur aquis.
- 10 Vallibus in mediis, & rupes inter acutas,
Flumina tu stabili currere lege jubes :
- 11 His pecudes, timidique simul saturantur onagri ;
Quæque colunt silvas, & loca sola feræ :
- 12 Hæc circum glomerantur aves ; nidosque loquaces
Intexunt ramis, arboreisque comis.
- 13 Æthereo tu rore beas juga confita dumis ;
Totaque cœlesti sub pede ridet humus :
- 14 Hæc pecori gramen de vectigalibus arvis ;
Hæc homini vescum sponte ministrat olus :
- 15 Farre novas vires, & vultum pingis olivo ;
Et recreas dulci tristia corda mero.
- 17 Silvarumque potens, Libani sacra culmina cedris
Conseris ; hîc volucrum pendula tecta locas.
- 16 Aptæ fretis abies se tollit in æthera ; pullos
Pascit & hîc colubris nuntia veris avis.
- 18 Incolit imbellis latebrosa cuniculus antra ;
Errat & in summis hirta capella jugis.
- 19 Tu lunæ rapidis metiris tempora bigis ;
Sol jubar Hesperiis, te duce, mergit aquis :
- 20 Tu tenebris condisque diem, noctemque reducis ;
Noctivagisque feras, quò lubet, ire jubes :
- 21 Tum ruit in prædam soboles animosa leonis ;
Et te mugitu supplice poscit opem :
- 22 Ast ubi sol oriens vitreis caput extulit undis,
Turba ferox latebras quærerit, & antra subit :
- 23 Gens hominum interea stratis excita, labori
Instat ; & in noctem continuatur opus.
- 24 O Deus, ampla tuæ quàm sunt miracula dextra !
O quàm solerti singula mente regis !
- 25 Divite tu gazâ terras & messibus imples ;
Nec minus est vasti fertilis unda maris :

- Squamiger hanc peragrat populus, prolesque parentem
 Stipat, & ingentes turba minuta duces :
- 26 Hic, inter circumque rates maris incola pistrix;
 Ludit, & informi mole superstat aquis.
- 27 Quidquid humus, vel pontus alit, te suspicit ; uno
 Te tempestivas poscit & ore dapes :
- 28 Cuncta legunt epulas, tu quas, pater alme ! ministras ;
 Cuncta faginantur, te referante manum :
- 29 Omnia turbantur, tu cum jubar oculis oris ;
 Et fiunt, animam te revocante, cinis :
- 30 Mox ubi vitales inspiras luminis auras,
 Secla renascuntur, jussaque vernal humus.
- 31 Ætheris ergo parens omni cantabitur ævo ;
 Gaudebitque operis nobilitate sui :
- 32 Illius adspectu tellus tremit infima, fumant
 Ardua cœlesti culmina tacta manu.
- 33 Æthere dum vesci datur, & vitalibus auris,
 Hic mihi materies carminis unus erit :
- 34 Grata sit huic opto vox haec, sic gaudia carpam,
 Dum recolam Domini munera tanta mei.
- 35 O pereant scelerum socii de stirpe recisi !
 O premat infandos fœda ruina lares !
 Interea tu læta Dei mens concipe laudes ;
 Quisquis & hunc orbem, quem regit ille, colis.

P S A L. C V.

- FUndite vota Deo, meritas & solvite grates ;
 Gentibus ætherei pandite facta patris :
- 2 Tollite grandisono Domini miracula plectro ;
 Sint argumentum carminis illa novi.
- 3 Vir pius hoc unum jaetet venerabile nomen ;
 Gestiat & Domini quem pius urit amor :
- 4 Hunc colat, hunc poscat victricis pignora dextræ ;
 Optet & illius jugiter ore frui :
- 5 Quæ Deus exhibuit, subeant miracula mentes ;
 Quæque piis olim jura reliquit avis.
- 6 Adloquor Ifacidas, lectum genus ; adloquor Abræ
 Progeniem ; famulus numinis ille fuit :
- 7 Rerum opifex nobis Deus est ; hic præsidet orbi ;
 Justitiæ terris & monumenta dedit :

- 8 Fœderis ille sui memor est ; & verba, fidesque
Pristina, tot seclis inviolata manent.
- 9 Hic Abrahæ, natoque pio, magnoque nepoti,
Non semel obstrinxit tempus in omne fidem :
- 10 Hæc eadem toti juravit fœdera genti
Abramidum, nullo dissoluenda die :
- 11 Quos, ait, hîc habitat Canaz gens impia, fines
Adspice ; divisos hos tibi sorte dabo.
- 12 Nec numero, memini, nec belli robore pollens,
Hospes in hac olim gens sacra vixit humo :
- 13 Nec mora, nec requies, populis, heu ! præda profans
Cessit ; in exsilio nec semel acta fuit :
- 14 Vim tamen, & noxam Deus omnem depulit ; ipsos
Fulmineis Reges terruit ille minis :
- 15 Quem mihi sacravi populum ne tangite, dixit ;
Ne viola vates, turba profana, meos.
- 16 Intulit hic olim miseriſ jejunia terris ;
Aruit & lævo fidere tacta seges :
- 17 Tum gregis electi meminit, famulumque Josephum,
Qui jam venierat, misit in arva Phari :
- 18 Ille diu latuit tenebroſi carceris antro
Clausus, & ardetarunt ferrea vincla pedes :
- 19 Ast ubi missa polo discussit somnia ; vatis
Et patuit pietas, mille probata modis :
- 20 Vincula Rex deinsit, libertatemque priorem
Reddidit ; hunc populi jussit & esse ducem :
- 21 Principis ornatus titulo, præfectus & aulæ,
Memphi, tuas idem rexit & auxit opes :
- 22 Fas erat huic regni proceres compescere vincis ;
Inque Senatorum jura docere choro :
- 23 Mox pater Isacides Pharias descendit in oras ;
Inque peregrinâ substitit hospes humo :
- 24 Illius & sobolem rerum pater auxit, opesque ;
Et novus indigenis advena major erat.
- 25 Tum Pelusiacus mutata mente tyrannus
Æstuat, & populum tollere fraude parat :
- 26 Ergò Deus Mosen lecto cum fratre ministrum
Mittit in invisi barbara regna soli :
- 27 Numinis attonitus vidit miracula Nilus ;
Sensit & ultrici spicula missa manu :
- 28 Illius Heroes alacres dum jussa facessunt ;
Tristibus est tenebris undique septa Pharus :

- 29 Indigenum tepido manarunt sanguine rivi ;
 Squamigerosque putris sustulit unda greges :
 30 Fudit humus turpes, frugum pro munere, ranas ;
 Et torus his Regis teatus, & aula fuit :
 31 Regia pestiferæ foedarunt pocula muscae ;
 Et nusquam vacuus cimice lectus erat :
 32 Ante dabat cœlum pluvias, tum grandinis imber
 Desuper, & crepitans fulmine flamma ruit ;
 33 Ficus & everfis periit cum vitibus uva ;
 Et nemora excussis procubuere comis :
 34, 35 Agmine mox denso vastarunt arva locustæ ;
 Bruchus & herbosos est populatus agros :
 36 Nec mora; primitias sobolis, floremque juventæ,
 Abstulit atroci mors inopina manu.
 37 Aucta Phari spoliis, fines gens sacra nefandos
 Liquit; & imbelli corpore nemo fuit :
 38 Vedit ut hanc abitum moliri terra Canopi,
 Gestiit; excusso quo fuit icta metu :
 39 Nube Deus populum solis defendit ab æstu ;
 Flammaque per tenebras prævia rexit iter.
 40 Mox pater æthereus volucres in castra cupitas
 Misit, & ignotas cœligenasque dapes :
 41 Limpida de silicum manarunt flumina venis ;
 Et dulces Arabum tesqua rigastis aquæ.
 42 Nempe Deus pacti meminit fideique, ministro
 Quæ data Thariadæ, nec violata fuit.
 43 Sic bonus Ifacidas cœlesti vindice lætos,
 Finibus eduxit, maxime Nile, tuis :
 44 Expulit & gentes; & quæ coluere tot annis
 Indigenæ, populo contulit arva suo :
 45 Legis in obsequium sic flexit pectora ; laudes
 Illi altisonis ferte sub astra modis.

P S A L. C VI.

E la agedum, laudate Deum, facilemque bonumque;
 E Illius excluso limite durat amor.
 Facta quis illius numero comprehendere? Laudes
 Quæ queat & titulos æquiparare chelys?
 O felix nimium populus, cui candida mens est,
 Labe vacans pectus, justitiaeque tenax!

N

Re,

- 4 Respice me placido, superum rex inclite ! vultu,
Lenis & optatae sterne salutis iter :
- 5 Da bona, selectae da gaudia carpere gentis ;
Inter & heredes posse nitere tuos.
- 6 Æmula progenies proavum delinquimus ; insons
Nec scelerum mens est, nec sine labe manus :
- 7 Hos latuit Phariis cœli quæ rector in oris
Præsttit ; & toties, hoc duce, parta salus :
Nec semel hunc patres irritavere rebelles ;
Hic ubi purpurei panditur unda maris.
- 8 Sed memor hic pacti populum servavit, & orbi
Roboris immensi pignora certa dedit :
- 9 Æquor ut increpuit, campi maris alveus instar
Aruit, & tutum per vada fecit iter :
- 10 Hæc ope traducens populum, vim depulit hostis ;
Cui furor accendit tristis & ira jecur :
- 11 Gentis at invisa reflui maris unda phalanges
Obruit ; & cladi nemo superstes erat.
- 12 Tum Domino fidens populus, cœlestibus hymnis
Invierti cecinit clara tropæa ducis :
- 13 Mox tamen hæc partæ gens est oblita salutis ;
Abnuit & Domini iussa sacrata sequi :
- 14 Illius, arentes Arabum dum calcat arenas,
Mota libidinibus numinis ira fuit :
- 15 Annuit optatis, missâ dape, rector olympi ;
Sed fuit huic macies perniciosa comes.
- 16 Obsttit hæc Mosi, fratrique, rebellibus ausis ;
Sparxit & in sacros impia probra duces :
- 17 Dathanem tum sorpsit humus reclusa ; peristi
Tu quoque cum sociis, dux Abirame, tuis :
- 18 Flamma vorax reliquos involvit, & impete vallu
Cum dominis ipsos est populata lares.
- 19 Crevit & impietas ; sculpto gens impia tauro
Supplicat ; hirsutos ante voluta pedes :
- 20 Judice pro superum, cœli pro numine, culta est
Fronde saginati turpis imago bovis :
- 21, 22 Mentibus exciderat favor, & miracula tanti
Vindicis, & Phariis unda refusa vadis :
- 23 Ergo soli, cœlique parens, extrema minatus
Corripit ultrici tela tremenda manu :
Hunc nisi flexisset fusâ prece legifer heros,
Stravisset scelerum mors violenta duces.

- 24 Pergit adhuc, & ridet opes gens impia terræ,
 Quam petit, & Domino derogat usque fidem:
 25 Illius imperium detrectans castra tumultu
 Distrahit, & querulâ fidera voce ferit:
 26 Talibus accensus, tandem se conditor orbis
 Ulturum jurat perpetue morte nefas:
 27 Destinat exitio populum, gentesque per omnes
 Spargere cum tota posteritate parat.
 28 Gens tamen hæc amens Beli dare munera templis,
 Inferiasque nigris manibus ausa fuit:
 29 Sic rursum calidâ rerum pater æstuat irâ;
 Obruit & plagis perfida castra novis:
 30 Ultor adest Phineas, armatus vindice ferro;
 Hâc ope cœlestis substîtit ira patris:
 31 Vindicis hunc justi titulus insignet orbis;
 Tollet & in cœlum nescia fama mori.
 32 Et Meribam propter meritas Deus induit iras;
 Sumtaque de populi principe poena fuit:
 33 Turba ducem secum rapuit; dubiumque coëgit
 Vana Deo coram, nec satis apta, loqui.
 34 Sed neque cura fuit gentes delere nefandas;
 Quas Deus è sacrâ pellere jussit humo:
 35 His junxit gens sancta lares; populique profani
 Mox didicit mores ingeniumque sequi:
 36 Numine posthabito peregrinis munera divis
 Obtulit; indignis ludificata modis:
 37 Nec sat id est; furiis agitur sine fine modoque;
 Maestat & inferni pignora cara deis:
 38 Cæde suæ sobolis Cananæas imbuit aras;
 Insontique sacram sanguine tinxit humum:
 39 Sic sibi quos sculpsit, supplex dedit oscula truncis;
 Inventis & se polluit ipsa suis:
 40 Ergò suum contra populum Deus arsit in iras;
 Nec fuit Isacidis gens odiosa magis:
 41 Nec mora; sanguincis hunc inservire tyrannis
 Cogit, & hostili subdere colla jugo:
 42 Oppressæ, fractæque malis, & cladibus haustæ,
 Isacidum quot erant ingemuere tribus.
 43 Sæpe Deus populum defendit, sæpe rebelles
 Traxit in exitium, qui fuit auctor opis:
 44 Aure tamen facili gemitus exceptit; amoris
 Scilicet & prisci fœderis usque memor:

- 45, 46 Ipse suas iras, & pectora molliit hostis ;
 Gens sacra cùm durâ compede vincita foret.
 47 Assere nos vindex ! sparsosque recollige, rerum
 Conditor ! Isacidæ quò tua facta canant :
 48 Sic te præsidium lecti gregis efferet orbis
 Ultimus, & laudes postera secula tuas.

P S A L. CVII.

- R** Edde Deo grates, bonitas cui passibus æquis
 It comes, & nullo limite septus amor :
 2 Hunc canat, huic vitam se qui debere fatetur,
 Quisquis & hoc olim vindice sensit opem :
 3 Hunc populi celebrent Eois quotquot ab undis,
 Et quot ab Hesperiis ille reduxit aquis :
 Et quos à gelido collegit cardine mundi ;
 Et quos nimbiferi traxit ab axe Noti.
 4 Errabant queruli per inhospita tenua ; nec urbes,
 Nec domus his, profugi quā tegerentur, erat :
 5 Omnibus ora fames, ægras sitis arida fauces
 Clauerat ; & priscus liquerat ossa vigor :
 6 Rebus in adversis fuderunt vota Tonanti ;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 7 Prævius optatas palantes duxit in urbes ;
 Et bonus afflictis testa colenda dedit :
 8 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam misericordiamque manum !
 9 Ille suos epulis olim saturavit optimis ;
 Invalidis vires præbuit ille novas.
 10 Adspice captivos lethi caligine mersos ;
 Cura quibus torquet pectora, vincla pedes :
 11 Hi priùs ætherei monitus risere parentis ;
 Jussaque supremi consiliumque ducis :
 12 Ergo Deus fontes curis oppressit amaris ;
 Nec tamen auxilio qui foret, ullus erat :
 13 Rebus in adversis fuderunt vota Tonanti ;
 Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
 14 Extulit è lethi tenebris, & carceris umbra ;
 Duraque cœlesti vincula rupit ope :
 15 O precor, illius celebret miracula tellus ;
 Et largam misericordiamque manum !

16 Illius

- 16 Illius imperio vestes & ahenea claustra,
Et ferro rigidæ diffiliere fores.
- 17 Dum ruit in præceps, & legum spernit habenas,
Quas meruit poenas stulta caterva luit :
- 18 Respuit illa dapes, & nauseat, arida febris
Dum coquit, & pulsat mors inopina fores :
- 19 Rebus in advertis fundit pia vota Tonanti ;
Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
- 20 Voce suâ inœstum recreat, membrisque vigorem
Inspirat, tetricam pellit & inde luem :
- 21 O precor, illius celebret miracula tellus ;
Et largam miseris munificamque manum !
- 22 Quas decet, huic libet curvato poplite grates :
Et canat ætherei clara tropæa patris,
- 23 Adspice velivolis populum qui puppibus æquor
Sulcat, & ignotâ merce fatigat aquas :
- 24 Huic Deus omnipotens mediis afflget in undis ;
Scilicet hîc vires exserit ille suas :
- 25, 26 Imperat ille Notis, & nunc mare tollit in altum ;
Nunc premit ; huic pectus liquitur omne metu :
- 27 Curritur huc illuc ; & ceu male sobrius, alnum
Qui regit, ah ! titubat ; spes neque restat opis :
- 28 Rebus in adversis fundit pia vota Tonanti ;
Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
- 29, 30 Sternit aquas, frenatque Notos ; portumque petitum
Illiust auspicis læta carina subit :
- 31 O precor, illius celebret miracula tellus ;
Et largam miseris munificamque manum !
- 32 Coëtibus in sacris vox illum prædicet omnis ;
Numinis & referant fortia facta senes :
- 33 Illius arescunt fontes & flumina nutu ;
Et loca sicca priùs, luxuriantur aquis :
- 34 Dumque reos plecit dominos, pro ditibus arvis
Exhibet hirsutis horrida tesqua rubis :
- 35 Dulcibus & scatebris steriles fœcundat arenas ;
Siccaque flumineos dicit in arva lacus :
- 36 Hîc epulas inopi, peregrinis sufficit urbes ;
Vertit & in nitidos horrida tesqua lares :
- 37 Hîc lætas segetes, gravidas hîc surgere vites
Imperat, & domino ferre tributa suo :
- 38 Prole beat multâ populum, gregibusque petulcis ;
Vixque suas numeret vespere pastor oves.

- 39 Mox carpit, tumidumque gradu deturbat ab alto;
Lancinat & vindex pectora mille modis :
40 Qui modò fulgebant, foedati pulvere reges
Carpere coguntur per loca fenta fugam :
41 Sed pater omnipotens humiles attollit in altum;
Auget & afflictas prole virente domos.
42 Hæc olim spectabit ovans, qui diligit æquum;
Ora sed impietas taeta pudore premet :
43 Qui sapit, & memori mea condit pectore dicta,
Discet ab his, quanto flagret amore Deus.

P S A L. CVIII.

- P**romta mihi mens est, & te, Deus ! adspicit unum:
Te mea vox Dominum, te celebrabit ebur.
2 Excute segnitem, numeris cane, lingua, decoris;
Psallite vocali nablia juncta lyræ :
3 Manè novo super astra, Deus ! te carmine tollam;
Et tua per populos fortia facta feram.
4 Magne parens ! æquat tua te clementia cœlo;
Transvolat & nubes intemerata fides.
5 Quâ, Deus ! effulges effer super æthera lucem ;
Terraque sit radiis tota corusca tuis :
6 Tu tibi dilectum superis de sedibus audi ;
Dumque vibrant hostes spicula, tende manum.
7 Vox hilarat me sacra Dei ; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros :
8 Cum Giliadæis subdam mihi rura Manassæ ;
Juda dabit leges, gens Ephraima viros :
9 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet, imperiis obsequiosa meis :
Quæque Palæstinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, nostra tropæa canet.
10 Quo duce munitæ succedam mœnibus urbis ?
Gentis Idumææ quo duce regna petam ?
11 Qui priùs exosæ acies educere bello
Jure recusasti, tu, Deus ! arma reges.
12 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obsidet hostis;
Te, Deus ! excluso, nemo ministret opem :
13 Numinis auspiciis pugnabitur ; hostica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

P S A L. CIX.

QUi mihi regali cingis diademate frontem,
 Dum premor adversis, ne, pater alme! file:
 2 Hostis atrox famam mihi rodit dente maligno;
 Armat & occultis ora nefanda dolis:
 3 Frenaque dans odiis insultat; &, impete facto,
 In caput insontis spicula mille vibrat:
 4 Pensat amicitiam plusquam capitalibus iris;
 Aet ego te supplex, dum premor, usque voco:
 5 Utilis obsequii gravis est injuria merces;
 Tristis & est odii caussa fidelis amor.
 6 Hunc, precor, auctori scelerum, pater! objice praedam;
 Cingatur geniis impia dextra feris:
 7 Judicis ante pedes huic calculus exeat ater;
 Dumque rogar veniam fe probet ipse reum:
 8 Occidat ante diem fato præceptus, & alter
 Occupet illustrem quem tenet ille locum:
 9, 10 Exsulet orba viro conjux, sobolesque parente;
 Et querant inopes per loca senta dapem:
 11 Institor usuris loculos emungat, & hostis
 Bellipotens reliquas depopuletur opes: [bam;
 12, 13 Nemo patrem miserans, vel prolem sublevet or-
 Sed cadat haec nullo commemoranda die:
 14 Tu delicta patrum, Deus! altâ mente reconde;
 Impia nec matris crimina merge freto:
 15 Jugiter haec specta, scelerataque nomina dele;
 Nemo parens illi, nemo vocetur avus:
 16 Scilicet hic inopum misereri nescius, olim
 Gestit innocuâ tingere cæde manus:
 Ille pios olim leto devovit & umbris;
 Sit potior voti pars, precor, ipse sui:
 17 Attulit hic hominum nulli, dixitve salutem;
 Huic quoque nec dicat, nec ferat ullus, Ave:
 18 Hunc tegat opprobrium ceu vestis; & instar olivi
 Offa, jecur penetrat fluxilis instar aquæ:
 19 Hoe humeros velet, toti spectabilis orbi;
 Suppleat hoc zonæ tempus in omne vicem:
 20 Sic Deus effrenis penset convicia linguæ;
 Hostibus, ò utinam! pœna sit ista meis.

- 21 Assere me vindex, sic te canet ultimus orbis ;
 'Tu pater es vitæ, solus & auctor opis :
 22 Me mala pauperies & fors nimis aspera vexat;
 Cernis & ærumnis pectora mille premi :
 23 Sol ubi declinat, nemorum sic deficit umbra;
 Sic fugit iratis acta locusta Notis :
 24 Longa fames genuum juncturas luxat & artus;
 Et tenuem macies asperat atra cutem :
 25 Fabula sic fio, caput & plebs impia quassans,
 Me quoties spectat, dente minante petit.
 26 Tu fer opem misero, Deus ! & de sede supremâ,
 Signa patrocinii da manifesta tui :
 27 Impius hinc discat quâm sit tibi dextera fortis;
 Omnis & auctorem te fateatur opis.
 28 Me petat ille probris, sed tu bonus adspice ; meque
 Dum recreas, illi tingue pudore genas ;
 29 Hunc pudor involvat, ceu lana bis ebria cocco;
 Et quæ Sidonio murice palla rubet.
 30 Tunc ego te Dominum sublimi carmine tollam;
 Audiet & numeros læta corona meos :
 31 Nempe tuis tu dexter ades, tenuesque tueris;
 Hostilis strieto dum furor ense petit.

P S A L. C X.

- I**lle opifex rerum, Dominusque decemplicis aula,
 Sic Domino supera dixit in arce meo :
 2 A dextris tu, Nate, mihi confide coruscus ;
 Dum subdam pedibus colla inimica tuis :
 2 Sceptra Sionæâ mittet de rupe ; rebelles
 His olim domitos sub tua jura trahes.
 3 Sponte triumphantem populus, Dominumque sequetur
 Gens sacra ; quæ niveâ sindone tota nitet :
 Roscida quot gemmas in pratis parturit Eos ;
 Tot leæti juvenes ad tua signa ruent.
 4 Nempe Deus, cui certa manet sententia mentis,
 Juravit solvens talibus ora modis :
 Regia dum stabit superum, tu, Nate, sacerdos
 Regis ad exemplum Melchisedecis eris.
 5 Ille tibi dextrum stipans latus, induet iras ;
 Et regum subito transfiget ense jecur.

6 Strage virūm campos cumulabit vindice ferro;

Illiū & populi proteret ira duces:

7 Hauriet in terris acidi nigra pocula fellis;

His quoque libatis carpet in astra viam,

P S A L. CXI.

JUDICIS ætherei laudes attollite; totā
Cœtibus in sacris hunc ego mente canam:

1 Armatur valido cœlestis robore dextra;

Nec latet hoc Domini quos pius urit amor:

3 Hanc honor, auratis hanc flipat adorea pennis;

Omnibus & feclis inviolata fides.

4 Tradidit hæc seris memoranda nepotibus olim,

Ille sequestrati spesque salusque chori:

5 Ille pios epulis recreat cœlestibus, iæti

Fœderis æternum pollicitique memor:

6 Ille suas populo vires patefecit ab alto;

Gentis & exosæ prædia sorte dedit:

7 Estque pium dextrâ quidquid molitur & æquum;

Et stabili terras Iege polumque regit:

8 Jussa dedit, quæ nulla potest delere vetustas;

Hac ope se justum veridicumque probat:

9 Ille suum asseruit populum, fœdusque perenne

Sanxit, & æternum comparat inde decus.

10 Hunc purâ si mente colis, prudentia summa est;

Et sapis, hunc quisquis supplice mente times:

Illiū elogium durabit, sidera cœlum

Dum vehet, & solis lucidus axis erit.

P S A L. CXII.

PANGE DEI laudes. O terque quaterque beatum

Qui timet hunc, & quod lex jubet instat iter!

Sceptra geret soboles solis contermina metis;

Pandet & in placido candida vela salo:

Quæ colet Eois splendebunt atria gemmis;

Justitiam pariter postera secla canent:

E tenebris lux orta pios regit; arbiter orbis

Scilicet electi flagrat amore gregis.

Vir pius afflictum miserans ope sublevat ultrð;

Dumque juvat, servant mensque manusque modum:

- 6 Non illum vis ulla loco, vel techna movebit
Hostica; nec iamam deteret ulla dies :
- 7 Nec vulgi rumore vago terrebitur, unam
Sed Domini supplex poscit & ambit opem.
- 8 Spem fovet afflictus, riderque pericula ; certus
Vindicis ultrices non procul esse manus :
- 9 Quas habet incertas nimis, semperque fugaces,
Erogat in tenues officiosus opes :
- Illus hinc pietas omni cantabitur ævo ;
Claraque vieturus tempora cinget honos.
- 10 Impius hæc spectans fremet, & tabescet, & Euris
Sentiet iratis vota nefanda rapi.

P S A L. CXIII.

- E**Ia age, sacra cohors ! Domini quæ jussa facestis,
Hunc celebra toto peâtore, voce, lyrâ :
- 2, 3 Illius elogium venturum transfer in ævum ;
Audiat & titulos orbis utrumque latus :
- 4 Quo sedet hic solium terras supereminet; astra
Gloria transcendent, cœlicolûmque domos.
- 5 Isacidûm Domino, superos qui temperat axes,
Par nihil, immensus, quâ patet, orbis habet:
- 6 Despicit hic cœli, cœlo sublimior, arces ;
Regnaque cœruleis quot mare cingit aquis :
- 7 Hujus & imperio vili de pulvere pauper
Surgit ; & è medio turba misella luto :
- 8 Dat Deus his ipsos inter confidere reges,
Inter & Abramidûm sceptra tenere duces :
- 9 Stirpe beat steriles & lœtâ prole penates :
Illius, ergò pii dicite, vivat honos.

P S A L. CXIV.

- C**Um domus Isacidûm Nili septemplicis undas
Linqueret, & turre, barbara Memphi, tuas:
- 2 Rerum opifex sacro sibi junxit fœdere Judam;
Ille comes, dubiæ dux erat ille viæ :
- 3 Vedit, & obstuپuit mare, diffugientibus undis ;
Et sacra Jordanis versa cucurrit aqua :
- 4 Subsiliere simul montes cum collibus imis ;
Non fecus ac nivei dux sobolesque gregis.

- 5 Cur mare fugisti ? Quis te, sacra fluminis unda,
In caput antiquum vertere jussit iter ?
6 Cur montes, collesque simul saliistis, ut hirti
Dux gregis, hirsutæ matris & agna comes ?
7 Scilicet Isacidum conspecto numine tellus
Intremuit ; facro fugit & unda metu :
8 Cautibus è fccis latices fluxere salubres ;
Largaque devolyit flumina fissa filex.

P S A L. CXV.

- A Lme parens ! ne nos titulis illustribus orna ;
Debita sunt armis nostra tropæa tuis :
Vindicias, vitamque tuo debemus amori,
Et fidei, quam lux solvere nulla potest.
2 Cur roget insano turgens gens impia fastu,
Nunc Deus, Isacidæ quem venerantur, ubi est ?
3 Noster in astriferâ solium Deus obtinet aulâ ;
Et populos nutu fleat ubique suo :
4 Cætera turba deum, nil est nisi fusilis auri
Massa, vel argenti pondus, & artis opus :
5,6 Ora quidem, sed muta gerit, sunt lumina cæca ;
Nare nec olfactat, nec trahit aure sonos :
7 Nec palpare manu datur, aut incedere plantis ;
Mutua nec fiæto gutture verba loqui,
8 Ipse suo par est operi, qui numina cœlo
Fingit, & argentum sculptile poscit opem :
9 At vos Isacidæ rectori fidite rerum ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
10 Seque Deo credat, patrem qui jaætat Aronem ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
11 Tu fac idem cœli quisquis venerare parentem ;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit :
12 Ille memor nostri, patrio nos fovit amore ;
Mox dabit & vitæ prosperiore frui :
13 Hoc duce progenies florebit læta Jacobi ;
Quisquis & à sancto dicit Arone genus :
14 Eriget ille sui cultores numinis ; ætas
Seu viret his, canâ seu nive teæta coma est :
15 Ille simul patres, & qui nascentur ab illis,
Dotibus augebit, deliciisque suis,

- 16 Vota secundabit Dominus ; palatia cœli
 Qui sibi, mortali pro grege finxit humum.
 17 Illius obscuri nequeunt præconia manes
 Pandere, perpetuò mors quibus ora premit :
 18 At nobis, cœli liquidâ dum vescimur aurâ,
 Ille, polus dum fert sidera, carmen erit.

P S A L. CXVI.

- U**ROR amore Dei, me qui prospexit ab alto ;
 Et facili gemitus non semel aure babit :
 2 Aure babit facili gemitus ; huic ergo supinas,
 Dum fruar æthereâ luce, levabo manus.
 3 Me dolor obsedit lethi ; mihi terror abyssi
 Ante oculos, mœror pectoris hospes erat :
 4, 5 Sidera tum spectans, Fer opem, pater optime ! dixi ;
 Cui latus hinc bonitas claudit & inde fides ;
 6 Sublevat ille humiles, & me propè fluctibus haustum
 Sustulit, innumeris eripuitque malis :
 7 Eja age pone metum meus jam tranquilla ; quod optas,
 Quodque juvat, largâ sufficit ille manu :
 8 Eripit exitio vitam, lacrimantia siccat
 Lumina, lapsantes firmat & ille pedes.
 9 Illius auspiciis incedam tramite recto ;
 Hic ubi selecto cum grege luce fruar.
 10 Vindice sum nixus Domino ; qui rebus in arctis
 Me recreans, docuit libera verba loqui :
 11 Vim fugiens dixi, video jam vota virorum
 Pondere destitui, verba carere fide.
 12 His ego pro donis, regi, qui præfidet orbi,
 Dicere quas grates, quasve referre parem ?
 13 Huic dape festivâ latus libabo, meroque ;
 Et pia pro partâ vota salute feram :
 14, 15 Vota palam Domino persolvam ; sanguine gentis
 Qui sibi dilectæ tingere tela vetat.
 16 Verna, Deus ! famulæque tuæ sum fanguine cretus ;
 Vindice solvisti tu mihi vinclâ manu :
 17 Mille tibi referam tanto pro munere grates ;
 Teque patrem jugi sollicitabo prece :
 18, 19 Vota redux solvam, populi spectante coronâ ;
 Testis & his rupes sacra Sionis erit.

P S A L. CXVII.

P Andite facta Dei populi, domus utraque solis
 Quos videt, & geminus despicit orbis apex :
 2 Quâ fovet ille pios, brevibus clementia metis,
 Temporis & claudi limite nescit amor :
 Ergo Dei laudes cœli tollantur in arces ;
 Æternumque volet fama per ora virûm.

P S A L. CXVIII.

Q Uas decet auctori rerum deppromite grates ;
 Illiū est nullo limite clausus amor :
 2 Jam domus Isacidū dicat simul ore rotundo,
 Illiū est nullo limite clausus amor :
 3 Dicat Aron vates, & sacri sanguinis auctor,
 Illiū est nullo limite clausus amor :
 4 Dic Dominum quicunque colis cœlique solique,
 Illiū est nullo limite clausus amor.
 5 Hunc ego, cum premerer, flexi prece ; vincula solvens,
 Ille dedit cœlo liberiore frui :
 6 Rerum opifex mihi dexter adeſt ; jam nulla pericla,
 Nullius incutient tela vel ira metum :
 7 Ille meas partes juvat auxiliaribus armis,
 Viætaque me coram gens inimica ruet.
 8,9 Tutius est Domino, populi quam fidere dextris,
 Poscere vel regum, cum premit hostis, opem.
 10 Me simul hostiles circum frenuere phalanges,
 Has mea, sed Domino vindice, dextra metet :
 11 Me petiēr simul nimiū crudelibus armis ;
 Has mea, sed Domino vindice, dextra metet :
 12 Me numerosa cohors circumdedit ; atria circum
 Cerea mellificæ sic glomerantur apes :
 Ignis ut arentes populat violentia sepes,
 Hanc mea, sic Domino vindice, dextra metet,
 13 Me dare præcipitem gens invidiosa parabas ;
 Sed tamen illius sustinuere manus :
 14 Ille mihi rupes simul est portusque salutis ;
 Unica materies carminis ille mei est.
 15 Numinis elogii resonant pia tecta ; potentem
 Illiū & celebrant belligeramque manum :

- 16 Laudibus attollunt dextram, quæ robore pollens,
Hostica se cogit subdere colla jugo.
- 17 Mortis ego tetricæ contemnens spicula, vivam
Sospes, & invicti numinis acta canam :
- 18 Me Deus affixit, fateor, nec simplice damno ;
Sed jugulo gladios depulit ille meo.
- 19 Jam mihi, jam mystæ, sacratas pandite valvas ;
Huc ego vota Deo, nec sine ture, feram :
- 20 Sacra cohors templi resera pia limina, justos
Hic decet auratis figere dona tholis.
- 21 Te, pater alme ! canam ; facilem tu questibus aurem
Indulgens, vitæ, quâ fruor, auctor ades :
- 22 Hic lapis, artificum stolidus quem spreverat error,
Marmora combinans nobile fulcit opus :
- 23 Hoc Deus arcum terris patefecit ; & omnes
Hic, & quod stupeant, & venerentur, habent.
- 24 Lux fuit hæc felix divini conscientia partus,
Omnibus & secum gaudia mille tulit.
- 25 Nunc, Deus ! adfer opem cœli de culmine, nostris
Nunc, precor, δ, cœptis, consiliisque favè !
- 26 O ter felicem, qui missus ab æthere summo,
Fert secum Domini jussa sacrata sui !
- Nos, quibus incumbit dilecti cura peculî,
Huic simul optamus tempora lœta choro.
- 27 Desuper affulxit lux aurea ; vincitus ad aras
Stet caper, & nitido de grege lecta bidens.
- 28 Tu Deus es, mea te vox laudibus evehet unum ;
Tu Dominus, festâ te celebrabo lyrâ :
- 29 Quas decet, auctori rerum depromite grates ;
Illiū est nullo limite clausus amor.

P S A L. CXIX.

I. A L E P H.

- O Te beatum, purus & integer,
Legum sacrarum qui teris orbitam !
- Qui mente totâ sempiterni
Jussa sequi fatigis parentis :
- 3, 4 Qui liber omni flagitio, viam
Insistis illam, quam pede fervido
Calcare jussit, qui supremo
Imperio moderatur orbem.

5, 6 Pra-

¶, 6 Præcepta legis fac, Deus ! impleam ;
Vitæ benignus dirige semitam :

Non erubescam, te fecutus,
Æther æ dominator aulæ.

7, 8 His eruditus, pectore candido
Te prædicabo, legibus obsequens,
Ne te sequentem derelinque,
Rerum opifex ! ope destitutum.

2. B E T H.

9, 10 Quâ regant mores juvenes, habenam
Lex dabit. Te, rex superûm, rogavi
Mente sincerâ ; mihi, ne vacillem,
Dirige gressus.

11, 12 Pectus offendam metuens recondit
Quæ jubes, omni memorande seculo :
Tu fac incedam, modererque passus
Tramite recto.

13, 14, Voce sublimi populos per omnes
Jura, ceu præco, tua publicavi ;
Has ego fulvis Ophyræ caminis
Præfero gazas.

15, 16 Quam doces legem meditabor : una
Hæc meam fulsit Cynosura puppeim ;
Hæc mihi pectus recreat, nec ullo
Excidet ævo.

3. G I M E L.

17, 18 Ut vivam, monitis promptus & obsequar,
Sis δ, sis famulo propitius tuo !
Pandens lumina, legis
Fac oracula conficer.

19, 20 Hunc inter populum sum novus incola ;
Legis fidereum ne jubar occule :
Hanc dum deperit unam,
Sensim mens mihi liquitur.

21, 22 Tu plectis tumidos vindice dexterâ,
Sacr's dum monitis nequiter obstrepunt :
Me, qui iussa capesso,
Probris ociùs eripe.

23, 24 Ah me de folio, dum tibi pareo,
Allatrant proceres ! ast ego gestio
Sectari tua jussa,
Vitæ perpetuos duces.

4. D A L E T H.

- 25 Curarum nebulis mens jacet obruta ;
Promisso residem lumine recrea.
26 Te coram explicui pectoris abdita ;
Tu me respiciens desuper erudi :
27 Tu me quæ fugiam, quæ sequar, edoce ;
Ut miracula tui roboris eloquar.
28 Mens languet tetricis cincta molestiis ;
Tu fer lenis opem, polliciti memor.
29 Fac ut mente procul sit dolus impius :
Lex vitæ, precor ò, sit mihi regula !
30 Hanc legi dubiis in tenebris ducem ;
Per fluctus Helicen hanc sequar unicam :
31 Hæsi, nil dubitans, illius orbitæ ;
Tu fac ora mihi ne pudor inquiet :
32 Hanc unam intrepidè pes teret impiger ;
Tu deterge modo nubila pectoris.

5. H E.

- 33 Jussa me doce sacra :
Hæc, luce cœli dum fruar, faceßam.
34 Pectus erudi, tua
Ut pro virili secter instituta.
35 Quæ jubes fac exsequar :
Hoc optat, hoc & mens anhelat unum.
36 Fac amem quod imperas ;
Nec cæca mentem fascinet libido.
37 Vana fac abominer,
Et recreentur spiritus remissi.
38 Paæta sint precor rata,
Favorque fido debitus ministro.
39 Probra pelle plurimùm
Timenda, judex & parens benigne !
40 Jussa mens fitit tua ;
Largire vires auctor æquitatis.

6. V A U.

- 41 Fœderis & favoris
Tu memor, serva famulum præsidio paterno.
- 42 Nitor ego, regorque
Legis æternæ placitis ; his reprimam obloquentes :
- 43 Hæc, quia pectus ægrum
Fulciunt, rerum genitor ! ne mihi durus aufer :
- 44 Sic tua jussa promptus
Exsequar, solem celeres dum rapiunt quadrigæ :
- 45 Hæc quia mente totâ
Semper amplector, gladios despiciam minaces.
- 46 Nec pudor ora pinget,
Cum tuas leges proceres purpureos docebo :
- 47 Has ego dum revolvo,
Gaudium pectus subit, imas penetrans medullas.
- 48 Numinis imperata,
Sensibus condens penitus, intrepidus faceſſam.

7. Z A I N.

- 49 Sis pācti veteris memor ;
Pācti, quod famuli spem renovat tui :
- 50 Hoc me, cum premor, erigit ;
Et mentem recreat rebus in asperis.
- 51 Non me legis ab orbitâ
Divertit petulans lingua potentium :
- 52 Hanc olim meditans puer,
Concepi tacito gaudia pectore :
- 53 Me totum stupor occupat,
Hanc fastus quoties proterit insolens :
- 54 Hanc unam super omnia,
Dum vixi, meritis laudibus extuli.
- 55 Te, sol cum jubar occulit,
Adspecto in tenebris, & tibi pareo :
- 56 Quām, rerum genitor, mei
Merceſ ampla fuit, fructus & obsequi !

8. H E T H.

- 57 Tu pater omnipotens fors es mea ; Legis æviterne
Parebo, dixi, semper institutis.
- 58 Te, Deus ! oravi prece supplice, lenis ut faveres ;
Promissa servans subleva precanteſ,

- 59 Mente catâ rexī vestigia, legis & pependi
Bilance justâ cogitationes.
- 60 Me tenuit mora nulla, sed impiger imperata feci,
Quæ, rector orbis! fulminans dedisti.
- 61 Compede me vinxit gens impia, sedulò sed inter
Tormenta mens est obsecuta legi.
- 62 Concubiâ te nocte canam, memor æquitatis, unus
Quâ tu refuges & benignitatis. (les,
- 63 Si quis in hoc populo est te qui colit, inter hunc soda-
Inter reponam candidos amicos.
- 64 Irradiat terras bonitas tua, tu resolve luce
Legum tuarum pectoris tenebras.

9. T E T H.

- 65 Tu, rerum genitor! polliciti perpetuò memor,
Juvisti famulum propitio subsidio tuum.
- 66 Tu mentis tenebras luce tuâ discute, nam tuis
Constanter placitis & monitis credo fidelibus.
- 67 Erravi priùs, & vita fuit septa molestiis ;
At nunc æthereis, nil dubitans, vocibus obsequor.
- 68 Te nil est melius, te famulis nemo benignior ;
Leges ergò tuas, & monitus, me bonus edoce.
- 69 Me quamvis laceret dente truci gens nimis arrogans,
Te quocunque jubes ponè sequar, legibus audiens:
- 70 Est illi populo mens hebes abdomine pinguior ;
Sed lex mille mihi deliciis peccatus inebriat.
- 71 Me pungi stimulis desuper ô quam fuit utile !
Hinc patris didici cœlicolûm jussa facefere.
- 72 Argentum sitiat vulgus iners, & miseras opes;
Legis luce tuæ fidereâ plus ego recreor.

10. J O D.

- 73 Dextera me finxit tua, leges, nube remotâ,
Da mihi nôsse tuas.
- 74 Cùm cernet gens sancta tuis me fidere jussis,
Ingeminabit Iö.
- 75 Ah miser agnosco, quibus hinc, quibus inde lacessor.
Me mala jure pati !
- 76 Me tua soletur bonitas & foedera, nullo
Dissoluenda die ;
- 77 Me tua restituat vitæ clementia, namque
Lex tua grata mihi est.

- 78 Qui premit infontem fastu sit dedecus orbis ;
 Nam tua jussa sequor :
 79 Quisquis & observans legem tibi supplicat, opto
 Flagret amore mei.
 80 Cor tibi morigerum tu dona, ne mihi turpis
 Inquinet ora pudor.

11. C A P H.

- 81 Mens spe salutis languet, & vires labant,
 Dum legis insto semitæ :
 82 Visus hebescunt, dum queror paetam tuis
 Abesse promissis fidem :
 83 Aresco curis, uter ut fumo solet,
 Sed voce delector tuâ,
 84 Lux ecqua tantis afferet finem malis,
 Poenaisque dignas hostibus ?
 85 Gens plena fastu fodit infonti scrobem,
 Dum fræna legum respuit :
 86 Lex æqua certè est, innocens quamvis premor ;
 Tu me potenter libera.
 87 Me cùm superbus mille plagis obruit,
 Legum statutis parui :
 88 Tu redde vitam, spiritus & pristinos,
 Et quæ jubes mox exsequar.

12. L A M E D.

- 89 Cœli fiderei vox tua vinculis
 Suspendit fabricam plusquam adamantinis ;
 90 Idem perpetuo stare loco jubes
 Terram fallere nescius.
 91 Jussis & placitis obsequium tuis
 Præbent, & stabilis machina permanet.
 92 Busto jam tegerer, me nisi languidum
 Fulcissent tua foedera.
 93 Leges usque memor mens recolet, quibus
 Et vivo & valeo viribus integer :
 94 Illarum cupidè dum tero semitam,
 Cassum viribus assere.
 95 Eheu ! mille dolis opprimor undique,
 Leges continuò dum veneror tuas :
 96 Pennâ dum celeri cætera transvolant,
 Hæ semper stabiles manent.

13. M E M.

- 97 Quàm legum studio levor sacrarum,
Quas noctes meditor vigil diesque!
- 98 Has dum ruminor, eruditionis
Palmam præripio hostibus malignis:
- 99 Inter & caput effero magistros,
Has dum cogito pertinax sequorque:
- 100 Dum legum placitis regor tuarum,
Ipsos exsulpero senes peritos.
- 101 Ut te ponè sequar ducem viarum,
Pes declinat iter tenebrionum.
- 102 Tu præcepta mihi parens dedisti;
His passus moderor, procul ruinâ.
- 103 O quàm sermo tibi fluit venustus!
Quàm mellis superat meri liquorem!
- 104 Hic mentem tenebris levat, viasque
Hoc fræs fugio catus sinistras.

14. N U N.

- 105 Instar lucernæ, legis aureum jubat
Me regit, & tenebras potenter omnes dissipat.
- 106 Sanctè spopondi, nutibus pater tuis
Me fore morigerum, datamque præstabò fidem.
- 107 Quot cingor, eheu! quot premor molestiis?
Me mihi redde, tui favoris & paci memor.
- 108 Quas ore libo spirituque victimas
Accipe, sed facilis, doceque rectam semitam.
- 109 Me mille quamvis obruant pericula,
Te tamen usque sequor, tuo dicatus numia:
- 110 Dum me dolosis implicare cassibus
Gens scelerata parat, tuis statutis hæreo:
- 111 Nunc sunt, & olim mentis hæc erant meæ,
Gaudia, deliciæ, lucerna, spes, hereditas.
- 112 Præcepta legis mente candidâ sequar,
Dum mihi mens supereft, & ossa velantur cœte.

15. S A M E C H.

- 113 Odi ego quæ peccus sibi fingit futile, legis
Nempe tuæ dulcedine captus.
- 114 Tu rupes, clypeusque mihi es; cinctusque pericli
Fido tuis, pater optime! dictis.

- 115 Sit procul impietas omnis, scelerumque ministri;
Semper ego tua jussa capessam.
- 116 Me, pater! ut vivam, verbi firmamine fulci;
Nec spes sit comitata pudore.
- 117 Da vitam viresque mihi; sic passibus æquis
Te sequar, & quò jussiferis ibo.
- 118 Hos pede calcasti, quos devius abripit error;
Hos sua fraus dimittit inanes.
- 119 Pulveris in morem sceleratos spargis in auras;
Eigò sequi tua diligo jussa:
- 120 Tela tuæ quoties & fulmina conspicor iræ,
Stat coma, cor stupet, horreo totus.

16. A I N.

- 121 Me juvit æquum semper & bonum sequi;
De me fac, oro, ne triumphet impius:
- 122 Tu sed benignus me tuere servulum;
Fac arrogantum ne molester spiculis.
- 123 Ah! dum salutem præstolor diu nimis,
Fidemque paetam, victa torpent lumina:
- 124 Favoris alâ me paterni protege,
Et pande vitæ purioris semitam.
- 125 Devotus uni numini cùm serviam,
Pulsis tenebris, scire da quod imperas.
- 126 Nunc ultioni tempus instat debitum;
Hos perde sacrîs qui statutis obstrepunt.
- 127 Legum tuarum suavitatem præferam
Auro, quod ignis Jain probavit septimus:
- 128 Amussis hæ sunt æquitatis aurea;
Has sector, & tortas abominor vias.

17. P E.

- 129 Quâm tua mortalem superant oracula captum!
Hæc eruditus perpetè prosequar obsequio.
- 130 Prima tuæ legis pellunt elementa tenebras,
Et cæcitatem pectoris, instituuntque rudes.
- 131 Attraxi tua verba, velut cùm gutture toto
Invitat auras ætheris æger agens animam.
- 132 Quâ tibi dilectos nimium dignaris amicos,
Rerum creator maxime! da mihi luce frui.
- 133 Legis ad arbitrium titubantem dirige gressum,
Nec peccus in prædam sine cedere flagitijs.

- 134 Eripe me furiis hostilibus, eripe telis :
 Da, rector orbis maxime ! te duce recta sequi.
135 Me radiis perfunde tuis, pectusque serena,
 Et da facessam, tu mihi quod pater imperas.
136 Dum reliqui tua jussa sequi monitusque recusant,
 Ah ! lacrimarum protinus obruor oceano.

18. T S A D D I.

- 137 Res hominum, rector superum ! tu legibus æquis
 Et lance dispensas pari :
138 Est rectum quocunque jubes; nil sanctius illo;
 Tuo vel æquius foro.
139 Tabesco, dum jura ferus tua proterit hostis,
 Et pectus omne liquitur.
140 Candidus est sermo tuus, hunc exoscular unum,
 Et corde toto diligo.
141 Est mihi sors tenuis, gens & me sibilat exlex ;
 Verbis sed obsequor tuis.
142 Æternum durant tu quæ præscribis, & una
 Sunt veritatis regula :
143 His ego delector, me quamvis mille malorum
 Molesta cingant agmina :
144 Nulla dies illis metam præfigit ; ut ergò
 Vivam, doce quod imperas.

19. K O P H.

- 145 Te, Deus ! oravi supplex ; da questibus aurem,
 Ut imperata promptus exsequar tua.
146 Æthera lassavi gemitu, succurre precanti ;
 Tibique, rector orbis ! obsequar lubens,
147 Dum gemo, dum clamo, quos Eos explicat ignes
 Querela tristis antevertit aureos :
148 Anticipo vigiles ipsos, tua nocte dieque
 Statuta inente dum revolvo sedulâ.
149 Me bonus exaudi, vires & redde, favoris
 Et æquitatis usque pristinæ memor.
150 Me premit à tergo scelerum qui laxat habenas,
 Fugitque legis despicitque semitam :
151 Tu tamen es præstò : leges discrimine nullo
 Tuas coronat æviterna veritas.
152 Includi brevibus renuunt tua foedera metis,
 Vicesque temporum subire lex nequit.

20. R E S C H.

- 153 Sis memor servi pereuntis, altâ
Qui mente legem condidi :
- 154 Me, tenax pacti, famulum tuere,
Et luce pectus recrea.
- 155 Nulla spes illi supereft salutis,
Qui frena legum respuit.
- 156 Tu mihi vires repara, paterno
Amore qui me protegis.
- 157 Me licet cingant tumidæ procellæ,
Tuis statutis dirigor.
- 158 Hostium spectans animos rebelles,
Mœrore percellor gravi.
- 159 Me refocilla radio favoris,
Testis perennis obsequi.
- 160 Terminos nescit tua lex prioris,
Sed nec futuri temporis.

21. S C H I N.

- 161 Insens potentum spiculis
Legisque custos obruor.
- 162 Ut præda dives militem,
Sic una lex me recreat :
- 163 Hanc mente totâ diligo,
Sed fraudis odi retia :
- 164 Hanc me canentem sedulò
Lux una cernet septies :
- 165 Hanc quisquis unam deperit,
Quieta gaudet perpeti.
- 166 Me spes salutis erigit,
Dum jussa sector numinis.
- 167 Dum legibus vaco sacrîs,
Delector his & recreor :
- 168 His obsequutum me vides,
Notasque vitæ. semitas.

22. T A U.

- 69 Exaudi gemitus, tuis
Et me legibus instrue.
- 70 Auscultans famulum, Deus !
Serva polliciti memor.

- 171 Leges me bonus edoce,
Laudes & referam tuas.
172 Te vox tollet ad æthera,
Leges qui stabilis pias :
173 Illas cùm sequar, assere
Servum vindice dexterā :
174 His lætor, fer opem, diu
Quælitam prece supplice.
175 Ut te laudibus eveham,
Vitam vox tua sospitet.
176 Me quære ut pecudem vagam,
Leges & recolam tuas.

P S A L. CXX.

- T**E, Deus ! oravi mediis in fluctibus, aures
Et sensi faciles in mea vota tuas.
2 Me, quibus infestor, fallacibus eripe linguis ;
Fraudis & artifices me procul esse jube.
3 Quam dolus armat atrox, nimis & penetrabile virus,
Quid tibi non optem, perfida lingua ! mali ?
4 Ignea juniperi minus urit pruna ; nec ensis,
Par huic, aut jaculi cuspis acumen habet.
5, 6 Cur, Nomadas inter, deserta mapalia sector ?
Inter inhumanos cur ego vivo Getas ?
7 Me juvat alma quies ; gens hæc fera bella minatur,
Et, quoties pacem poscimus, arma crepat.

P S A L. CXXI.

- A**D sacra devotos attollam culmina vultus,
In quibus antiquæ spes mihi restat opis :
2 Me juvat hic, cœli volucres qui texuit orbes,
Et terram vitreis undique cinxit aquis.
3 Sic ego me solor ; Gressus moderabitur ille,
Ne tibi pes usquam cespitet, ille dabit :
4 Usque vigil, seu sol rutilat, seu conditur undis,
Ille tuas custos excubat ante fores :
Adde fidem dictis, Solymam qui servat, aperta,
Dum stertunt alii, lumina semper habet :
5 Te regit & præstò est, & lætâ nubilat umbrâ,
Iuvia si quando per loca carpis iter :

6 Solis, ubi lux est, radios arcebit & æstum ;
 Nocte tuum pellet, roscida luna, gelu :
 7,8 Te Deus æternum cœlesti proteget alâ,
 Sive domi malis vivere, sive foris:

P S A L. CXXII.

Gaudia tum cepi, vox cum mihi perculit aures,
GAd pia quæ jussit limina ferre gradum :
 Ibumus in facri reduces penetralia templi ;
 Nobilis urbs hilari nunc adeunda pede est.
 Urbibus hanc confer reliquis; concinnius illâ,
 Nil & splendidius maximus orbis habet :
 Huc domus Isacidum properat, stata tempora servans ;
 Et supplex Domini sternitur ante pedes :
 Davidis hîc solium spectas, quod præsidet orbi;
 Legibus & sanctis fasque nefasque regit.
 Numinis auspiciis urbs hæc ut floreat, opta ;
 Qui favet huic, illi prospera vita fluet.
 Urbs sacra ! fidereis te pax circumvolet alis ;
 Quasque tenes arces incolat alma quies :
 Civibus opto meis, carisque tribulibus alta
 Otia, perpetuis concomitata bonis :
 Cum tua prætulerit reliquis moderator olympi
 Atria, præ reliquis hæc tibi fausta precor.

P S A L. CXXIII.

Alime parens ! in te defigo lumina, cœli
AQui procul à nobis diffusa teœta colis :
 Sedulus ut famulus gestus observat heriles ;
 Et nutus dominæ fida ministra suæ :
 Sic, Deus ! intentis oculis te specto, salutein
 Dum populo cœli lenis ab arce feras.
 Adfer opem miseris; tot qui fastidia passi
 Fabula jam vulgi ludibriumque sumus :
 Otia dum dicit, fannis nos excipit hostis ;
 Calcat & audaci turba proterva pede;

P S A L. CXXIV.

GEns sacra jam dicat, Nobis nisi numinis olim
Auxiliatricem dextra tulisset opem;
2, 3 Rioticus insurgens furor implacabilis, arces
Ha. sifset Solymas, Isacidūmque domos:
4, 5 Unda vorax refluo sorpissit gurgite vivos;
Et sacra gens tumidis tota perisset aquis:
6 Ergo Deum celebra, corvos qui ludit hiantes;
Et Solymas prædam non finit esse lupis:
7 Fugimus infidias; volucres sic, compede ruptâ,
Aucupis evadunt, quas metuere, manus.
8 Nitimur Isacidæ Domino, sublimis olympi
Qui simul & terræ, quam premis, auctor erat.

P S A L. CXXV.

GEns pia subsistet, rupes velut alta Sionis,
Quæ ridet rapidi flabra proterva Noti:
2 Ut Solymam montes, sacrum sic undique cœtum
Æternum Domini munit & ambit amor:
3 Ne pius exemplo peccet, sine fine modoque,
Non finet hunc cœli rector ab hoste premi.
4 Alme parens! lenem cultor te sentiat æqui;
Et quisquis vacuum criminè pectus habet:
5 Si quis at à recto deflebit tramite, pœnas
Fac iuuat has, scelerum quas meruere duces:
Pax tamen huc niveis labatur ab æthere permis,
Et Solymæ sanctâ figat in urbe larem.

P S A L. CXXVI.

ISacidūm captiva cohors, Babylone relicta,
Cùm peteret patrii dulcia tecta soli;
Mens stetit in dubio, veluti qui mane revolvit
Somnia, quæ certam non meruere fidem:
2 Libera mox hilares in risum solvimus ora,
Sustulit & cantus lingua soluta novos:
Tristibus hæc spectans oculis gens accola, Quanto
Isacidūm vindex robore pollet, ait?
3 Viribus

- 3 Viribus invictis nos juvit, & obruit hostes;
Quaque gradum tulimus, nil nisi plausus erat.
4 Collige reliquias lectæ, pater optime! gentis;
Fluminis ut cumulat nubilus austera aquas.
5 Qui gemit illacrimans dum mandat semina fulcis,
Ridebit quoties est resecanda seges:
6 Horrea dum cernit vacuari ditia, lugens
Exit; ovans idem, cum metit arva, redit.

P S A L. CXXVII.

- N**I Deus adspiret, ne quicquam substruis ædes;
Ne quicquam partes excubitoris agis:
2 Incassum monitrix operum te suscitat Eos;
Incassum serâ nocte cubile premis:
Nec dape te satiat labor ærumnosus; at ista
Satque superque piis sufficit ipsa quies.
3 Nascitur his soboles Domino quæ scribitur hæres;
Hanc ea mercedem gens pietatis habet:
4 Pignora quæ gignunt primævo in flore juventæ,
Sunt veluti forti spicula missa manu:
5 O felix pharetram jaculis qui talibus implex!
Scilicet his nullus polluet ora pudor:
Et tibi si coram contingent judice lites,
Lætus ab his cernes hostibus ora premi.

P S A L. CXXVIII.

- O** Te felicem, Dominum quicunque vereris,
Et fatagis leges, quas dedit ille, sequi!
Quem colis optatas epulas tibi fundet agellus;
Lenibus & Zephyris vela secunda dabis:
Instar erit vitis conjux fœcunda tenellæ,
Quæ domini cingit fronde virente larem:
Læta coronabunt genialem pignora mensam,
Ut truncum nitidis vestit oliva comis.
Sic tibi læta fluent & candida tempora vitæ,
Mente Deum quisquis non dubitante times:
Has tibi delicias Dominus de rupe Sionis
Mittet, & è cornu divite fundet opes:
Dumque trahes luces, Solymam florescere, cives
Omnibus & cernes luxuriare bonis:

124 P S A L. CXXIX, CXXX.

6 Auctibus immodicis spectabis surgere prolem,
Et genus Isacidum perpetu pace frui.

P S A L. CXXIX.

- G**Ens fera mille malis primis me pressit ab annis;
Jam Solymæ populus dicere jure potest :
2 Gens fera mille malis primis me pressit ab annis;
Non tamen hostiles prævaluere manus :
3 Terga mihi fodit non uno vulnere; duro
Rusticus haud aliter vomere sulcat humum :
4 At pater omnipotens, qui servantissimus æqui est,
Hostica disrupti vincula, largus opis.
5 Sacra Sion ! odiis te qui premit impius hostis,
Terga det infami sanguinolenta fugæ :
6 Sit velut herba recens, quæ tecti in culmine summo
Sponte suâ surgens, vix bene nata perit :
7 Falce metit nemo, maturis implet aristis
Nemo manum, nulli degravat illa sinum :
8 Nemo viatorum, felici fidere messis
Uber, ait, dextro numine cresce seges.

P S A L. CXXX.

- I**Ngemui, vocemque trahens de pectoris ino,
Te, Deus ! oravit mens stupefacta malis :
2 Supplicis exaudi gemitus, auremque querelis
Inclinans, famuli fac rata vota tui.
3 Si quoties peccant mortales, mente recondas,
Pars quota quæ mittes fulmina ferre queat ?
4 Sed tua te niveis cingit clementia pennis,
Ut pius hinc subeat pectora sancta timor.
5 Fluctibus in mediis Dominum spes omnis in unum
Incubuit, pactis certa subesse fidem :
6 Hoc spectat mens læta jubar ; nocturnus Eo
Parcius excubitor luce refectus ovat.
7 Erigat Abramidas Domino spes nixa fidelis,
Cui comes est bonitas & cumulata salus :
8 Hic gregis electi vitali flumine noxas
Abluet, & quidquid pectora fæcis habent.

PSAL

P S A L. CXXXI.

Non ego, magne parens ! cristas attollo comantes ;
 Nec tumet inflatum pe^{ct}us amore sui ;
 Fronte nec elata specto sublimia ; captum
 Quidquid & exsuperat mens procul esse jubet,
 2 Rebus in adversis, infantis, laete recenter
 Provida quem mater depulit, instar eram ;
 3 Sic ego conticui : sic discat semper Abrami
 Posteritas uni credere vota Deo.

P S A L. CXXXII.

Respice Jeffiaden, pater & regnator olympi !
 Quasque tulit memori mente revolve cruces.
 2 Ille Deum jurans, Solymam qui protegit, ora
 Solvit ; & hæc voti summa caputque fuit :
 3 Non mihi regali prius aut succedere tecto
 Fas erit, aut molli credere membra toro :
 4, 5 Nec prius obrepet somnus, quām limina signem,
 Quæ colat Isacidūm tempus in omne Deus.
 6 Rumor erat Bethlæ deberi numinis ædem ;
 Debita sed Solymæ laus fuit illa jugis.
 7 Huc carpmus iter, patris hīc sternamur ad aras,
 Scamnaque, fidereo quæ premit ille pede.
 8 Surge, parens rerum ! stabiles hīc fige penates ;
 Sitque tibi constans foederis arca comes.
 9 Huc properent purā velati sindone mystæ,
 Plenaque lætitiae gens sacra cantet Io.
 10 Quod tibi sacrâsti, tu Jeffæ respice germen,
 Nec tetricus CHRISTI respue vota tui.
 11 Jeffiadæ, memini, jurâsti, vertere mentem
 Nescius, obstrictam vel temerare fidem :
 Davide prognatus, dixisti, sceptræ tenebit ;
 Conscendet solium mox patris ille sui.
 12 Et mea si seri servârint jussa nepotes,
 Hæc illis pariter sceptra regenda dabo.
 13 Ipse mihi sanctæ delegi tecta Sionis ;
 Illa placent, stabiles hīc ego figo lares.
 14 Hæc domus est, & certa quies, ædesque perennis ;
 Deliciumque animæ dimidiumque meæ :

15 Hīc

126 P S A L. CXXXIII, CXXXIV, CXXXV

- 15 Hic bona de pleno fundetur copia cornu,
Nec deerit tenui messis opima gregi.
- 16 Casta sacerdotes pietas decorabit, & hymnis
Æthera mulcebit sancta caterva novis.
- 17 Davidis excrescit soboles, & robore pollens
Hic nitidum roseo fundet ab ore jubar.
- 18 Illius æternum florebunt sceptra, notabit
Sed pudor hostiles inficietque genas.

P S A L. CXXXIII.

- 1 O Quibus illecebris pax & concordia fratrum
Me trahit, & pia qui pectora jungit amor!
- 2 Qui caput & barbam, limbum qui vestis Aroni
Perluit, haud alio fragrat odore liquor.
- 3 Sic gestit, plauditque Sion & nubifer Hermon,
Florea cœlesti cum juga rore tepent:
His quibus arridet pax aurea, conditor orbis
Prospicit, & vitâ dat fine fine frui.

P S A L. CXXXIV.

- 1 E Ja agedum, templi custos nocturne, minister
Quisquis & es, superum fer super astra patrem.
- 2 Tolle supinatas supplex ad fidera palmas,
Cantibus & templum personet omne sacris.
- 3 Hic tibi succurret celsa de rupe Sionis,
Qui dominâ terras finxit & astra manu.

P S A L. CXXXV.

- 1 E Ja agedum, sacri Dominum laudate ministri,
Dicite cœlesti carmina læta patri.
- 2 Vos templi vigiles, laudes celebrate Tonantis;
Quo melius, quo nil pulcrius orbis habet.
- 3 Aurea solenni resonant sacraria cantu;
Elogiis Domini convenit ille locus.
- 4 Legit his Isacidas multis de millibus unos;
Gens ea thesauri divitis instar erat.
- 5 Non ignota loquor: præstanti robore dextræ
Eminet, & reliquis imperat ille deis.

6 Illius

- 6 Illius ad nutum tellus versatur & æther,
Et mare, sub pedibus quidquid & abdit humus.
- 7 Sedibus ex imis tolluntur in ardua nubes,
Imbris & subitis prævia flamma ruit :
Ille, suos referans thesauros, evocat auras ;
Et quatit hibernis culmina summa notis.
- 8 Illius est dextrâ tellus orbata Canopi
Flore juventutis, primitiisque gregis.
- 9 Numinis attonitus sensit miracula Nilus,
Haustus & irato dux populusque freto.
- 10 Mille simul ferro domiti periœre tyranni,
Duraque pro sceptris vincla tulere duces.
- 11 Gentis Amorrhææ princeps, dominusque Bazanis
Concidit, & proceres, gens Cananæa, tui.
- 12 Regibus extinctis felicia prædia rerum
Conditor Isacidis, imperiumque dedit.
- 13 Ergo, Deus ! sacri spes & tutela peculî,
Nulla tuas laudes est tacitura dies.
- 14 Est populi tibi cura tui, tibi flexilis ira est,
Et tua tela tuus sæpè retundit amor.
- 15 Impius argentum pro dîs veneratur & aurum,
Et colit artificis numina ficta manu.
- 16, 17 Luce carent oculi ; nec verba, nec halitus ori
Suppetit ; est pelagi surdior auris aqua.
- 18 Talia qui cudit vel adorat numina demens,
Numinibus par est sculptilibusque suis.
- 19, 20 Isacidæ Dominum celebrent ; & quisquis Aronem,
Et Levi quisquis prædicat inter avos.
- 21 Hunc canat & Solyme regem quicunque veretur,
Grandibus hunc titulis ornet & alma Sion.

P S A L. CXXXVI.

- Q**UAS decet auctori rerum depromite grates ;
Illiœ est nullo limite clausus amor.
- 2 Solvite jam grates Regi Dominoque Deorum ;
Illiœ est nullo limite clausus amor.
- 3 Ferte Deo grates, cui paret purpura regum ;
Illiœ est nullo limite clausus amor.
- 4 Dextera cui fortis, cui sunt miracula soli ;
Illiœ est nullo limite clausus amor.

5 Ar.

- 5 Ardua qui solers suspendit moenia mundi ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 6 Fluctibus è mediis qui jussit surgere terras ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 7 Aurea qui rutilis accendit fidera flammis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 8 Tempora qui lucis moderatur tramite solis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 9 Astrorum lunæque rotis qui temperat umbras ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 10 Robora qui Phariæ stravit floremque juventæ ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 11 Qui bonus Isacidas Nili revocavit ab undis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 12 Qui sibi devotos defendit vindice dextrâ ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 13 Qui mare dissecuit medium, spectante Canopo ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 14 Quo duce sacra cohors evasit sospes ab undis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 15 Gurgite qui Pharium mersit cum milite regem ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 16 Pervia qui populo fecit priùs invia tespua ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 17, 18 Cujus & illustres obtrivit dextera reges ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 19, 20 Gentis Amorrhææ dominum qui stravit & Ogum ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 21, 22 Qui populo dedit arva suo, quibus exuit hostes ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 23 Vindice qui ferro rebus nos juvit in arctis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 24 Qui jugulo toties hostiles depulit enses ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 25 Qui dape mortales saturat de sedibus altis ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.
- 26 Solvite cœlicolūm regi pia pectora grates ;
 Illiūs est nullo limite clausus amor.

P S A L. CXXXVII.

Urbe procul Solymæ, fusi Babylonis ad undas
 Flevimus, & lacrimæ fluminis instar erant :
 Sacra Sion toties animo totiesque recursans,
 Materiem lacrimis præbuit usque novis.
 Desuetae faliceta lyras & muta ferebant
 Nablia, servili non temeranda manu.
 Qui patriâ exegit, patriam qui subruit hostis;
 Pendula captivos sumere pleætra jubet :
 Imperat & lætos mediis in fletibus hymnos;
 Quosque Sion cecinit, nunc tacitura, modos.
 Ergone paæta Deo peregrinæ barbita genti
 Fas erit & sacras prostituisse lyras ?
 Ante meo Solyme quâm tu de pectore cedas,
 Nesciat Hebræam tangere dextra chelyn.
 Te nisi tolat ovans unam super omnia, lingua
 Faucibus hærefcat fidere tacta meis.
 Ne tibi noxa recens, scelerum Deus ultor ! Idumeæ
 Excidat, & Solymis pernicioſa dies :
 Vertite clamabant, fundo jam vertite templum,
 Tectaque montanis mox habitanda feris.
 Te quoque poena manet Babylon : quibus astra laceſſis
 Culmina, mox fient, quod premis, æqua solo :
 Felicem, qui clade pari data damna rependet,
 Et feret ultrices in tua tecta faces !
 Felicem, quisquis scopulis illideſ acutis
 Dulcia materno pignora rapta finu !

P S A L. CXXXVIII.

PÆtore te toto celebrabo, maxime rerum !
 Aligeros inter sceptrigerosque choros.
 Ad sacra siderei prosternar limina templi,
 Devotus Solymis & dabo tura focus :
 Hic nomen numenque tuum super æthera tollam,
 Nec favor est prisca, nec reticenda fides :
 Tu tua qui sanctè servâsti foedera, metis
 Orbis in extremi nobile nomen habes.
 Supplicis audîsti gemitus in vota vocatus,
 Et memini vires te reparasse meas.

R

4 Ote

- 4 Ore tuo moniti reges, proceresque frequentes
Undique concurrent, & tua facta canent.
5 Facta canent regis, qui majestate coruscā
Exsuperat rerum machina quidquid habet.
6 Tu licet emineas, humiles tamen ore benigno
Respicis, elatos & procul esse jubes.
7 Me licet infestent fluctus & lerna malorum,
Vita salusque tuā restituentur ope :
Tu, Deus ! invictis prosternes viribus hostes;
Dextra sed incolumem me tua tollet humo.
8 Perge, precor, nec te pigeat tua facta tueri ;
Namque tuus demto fine perennat amor.

P S A L. CXXXIX.

- T**U, Deus ! exactā lustras indagine mores ;
Tu rigidus vitæ censor es ipse meæ.
2 Seu sedeo seu surgo, mihi tu semper adhæres ;
Et peccus nil te quod latet intus habet.
3 Tu, quacunque feror, sequeris vestigia ; præstò
Tu, Deus ! es, quoties membra quiete levo.
4 Auribus arrectis tu quæ loquor, arbiter orbis !
Accipis, & præsens singula verba notas.
5 Undique dum cingis, fibras dum pectoris omnes
Excritis, obsidio me nimis arcta premit.
6 Dum reproto, quām sint tibi lyncea lumina, miror,
Omnis & ingenii vis & acumen hebet.
7 Quò fugiens oculos fallam, quibus omnia cernis ?
Quæ latebræ, profugi quæ caput antra tegent ?
8 Si miser astra petam, solium tibi cingitur illis ;
Tartara si subeam, tu, Deus ! illa tenes.
9 Me licet exoriens aurora volucribus alis
Vèctet ad Hesperii littora nigra freti :
10 Te tamen Hesperiis cernam novus hospes in oris,
Et metuam dextræ fulmina certa tuæ.
11 Me licet involvam tenebris & noctis amictu,
Non tamen, heu ! tenebris, non ego nocte tegar.
12 Te præsente nigræ vanescunt nubila noctis ;
Et sunt te coram lux tenebræque pares.
13 Quod cute texisti tenui, genitricis in alvo,
Nil tua quod fugiat lumina peccus habet.

- 14 Te, pater alme ! canam mirandæ conscius artis,
Quâ tua me struxit compoluimus manus.
15 Offa mihi solers finxisti clausa latebris ;
Nec pars ulla mei tum tibi testa fuit.
16 Molle rudimentum vidisti & stamina prima
Corporis, & miris offa ligata modis :
Membraque victuris tibi sunt inscripta tabellis,
Ante mihi facies quam foret ulla viri.
17 Quam tibi mens solers ! Tua quis secreta bilance
Pendere, vel numero claudere facta queat ?
18 Hæc ego si metis complecti coner, arenas
Promtius expediam quot lavet unda mari :
Hæc experrectus mecum dum manè revolvo,
Mens stupet, & nimium cura laboris habet.
19 Tu, Deus ! extingues sceleratos fulmine dextræ ;
Sit procul à nobis tintæa cruore manus.
20 Hostis atrox in te genuinum stringit, & iras
Nil profecturo provocat ore tuas.
21 Hunc ego non odi, te qui, pater ! odit ? & illum
Non ego detestor, qui tibi bella parat ?
22 Hunc ego, ne dubites, odi cane pejus & angue ;
Et mihi te quisquis non amat hostis erit.
23 Tu qui cuncta vides, famuli, Deus ! excute peccus,
Si quid & in tacito fortè recludo sinu :
24 Si scelus hic latitat, noxam si machinor ullam ;
Me quoque sacrilego cum grege dede neci.

- A ssere me, rerum genitor ! violenta retunde
Tela, quibus, nullo vim prohibente, petor.
2 Impia progenies in me ruit agmine denso,
Audet & indignum volvere mente nefas.
3 Omnibus armatur lethali lingua veneno,
Quale gerit Libycis vipera testa rubis.
4 Hostis ab infensi famulum me protege dextra,
Illius & clypeo spicula pelle tuo.
5 Ille tumens fastu gressus mihi fraude paratis
Reribus implicuit, dispositisque plagis.
6 Tunc ego, Tu Deus es mihi, rerum maxime ! dixi :
Tu Dominus, votis annue, quæso, meis.

- 7 Tu Deus es Dominusque mihi, columenque salutis;
Tu clypeus, quoties ingruit hostis, eras.
- 8 Absit ut huic faveas, aut impia vota secundes;
Materiem fastūs hāc ope tolle novi.
- 9 Factio dira suo pereat cum principe; virus
Et precor infestum, quod vomit, ipsa bibat.
- 10 Hauziat hanc supera dejectum fulmen ab aula,
Quidquid & indomiti Tartarus ignis habet.
- 11 Exsulet his terris, cui sunt lita labra veneno;
Et cui cæde madet sanguinolenta manus.
- 12 Credo equidem, nec vana fides, pater orbis egenos
Prteget, & si quos sors minùs æqua premit.
- 13 Mens pia mille tibi solvet, pater optime! grates;
Gaudebitque tuo cominus ore frui.

P S A L. CXLI.

- T**E, Deus! imploro; fer opem festinus, & aurem
Tende mihi, dum te supplice voce rogo.
- 2 Sint pro ture preces, sublatæ ad sidera palmæ
Sint tibi, ceu primo vespere cæsa bidens.
- 3 Os mihi ne peccem servet custodia; lingua,
Ne violem leges, injice frena meæ.
- 4 Da ne prava mihi vitient confortia pectus;
Da gregis impuri posse cavere dapes.
- 5 Mille modis potius me cædat & increpet æqui
Cultor, & hic cui mens candida labe vacat:
Hoc mihi dulce putem, ceu sint līta tempora nardo,
Tristia quod medicâ vulnera sanat ope:
Non tamen his renuam, quos odi, fausta precari,
Cumque luent pœnas tangar amore pio.
- 6 Cum ruet in præcepis judex & censor iniquus,
Verba mihi discent plena fuisse favis.
- 7 Per scelus hi nobis sparserunt ossa per agros,
Et tumuli juxta cespes inanis erat:
Sic qādīs æratis percussa bipennibus ornus,
Et circum latè fragmina fissa jacent.
- 8 Te tamen adspecto, te nitor, maxime rerum!
Ne, precor, ah! timidæ defere vela ratis.
- 9 Eruē me laqueis, quibus implicor; eripe nodis;
Et quibus hærescit pes mihi, solve plagas.

10 Sospit

10 Sospite me, tectis se cassibus induat hostis,
Et pereat technis, ô precor ! ipse suis.

P S A L. CXLII.

V Ota Deo, superum suspectans atria, fudi;
1 Et petii supplex omnipotentis opem.
2 Tristibus, hoc coram, lacrimis & mille querelis
Sum mala testatus quæ fero, quæque tuli.
3 Cum gemerem nimio curarum pondere pressus,
Alme parens ! testis tu pietatis eras :
Impius interea me cassibus induit hostis,
Et pedicæ dubios implicuere pedes.
4 Dum miser huc illuc oculos circumfero, nemo
Auxilium misero qui mihi ferret erat.
5 In Dominum tandem conjecto lumine, dixi,
Tu mihi, dum vivo, spes es & auctor opis.
6 Me bonus exaudi, pedibus dum calcor, & hostis
Robore dum superor, tu mihi tende manum.
7 Eripe captivum cæci de carceris antro ;
Sic ego te liber, quo decet, ore canam :
Hac ope procedam, sanctâ comitante catervâ,
Divitiisque tuis lautitiisque fruar.

P S A L. CXLIIL

A Uribus arrectis famuli Deus accipe questus,
Fœderis, & fidei, justitiæque memor.
2 Ne trutinâ me pende tuâ, ne durus amussi
Quæsitor vitæ subjice facta mœæ :
Adspice mortali prognatos semine : toto
De grege te coram crimine nemo vacat.
3 Me stravit pressitque ferox, me carcere mersit
Hostis, & in tenebris vita trahenda fuit :
Delitui, ceu luce carens & voce silentum
Turba solet, quam nox semper opaca tegit.
Obstupuit mens fracta malis, ceu fidere lævo
Tacta, nec in toto pectore peccatus erat.
Sed memor, annales reçolens, tua facta revolvo ;
Hæc referunt animo noxque diesque meo.
Cum premor adversis, supplex tibi brachia tendo,
Et desiderio inaceror usque tui :

Sic

- Sic ager apodus nimio languescit ab æstu ;
 Sic pluviam succo deficiente fitit.
- 7 Ocius exaudi, dum pondere victa fatiscit
 Mens mihi, ne dextram te retrahente ruam :
 Ne vultus jubat abde tui, quo cuncta serenas ;
 Quo sine me lethi squalor & horror habet.
- 8 Lumine me placido pater adspercere; Phosphorus umbras
 Cum fugat, auxilio spes mea nixa tuo est :
 Luce præi, signaque viam ; Te suspicit unum
 Äquoris undosi mens propè mersa vadis.
- 9 Eripe me vindex furiis hostilibus ; umbo
 Tu mihi, tu vitæ portus & aura meæ es :
- 10 Da famulo tua iussa sequi Dominusque, Deusque !
 In tua, rerum opifex ! atria pande viam.
- 11 Justitiæ laudisque tuæ memor, eripe servum
 Fluctibus ; & vires, ne premar, adde novas :
- 12 Utque tuus clarescat honos, disperde catervam,
 Quâ premor, & famuli jura tuere tui.

P S A L. CXLIV.

- G**loria sit cœli Domino ; mea temperat arma,
 Et bellatrices erudit ille manus.
- 2 Firma mihi rupes & murus aheneus ille est ;
 Et clypeus vitæ præsidiumque meæ :
 Hic vitam, sceptrumque dedit ; spes omnis in illo
 Est mihi, qui populos sub mea jura trahit.
- 3 Magne parens ! quantillus homo est, quem respicis ? Ad
 Pignora quid te quo demereantur habent ?
- 4 Vanus his nihil est ; his ætas futilis umbræ
 More vagæ levibus transvolat acta rotis.
- 5 Ätheris inclinans axes, jam labere cœlo ;
 Tange manu montes, & juga nube tege.
- 6 Funde meos cœli flaminis ultricibus hostes ;
 Obrue missilibus castra profana tuis.
- 7 Desuper exserta dextram, fluctusque coerce,
 Quos ciet, ah ! studiis gens inimica piis.
- 8 Eripe me linguis mendacibus ; eripe dextris,
 Fallere non veritis quam pepigere fidem.
- 9 Tum, pater alme ! novo te tollam carmine ; denis
 Te referam nervis, altisonaque lyrâ.

- 10 Jure patrocinii tu regum sceptralia tueris;
Jefsiaden clypei tu tegis ære tui.
- 11 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis, quam pepigere, fidem.
- 12 Vernet & assurgat soboles, precor, æmula cedro;
Quæ viret in Libani luxuriosa jugis:
Qualis & in lævi spectatur marmore, talis
Pectora virginibus pingat & ora nitor.
- 13, 14 Ampla penus, foetura gregis numerosa, segesque
Fertilis, & fortes sint ad aratra boves:
Sint procul hostiles acies & bella, nec unquam
Funestis resonent compita moesta tubis.
- 15 O ter felicem, cui sic traducitur ætas!
Cui Deus est, hominum cœlicolamque parens!

P S A L. CXLV.

- T**E regem, pater alme! canam; tua facta per orbem
Diffundam plectro non metuente mori.
- 2 Nulla dies non te recolet, rex incltie! metis
Includent titulos secula nulla tuos.
- 3 Est immensa tibi, nec sat laudata potestas;
Et tua sat nescit gloria mente capi.
- 4 Instructæ ætatem priscis annalibus ætas;
Mille tuâ memorans parta tropæa manu.
- 5 Inclita cœlestis referam miracula dextræ;
Et majestatis præco perennis ero.
- 6 Robur ego, dicent alii monumenta furoris;
Et recolent iræ fulmina fæva tuæ.
- 7 Omnibus & populis narrabunt voce canorâ,
Quanta, parens! bonitas fit tua, quanta fides.
- 8 O tibi quæm comis mens est & segnis ad iras!
Rebus in afflictis quæm tibi promta manus!
- 9 Omnibus illustrem tua se clementia terris
Monstrat, & in toto, quem regis, orbe nitet.
- 10 Te, Deus! artificem canit ingens machina mundi;
Et populus tibi qui, cum prece, tura litat.
- 11 Imperii sceptrique decus vox efferet omnis;
Laudibus & vires tollet in astra tuas.
- 12 Sic regni sacra fama tui, sic gloria dextræ
Crescat, & implebit solis utramque domum.

- 13 Quos geris æterni sunt & sine limite fasces
Imperii: nil h̄ic tempora juris habent.
- 14 Sustinet infirmos cœlestis dextera, terræ
Hæc eadem afflictos dextera tollit humo.
- 15 Te mare, te tellus, totus te suspicit orbis;
Pabula tu præbes tempore cuique suo.
- 16 Expandis tu sponte manum, quæ sustinet omnes;
Omnibus optatas porrigit illa dapes.
- 17 Arbitr̄ æthereus recti sectator & æqui est;
Et supera quidquid prodit ab arce pium.
- 18 Hunc animo si promptus adis, nec fallere tentas;
Ibit in amplexus protinus ille tuos.
- 19 Audiet & questus facilis, votisque suorum
Annuet, & vitæ præmia certa dabit.
- 20 Gens pia perstabit cœlesti numine tuta;
Impia cœlesti corruet icta manu.
- 21 Voce Deum referam; cuius nomenque, decusque
Natio nulla finet; secula nec ulla, mori.

P S A L. CXLVI.

- 1 TU patris ætherei laudes mens concipe; vitâ
2 Dum fruar, hæc studii summa futura mei est.
- 3 Quisquis es, ah! regum sceptris ne crede salutem,
Aut homini: nil rex, nil homo præstet opis.
- 4 His, ubi corpus humum repetit, mens avolat, omnes
Excutit & curas, nec memor inde tui est.
- 5 O felix nimium, Domino qui fudit amico,
Quisquis & Isacidum, pro duce, numen habet!
- 6 Astra, fretum, terras & quidquid cernitur usquam;
Hic dedit, & stabilem servat ubique fidem.
- 7 Protegit afflictos, inopes dape sublevat; arcta
Compede constrictos liberat ille pedes.
- 8 Lumina dat cæcis, humiles attollit in altum;
Diligit & populum, quem juvat æqua sequi.
- 9 Cum viduis illi puer orbus & advena curæ est;
Sed scelerum socios fœda ruina manet.
- 10 Sceptra geret Solymæ Dominus, dum lucidus astra
Sol reget: Ergo Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLVII.

- L** Audibus in cœlum cœlestem tollite regem;
Hoc juvat, hæc nimium cura decoris habet.
- 2 Ille suæ Solymæ reparavit mœnia; vindex
Exfulibus patrios fedidit ille lares.
- 3 Luce sua mœstæ depellit nubila mentis,
Et fera cœlesti vulnera lenit ope.
- 4 Supputat astrorum numerum, currusque volucres,
Nomenclaturis & vocat illa suis.
- 5 Illius omnipotens vis est & deætera solers;
Non hæc comprehendi mente nec illa potest.
- 6,7 Erigit ille humiles, tumidos deturbat ab alto;
Hunc canat argutæ vox tua juncta lyræ.
- 8,9 Hunc cane, qui cœlum nebulis involvit opacis,
Siccaque fœcundis imbribus arva rigat:
Gramine qui montes operit, pecorique ministrat
Pabula, quæsitas & tibi, corve, dapes.
- 10,11 Nec capit hunc bellator equus, nec militis ensis;
Candida sed pietas & sine labe fides.
- 12 Illius urbs Solymæ celebra præconia; laudes
Illius in cœlum tolle Sionis apex.
- 13 Ille tibi valido munivit robore portas;
Civibus ille tuis favit, & auxit opes.
- 14 Illius auspiciis pax incolit aurea terras,
Mæssibus & lætis luxuriantur agri.
- 15 Ille jubet; jussis tellus obtemperat ultrò;
Principis imperiis obsequiosa sui.
- 16 Nunc nive velantur, ceu molli vellere, colles;
Pascua nunc cinerum more pruina tegit.
- 17 Densantur liquidæ crustis glacialibus undæ,
Præque gelu nimio vix toleratur hiems.
- 18 Mox ubi rerum opifex adspirat Ienibus auris,
Bruma fugit, glacies liquitur, unda fluit.
- 19 Dat Deus Isacidis leges & jura, Sionis
Et populum placitis erudit ille suis.
- 20 Non ita propitium reliquis se præbuit oris;
Sole quibus fas est, sideribusque frui:
His nec jura dedit, nec sacri fœderis arrham
Obtulit: Ergo Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLVIII.

- E**ja Deum celebra; Domini de sede superna
Facta refer, cœli qui juga summa tenes.
2 Ej a Deum celebra rutilans sine corpore cœtus,
Siderei proprius qui patris ora vides:
Eja Deum celebra rapidis exercitus alis
Concite, dum superi jussa faceflis heri.
3 Ej a Deum celebra sol, solis & æmula luna;
Et cœli levibus fidera vecta rotis.
4 Hunc pariter cœlebret supremi machina cœli,
Quotquot & ex alto præcipitantur aquæ.
5,6 Hunc celebrate simul; verbo vos ille potenti
Condidit, & stabili nunc quoque lege regit.
7 Ætheris & Dominum laudet tellure fub ima
Trux draco, vasta maris quidquid & unda tegit.
8 Et cava quæ cœli subtexunt mœnia flammæ,
Et quæ frugiferos grando flagellat agros:
Et nix cum nebulis, & tempestate sonorâ
Illiis ad nutum qui quatîs, Eure, rates.
9 Et tetricæ rupes, & ovantes palmitæ colles,
Et cedrus, & pomis arbor onusta novis.
10 Cumque feris pecudes, & quæ fecat æthera pennis
Natio, vel prono peccore verrit humum.
11 Gemmiferoque comam cincti diademate reges;
Vosque quibus fas est dicere jura patres.
12 Fervidus & juvenum chorus, innuptæque puellæ;
Et puer imbellis, decrepitusque senex.
13 Cancta Deum celebrent, qui præstans omnibus unus
Altior est terris, fidereisque rotis.
14 Hic sibi devotum populum, gentemque Sionis
Evehit: Ergo Deo laus sit & omnis honos.

P S A L. CXLIX.

- D**icit e rectori superum nova carmina; sacros
Audiat & populi tota corona modos.
2,3 Rex suus oblectet Solymam, suus auctor Abram:
Progeniem: citharis gens sacra junge choros.
4 Ille suo populo favet, oblectatur & illo,
Mitibus & vindex cinget honore comas.

5,6 Gen

- 5,6 Gens pia solenni testetur gaudia pompa,
Gestiat & quoties nocte cubile premit:
Ore sui laudes celebret Dominique Deique;
Sed simul ancipiti fulminet ense manus:
7 Demetet hoc scelerum socios, gentesque rebelles,
Et quos impuros, quos sciet esse reos:
8 Ponè trahat reges, manibus post terga revinctis;
Servili procerum stringat & ære pedes.
9 Laus gregis est sacri præscriptas poscere poenas:
Hoc decet: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

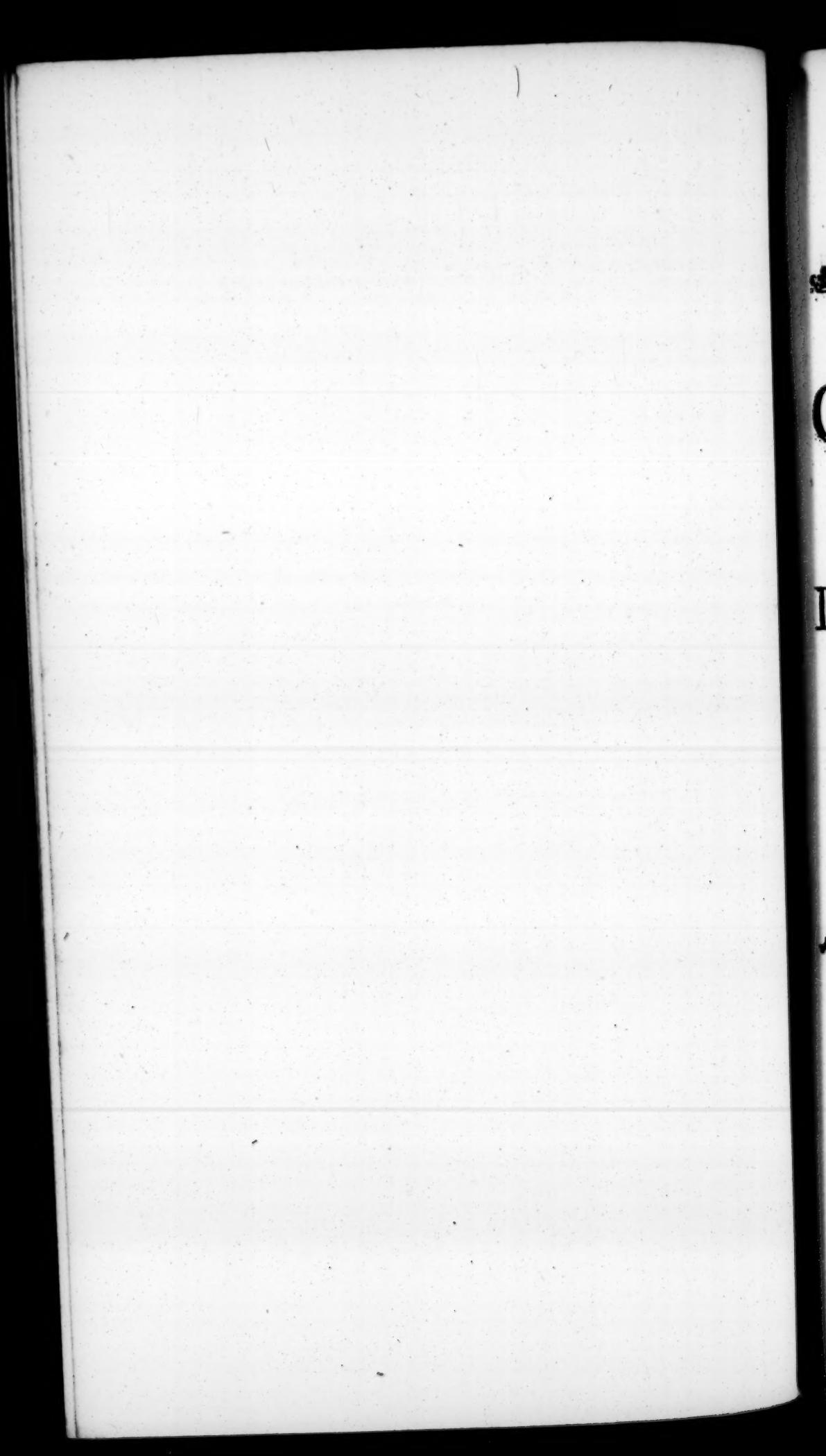
P S A L . CL.

- Fer super astra Deum, Solymæ qui protegit aras;
Aurea pollenti qui regit astra manu.
2 Fer super astra Deum, qui pollet robore dextræ,
Et majestatis pandit ubique jubar.
3 Fer super astra Deum lituis, buxoque sonoro;
Et socia blandæ nablia festa lyræ.
4 Fer super astra Deum, pulsa cava tympana palmis;
Sit citharæ & fidibus tibia blanda comes.
5 Fer super astra Deum, jungantur cymbala plectris;
Dulcibus & resonent terra polusque modis.
6 Fer super astra Deum, quisquis vitalibus auris
Vesceris: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

F I N I S P S A L M O R U M .

S 2 C A N T I C I

CANTICI
SOLOMONIS
PARAPHRASIS
POETICA.

ARCTURO JONSTONO Scoto,
Medico Regio, Auctore.

Auctoris Dedicatio

A D

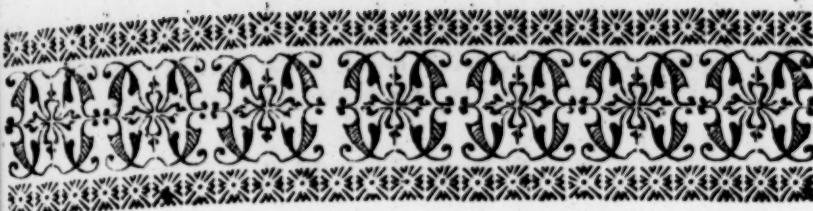
Serenissimum & Potentissimum

C A R O L U M

*Scotiae, Angliae, Galliae & Hibernie
Regem.*

CAROLE! flos Regum, quo nil augustius uno,
Sanctius immensus quo nihil orbis habet:
Quod fero Pieris è collibus accipe Regis,
Accipe divini nobile vatis opus.
Sacra Trias numeros, calamum Rex præbuit ortus
Davide, materiem numine plenus Hymen.
Hic Deus ipse suos è cœlo cantat amores:
Succinit in terris filia, nupta, nurus.
Tolle quod hic nostrum est, interpretis erue fentes;
Cætera sunt violæ, lilia, myrrha, rosæ.

ARCT. JONSTONUS.

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS.

C A P. I.

S P O N S A.

FER mihi suaviolum roseis, Dilecte ! labellis :
 Dulcior O dulci tu mea vita mero es !
 Os olet ambrosiam, spirant tua basia myrrham ;
 Halat & ex ipso nomine turis odor.
 Sic tu virginei tibi vincis pectora cœtūs :
 Me quoque cum reliquis sub tua jura trahe.
 Ponè ruam pernix, Regis subitura cubile,
 Inque tuo carpam gaudia blanda finu.
 Non ita delectat fitientem viteus humor,
 Meque piosqne tui dulcis ut urit amor.
 Fusca ego sum, fateor : facie tamē esse venustā
 Non renuent, Solyme quas habet alma, nurus :
 Est mihi qui deceat Cedarum tentoria cultus ;
 Est nitor aulæis qui Solomonis inest.
 Ne me, quod nigra sim, nigro quod sole perusta,
 Spernate, vel fratrum quod gravis ira premat ;
 Quodque aliena mihi malè sit vindemia quondam
 Credita, vel quod sim passa perire meam.

Dic,

Dic, quibus in terris, quâ pascas rupe capellas:

Dic, quæ te medio protegat umbra die.

Cur ego te linquam, mea lux! mea sola voluptas!

Cur sequar alterius, te superante, greges?

S P O N S U S.

Si latet hoc, reliquis palmam quæ præripis omnem;

Hanc tibi quam monstro, Virgo! capeſſe viam:

Junge greges, gregis & nivei te junge magistris,

Carpat ut h̄ic felix pabula læta pecus.

Se tua fidereis dum cingit gloria pennis,

Quid tibi par vastus, quâ patet, orbis habet?

Sic sonipes rutilat Pharaonius, undique gazis

Tectus Erythræi Sidoniique maris.

Æquoris Eoi respondent temporal gemmis;

Candida chrysolithi lumine colla nitent.

Aurea fingemus tibi, Virgo! monilia, puri

Argenti niveis vermiculata notis.

S P O N S A.

Mensa tuos quoties spirat regalis odores,

Cœlestes redolent balsama nostra dapes.

Myrrheus est totus: circundans brachia collo

Te stringam gremio nocte dieque meo.

Sic Engeddini fragrant opobalsama ruris,

Inque racemiferis lacrima lecta jugis.

S P O N S U S.

Quàm mihi tu pulcra es, caftas imitata columbas

Dulcia cœruleâ lumina luce nitent.

S P O N S A.

Quàm mihi tu pulcer, rerum dulcissime! nobis

Inpersum vario flore cubile viret:

Celsaque vieturis radiant palatia cedris,

Pandit & abiegnas porticus ampla trabes.

C A P. II.

S P O N S U S.

SUM rosa suave rubens, qualem Sharonis in hortis
 Candida lacteolo pollice virgo metit :
 Quaque creant Zephyri molles in vallibus auræ,
 Flos ego sum vestri lilia cana gregis :
 Et mea virginæas ducens dilecta choreas,
 Lucet ut in duris lilia nata rubis.

S P O N S A.

Malus ut arboribus, sic & meus ignis ephebis,
 Terra quot ulla tulit, præripit omne decus.
 Illius optarem dulci recubare sub umbra :
 Hic lego mellifluis æmula poma favis.
 Hoc duce deveni spirantem nectare cellam,
 Signifer accensâ luce præbat amor.
 Promes, puer, cyathos, fragrantia suffice poma ;
 Jam mihi non noto liquitur igne jecur.
 Me fovet amplexu Dilecti dextera molli,
 Læva mihi fulcit languida colla manus.
 Turba puellaris, Solymæ florentis alumnae,
 Quasque Palestinæ protulit ora nurus,
 Parcite felices strepitu depellere somnos ;
 Fas requie nobis, fas fit amore frui :
 Hoc ego per cervos, quot alunt juga celsa Sionis,
 Perque leves capreas, gaudia vestra, rogo.
 Vox Sponsi dilecta mei mihi verberat aures :
 En nunc insultat collibus ille sacris :
 Emulus hinnuleo, capreâque citationi omni,
 Pronus in amplexus en ruit ille meos.
 Et mihi se sistens, cancellis undique septus,
 Prospicit, & tenui luce subinde micat.
 Me meus est ignis vultu solatus amico ;
 Mulsit & alloquio sustinuitque suo.

T

SPONSA

CAP

S P O N S A sub persona Sponsi.

Surge, ait, his oculis multo mihi carior, omni
 Marmore candidior, dulcis Amica, veni.
 Discessere nives tempestatesque sonoræ,
 Cumque suis nimbis turbida fugit hiems :
 Floret humus, resonat volucrum concentibus aer,
 Fundit & hic querulos turtur ubique modos :
 Induiturque novis jam ficus cœrula baccis,
 Et fragrans tenero vinea flore viret.
 Surge animæ pars magna meæ, pulcerrima rerum
 Huc ades : immensas cur trahis usque moras ?
 Quæ fuga ? quas latebras seclaris more columba ?
 Da precor ore tuo, da mihi voce frui.
 Dulcius hâc nihil est, nihil est formosius illo,
 Sed neque par quidquam maximus orbis habet.
 Vitibus invisas cum foetu interfice vulpes,
 Dum tener est nobis palmes, & uva recens.

S P O N S A in sua persona.

Me meus ignis habet, jus & mihi cessit in illum :
 Ille suas inter lilia pascit oves.
 Donec nocturnas aurora resolverit umbras,
 Reddideritque diem, tu mea vita redi :
 Accelera capreis cervisque citatior illis,
 Per juga quos ferri Betheriana vides.

C A P. III.

S P O N S A.

D Ecubui, & tacita quæfivi noctis in umbra
 Confortem thalami præsidiumque mei ;
 Quæfivi, & votis iterumque iterumque vocavi,
 Irrita sed rapidi vota tulere Noti.
 Tunc ego ; Quin, inquam, surgis ? quin excutis urbis
 Compita, vestigans irrequieta virum ?
 Exsurgo, multaque vias indagine lustro ;
 Heu mea sed nusquam vita reperta mihi est !

Obvia me vigilum cinxit custodia : quæro
 An mea sint isti gaudia visa choro.
 Nec procul hinc, quæsita diu, mihi vita reperta est ;
 Dimidiumque animæ deliciumque meæ.
 Protinus amplexans dilecto brachia collo
 Implicui nullo dissoluenda die ;
 Inque meæ duxi thalamos & tecta parentis,
 Lux ubi prima mihi cœlitus hausta fuit.
 Vos ego per capreas cervosque, Sionides, oro,
 Ne strepitu thalami sollicitate fores.

S P O N S U S.

Quæ fuit hæc, olim loca per deserta columnæ
 Ignea cui noctu prævia rexit iter ?
 Hanc circum nebulae spirabant undique myrrham,
 Missaque Panchæis tura Sabæa jugis.
 Adspice, Nupta, thorum recubat quo Davide natus,
 Qui decies senis cingitur usque viris :
 Hos legit Solyme duris exercita bellis
 Pectora, fulmineo cinxit & ense latus :
 Principis his thalamos studium est virtute tueri,
 Primaque nocturnos pellere cura metus.
 Adspice odoratis firmata palatia cedris,
 Quas Davidiadæ misit amica Tyrus.
 Hic purâ radiant argenti luce columnæ
 Sublimes, auro sub pede fulget humus.
 Murice vela rubent, niveis habitata puellis,
 Tota tui, Solyme, flagrat amore domus.
 Adspice pacifico rutilent ut tempora Regi !
 Conspicuum gemmis ut diadema nitet !
 Gaudia sancta agitans & conjugalia festa,
 Hoc illi genitrix cinxit honora comas.

C A P. IV.

S P O N S U S.

Qùam, mea lux, reliquas vincis candore puellas !
 Aureolo quantum spirat ab ore decus !
 Lumina cœlesti pinguntur luce, columbis
 Amula, quæ collo versicolore nitent.

Vellera cæsaries æquat, quæ lucida gestat
 In Gileadæis pasta capella jugis.
Sunt positi dentes, liquidi ceu fontis ab undis
 Cum tonfi redeunt in nova prata greges.
Candor inest niveus : partu fœcunda gemello,
 Haud aliter loto vellere lucet ovis.
Dulcia Sidonio saturantur murice labra,
 Blandaque nativo nectare lingua fluit.
Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
 Poma velut granis nobilitata rubris.
Ardua Davidicæ sunt colla simillima turri,
 Hic ubi mille ducum scuta superba micant,
Hinnuleos mammæ geminos imitantur eburnæ,
 Lilia quos inter florida pascit humus.
In juga ture pio myrrâque fluentia pingui
 Diffugiam, tenebras dum fugat orta dies.
Lux mea, formosis formosior omnibus una es ;
 Nullus & in toto corpore nævus inest.
Te mihi da comitem, Libani de vertice mecum,
 Sponsa, veni, dulcem ponè secuta virum.
De Seniræo, de culmine montis Amani,
 Hermonisque cavis despice, Nupta, jugis :
Despice de lustris, catulos ubi pardalis atrox,
 Trux ubi seminium sœva leæna tegit.
Tu mihi mellito fixisti lumine pectrus,
 Torquibus ussististi, Nupta Sororque, tuis.
Nupta Sororque, tuus mulso mihi dulcior omni
 Est amor, ambrosius balsama vincit odor:
Stillant labra favos, lac sudat mellea lingua,
 Purpureus Libani spirat amictus opes.
Hortus es obseptus dumis, fons nobilis undæ
 Signatus domino sepositusque suo.
Nardus oleus, calamusque tuo nascuntur in horto,
 Cumque crocis aloe, punica mala, cyprus.
Nec myrræ lacrimæ, nec thus nec cinnama desunt,
 Missaque de sacris balsama rara jugis.
Fons sacer hortorum, vitæ tu lympha perennis,
 Tu Libani dulæs, Sponsa, recludis aquas.

S P O N S A.

Aura favē, gemino mundi de vertice flabris
 Lenibus adspirans in mea septa veni.
 Elice jucundos horti felicis odores,
 Vir meus ambrosiæ carpat ut inde dapes.

C A P. V.

S P O N S U S.

Nupta Sororque, meum deveni lāetus in hortum,
 Myrrhea cum nardo lacrima lecta mihi est:
 Mella favique epulas, suffecit pocula nobis
 Lac nive candidius, vitigenusque latex.
 Gens dilecta mihi mecum jam lāta liquores
 Accipe nectareos, ambrosiasque dapes.

S P O N S A.

Nox oculis somnusque natant, pulsantis Amici
 Verba tamen patulā mens vigil aure babit.
 O multum dilecta Soror, sine labe columba,
 Pande tuas, inquit, dulcis Amica, fores.
 Ecce caput cœli perfusum rore videbis,
 Nocturnoque graves imbre madere comas.
 Tunc ego, Qui, dixi, rursus velamina sumam,
 Quæ posui? lotos quî maculabo pedes?
 Dumque feræ impatiens dextram meus inserit Ignis,
 Quàm mihi cor saliit, quàm micuere sinus!
 Protinus excutior stratis, ut claustra recludam,
 Myrrhaque de manibus stillat odora meis:
 Myrrheus è digitis in postes depluit imber,
 Totaque cœlesti janua rore madet.
 Hæc ubi jam patuit, meus heu discesserat Ignis!
 Heu mihi lethalis vox abeuntis erat!
 Hunc ego quæfivi nequicquam, sape vocatus
 Est mihi, responsi nil tamen inde tuli.
 Me vigilum truculenta cohors deprendit, & cheu!
 Sauciat indignis barbara turba modis.

Urbis

Urbis ab excubiis, dum passim compita lustro,
Develata mihi turpiter ora queror.
Vos ego, quas Solyme ja&cat speciosa, puellæ,
Cernere si nostri fors datur ora viri,
Vos precor adjurans, Dilecto dicite, lento
Languidulum nobis igne perire jecur.

VIRGINES.

Pulcior O sociis, dic, dum nos talibus urges,
Quo tuus hic reliquos nomine vincat Amor?

SPONSAS.

Hic nive candidior, Tyrio rubicundior ostro,
Dignus & est decies mille præire procis.
Par caput est auro, crispantur tempora, corvi
Oscinis haud alio pluma colore nitet.
Lumina cœruleas æquant sine labe columbas,
Quæ prope flumineas lacte lavantur aquas,
Floridulisque genis fragrans exspirat amomum,
Lilia mellitis myrraque pura labris,
Chrysolithis auroque nitet manus utraque, ventrem
Sapphiri rutilans lumine velat ebur.
Candida marmoreas imitantur crura columnas,
Quas auro fultas nobiliore vides.
Illi adspectus, croceos dum fundit odores,
Æmulus est Libano cedriferisque jugis,
Stillat ab ore favos, dulces è corpore toto
Blanditias spirat, deliciasque meras.
Nobilis O Solymæ proles generosa puellæ!
Hic tacitâ torret pectora nostra face.

CAP. VI.

VIRGINES.

Inter formosas O formosissima, monstra
Quo tuus hic à te fugerit ales Amor:
Utque tuum tecum jam vestigemus amantem,
Dic age quam fugiens carpserit ille viam,

S P O N S A S

S P O N S A.

Venit in areolas horti meus Ignis odoras,
 Inter ut has pascens lilia verna legat.
 Hic mihi se vovit, conjux ego debeor illi,
 Lilia cui surgunt inter amœna dapes.

S P O N S U S.

Tu Tirzæ, Solymes tu formæ dotibus æquas
 Tecta, nec est acies strœcta timenda magis.
 Lumina flecte retro, mea lux, ego vincor ab illis;
 Vincor, & obtutu maceror usque tuo.
 Vellera cæsaries superat, quæ lucida gestat
 In Gileadæis pasta capella jugis.
 Sunt positi dentes, liquidi ceu fontis ab undis
 Cum tonsi redeunt in nova prata greges.
 Candor inest niveus, partu fœcunda gemello
 Haud aliter loto vellere lucet ovis.
 Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
 Poma velut granis nobilitata rubris.
 Huic ter viginti Reginas, Regis amicas
 Huic decies octo nobilis aula fovet.
 Turba puellaris numero non clauditur, una
 Sed mea, si confers, labe Columba vacat:
 Sola nitet multis è millibus, unica proles,
 Spesque genitricis deliciumque suæ.
 Hanc ubi viderunt, nimium dixere beatam
 Virgineusque chorus, laetæolæque nurus.
 Laudavere thori sociæ regalis amicæ,
 Et quotquot Regi conferuere latus.
 Quæ tibi censenda est, radios quam cernis Eoos,
 Et lunæ & solis dulce referre jubar?
 Cui datur hostiles acies terrere, virorum
 Ut cum sub signis stat clypeata seges.

S P O N S A.

Qui mihi florebat pomis felicibus hortum
 Invisi, & valles fertilitate pares:

Anxie

Anxia disquiro num forsan vinea gemmis,
 Num vireat malus punica flore novo.
 Huc ego rapta fui sine sensu, passibus æquans
 Nobilium rapidas alipedesque rotas.

H I E R O S O L Y M I T A N A.

Sacra redi, Solymæa redi, vestigia Virgo
 Flecte retro, reducis da celer ore frui.

S P O N S A.

Dic, quid in hac spectes? In te, Solymæa, cohortes
 Et numerum geminæ vimque phalangis habes.

C A P. VII.

H I E R O S O L Y M I T A N A.

QUAM tibi formosæ sunt proles regia plantæ!
 Quam mollis niveos velat aluta pedes!
 Dædala compages femorum, flexuraque crurum
 Artificis simulat nobilioris opus.
 Ventris apex medius cyatho par necare pleno est,
 Quem torno poliit dextra perita levi.
 Ipse refert venter tritici florentis acervum,
 Candida quem circum lilia fundit humus.
 Hinnuleos mammæ geminos imitantur, eburnæ
 Turris & in morem lactea colla nitent.
 Sic oculi radiant, populosæ proxima portæ
 Ut solet Hesibonæ piscibus unda frequens.
 Nasus odoriferæ Libani par obtigit arcii,
 Alta Damascenam quæ propè cernit humum.
 Vertice fers coccum, fulgent tibi murice vittæ;
 Rexque tuo semper figitur ipse lari.
 Quam formosa mihi, quam tu mellita videris!
 Deliciis animum quam tuus implet amor!
 Corporis electæ tibi forma simillima palmæ est,
 Multaque candidulos purpurat uva sinus.
 Cara mihi, dixi, scandetur palma lacertis,
 Illius amplectar brachia panda meis.

Pedon

Pectora purpurei pingent dilecta racemi,
Spirabunt nares roscida mala tuæ.
Nectare lingua madet, cor hoc perfundit amantis;
Dat liquor hic voces fundere more senis.

S P O N S A.

Me meus ignis habet, mens se mea mancipat illi,
Illius & nostri pectus amore calet.
Nunc ades, ô dilecte mihi! jam rura petamus,
In villis mecum, lux mea! fige larem.
Surge sub auroram; num trudat germina vitis,
Punica vel malus, me comitante, vide.
Hic ego laffa tuo substernam brachia collo,
Inter & amplexus oscula pacta dabo.
En tibi mandragoris thalami sparguntur odoris,
Et cingunt nitidas florea ferta fores.
Sunt antiqua mihi, nova sunt bellaria, dulces
Quas tibi seposui, sunt mihi mille dapes.

C A P. VIII.

S P O N S A.

O Utinam fratrem favor indulssisset olympi
Te mihi, lactasset mater & una duos!
Tum foris invento tibi quæ decet oscula ferrem
Blanda, nec opprobrium gentis, ut ante, forem.
Me duce tecta meæ subiens genitricis odoros
Intrabis thalamos, & documenta dabis.
Hic tibi vitigenus conditus odoribus humor,
Malaque quem fundunt punica, potus erit.
Me meus accipiet gremio vir, colla sinistra
Fulciet, amplexus dextera mille dabit.
Vos ego dilectæ Solymes adjuro puellæ,
Ne qua tori socium suscitet ante diem.
Quæ rogo, qualis erat, quæ per deserta locorum
Nixa tuis humeris est tibi facta comes?
Pomus erat, memini, sub qua tu tactus amore es,
Sub qua te gravis est pondere facta parens.
Inferre me dextræ, quam diligis, imprime cordi;
Fœderis hoc nostri gestet & illa notas.

U

Omnia

Omnia vincit amor, lethoque simillimus ipse est,
 Nec tumulus crudæ plus feritatis habet.
 Illius undantes æquant incendia flamas;
 Ipsaque cœlesti fulmina torta manu.
 Ignibus his lymphæ frustra quærentur; amoris,
 Crede mihi, nullis flamma domatur aquis.
 Ridet amor gazas, ipsum quoque despicit aurum,
 Et quascunque manus parca coegit opes.
 Parva soror nobis nondum matura marito est,
 Et nondum teretes intumuere sinus:
 Si quis erit juvenum qui poscat jungere tædas,
 Dic quibus hanc studiis, quâve juvemus ope.

S P O N S U S.

Si mihi firma manet muri soror instar aheni,
 Estque velut toto janua poste patens;
 Urbs manibus fabricata meis argentea surget,
 Surget odoratâ janua firma cedro.

S O R O R S P O N S Æ.

Par ego sum muro, geminæ sunt æmula turri
 Ubera, quæ, memini, perplacuere tibi.

S P O N S U S.-

Ruris in aprici Solomonis vinea campo
 Floret, & in numero palmite vestit humum.
 Illius est famulis custodia credita, nummos
 Mille solet domino pendere quisque suo.
 Me mea custodem naëta est, mihi servit & uni
 Vinea, meque suâ fertilitate beat.
 Mille tibi, Solomon! tua solvit vinea nummos;
 Bis centum famuli sed tamen inde metunt.
 Hortorum quæ septa colis, tua verba sodales
 Auscultant, aures tu quoque tunde meas.

S P O N S A.

Par capreis cervisque fugam, Dilecte! capessie;
 Montis odoriferi culmina summa pete.

Canticum

Cantica Evangelica.

ARCTURO JONSTONO Interpretate.

SALUTATIO ANGELICA.

Ave Maria.

Salve, Cœlicolûm Virgo carissima Regi,
 Et cœli cumulata bonis! Tu Numine plena
 Jam frueris præsente Deo. Tanto hospite felix,
 Virginibus reliquis & matre beatior omni es.
 Ne trepida: placido te vidit lumine rerum
 Conditor. Ecce tuo conceptam semine prolem
 Virgo feres utero, Natumque puerpera faustis
 Nixibus in dias emittes luminis auras.
 Qui tibi, nec vano titulo, dicetur IES U S.
 Viribus immensis & majestate coruscâ
 Instruet hunc mundi genitor, prolemque supremi
 Numinis agnoscent superûm domus, æquora, tellus.
 Davidis huic solium patris & regalia Judæ
 Scæpta dabit Dominus, quæ nec dolus auferet ullus,
 Nec furor hostilis, nec quod terit omnia tempus.
 Virginis in gremium labetur ab æthere summo
 Spiritus, & sacrâ dum lambet viscera flamimâ,
 Ne patris umbrabit virtus, cui subjacet æther,
 Si duraturâ faciet de virgine matrem.
 Irgò tuo sacrum surgens de semine germen
 Audiet ætherei proles germana parentis.
 Ecce tui consors generis, nunc obsita canis,
 Nec fœcunda prius, prægnans sibi sentit Eliza
 Autumuisse finus. Ex illo plena nitoris
 Is ter luna fuit, bis ter jubar abstulit orbi.

156 CANTICUM ELIZABETHÆ.

Scilicet auctori rerum suprema potestas,
Et manus omnipotens est, & sine limite vires.

CANTICUM ELIZABETHÆ.

Benedicta tu.

Virginei regina chori, collata puellis
Quæ reliquis, quas sol oriens, quas adspicit, undas
Cum subit Hesperias, felicior omnibus una es.
Scilicet hic, utero quem fers, quoscunque beatos
Vel cœlum vel terra vocat, supereminet omnes.
Unde mihi tam rarus honos? Me visere mater
Cur Domini, totus mecum cui supplicat orbis,
Sustinet, exiguos non dignata penates?
Ecce salutantis simul ac mihi perculit aures
Enthea vox, nondum conspecto lumine, fœtus,
Quo mihi nunc uterus turget, mirabile dictu!
Subsilijit, tacito testatus gaudia plausu.
O felix nimium sacris quæ vocibus ultrò
Credidit! Eventus Domini promissa sequetur.

CANTICUM B. MARIAE semper Virginis.

Mag. ificat.

Hunc ego, cui Domino paret domus ardua cœli,
Et cœlo quodcunque subest, de pectoris imo
Grandibus attollo titulis, & spiritus intus
Exsultat nascente Deo, quo pendet ab uno
Nostra salus, humilem placido qui lumine servam
Millibus è multis supera despexit ab aula.
En me cuncta dehinc felicem terque quaterque
Secla canent: siquidem cui pollens robore dextra est,
Et sacra majestas, genitor me desuper umbrans,
Perfecit, quæ terra simul miratur & æther.
Hunc amor, auratis perpes clementia pennis
Hunc sequitur, gremioque fovet pietatis alumnos.
Inclita fulmineæ nemo miracula dextræ
Non stupet. Elato spirantes grandia fastu
Ille manu forti latè dispersit, & auris
Vota rapi jussit, volucri ludibria cœlo.

Ille paludatos & ovantes murice reges
 Viribus invictis folio detrusit avito,
 Fascibus exutos. Humiles è pulvere vili
 Sustulit, & solidis velavit tempora gemmis.
 Ille, bonis saturans inopis jejunia plebis,
 Divitis elusit spes, & dimisit inanes
 Hos quibus Eois undabant atria gazis.
 Isaciden famulum præstanti robore dextræ
 Extulit, & fulcit, pacti testatus amoris
 Se memorem, liquido dum cingitur æthere tellus.
 Hæc proavis, Abrahæque patri, sobolique, supremo
 Qui regit imperio terras, promissa reliquit.

CANTICUM ZACHARIAE.

Benedictus.

LAUDIBUS Isacidum celebra Dominumque Deumque.
 Ille suum populum, delapsus ab ætheris aula,
 Visit, & infesti medio de gurgite lethi
 Traxit ovans, pretio pro libertate soluto.
 Davidis ille domum nati miseratus in altum
 Extulit, & populis hinc jussit surgere vitæ
 Perpetis auctorein, validæ qui robore dextræ
 Erigit afflitos, tumidos & dejicit hostes.
 Hæc vatuum numerosa cohors, præsaga futuri
 Scilicet, à prima prædixit origine mundi.
 Affore tempus ait, quo nos hostilibus armis
 Eriperet qui cuncta potest, quo patribus arrham
 Traderet & patrii monumentum insigne favoris.
 Quoque palam faceret memorem se vivere sancti
 Fœderis & fidei, jurato numine, patri
 Quam dedit Abramo. Venturi præscius ævi
 Se pater æthereus facturum dixit, ut olim,
 Hostibus edomitis, cultor pietatis & æqui
 Quisque foret, superumque patri, dominoque litaret
 Intrepidus, liquidâ lucis dum vescitur aurâ.
 Tu quoque, parve puer! Vates dicere supremi
 Numinis; auctori vitæ tu prævius ibis,
 Et sternes quod carpet iter, populumque docebis,
 Desuper afflatus, nullam sperare salutem,
 Crimina ni tollat superi clementia regis.

158 CANTICUM SIMEONIS.

Illa salutiferum demittet ab æthere fidus,
Unde diem, lucemque trahet quicunque tenebris
Mergitur, & vitam lethi traducit in umbra.
Hoc jubar erranti gressus reget; otia terris
Ut ferat, hoc niveis sequitur pax aurea pennis.

CANTICUM SIMEONIS.

Nunc dimittis.

Nunc famulum, Pater alme! tuum dimittis, & altâ
Pace beas capulo vicinum, foederis icti
Pollicitique memor. Jam cernunt lumina vitæ
Præsidium columenque meæ, fontemque salutis,
Quem mecum populis spectandum mille dedisti.
Visa mihi lux est, roseo quæ solis ab ortu,
Solis ad occasum rutilat; caligine pulsâ,
His oculis conspecta mihi est nova gloria lectæ
Gentis, & immotæ decus immortale Sionis.

HYMNUS S. S. AMBROSII & AUGUSTINI.

Te Deum.

TE super astra Deum vehimus, Dominumque fatemur.
Te solis quæcunque jubar sub fornice cœli
Adspicit, æternum veneratur terra parentem.
Grex facer, auratis qui pervolat æthera pennis,
Imperio nutuque tuo, supremaque mundi
Templa tuâ cœlata manu, cœlique potestas
Omnis, & igne micans acies, & lucidus ordo,
Agminis aligeri princeps tibi, maxime rerum!
Jugiter acclamat, ter sanctum voce canorâ
Ingeminant, unumque Deum, Dominumque salutant,
Qui regis imperio terras, belloque triumphas.
Se tua majestas latè diffundit, & orbem
Occupat immensum, radiisque micantibus implet.
Te chorus illustris procerum, quos omnibus oris,
Omnibus & populis bifidis nova foedera linguis
Pandere jussisti: Divinis inclita vatum
Agmina te celebrant titulis: exercitus ingens
Te canit Heroum, pro te qui sanguine fusco

Clara

HYMNUS AMBR. & AUGUSTINI. 159

Clara triumphalis meruerunt præmia palmæ.
Sancta cohors totum latè diffusa per orbem
Te patrem agnoscit, majestatemque supremam,
Tempore quæ nullo, nullisque coercita metis,
Telluris cœlique plagas supereminet omnes.
Illa simul CHRISTUM te natum patre fatetur,
Qui siboles cum vera DEI sit & unica proles,
Nec genitore minor, toti venerabilis orbi est.
Hunc quoque quem pariter spirant Natusque, Paterque,
Esse DEUM credit, sacris præcordia flammis
Qui ciet, & dubiis adfert solatia rebus.

Christe ! manu qui sceptræ tenes & luce coruscâ
Cingeris, æterno proles æquæva parenti,
Tu Deus ora viri pro libertate tuorum
Sumturus, famulæ subiisti viscera matris,
Non deditgnatus luteâ te claudere testâ.
Lurida tu lethi fregisti spicula, cœli
Tu quoque fecisti patulas credentibus arces :
Tu patris ad dextram, magni genitoris amictus
Luce, sedes ; judex hinc & venturus in orbem
Crederas, aligeris cœli stipatus alumnis.
Ergo tuis fer opem famulis, è carcere sanguis
Quos tuus exemit, puro pretiosior auro.
Æternâ da luce frui, cœlique beatis
Civibus adscribi, vita qui puriter actæ
Præmia ceperunt : populum tibi fœdere junctum
Affere, Cœlicolûm rex, & felicibus auris
Floreat æternum gens quæ tibi dicitur heres.
Hanc tua securam duc per vestigia, dumque
Tecta manent superum, titulis & honoribus auge.
Nostra cohors jugi te tollit carmine, sacris
Nec numerum numeris, nec tempora ponimus hymnis.
Dexter ades, custosque gregis : da ducere lætis,
Quâ fruimur, sine labe diem : miserere tuorum.
Spem gregis electi bonitas tua paſſibus æquis
Stipet; humum linquens, spes te mea respicit unum.
Dum rota solis erit, dum luna perambulat orbem,
Non ego te Domino, non te confundar amico.

SYM-

SYMBOLUM APOSTOLORUM.

Fido DEO Patri, rerum cui summa potestas;
Qui terram è nihilo finxit & astra poli.
Fido DEI Nato, populum qui servat, olivæ
Tempora cui sacro rore peruncta nitent:
Unica qui patris est proles; quem poplite flexo,
Pectore devoto quem veneramur herum:
Quem gravis arcanâ Divini Flaminis aurâ
Enixa est socii nescia virgo tori:
Judice sub Latio qui passus in arbore vitam
Exuit, & tractus de cruce mersus humo est:
Tartara mox subiit; lux tertia reddidit orbi;
Morte triumphatâ carpsit in astra viam.
Affidet hic dextræ magni patris; inde redibit,
Judicet ut vivos, quosque recondit humus.
Fido DEO, cum prole pater quem spirat: Ubique
Esse pios credo, quos regit una fides.
Et fore delictis veniam, redivivaque credo
Corpora perpetuis perfruitura bonis.

ORATIO DOMINICA.

MAgne Pater! cœli qui cingis & incolis arces,
Te sanctum geminus prædicet orbis apex.
Sceptra manu gestans, solium conscende, tuisque
Pareat imperiis æmula terra poli.
Da bona, quæ recreent hodie, dextrâque benignâ
Alme parens! omni suffice luce dapes.
Da veniam nobis, aliis quos parcere cernis;
Nec tenta nimium, sed mala pelle bonus.
Te penes imperium est, nullisque potentia metis,
Temporis & nullo limite clausus honos.

DECALOGUS.

ME solum venerare Deum, nec sculpe quod oras.
Impia nec vox sit: luce quiesce sacrâ.
Majores reverenter habe, nec sanguine dextram
Infice, nec sancti pollue jura tori.
Pura manus furti, sit falsi nescia lingua:
Nullius optetur verna, marita, pecus.

F I N I S.

CANTICI SOLOMONIS

Paraphrasis gemina ;

Prior vario Carminum genere, altera
Sapphicis Versibus perscripta.

Auctore JOANNE KERRO, Humaniorum
Literarum in Academia EDINBURGENA
Professore,

EDITIO ALTERA.

Nobilissimo & ornatissimo Juveni,

**ROBERTO Marchioni de BOWMONT,
Baroni & Comiti KER de WAKE-
FIELD;**

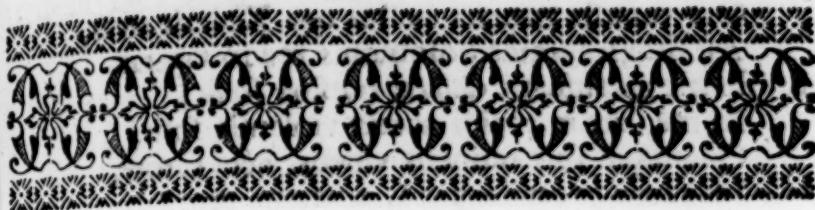
Illustrissimi & potentissimi Principis,

**JOANNIS Ducis de ROXBURGH, &c.
Filio unico, ac maximo Parente di-
gnissimo.**

Inclita KERRORUM proles ! spes unica gentis
Eximiæ, eximii vera & imago Patris !
Potibus egregiis qui fulges mentis & oris,
Cui comites Charites, grataque Suada favet ;
Accipe quæ quondam cecinit præclarus opimæ
Rex Solymæ, Hebræis carmina culta modis ;
Quæ tibi præbemus cultu velata Latino,
Quem dedit Arctoi bruma rigorque soli.
Prædicat hîc mirus cœlestes Sponfus amores,
Pandit & ipsa suas nupta sororque faces.
Hîc, nisi quod nostrum est, nil non pretiosius auro:
Lac nive candidius, mellaque flava fluunt ;
Cuncta nitent gemmis ; halantes undique surgunt
Nardus, myrrha, crocus, lilia, tura, rosa.

Jo. KER.

Canticum

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS:

C A P . I.

Vers. i **N**Obile carmen habes, meritò cui Cantica
cedant
Omnia; Davididæ nobile Regis opus;

S P O N S A.

- 2 Suaviolum roseis Dilectus dulce labellis
Det meus ille mihi, facilis det suavia mille :
Vincit amor latices tuus, ò mea Vita ! Lyæos.
- 3 Halitus unguentis redolens dimanat odoris,
Ambrosiæ succos redolens ; ipsum quoque Nomen,
Unguen ut effusum, liquidos diffundit odores :
Castâ depereunt niveæ te mente puellæ.
- 4 Me trahe, virgineis pernix comitata choreis
Insequar : in thalamos duxit me Rex meus ipse,
Ipse suâ dextrâ ; Regi Pæana canemus
Nos hilares lætum nostro ; præcordia fibris
Exslient tremulis ; non reddent vina saporem,
Qualem dulcè mei spirantes Regis amores.
His animi regis succendis pectora flammis.

- 5 Nigra ego sum vultum, Solymæ generosa propago,
Ore venusta tamen ; pelles ego Kedaris atras,
Ast simul auratos Solomonis reddo tapetas.
- 6 In me ne fuscum defixa lumina stetis ;
In me, quam rapidi torret violentia solis,
Quamque suis retinens vinetis, aëta furore,
Indecore excandens irâ, materna propago
Exercet multum, durisque laboribus urget ;
Quam colo divinâ propriam dum vinea forte,
Me miseram ! spissis dumetis obsita squaler.
- 7 Pingua quæ teneant te pascua, dic mihi ? monstra
Quâ tuus, ô mea Lux ! grex erret valle reductâ,
Sole sub ardentî medios declinet & æstus ?
Cur vager alterius tremulis ego devia fibris
Ad caulas ? misera ah ! quî teque gregesq; relinquam !

S P O N S U S.

- 8 Hoc te si fugiat, rerum dulcissima ! gressus
I preme formosi pecoris, pecorisque magistros
Vestigans, horum ad magalia pasce capellas.
- 9 Haud minus, eximum decus ô Dilecta ! refuges
Auratis rutilans phaleris ac fulget in oris
Niliacis sonipes, cum percutit ungula campum.
- 10 Quique genas decorant, nitidi fulgore lapilli
Perstringunt oculos ; renitentque monilia collo.
- 11 Dædala fingemus tibi, Virgo ! munera ; inaures
Auri squallentes maculis rutilantis, & aptè
Argenti niveis distinctas undique squamis.

S P O N S A.

- 12 Ipse suis dum Rex epulis accumbit opimis,
Dat mea mellifluos ubertim nardus odores.
- 13 Myrrheus ut fascis, gremio gestarier aptus,
Est mihi Dilectus ; gremio de nocte recumbet.
- 14 Pinguis ut Engaddi vinetis cyprus amoënis
Fragrat odora ; bonos sic dat meus Ignis odores.

S P O N S U S.

- 15 Qualis te rutilans nitor ? ô quâm mira venustas
Te

Te circumvolitat, mea Lux! Tibi lumina fulgent,
Qualia candidulis perpulcrâ luce columbis.

S P O N S A.

- 16 Te, Dilecte mihi, nihil est formosius: aurea
Nobis sponda viret, consperso flore rosarum.
17 Ædibus in nostris, cedro tabulata perenni
Stant, & odoratâ renitent laquearia brutâ.

C A P. II.

S P O N S U S.

- 1 **S**Um rosa Saronis pulcerrima, suavè rubescens:
Lilia concedant vallibus orta mihi.
2 Candida præludent incultis lilia spinis,
Sic mea virginis dulcis Amica choris.

S P O N S A.

- 3 Qui mihi Dilectus juvenes supereminet omnes
Egregios, humiles malus ut alma rubos:
Lætitia exsiliens dulci consido sub umbra
Illius; hîc recubans dulcia poma lego.
4 Devehor in dulcis fœcundas nectaris ædes,
Hoc duce; vexillum tenditur ales amor.
5 Me recreent hilares cyathi; me roscida mala
Exhilarent: languens carpitur igne jecur.
6 Ægra, læva manus, collum mihi fulcit Amici;
Meque sinu amplexam dextera mollè fovet.
7 Vos per ego capreas, cervos & ruris alumnos,
Progenies Solymæ nobilis, oro, sacræ;
Ne qua tori socium dulces abrumpere somnos
Cogat: ne strepitus suscitet, oro, malus.
8 Suavis io! nostras Dilecti vox quatit aures:
Collibus insultat, transflit ecce juga.
9 Hinnuleo similis celeri, capreæque volucri,
Præpetibus pennis huc volat ales Amor:
Effulgens nimbo jam nostras attigit ædes,
En! per cancellos lucidus ille micat.

- 10 Dein mihi Dilectus vultu me affatur amico,
Verbaque suaviloquâ talia voce refert:
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! nostra
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
- 11 En! jam fugit hiems nimbosis foëta procellis,
Fugit & effusis turbidus imber aquis.
- 12 Flore viret tellus, volucres nunc aëra cantu
Demulcent, castus turtur ubique gemit.
- 13 Jam baccas ficus, jam læto palmitæ gemmas
Protrudit vitis: ridet & omnis ager.
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! nostra
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
- 14 Casta columba petræ fissuris atque latebris
Hærens, fac vultus lumina nostra beet.
Aure bibam vocem: nihil hâc est suavius, illo
Candidius nihil est. Te dato, pulcra, frui.
- 15 Cum catulis vulpes prendantur, dentibus uvas
Qui rodunt: tenero vinea flore tumet.
- 16 Me sibi Dilectus propriam tenet; hunc ego jure
Vendico, cui juxta lilia cana dapes.
- 17 Dum ducat rutilum croceis Aurora quadrigis
Vecta diem; gressus, Lux mea, flecte retro:
Hinnuleo similis celeri, capreæque volucri,
Betheris exsuperans ardua, carpe viam.

C A P. III.

S P O N S A.

- 1 **N**Octis per tenebras dum cubui toro
Arcanas, animæ dimidium meæ
Quæsivi, latitans sieubi falleret;
Aversus dederat terga fugæ sua.
- 2 Artus excutiam nunc ego languidos
Stratis, pervolitans ociùs oppidum,
Vicos & plateas sedulò quæritans
Lustrabo, lateant sicubi Gaudia:
Lustravi misera, ah! Carpferat is viam.
- 3 Tum me repperiunt, curfito dum vaga,
Nocturni vigiles: quærito an uspiam
Factus qui mea Lux, fortè sit obviam?

4 Gressus

- 4 Gressus promoveo non procul hinc, mihi est
Visum præsidium & dulce decus meum,
Præsum detinui, brachia brachiis
Nostris implicui, matris is intimas
Ædes & thalamos, is thalamos ubi
Auras æthereas primitus hausimus,
Læta supra modum me subiit duce.
5 Per cervos ego vos oro, Sionides!
Per ruris celeres obsecro capreas,
Ne quivis strepitus fuscitet unicè
Dilectum mihi; nunc ad libitum suā
Per vos sit requie fas placidā frui,

HIEROSOLYMITANÆ.

- 6 Quænam tendit iter per loca devia,
Incessu deceat qui benè Principem,
Exundans globulis undique fumeis?
Myrræ cui redolet plurima copia,
Turis fumifici, mercium & omnium,
Quas dat dives Arabs collibus è suis.

S P O N S A.

- 7 En, quo Rex Solomon membra levat sus,
Lectum Sidonio murice splendidum!
Circa hunc excubias, robore qui valent,
Viceni ter agunt, Isacidae incliti.
8 Doctus militiæ quisque vibrat suum
Ensem fulmineum, prævalidâ manu;
Accinctum femori stat quoque singulis
Ferrum, nocte metus quod procul arceat.
9 E cedris Libani condidit, artifex
Divinus, Solomon Rex sibi nobilem
10 Leæticam: radiant fulcra adamantina
Argento solido, sellaque laminis
Auri stat rutilans, velaque purpurâ
Splendescunt, medio strata patet via
Natabus Solymæ, nomine Caritas.
11 Linquentes properè tecta, Sionides!
Nunc prodite foras, Rex plateas obit
Augustus Solomon; en! diadema te

Fulget

Fulget conspicuus tempora gemmeo,
 Ipsa quo genitrix impediit comas,
 Sponsam legitimis quo tabulis die
 Junxit, lætitiâ pectus & intimâ
 Perfusum trepidis exsiliit fibris.

C A P. IV.

S P O N S U S.

- 1** **O** Quantum decus enitet
 Vultu laetulo, Lux mea candida?
 O qualis nitor aureus
 Te circumvolitat, fidereâ face?
 Collucent oculi tibi,
 Casto ut pulcra nitent lumina turturi.
 Crines purpurei tui
 Caprarum referunt vellera lucida,
 Quas cernas placido grege
 Errantes Giladis rupibus arduis.
- 2** Dentes candiduli bonâ
 Instruëti serie, dant speciem levi
 Tonsarum pecudum manu,
 Lotarum liquidi gurgite fluminis,
 Quarum cuique gemellus est
 Partus, nec steriles ullæ in iis gemunt.
- 3** Labris, quæ rutilant tibi
 Ceu filum dibaphum, sermo decens fluit:
 Flavâ tempora præ comâ
 Ut mali renitent fragmina punici.
- 4** Turrim Davidis ardua
 Sublimem simulant colla; ducum micant
 Hic umbonibus æreis
 Milleni clypei, scuta potentium.
- 5** Mammæ laetolæ duo
 Silvestris referunt hinnuleos leves
 Capræ, qui gemini simul
 Errant ad nitidis lilia floribus.
- 6** Dum ducat rutilum diem
 Quadrigis croceis vecta per æthera
 Aurora, & jubar aureum

Nocturnas tenebras dissipet à polo;

Montis pinguia myrrhei

Pennis præpetibus deferat in juga,

In clivos citus uberes

Collis turiferi corripiam gradus.

7 Toto corpore candida,

Resplendes, animæ dimidium meæ;

Gemmis purior omnibus;

Omni labe vaca's integra tu mea.

8 Mecum de Libano veni,

Mecum de Libani cedriferi jugis,

Confors cara tori mea;

Amanæ è placido vertice floridæ,

Summo è Senire prospice,

Hermonisque jugis: despice de cavis

Spelæis, ubi delitet

Pardus fulmineus; queisque latet leo.

9 Cor mî, nupta, fororcula;

Abreptum retines; cor mihi furripis

Ictu luminis unius,

Cervicis nitidæ torque vel unico.

10 O quām dulcè sapit mihi

Is divinus amor, qui fluit è tui

Antris pectoris enthei?

Quām multo exsuperat nectarei meri

Prædulces cyathos? tuis

Unguentis odor est, qualis aromatum.

11 Dulces, Sponsa, favos labra

Stillant; lac niveum, mellaque roscida

Linguam suaviter irrigant;

Exspirat Libani vestis & halitus.

12 Hortus sepibus obsitus

Ets tu, nupta, foror; fonsque scaturiens

Quem signacula mununt;

Lymphæ tu referas lene caput sacræ.

13 Te pomaria punicis

Malis nobilitant; fructibus optimis

Plantæ omnes redolent tibi:

Sutgit nardus ölens, cyprus & optimia.

14 Nardi copia nascitur

Ingens, auricoinians gignitur hîc crocus,

Et suavis calamus; bona

Staeten dant liquidam cinnama; ramulos,
 Quos Panchaia protulit,
 Flavo hic conspicias ture gravescere:
 Halat myrrhea lacrima,
 Splendens ac aloë; fundit & halitus
 Dulces quicquid aromatum
 Dives mittit Arabs collibus è suis.
 15 Pelluces vitreis aquis
 Vivorum laticum fons sacer, irrigans
 Hortorum, ò mea Candida!
 Halantes croceis floribus areas:
 E quo rivulus aureus
 Leni de Libano murmure perstrepit.

S P O N S A.

16 Fortis flamina suscitans
 Adspira, Borea! discute nubila;
 Alis & madidis, Note!
 Auris pervolita lenibus hortulum:
 Sic manabit aromatis
 Nostris suavis odor: corripiat gradus
 Dilectus meus in suos
 Hortos, ambrosias carpat & hinc dapes.

C A P. V.

S P O N S U S.

2 D Eveni in proprium, cara Soror mea,
 Confors cara tori, jam celer hortulum;
 Fragrantes lacrimæ sunt mihi myrrheæ
 Collectæ, & bona aromata:
 Jam pascor liquido melle meo, favos
 Sugo mellifluos, lac niveum bibo,
 Spumantes pateras nectarei meri
 Felix haurio suaviter:
 Gens dilecta mihi, cui faveo unicè,
 Adsis huc, epulas ambrosias cape,
 Fœcundos cyathos nectaris, hic scyphos
 Mecum nectaris ebibe.

SPON-

S P O N S A.

- 2 Somnus membra premit, mens vigilat tamen:
Dilecti patulas vox mihi percutit
Aures, Pande fores, & Soror & simul
 Conjuax, casta columbula;
Omni labe vacans, pande mihi mea:
Perfusum gelido rore caput vide,
Nocturnis pluviis purpureæ madent
 Sub dio mihi jam comæ.
- 3 Cui tunc deses ego, Quî mihi quod modò
Velamen posui accingere nunc queam?
Deturpare pedes quî valeam, benè
 Lotos, spurcitie nigrâ.
- 4 Per rimam tenuem, qui face torridâ
Urit lenta mihi pectora, dexteram
Immisit, fremitus tum mea conciit
 Motu viscera turbido.
- 5 Stratis excutior protinus ut fores
Dilecto referem, de manibus meis
Stillat myrrha fragrans, roreque myrrheo
 Exundant digitii & sera.
- 6 Dilecto, objicibus (nec mora) singulis
Dimotis, patulas reddo fores meo;
Pennis aufugiens, me miseram! citis,
 Pernix carpserat is viam.
Dum tundebat Amor voce suâ meas
Aures, me tenuit torpidus, ah! stupor;
Hunc quærens vocito, non tamen est mihi
 Vifus, vox cadit irrita.
- 7 Tum me repperiunt excubiæ vagam
Noctu; dira cohors verbera, vulnera,
Infandum! geminant; flammeum & auferunt
 Muris quæ manus excubat.
- 8 Vos ego, Solymæ nobilis incolæ!
Adjuro, volitet si meus huc Amor,
Illi languidulum dicite cor meum
 Flammam pascere non levem.

HIEROSOLYMITANA.

9 Qualis præ reliquis (quæsumus) hic tibi
Dilectus, superans candida candidas?
Qualis præ reliquis? dic age, fervida
Quum nos talibus urgeas.

SPONSIA.

- 10 Dilecto niveus candor inest meo,
Commixtusque rubor murice pulcius
Ardens Sidonio; signifer obtinet
Primas millibus in decem,
- 11 Auro, flamma coquens septima quod probat,
Splendescens rutilat purius huius caput:
Crispatur refuga & cæsaries, nitens
Plumis corvus uti nigris.
- 12 Purâ ceu niveis luce columbulis
Collucent oculi, fumine lacteo
Eluti, nitidis orbibus insiti,
Perpulcri huius oculi nitent.
- 13 Maxillæ referunt floribus areas
Halantes eroceis: illius & labra
Exsudant lacrimas suavia myrrheas,
Puris æmula likiis.
- 14 Berylli dgitos orbibus aureis
Innxi decorant: pingit & ipsius,
Sapphiris rutilans undique lucidis,
Ventrem candor eburneus.
- 15 Pilas è solido marmore, quæ pede
Aurèo stant nitidæ, crura decentia
Æquant: par Libani cedriferi jugis,
Vultus floridulus viget.
- 16 Oris purpurei maxima suavitas,
Succos ambrosiæ, neclaris & scyphos
Dulces exsuperat: totus amabilis,
Totus deliciis fluit,
Nobis igne jecur qui face torridâ
Urit languidulum jugiter hic Amor;
O proles Solymæ nobilis inclitæ!
Nobis hic favet upicè.

C A P. VI.

HIEROSOLYMITANÆ.

Quonam carpsit iter, præpete quò tuus
Pennā fugit Amor? dic age, foemina
Pulcrā pulcrior omni,
Tecum quarere perlubet.

S P O N S A.

- 1 Sese corripuit præpes in hortuli
Halantes croceis floribus areas,
Hic ut lilia carpens
Vescatur dapibus suis.
2 Ut me jure suam vendicat unicè
Dilectus, proprium sic mihi vendico
Hunc, qui pascitur inter
Albis lilia floribus.

S P O N S U S.

- 4 Tu Dilecta mihi dulcis amabilem
Tirzen, tu Solymam turribus inclitam
Æquas : fulgida signis
Terrent haud magis agmina.
5 Avertas oculos, ne peream, tuos ;
Vincit cæsaries vellera lucida
Caprarum, grege læto
Scandentum Giladis juga.
6 Tonsus ceu renitet, gurgite fluminis
Lotus, grex ovium, quæ geminos habent
Fœtus, orba nec ulla,
Dentes candiduli nitent.
7 Qui mali rubeis & niveis simul
Granis nobilitat fragmina punici,
Ornat tempora, cirros
Inter, puniceus color,

- 8 Tricenæ numero bis capiant thronum
Reginæ, sedeant & prope pellices
Octoginta, puellæ
Adstant queis numerus deest.
- 9 Tum Dilecta mihi prodeat, unica,
Matris deliciæ, curaque maxima,
Alis pura columba
Effulgens niveis, mea :
Felicem hanc resonans virgineus chorus
Triplex, tergeminis tollet honoribus;
Tollent laude puellæ,
Regalis sociæ & tori.
- 10 Aurora ut nitidum quæ caput exserit?
Sicut luna rubens! solis & aurei
Instar pura ! tremenda
Signis non magis est phalanx.
- 11 Hortos in riguos, castaneas nuces
Gignentes, abii, visere vallium
Plantas flore virentes,
Vites visere num mihi
- 12 Florerent teneræ, germina punicæ &
Mali pulcra darent : me rapuit mea
Pernix mens inopinum,
Amminadabis ut rotis.
- 13 Retro, flecte retro te, Solymiti, te
Retro, flecte retro ; da reducis tui
Nobis, tu bona, lætis
Vultum cernere candidum.
Quid quæso est oculis cernere quod datur
In te ? tu simulas aurea, fulgido
Florentes, Solymiti,
Binas ære phalanges.

C A P. VII.

S P O N S U S.

Q Uàm pulcri tibi sunt pedes alutâ
Velati, egregiæ propago stirpis ?
Juncturæ femorum arte Dædaleâ
Aptatos imitantur uniones.

Vid

- 2 Vino ne^ctareo scyphum rotundum
Undantem tuus aequat umbilicus :
Flaventis cereris refert acervum
Venter, lilia cana cui resurgunt.
- 3 Mammæ laetæola^e tuæ tumentes
Sunt ceu capreoli duo, gemelli.
- 4 Collum candidulum refert eburnam
Turrim : fiderei nitent ocelli,
Hesbonis liquidæ ut paludis undæ,
Quas pisces celeri fecat natatu,
Stipatam ad populo frequente portam :
Nasus ceu Libani superba turris
Exstat, mœnia quæ patent Damasci.
- 5 Pictum coccineo caput refulget
Cono ; purpureis comæ reluent
Vittis ; & tibi carus ambulacris
Sic Rex illicibus lubens tenetur.
- 6 O qualis rosei decor venustus
Oris ! fidereo micas nitore.
- 7 O Lux deliciis madens ! figura
Florenti est similis decora palmæ,
Mammæ turgidulis tuæ racemis.
- 8 Palmam scandere nunc juvat virentem,
Ajebam tacitus : manu recurvos
Ramos floridulos ovans prehendam ;
Mammæ turgiduli velut racemi
Vitis pampineæ mihi tumescent ;
Quales roscida mala dant odores,
Nares dulcifluos dabunt odores.
- 9 Vinum, cui bona cunæta vina cedant,
Nardinum sapiet tuum palatum ;
Vinum quod placidè means ocellos
Pascit ; quod, mea Lux, mihi propinas,
Recludens labra clausa dormienti.

S P O N S A.

10 Tutatur sibi propriam dicatam
Ignis me meus ; ac amore nostri
Ipsius penitus calent medullæ.

xi. Cor.

- 11 Confer, tu mea Lux, gradus; amceni
Ruris, nunc age, hunc petarius arva;
Ruris floriferi ad cypros odoras
Noctem nos hilares agantius tuta.
- 12 Surgamus rosei ad jubat coruscum
Solis, visere vites feraces;
Num vites tenete, videre, flores
Edant purpureos; fuis tumescens
Gemmis putrida malus at virescat:
Te amplexa hic gremio fovebo molli,
Hic pactas dabo basiationes.
- 13 Fundunt mandragora suos odores;
Nostris pro foribus dapes recentes
Halant; sunt simul & dapes vetustas,
Quas, Lux, delicias tibi repono.

C A P. VIII.

S P O N S A.

- 1 **B** Eata plusquam milles
Forem, favente nummitie,
Ceu frater esses si mihi,
Meæ parentis ubera
Qui suxit: inventum foris
Te brachiis amplecterer,
Te basiare centies,
Ulli nec inde temneret.
- 2 **A** Edes inibis, me duce,
Meæ parentis, mihi tuis
Jussis sacrific cor imbutis:
Tradente me tu pocula
Lenis falerni, dulcia
Quæ temperant aromata,
Lætus bibes, & limpidos
Mali liquores punici.
- 3 Fulcit caput mihi languidae
Ejus sinistra, me levans;
Mollis fovens mea dextera
Dat mille complexus mihi.

4 Adju

- 4 Adjuro vos, Sionides !
 Ne fuscitatis unicè
 Quem mens amat, fas sit sua
 Per vos quiete perfrui.

HIEROSOLYMITANÆ.

- 5 (Quæ per locorum devia,
 Spirans odores optimos,
 Gressus decentes fert suos
 Innixa Dilecto suo ?)

S P O N S A.

- Aprica malus stat : sub hac
 Te fuscitavi ; hîc te tua
 Enixa mater protulit
 Dias in oras luminis.
- 6 Tanquam sigillum me memor
 Corde geras sculptam tuo :
 Me gestet, armillam velut
 Pulcrum, lacertus candidus.
 Mors fæva cuncta proterit,
 Bustoque condit ; sic Amor
 Dirus Cupido & perdomant,
 Prunas vomentes igneas.
- 7 Multos rotantes vortices
 Fluctus aquarum non domant
 Amoris ardentes faces ;
 Nullusque torrens obruit.
 Gazas beatas ædibus
 Si quis repostas intimis
 Ostentet ; has opes Amor
 Unius affis æstimat.
- 8 Germana nobis parvula est,
 Cui non tumescunt ubera ;
 Hanc quî juvemus, dic age,
 Hæc cum locanda sit viro ?

S P O N S U S.

- 9 Si murus hæc ; argenteum
 Z

Nos

Adj

Nos hanc super palatium
Condemus; hæc si janua,
Valvis tegemus cedrinis.

S P O N S A.

- 10 Sto firma sicut æneus
Murus, mamillæ turribus
Binis pares sunt : hinc bono,
Lux, īne tueris lumine.
11 Servis locavit vineam
Amplam creatus Davide
Rex : mille quisque pendere
Solebat huic argenteos.
12 Quæ contigit mī vinea ;
Huic excubo custos vigil :
Hinc mille Rex argenteos,
Servi ducentos & ferent.

S P O N S U S.

- 13 Hortos apricos quæ colis,
Tibi sodales arrigunt
Aures : melos fac aureæ
Prædulce vocis audiam.

S P O N S A.

- 14 Accurre cervis ociūs,
Dilecte mi, citator
Sis capræ, quæ perlevis
Colles odoros transflit.

Canticum

Cantici Solomonis

Paraphrasis altera.

C A P. I.

Canticum quod Rex Solomon canoræ
Barbiti est nervis modulatus olim :
Canticum quod præ reliquis meretur
Nobile palmam.

S P O N S A.

Osculum mî det roseis labellis,
Osculis blandis me hilaret ; tui, Lux,
Dulcè spirantes superant amores
Pocula vini.

Halitus fragrans redolensque suavè
Manat unguentis nitidis abundè
De tuis : queis par nihil est odorum,
Nil magè gratum.

Nomen, unguentis veluti refusis
Pyxis, effundit liquidos odores ;
Integritate depereunt puellæ
Pectore casto.

Me trahas, oro, celeri feremur
Præpetes cursu : ip̄ thalamos ovantem
Duxit en ! me Rex, hilares frueimur
Rege benigno.

Vina nos supra generosa, amores
 Mente condemus memori tenellos :
 Sic tui multo pia corda rectis
 Uris amore.

5 Nigra sum vultum, tamen & decora,
 Virgines sacram Solymam colentes,
 Kedaris pelles refero, tapetas
 Et Solomonis.

6 Torrido ne me feriant perustam
 Sole rimantes oculi : maligna
 Sæviens irâ genitricis almæ
 Turbida proles,
 Vineas custos vigil ut tuerer
 Compulit : verum mea, me misellam !
 Vinea agrestis mihi fenticetis
 Obsita iqualet.

7 Dic ubi pascas pecus ? in reducta
 Valle quâ, solis medios sub æstus,
 Grex tuus, dic, Lux, recubans opaca
 Frigora captet ?
 Cur greges juxta socios vagarer,
 Flammeo subnigrum adoperta vultum,
 Ah ! gregum fibris tremulis tuorum
 Pascua linquens ?

S P O N S U S.

8 Si latet te, ò præ reliquis venusta !
 I gregi pulcro præeundi adhærens,
 Septa pastorum teneras ad alma
 Pasce capellas.

9 Non minus fulges, mea Amica, dixi,
 Ac jugo junctus sonipes Pharonis,
 Fulgidis terram phaleris opertus
 Cum pede pulsat.

10 Luce perstringunt oculos coruscâ
 Qui genas clari decorant lapilli :
 Aurei pulcris tua colla torques
 Nexibus ornant.

11 Fimbrias, auro rutilas corusco,
 Levis argenti, Tibi perpolitas

Arte divinâ faciemus aptas
Undique squamis.

S P O N S A.

- 12 Accubat dum Rex epulis onustæ
Ipsius mensæ, mea dat fragrantes
Halitus nardus pretiosa, fumos
Mittit odorum.
- 13 Fascis eft myrrhæ redolentis inſtar
Qui ſuo noſtrum jecur urit igne:
Hic meas inter medius mamillas
Nocte recumbet.
- 14 Ceuque vinetiſ cypress Engedæis
Intumens baccis redolet marita
Viribus, fragrat mihi qui medullas
Torret amore.

S P O N S U S.

- 15 Pulcra quâm fulges mea Amica? pulcri
Quâm micas oris radiiſ? ocelli
Te columbini decorant nitentes
Lumine caſto.

S P O N S A.

- 16 Tu quidem pulcrâ facie, nihilque
Dulcius te mî, mea Vita; nobis
Flore flagrantí decorata multo
Sponda virescit.
- 17 Ædium nobis tabulata ſplendent,
Putridam cedar cariem perosâ,
Ac odoratis laqueata brutis
Tecta reident.

C A P. II.

S P O N S U S.

- 1 P Ulcra frondescens ego ſum Saronis
Floſculis rubris Rosa; Liliumque

Vallibus

Vallibus nascens, niveo nitori
Quod benè certet.

- 2 Inter horrentes, veluti resurgit
Lilium, spinas stimulis acutis;
Virgines inter niveas Amica
Sic mihi lucet.

S P O N S A.

- 3 Malus agrestes velut inter omnes
Arbores frondens; juvenes Amicus
Inter est noster, decus hisce cunctis
Gloria lausque.
Exsilit pectus mihi dum sub umbrâ
Hujus adsterno mea membra, dumque
Poma decerpo mihi dulciora
Neqtare dulci.
- 4 In domum duxit dapibus refertam,
Et coronatis cyathis madentem;
Meque vexillo fluitante puri
Texit amoris.
- 5 Pectus exsultans hilares lagenæ
Fulciant; reddant recreentque languens
Mala cor: mentem mihi carpit ægram
Intima flamma.
- 6 Meque suffulcit capiti sinistra
Subjacens: blando gremio receptam
Me suo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.
- 7 Obsecro vos, ò Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos,
Ne mihi quovis strepitu molestæ.
Unicè quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipsi.
- 8 Ecce Dilecti mihi corde toto
Auribus vocem! Superans præaltos
Montium tractus venit, ecce! colles
Transilit omnes.

- 9 Capream cursu celer antevertit
 Ille Dilectus meus, aut volucrem
 Hinnulum vincit citus: ecce! nostras
 Adstat ad ædes;
 Atque subridens mihi per fenestras
 Prospicit; clathros dat & intuendum
 Se per auratos, tenui subinde
 Luce micantem.
- 10 Ore Dilectus meus est locutus,
 Ore sic vocem dedit, ò Amica
 Tu mea, ò pulcras mea Pulcra vincens,
 Surge, venito.
- 11 En! hiems fugit nivium procellis
 Fœta, nimbofis rapidisque ventis
 Sæviens: fugit, madidis recessit
 Imber & alis.
- 12 Floribus tellus variis amicta est:
 Nunc aves ramos celebrant amœno
 Garrulæ cantu; gemitusque reddit
 Turtur in agris.
- 13 Jam suis ficus tumuere grossis:
 Vineæ fundunt teneris racemis
 Halitus suaves. Mea Amica, Pulcra,
 Surge, venito.
- 14 O mea in petræ salebris columba,
 Abditis hærens graduum latebris,
 Fac tuam cernant faciem, preciamur,
 Lumina nostra;
 Aure da lenis facilisque vocem
 Hauriam: suavi tua vox loquela
 Ore dimanat, faciemque pingit
 Grata yenustas.
- 15 Caffibus vulpes capiantur, unà
 Vulpium pulli quoque, quippe vites
 Dente qui rodant: teneræ resurgunt
 Vitibus uvæ.
- 16 Qui suo nostrum jecur urit igne
 Est meus: nec non ego jure ceffi
 Optimo illi, quem juvat inter alba
 Lilia pasci.
 Dum dies vectus rutilis quadrigis
 Lucidum tollat caput, atque fuscæ

Avolent

Avolent umbræ, tenebris fugatis
 Lumine claro;
 Flecte tu, cujus mea mens amore
 Flagrat: instar sis capreæ volucris,
 Aut levis tanquam hinnuleus pererrans
 Betheris alta.

C A P. III.

S P O N S A.

- 2 Q Uæfii noctu recubans cubili
 Unicè quem mens amat: heu! supina
 Quæfii; inventus mihi sed misellæ
 Non fuit ille.
- 2 P igra quin, inquam, tua membra stratis
 Excutis? surgens cita dehinc per omnes
 Urbis anfractus ferar, angiportus
 Ilicò & omnes.
 Pervolans cunctas plateas, requiram
 Unicè quem mens amat: usque & usque
 Quæfii; inventus mihi sed misellæ
 Non fuit usquam.
- 3 Obviam fiunt mihi pervagantes
 Oppidum noctu vigiles: rogavi
 Uspiam an qui lux, mea qui voluptas,
 Obvius esset.
- 4 Paululum gressus dubios ab istis
 Avoco; tandem mihi qui medullas
 Urit, inventus: tenui prehensum,
 Huic & adhæsi,
 Donec in lætas genitricis ædes
 Læta duxisse, thalamosque in ejus
 Parvulam quæ me teneramque fovit
 Primitùs alvo.
- 5 Obscro vos, ô Solymam colentes
 Virgines! cervos per ego paventes,
 Capreas & per celeres amœni
 Ruris alumnos:
 Ne mihi, quovis strepitu molestæ,
 Unicè quem mens amat excitetis,

Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipsi.

H I E R O S O L Y M I T A N Æ.

- 6 Avios quæ per nemorum recessus
Lucidum hæc tollit caput, atque in astra
Fumeæ sicut liquidum columnæ
Aëra scandit?
Suavis exundans redolente myrræ
Halitu, multo quoque fumigata
Ture, quas vendit myropola cunctis
Mercibus aucta!

S P O N S A.

- 7 En! torum Regis Solomonis altum:
Excubant circum vigiles potentes
Sexies deni, Isacidæ vigentes
Robore multo;
8 Fulgidos cuncti gladios vibrantes
Impigri, acris militiæ scientes;
Quisque, nocturnos fuget ut timores,
Cingitur ensem.
9 Fecit ex ligno Libani superbum
Rex sibi currunt Solomon: columnas
Fecit argenti radiante puri
Luce nitentes:
10 Aureum fundum, Tyrioque tegmen
Finxit ex ostro; mediumque sacræ
Quæ colunt turres Solymæ puellis
Stravit amore.
11 Tecta linquentes properè, Sionis
Filiæ, Regem Solomona vestrum
Aureâ quicunque genitrix coronâ
Regia cinxit,
(Quo die Sponsam sibi per tabellas
Lege sanctitas, propriam dicavit,
Gaudio & cordis micuere fibræ,)
Cernite clarum.

C A P. IV.

S P O N S U S.

- 1 **E**NITET quantum decus è venusto
Ore? quām fulges facie decorat,
Aureos, dulcis mea Amica, quassans
Aurea crines!
Inter & cirros rutilos ocelli
Sunt columbini tibi: Giladæa in
Rupe caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
- 2 **G**REX uti dentes ovium nitescunt,
Ritè quæ tonsæ redeunt lavacro;
E quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
- 3 **L**ABRA pinguntur tibi, ceu nitescens
Splendido filum dibaphum colore:
Coccinis miro fluit è labellis
Sermo lepore.
Fragmen ut mali roseo rubore
Punici, mistâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
- 4 **D**avidis turrem simulant superbam
Colla, quæ telis micat: unde mille
Ærei pendent clypei, virorum
Scuta potentum.
- 5 **S**UNT tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capræ volucris,
Inter errantes niveo nitore
Lilia pulcra.
- 6 **D**UM dies curru celeri peragrans
Aërem, spargat roseum colorem,
Noctis ac umbræ fugiant abactæ
Lumine claro,
Myrrheum in montem ferar, in feracem
Turis & collem citus avolabo:
- 7 **T**OTA perpulcra es mea Amica, nullâ
Labe notata.

- 8 Deveni mecum à Libano referto
 Ture fraganti, mea Sponsa cara,
 Deveni mecum à Libano; de Amanæ
 Vertice summo
 Prospice, Hermonis, Senirisque amœni:
 Acrium lustris quoque de leonum,
 Et jugis quæ sunt benè nota pardis
 Pelle notatis.
- 9 Cor, Soror dulcis, mihi Sponsa cara,
 Surripis; cor mī rapis ex ocellis
 Unius niðtu, nitidique colli
 Torque vel uno.
- 10 Quàm tui suaves mihi sunt amores,
 O Soror dulcis, mea Sponsa? vincunt
 Vina; & unguentis odor est tuis a-
 romata vincens.
- 11 Ceu favi stillant tua, Lux, labella:
 Melle fraganti, niveoque lacte
 Lingua perfusa est; Libanique odores
 Spirat amiðtus.
- 12 Hortus es septus, Soror atque Sponsa,
 Tu scaturigo salientis undæ
 Clauſa, tu fidis sacer & sigillis
 Fons benè tutus.
- 13 Pomifer malis tibi floret hortus
 Punicis, plantæ variæ resurgunt
 Fructibus pulcræ: cyprus atque nardus
 Suaviter halant.
- 14 Hic suos miscent crocus atque nardus
 Halitus dulces, calamusque suavis
 Nascitur multus, liquidamque fudant
 Cinnama stacten.
- Turei rami, lacrimæque paſſim
 Myrrheæ spirant, aloëque amara,
 Quæque Panchæis veniunt jugis a-
 romata cuncta.
- 15 Purus hortorum es vitreo colore
 Fons, aquis vivis puteus perennis
 Qui ſcatet, rivi è Libano fluentes
 Flumine puro.

S P O N S A.

- 16 Excita fatus, Aquilo! serenos;
 Aureis nostrum, Note! lenis hortum
 Pervola pennis; ita suavè nostrum
 Spiret aroma.
 Conferat gressus celer ille in hortum
 Ipsius, flammâ tacitâ medullas
 Qui mihi torret, dapibusque inemtis
 Dulcè fruatur.

C A P. V.

S P O N S U S.

- 2 Am meum gressus celeravi in hortum,
 O Soror dulcis, mea Sponsa cara!
 Myrrheæ jam sunt lacrimæ, mihi que a-
 romata lecta.
 Cum favis edi mea mella; purum
 Combibi lac, & laticem Lyæum:
 Vos dapes latis animis, Amici!
 Sumite lautas.
 Vultus hinc rugis tetricus facestat,
 Ore spumantes pateras, Amati!
 Ducite, haustus necarei liquoris
 Ducite plenos.

S P O N S A.

- 2 Me tenet somnus vigilante corde:
 Voce Dilectus mihi pulsat aures,
 Mi fores duras Soror o reclude,
 O mea Amica,
 Cui nitor purus mea Lux, columba
 O mea: en! multo caput est repletum
 Rore; nocturno madidi capilli
 Imbre gravantur.
 3 Cingar an rursus, modò quæ recincta?
 Anne me exutâ tunicâ resumta?

Indus

- Induam, & lotas maculabo plantas
Sordibus atris.
4 Qui suo nostrum jecur urit igne,
Clam manum immisit mihi per foramen,
Turbido deum fremuere nostra
Viscera motu.
5 Non moras ne^{cto} ulterius supina,
Huic sed ut quem mens amat obseratam
Januam possum referare, strata
Pigra relinquo.
Myrrha guttatum manibus cadebat
De meis ; myrrhæ lacrimis madescunt
Suavè manantis digitii, seræque
Insuper ansæ.
6 Tum fores, ruptis, mora nulla, claustris
Obditis, reddo patulas Amico :
Sed viam carpens citus avolârat
Præpete pennâ.
Verba dum fecit, mihi mens stupebat :
Quæssi, nusquam mihi sed repertus
Ille, responsum mihi nec vocanti
Reddidit ullum.
7 Me cohors atrox vigilum pererrans
Oppidum, solam feriunt repertam,
Vulnerant, à me rapiunt tuentes
Mœnia peplum.
8 Vos ego adjuro, Solymes puellæ !
Huc volet si Lux mea, nuncietis
Ipsius molli mihi amore lento
Pectora carpi.

H I E R O S O L Y M I T A N Æ.

- 9 Ille Dilectus tibi qualis ? huicne
Par viget quicquam simile aut secundum ?
Candida longè superans venustas
Fœmina formâ !
Ille Dilectus tibi qualis ? anne
(Quæsumus) soli tribuenda palma ?
Nos quod adjures, ita nosmet urgens
More sacrato,

SPONSA.

S P O N S A.

- 10 Ore Dilectus niveo, rubenti
Pulcer & vultu meus est : decemque in
Millibus lectis Coryphaeus existans,
Omnibus anteit.
- 11 Prodiens aurum veluti caminis
Splendet ipsius caput : huic capilli
Rite crispanatur, radiantque nigris
Corvus ut alis.
- 12 Ceuque formosis oculi columbis
Flumen ad purum, renitent ocelli
Laete perloti niveo, decori
Orbibus aptis.
- 13 Areas malæ referunt odoras,
Floribus pulcrè croceis tumentes :
Myrrheum rorem labra liliisque
Æmula stillant.
- 14 Quique beryllo rutilant & auro
Annulos manus referunt : operti
Rite sapphiris eboris nitorem
Venter & æquat.
- 15 Marmore & crura ex Pario ut columnæ
Aureis nixæ basibus : decorque
Vultui, qualis Libani in virentis
Vertice cedris.
- 16 Rore cœlesti madet & palatum,
Mella qui longè superat favosque :
Totus, en ! hic deliciis ab omni
Parte beatus.
Hicce Dilectus meus, hic Amicus
Est meus, vos δ Solymæ colentes
Virgines turres placidas opima
Celsaque tecta !

C A P. VI.

HIEROSOLOMITANÆ.

Quo tuus pernix Amor avolarit,
Fœminis ð præ reliquis venusta,
Fugerit quo, dic, citus; ut queamus
Quærere tecum.

S P O N S A.

- 2 Hinc Amor pernix meus avolavit
In suum hortum ac areolas oðoras,
Heic uti pascat, legat & nitente
Lilia flore.
3 Jure Dilectus sibi mancipatam
Vendicat me, sic mihi jus in illum
Vendico, cui sunt epulæ inter alba
Lilia suaves.

S P O N S U S.

- 4 Tirza tu tanquam, mea Amica, pulcra,
Sacra tu tanquam Solyme decora;
Sicut infestis acies tremenda
Martia signis.
5 Lumina avertas, peream ne ab istis:
Summa tondentis juga Giladæa
Pulcra caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
6 Grex uti dentes ovium nitescunt,
Rite quæ tonsæ redeunt lavacro;
In quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
7 Fragmen ut mali roseo rubore
Punici, mistâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
8 Pone Reginas folio nitente
Sexies denas: deciesque & octo

Con-

- Concubinas, innumeræque circum
Pone pueras.
- 9 Tum meæ si deliciæ columba,
Una spes matris, genitricis una
Cura, se sistat mihi ; personabunt
Ore beatam,
Viderint illam simul ac puellæ :
Laude Reginæ super astra tollent,
Evehent multis quoque concubinæ
Laudibus illam.
- 10 Sicut aurora os nitidum revelans,
Exferens undis caput ex Eois
Prospicit quænam, roseo resulgens
Ore decora ?
Pulcra quæ lunæ similis rubenti,
Pura quæ soli similis sereno,
Fulgidis signis radians tremendæ
More phalangis.
- 11 Ut meum pascens animum viderem
Vallium plantas virides, tenellæ
Gemmulis vites mihi num tumerent
Palmite læto,
Truderent num puniceo decorum
Punicæ mali quoque flore germen,
Hortulos multis nucibus referitos
Lentus adibam :
- 12 Abstulit me mens mea non opino
Impetu pernix, minus haud citatis
Atque quadrigis ego vectus Ammi-
nadabis essem.
- 13 Flecte te retro, Solymiti, flecte ;
Ora, te quæso, tua flecte, flecte ;
Quò tui blando reducis fruamur
Lumine læti.
Quid potest in te, Solymiti, cerni ?
More tu fulges geminæ phalangis,
Castra quæ plaudit choream revisens
Hoste peremto.

C A P. VII.

S P O N S U S:

- 1 C Alceis aptis tibi quām decentes
 Sunt pedes ? aurēis soleis revincta
 Bellulē incedis generosa celso
 Principe nata !
 Bella compages femorum tuorum
 Gemmeos orbes simulat, corusca
 Luce fulgentes, ope perpolitos
 Undique summā.
- 2 Est capax crater veluti rotundus,
 Nardino exūndans, tuus umbilicus :
 Ut Ceres flavens, ubi cana circum
 Lilia, venter.
- 3 Sunt tuæ mammæ geminæ; gemelli
 Hinnuli tanquam capreæ fugacis :
 4 Turris in morem tua celsa cervix
 Fulget eburnæ :
 Ceuque piscinæ renitent ocelli
 Hesbonis, portam ad populo frequentem :
 Eminet nasus Libani ut, Damasci ad
 Moenia, turris.
- 5 Quām tibi vertex rutilat tiaræ
 Coccinâ, vittæ & capitis refulgent
 Purpurâ ? Stat Rex tuus ambulacris
 Captus amoenis.
- 6 Qualis ! ò qualis ! nitor & venustas
 Te volat circum, mea Lux : figura
- 7 Corporis palmam tibi recta adæquat,
 Ubera botros.
- 8 Dixeram, Jam jam ferar in virentem
 Gestiens palmam, manibus prehendam
 Jam meis pandos, gravidosque fœtu
 Ubere, ramos :
 Nunc erunt mammæ teretes feracis
 Turgidi vitis veluti rācemi :
 Halitus nares mihi, poma quales
 Mitia, reddent :

9 Et notæ vinum sapiet palatum
 Intimæ, pascens oculos meando,
 Osque permulcens, labra dormienti
 Clauſa recludens.

S P O N S A.

- 10 Illius sum qui tacitis medullas
 Offsum torret facibus calentes :
 Meque flagranti studio retentus
 Appetit ille.
- 11 Qui tuo nostrum jecut uris igne
 Fer gradus, ruris repetamus arva ;
 Ruris ad cypros, mea Vita ! noctem
 Nos & agamus.
- 12 Manè visamus jubar ante Eoum
 Vineas nostras, videamus anne
 Florent vites, teneræ an resurgent
 Vitibus uvæ ;
 Germina & mali sua num tumentes
 Punicæ trudant foliis tenellis :
 Perlubens illuc tibi mille jungam
 Oscula pacta.
- 13 Halitum dant mandragoræ, dapesque
 Mille sunt, fructus veteres novique
 Ad fores nostras ; tibi quas repono,
 O mea Vita !

C A P. VIII.

S P O N S A.

N Uminis summi ò utinam favore
 Tute germanus mihi frater essem,
 Qui meæ labris genitricis alma
 Ubera suxit !
 Te foris visum, patulis receptum
 Te meis ulnis ego basarem ;
 Verteret nec quis vitio, nec inde
 Temnerer ulli.

- 2 Me duce intrares genitricis ædes
Tu meæ, quæ me instituit docetque:
Duceris grati calices falerni,
 Me tribuente,
Quos odorati sapidique mirum
Temperant fructus: simul & bibendum
Limpidum succum tibi mala quem dant
 Punica ferrem.
3 Subjacens ægro capiti finistra
Me levat; blando gremio receptam
Me suo, amplexu fovet & retentat
 Dextera molli.
4 Vos ego adjuro, Solymæ puellæ!
Ne mihi quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
 Dum lubet ipsi.

HIEROSOLYMITANÆ.

(Avios quæ per neinorum recessus
Pandit hæc vultus nitidos, suosque
Dirigit gressus humeris Amantis
 Nixa superbis ?)

S P O N S A.

Malus est, sub quâ recubans, aprica,
Te dedi erectum; tua mater alma
Hac sub enixa est, peperitque fausta
 Hujus in umbra.
Me tuo cordi veluti sigillum
Inferas oro; memoremque nostri
Gestet armillam niveus lacertus,
 Imprimar illi.
Præpotens ceu mors Amor, & Cupido
Orcus ut durus; velutique prunæ
Igneæ illius rapido feruntur
 Vortice flammæ.
Non Amor multis rapidis aquarum
Fluctibus cedit: nequit ullus alto
Hujus ardentes superare flamas
 Gurgite torrens.

Ditium gazas Arabum beatas
 Profer: hæc æquâ bona cuncta Amorque
 Lance pendantur, leviora gernas
 Omnia plumis.

S P O N S A.

- 8 Parva (scis) nobis soror est; nec illa
 Aptæ quæ tædas societ jugales,
 Cærulis isti tumuere nondum
 Ubera venis:
 Artibus queis huic, cedo, consulamus,
 Luce quâ sacræ fuerint parandæ
 Huic faces, cum sit subitura vinclii
 Jura mariti?

S P O N S U S.

- 9 Illa si raurus fuerit, struetur
 Regia argento radiante clara;
 Ex cedro valvas bifores recludet
 Janua si sit.

S P O N S A.

- 10 Æneum murum refero, mihi que
 Æmulæ turri geminæ mamillæ;
 Hincque me gaudens oculis benignis
 Adspicit ille.
 11 Colle florebat Solomoni aprico
 Vineæ; hanc multis famulis locavit:
 Singuli nummos Domino solebant
 Pendere mille.
 12 Vineæ, quæ mi cecidit tuenda
 Sorte divinâ, vigil excolendæ
 Excubo custos; oculis oberrat
 Nocte dieque:
 Hinc ego nummos, Solomon! datura
 Sum tibi centum decies; ferentque
 Centies binos famuli, fidelis
 Præmia curæ.

S P O

S P O N S U S.

13 Hortulos ô tu quæ habitas amœnos,
 Cum tuis dictis hilares sodales
 Præbeant aurem, fac ut audiamus
 Nos quoque vocem!

S P O N S A.

14 Qui mihi torres tacitus medullas,
 Ociùs cervis celerato gressus,
 Ociùs cursum capreis odoꝝ
 Per juga carpe.

F I N I S.

R O.

ROBERTI BODII

A TROCHOREGIA,

AD

Christum Servatorem

HECATOMBE.

X
Christe! Sanctorum caput atque custos,
 Cujus exundans fluvio perenni
 Fons inexhaustæ bonitatis, imos
 Manat ad artus:
 Da, tuum digno decus ut capebam
 Cordis impulsu, melos & quod acrem
 Temporis limam ferat, & malignæ
 Verbera linguae.
 Lucis adfulgens radio supernæ,
 Quâ tui circum solii coruscat
 Limbus, invisa mihi nunc jacenti
 Mortis in umbra,
 Pelle peccati tenebras, prementum
 Quò gravi nexu scelerum solutus,
 In tuas puro ferar accinendas
 Pectora laudes:
 Nam tuas casto decet alme cultu
 Christe! virtutes recoli; profano
 Absit impuri temerentur unquam
 Pectoris ausu!

Nuncius

Nuncius præpes mihi labra summo
 Tangat è cœlo volitans, reatu
 Tangat infectas gemino micanti
 Forcipe fibras.

Tunc, tuæ fructum crucis, ad beatam
 Quæ pios vitam documenta ducunt,
 Perdius, pernox, animo revolvam
 Sancta sereno.

Te canam, lucis jubar ut resurget;
 Te, breves quando jacientur umbræ;
 Teque, quum præceps teget ora mundi
 Lucida lampas.

Patris æterni soboles coæva,
 Par patri summo, simul ejus implens
 Pectus immensum, simul alma proles
 Virginis almæ!

De Deo verus Deus, increatæ
 Lucis æternum jubar, ora vivus
 Patris ad vivum refrens character,
 Alter & idem!

Scala quæ cœli subiens cacumen,
 Ad soli centrum penetravit, imis,
 More mortalem superante captum,
 Summa coaptans:

Te, salus rerum, profugis receptus,
 Naufragis portus, miseris medela,
 Lumen extinctis, onerum levamen,
 Meta laborum!

Te, fatiscentum requies, peracti
 Palma conflictus, pugilum corona,
 Præmium cursus, operumque nulli
 Debita merces!

Fœderis mundum reparantis obses
 Arcus, undarum potior periclis
 Arca, pax terræ, tremor inferorum,
 Gloria cœli!

Gentium lumen, decus Israelis,
 Patribus voti modus atque summa,
 Scandali rupes atheo, fideli
 Petra salutis!

Arbor ò vitæ senio carentis,
 Quâ Dei vernal paradisus, uno

Fonte diffusâ riguis quaterni
 Fluminis unda !
 Legis & Vatum scopus, involucro
 Mosis abducto faciem revelans,
 Corpus umbrarum, simul agnus infons;
 Ara; sacerdos !
 Agnus à mundi jugulatus ortu,
 Ara primævæ luis expiatrix,
 Invii solus penetrans olympi
 Templa sacerdos !
 Te canam; lapsi generis Redemptor !
 Teque, lapsuri Stator & Retentor !
 Qui manu magnâ Mediator unus
 Guncta coerces.
 Qui * Supernatum subitam, caducæ
 Stirpis adscitu, reparas ruinam;
 Et choris terrâ genitos beatæ
 Inseris aulæ;
 Te quid excîrit referam, teliæ
 Patris æterni folio, latentem
 Veste sub servi Dominum, rebelles
 Visere terras :
 Carnis & crassâ velut obvolutum
 Nube, divinos operire vultus,
 Et crucis diras; gehidique cippum
 Ferre sepulcri.
 Nempe nec mundus redimi, nec ira
 Patris extingui, nec acerba legis
 Pœna persolvi; nec itnago nobis
 Præsea refundi ;
 Nec polus pandi, nec avara cunctos
 Parca pervadens perimi, resurgens
 Præda nec busti cariosa vernuin
 Sumere vultum ;
 Nec triumphatæ spoliis gehennæ
 Agmen augeri superum, nec olim

Plumben

* Ita auctori hic Angeli vocantur, qui ex superis locis in inferna
 trusi sunt; quorumque jacturam, eorum in locum mortaliū
 substituendo, reparavit Deus. Vide PLIN, XVI, 36. Romæ inservi
 fænum preferrunt.

Plumbeum tolli super astra pondus
 Carnis opacæ,
 Absque te solo potuisset; imos
 Per gradus pœnæ capitalis actum
 Summa quem sedes beat, & supremi
 Culmen honoris.

Hinc labor nullum patiens levamen,
 Gentis & lapsæ tibi luctus expes,
 Fœta materno liquefecit urgens
 Viscera motu,
 Sortis ut nostræ miseram subires
 Aleam; nostri pudor ut reatûs
 Ora confundens tuâ nos perenni
 Luce repleret:

Nam tuæ nobis tenebræ decorem,
 Gaudium luctus, requiem labores,
 Inferi cœlos peperere, lætum
 Lucta triumphum.

O salutarem sophiam, sagaces
 Jure quæ mundi fugiens magistros
 Hujus, inflatæ vitreum fefellit
 Mentis acumen!

O vices rerum, faciesque miras,
 More quas miscens tua tam decenti
 Dextra dispensat, paribusque librans
 Lancibus æquat!

Nos tui mœstos hilarant pavores,
 Ora lugentum lacrimæ serenant,
 Sanat affictos dolor, ipsa vinclitos
 Vincula solvunt.

Languor infirmos reficit, fluentem
 Vulnus admotum cohibet cruentum;
 Nuditas nudos tegit, indigentes
 Ditat egestas.

Sanguinis grumi facie cadentes
 A tua nostras radiis coronant;
 Mundat attractam crux è parentum
 Semine lepram.

Mortis exhorrens calicem propinquæ,
 Tela securos facis ad suprema,
 Noxios tu nos reus innocentum
 Cœtibus infers:

Cc

Deficit

Deserit quum te patrius parumper
 Vultus, extorres tua nos cooptat
 Cura, suscepitos gremio nec unquam
 Ejicis almo.

Quid morer multis? Erebum subintrans,
 Tollis in cœlos; maledicta quondam
 Furca, nunc arbos hominum beatrix,
 Fitque boni fons.

Quum triumphati speciem pudendam
 Pendulus præfers, oculosque pœnâ
 Pascis hostiles, odioque turgens
 Pectus acerbo:

Squalidus, nudus, lacer, ora pallens,
 Obrutus probris, coopertus iræ
 Fluëtibus, clavis miseranda fixus
 Membra quaternis.

Inter infestas acies, latronum
 Inter infastos fremitus, remandans
 Spiritum Patri, geminumque fundens
 Corde fluentum.

Tunc triumphali crucis in quadrigâ
 Veetus, immanes agis ante temet
 Hostium turmas, manibus retrorsum
 Fune revinctis:

Fune constrictos agis indecoro
 Principes mundi, stygiique portas
 Carceris, fauces trucis & sepulcri
 Victor inermes:

Victor, exutas Erebi phalanges,
 Labis humanæ caput, architectos
 Fraudis & falsi, sceleruinque terras
 Quidquid inuadat,

Exhibes pulcrum superis theatrum,
 Noctis æternæ laqueo superbas
 Fracta cervices, pudefacta furvos
 Agmina vultus:

Mortis hinc sœvæ stimulus bicuspis,
 Legis hinc iram parientis anceps
 Volvitur canthos dica subter, unco
 Fixa trabali.

Ipse cumprimis jacet orcus ingens,
 Ense confossus proprio, dolofam

Dum crucis, rictu nimium furenti,
Devorat offam:

Finditur monstrum furiale, rapto
Præda fit raptor lupus, unde vitam
Retur absorptam tenuisse, cœpit
Inde teneri.

Gentis humanæ miserator, hydro
Conterens tetro caput exsecrandum,
Cordis ò constans amor, ò voluptas
Pura paterni!

Pacis & vitæ via sola; magni
Promus arcani patrio latentis
In sinu; veræ pietatis idem

Auctor & index!

Perditis, eheu! quid in omne nobis
Tempus, O vindex hominum! fuisset,
Absque te solo, sobolique nostræ,
Dulcis Jesu!

Clastra perrumpens tumuli, supernam
Qui domum scandis redivivus, & nos
Convehens tecum, tua membra, nigro

Surripis orco:

Surripis flammæ furiis, nocentes
Quæ manet, mundi senium sub excors,
Jamque nos vitæ venientis amplâ

Instruis arrhâ:

Pacis obsignans & amoris almo
Spiritu, qui nos tibi quique membris
Unit, æterno tua quotquot implet

Gratia nexus:

Ille nos mundi, laqueosque contra
Carnis & fraudes, furiasque nigrâ
Nocte summissas, mediâque pestes

Luce volantes,

Gratiæ salvos ope septiformis
Præstat, ac tandem super astra tollit,
Nec spei fluxæ, fideive fultos

Præpete pennâ.

Ille divini lateris gemello
Tertius rivo comes, efficaci
Voce contestans, pia firmat ingens
Pectora pignus.

Ille prostratis aditum tribunal
 Patris ad summi referat, medullis
 Ille mox, Abba pater, æstuantum
 Format in imis.
 Ille singultu tacito, canoræ
 Nulla quem vocis tuba, nec venustus
 Æquet accentus, feriet paternas
 Protinus aures.
 Ille sinceris oculos revelat,
 Legis ut sensu penetrent profundæ;
 Spernit elatos, humilesque sanctis
 Motibus afflat.
 Ille torpentes acuit, labantum
 Firmat incessus, revocatque lapsos;
 Ille divinis moribunda mulcet
 Viscera flammis.
 Ille præfractos refugosque leni
 Ductiles reddit facileisque tractu,
 Nulla quem duri pudefecit unquam
 Pectoris incus:
 Quin tuum, currant agiles, cupito
 Sponte cervices onerique subdant,
 Suayè fragrantem simul atque noinen
 Sparsit odorem:
 Nomen effusum quod ubique castas
 Haud secus fibras ferit, imbecillos
 Atque languentum pretiosa pulsant
 Unguina sensus.
 Hujus, ò vitæ dator, & viæ dux!
 Ímber irrorans olei, salutis
 Arduum gressu duit irretorto
 Carpere clivum;
 Nosque deserti per inhospitalis
 Tesqua palantes lacrimosa, dipsas
 Dira quæ terret, sitis & retosto
 Squalida rictu,
 Ducat, optatus comes, ad supernos
 Laetis & mellis fluvios, tuorum
 Semper & plausu pia, Christe! lato
 Cœpta secundet:
 Orbis à summo tua dum coruscans
 Axe majestas inopina, longum

Temporis fluxum seriemque puncto
Sistat in uno :

Tunc suum rectâ repetent parentem
Amnium cursus, ubi tempus ævi
Condet æternâ caput, unde primùm
Fluxit, abyssô;

Luce, quæ cœli rapidum volumen,
Luce, quæ rerum refluos tumultus,
Luce, quæ mortis rigidique solvet
Sceptra sepulcri.

O dies nullâ vice submovenda
Noctis à tergo subeuntis ! O nox
Nulla quam lucis premet invalescens
Aura diurnæ !

Lucis ô lœtæ seges ! O triumphus
Perpes integris animi ! Vicissim
Consciis ô crux inimica vitæ
Turpiter actæ !

Quæ pios luctu lacrimisque solvet,
Impiis clangens eadem catervis
Rumpet infausto tuba tristis altum
Fine veternum.

Nam tuam clangor faciem præbit,
Orbis ô vasti moderator ! omnes
Qui simul rerum feriens tremendo
Murmure metas,
Ad tuum fistet solium, supernæ
Quosque tunc auræ vegetabit haustus,
Quosque nunc servat cineres profundi

Urna sepulcri.

Illius neino fugiet severum
Lucis examen, patefecit almæ
Cardo quem vitæ, vel adhuc ab ægrâ
Matre rubentem.

Quum vorax flammæ violentis ardor,
Quâ tui circum solii crepido
Candet, igniti super ætus atras

Turbinis alas,
Cuncta luxabit liquefacta magnæ
Membra compagis, quatiens reposito
A soli centro fugitiva summi

Mœnia mundi.

Solis involvent radios tenebræ,
 Pristinus linquet nitor astra, terræ
 Vertet in canam decus omne viætrix
 Flamma favillam :
 Mentis humanæ monumenta, moles
 Arduas, quidquid validæve robur
 Dexteræ, solers aciesve longo
 Præstigit usu,
 Unius fervor furibundus horæ
 Involans, niætu citius volucri
 Perdet, & rerum genus omne massam
 Fundet in unam :
 Quum tamen mundi pereuntis ingens
 Cuncta confundet fragor & ruina,
 Dura percellens trepido nocentum
 Corda tumultu ;
 Tunc ab hircoso grege tristis agnos
 Dextimos inter dirimet capedo,
 Mira quos tinxit niveos rubentis
 Unda lavaci.
 Dum tuum cinget subitò tribunal
 Clara sanctarum tribuum corona,
 Solis ut purum radiosus orbem
 Ambit amictus ;
 Nubis adscendens nitidum serenæ
 Sub tuis tensum pedibus lacunar,
 Triste subsidet sed humi sinistrum
 Eminus agmen :
 Vocis exspectans tonitru trifulcæ,
 Nulla quam franget mora, quin paventum
 Ossa pervadat cinefacta sævo
 Protinus iætu :
 Ite sub terras maledicta cœlo
 Turba, frendentes furias fatigans,
 Ignis æterni cibus in perennes
 Ite tenebras :
 Unde spes, lumen, requies, voluptas
 Exsulant; vermes ubi, cumque fletu
 Dentium stridor viget, atque tetri
 Sulphuris ardor.
 Quantus extemplò premet angor, exspes
 Obruet quæ non tolerandus horror!

Lingua quæ fando referet, quis acri
 Mente prehendat ;
 Me sed in tali trepidum periclo
 Præstet, ò clemens hominum Redemptor !
 Sanguis immunem tuus, inque dextrâ
 Sorte reponat !

Sorte sanctorum, tua quos beatos
 Reddit adspicere facies propinquo,
 Summa tu præsens quibus es petennis
 Caussa triumphi !

Quæ tui vectes tumuli refregit,
 Nexibus junctum tibi sempiternis,
 Christe ! depoltum repeatat rigenti

Vita sepulcro ;

Tollat & coeli radiantis ultra
 Fornices, tecum fruar ut repostis
 Læta queis aulæ dapibus redundat

Mensa supernæ :

Gaudiis, quæ non oculi, nec impar
 Auris admisit modulus caducæ,
 Crassa nec finxit sibimet profundo

Fibra recessu :

Summa sed summus Pater ad supremum
 Culmen evectis cumulumque servat
 Se penes ; fiet quibus unus omnes

Omnia complens :

Vita jam viætrix ubi mortis atrum
 Virus absorpsit, speciesque fallax,
 Transiit, vultu novus & nitebit

Mundus amœno.

Huc ferar tecum citus, ò piorum
 Portus & præstes, bonitatis umbo
 Quos tuæ tutoſ facit à futuræ

Fluctibus iræ !

Noctis ò fulgens polus inter umbras,
 Vultus, ut magnes, tuus, huc potentî
 Semper obtutu trahat incitatum

Cordis acumen !

Huc ferar, quo nil penetrat malignum,
 Nulla fit voto mora, nil timendum
 Restat, huc sanctus mihi fervor alas,
 Christe ! ministret :

Ut

Ut canam rerum Domino trium
Mentibus laudes meritas beatis
Mistus, humano potiusque pangam
Pectore carmen :
CHRISTE, sic fiat, precor; alme ! Tandem
Sancta sic latus mihi vota firmet
Finis, ut faustam pia jam prehendunt
Carmina metam. Amen, Amen.

F I N I S.

